

Повесть временных летъ

Alpha Text

As Reconstructed by

Donald Ostrowski

0,1:

Повѣсть временныхъ лѣтъ чьрноризьца Феодосиева

0,2:

манастыря печерьскаго, отькуду естъ пошьла

0,3:

русьская земля и кьто въ неи почаль пьрвѣе кьняжити,

0,4:

и отькуду Русьская земля стала естъ.

1,1:

Се начьнемъ повѣсть сию.

1,2:

По потопись 3-е сынове Ноеви раздѣлиша

1,3:

землю, Симъ, Хамъ, Афеть. И я ся въстокъ Симови:

1,4:

Персида, Ватрь доже и до Индикия въ дълготу,

1,5:

и въ широту и до Нирокурия, якоже

1,6:

рещи оть въстока доже и до полудьния, и Сурия, и

1,7:

Мидия и Ефратъ рьку и Вавилонъ, Кордуна,

1,8:

Асуриане, Месопотамия, Аравия Старѣшая,

1,9:

Елумаисъ, Индия, Аравия Сильная, Кулии, Колгини, Финикия вься.

1,10:

Хамови же я ся полудьньная часть: Егупть,

1,11:

Ефиопия, прилежащая къ Индомъ, другая же

2,1:

Ефиопия, из неяже исходитъ рька Ефиопьская

2,2:

Чьрмьна, текущая на въстокъ, Фива, Лувуи,

2,3:

прилежащи доже до Куриния, Мармариа,

2,4:

Сурити, Ливуи другая, Нумидия, Масурия,

2,5:

Мавритания, противу суши Гадиръ. Суцимъ же

2,6:

къ вѣстокомъ имать: Киликию, Памфилию, Писидию,

2,7:

Мосию, Лукаонию, Фругию, Камалию

2,8:

Ликию, Карию, Лудию, Масию другую, Троаду,

2,9:

Солиду, Вифунию, Старую Фругию; и

2,10:

островы пакы имать: Сарданию, Критъ,

2,11:

Купръ и рѣку Гиону, зовемую Нилу.

3,1:

Афетови же я ся полунощная страна и

3,2:

западная: Мидия, Ольвания, Армения

3,3:

Малая и Великая, Каподокия, Фефлагони,

3,4:

Галатия Кольхисъ, Воспории, Меоти, Дереви,

3,5:

Сармати, Тавриани, Скуфия, Фраци,

3,6:

Македония, Далматия, Молоси, Фесалия,

3,7:

Локрия, Пеления, яже и Полопонисъ наречеть ся

3,8:

Аркадия, Ипирония, Илурикъ, Словъне,

3,9:

Лухития, Анъдриакя, Анъдриатиньска

3,10:

пучина. Имать же и острова: Вританию,

3,11:

Сикелию, Евию, Родона, Хиона, Лъзвона,

3,12:

Куфирана, Закунфа, Кефалиния, Ифакину,

3,13:

Керькуру и часть всякоя страны и

3,14:

нарицаемую Онию, и рѣку Тигру, текущую

3,15:

межи Миды и Вавилонъмь; до Понтьского

3,16:

моря на полунощныя страны, Дунай,

3,17:

Дънепръ и Кавкасиискыя горы, рекъше

3,18:

Угърскыя, и отътуда доже и до Дънѣпра, и

4,1:

прочая рѣкы: Десна, Припетъ, Двина, Вълховъ,

4,2:

Вълга, иже идетъ на вѣстокъ въ часть Симову.

4,3:

Въ Афетовъ же части сѣдитъ Русь, Чюдь и

4,4:

вси языци: Меря, Мурома, Вьсь, Мърдва, Заволочская

4,5:

Чюдь, Пермь, Печера, Ямь, Югра,

4,6:

Литъва, Зимѣгола, Кърсь, Сѣтьгола, Либь.

4,7:

Ляхове же, и Пруси и Чюдь присѣдятъ къ морю Варяжскому.

4,8:

По семуже морю съдятъ Варязи

4,9:

сѣмо къ вѣстоку до предѣла Симова. По тому

4,10:

же морю съдятъ къ западу до земля Аглянски и

4,11:

до Волошьскы. Афетово бо колѣно и то: Варязи,

4,12:

Свеи, Урмане, Гѣте, Русь, Агляне, Галичане

4,13:

Волохове, Римляне, Нѣмьци, Корлязи,

4,14:

Венецици, Фрягове и прочии, присѣдятъ

4,15:

отъ запада къ полуднью, и съсѣдятъ ся съ

4,16:

племеньмъ Хамовъмъ.

4,17:

Симъ же и Хамъ и Афетъ, раздѣливъше

4,18:

землю, и жребии метавъше, не переступати никому же

5,1:

въ жребии братьнъ, и живяху

5,2:

къждо въ своеи части. И бысть языкъ единъ.

5,3:

И умноживъшимъ ся челоукомъ на земли, и помыслиша

5,4:

създати стълпъ до небеси, въ дъни Нектана

5,5:

и Фалека. И събравъше ся на мѣстѣ Сенаръ

5,6:

поле, зъдати стълпъ до небесе и градъ около

5,7:

его Вавилонъ. И зыдаша стълпъ за 40 лѣтъ,

5,8:

и не съвършенъ бысть. И съниде Господь Богъ видѣти

5,9:

градъ и стълпъ и рече Господь: “Се родъ единъ и языкъ

5,10:

единъ”. И съмѣси Богъ языки, и раздѣли на

5,11:

70 и на дѣва языка, и расъсѣя по вьсеи земли. По

5,12:

размѣшенъи же языкъ Богъ вѣтрѣмъ великѣмъ

5,13:

раздруши стълпъ, и есть останкъъ его межи

5,14:

Асура и Вавилона. И есть въ высоту

5,15:

и въ ширину локътъ 5433 локътъ.

5,16:

Въ лѣта мьнога хранимъ останкъъ. По раздрушении

5,17:

же стълпа и по раздѣлении языкъ прияша

5,18:

сынове Симовы вѣсточьныя страны, а Хамови же

5,19:

сынове полудьныя страны. Афетови же сынове

5,20:

западъ прияша и полунощныя страны. Отъ сихъ

5,21:

же 70 и дѣву языку бысть языкъ Словѣньскъ, отъ

5,22:

племени же Афетова нарицаемии Норци, иже суть Словѣне.

5,23:

По мьнозѣхъ же временѣхъ сѣли суть Словѣни

5,24:

по Дунаеви, где есть нынѣ Угърская

5,25:

земля и Българская. Отъ тѣхъ Словѣнъ

6,1:

разидоша ся по земли, и прозъваша ся имени

6,2:

своими, гдѣ сѣдъше на которомъ мѣстѣ. Яко

6,3:

пришьдъше сѣдоша на рѣцѣ именемъ Морава,

6,4:

и прозъваша ся Морава, а друзии Чеси нарекоша ся.

6,5:

А се ти же Словѣни: Хървати Бѣли и Сърбъ

6,6:

и Хорутане. Волохомъ бо нашъдъшимъ

6,7:

на Словѣны на Дунаискыя, и сѣдъшимъ въ нихъ

6,8:

и насилящимъ имъ, Словѣне же ови, пришьдъше,

6,9:

сѣдоша на Вислѣ, и прозъваша ся Ляхове, а отъ

6,10:

тѣхъ Ляховъ прозъваша ся Поляне, Ляхове друзии

6,11:

Лютичи, ини Мазовъшане, а ини Поморяне.

6,12:

Такоже и ти же Словѣне пришьдъше, сѣдоша по

6,13:

Дънепру, и нарекоша ся Поляне, а друзии Деревляне,

6,14:

зане сѣдоша въ лѣсѣхъ; а друзии сѣдоша

6,15:

межи Припетью и Двиною и нарекоша ся

6,16:

Дръгъвичи; инии съдоша на Двинѣ, и нарекоша ся

6,17:

Полочане, рѣчкы ради, яже течеть

6,18:

въ Двину, именьмъ Полота, отъ сея прозъваша ся

6,19:

Полочане. Словѣне же, съдоша около озера

6,20:

Илмеря, и прозъваша ся своимъ именьмъ, и

6,21:

съдѣлаша градъ, и нарекоша и Новъгородъ.

6,22:

А друзии съдоша на Деснѣ, и по Семи, и по Сулѣ,

6,23:

и нарекоша ся Сѣверо. И тако разиде ся Словѣнскъ

6,24:

языкъ, тѣмъ же и прозъва ся Словѣнская грамота.

7,1:

Поляномъ же живѣшимъ особъ по горамъ

7,2:

симъ, и бѣ путь из Варягъ въ Гръки и из

7,3:

Гръкъ по Дѣнѣпру, и върхъ Дѣнѣпра волокъ до

7,4:

Ловоти, и по Ловоти вѣннати въ Илмерь озеро

7,5:

великое, из негоже озера потечеть Вѣлховъ, и

7,6:

вѣтчеть въ озеро великое Нево, и того

7,7:

озера вѣнидеть устие въ море Варяжское. И по

7,8:

тому морю вѣннати доже и до Рима, а отъ Рима прити по

7,9:

тому же морю къ Цьсарюграду, и отъ Цьсаряграда

7,10:

прити въ Понтъ море, въ неже вѣтечь Днѣпръ

7,11:

рѣка. Днѣпръ бо течеть из Воковьскаго лѣса,

7,12:

и потечеть на полъдне, а Двина ис того же

7,13:

лѣса потечеть, и идеть на полуночье и вѣнидеть

7,14:

въ море Варяжское. Ис того же лѣса потечеть

7,15:

Вѣлга на вѣстокъ, и вѣтечь седмьюдесятъ

7,16:

жерель въ море Хвалисьское. Тѣмъ же

7,17:

из Руси можетъ ити по Вѣлзѣ въ Бѣлгары и

7,18:

въ Хвалисы, и на вѣстокъ дойти въ жеребии

7,19:

Симовъ, а по Двинѣ въ Варягы, изъ Варягъ и

7,20:

до Рима, отъ Рима же и до племени

7,21:

Хамова. А Днѣпръ вѣтечь въ Поньтское море трѣми

7,22:

жерелы, еже море словеть Русьское, по нему же

7,23:

училь святыи Андрѣи, братъ Петровъ, яко же

7,24:

рекоша.

7,25:

Андрѣю учащю въ Синопии и пришьдѣшю

8,1:

ему въ Кърсунь, увидѣ, яко ис Кърсуны близъ

8,2:

устие Днѣпрское, и въсхотѣ поити въ Римъ,

8,3:

и прииде въ устие Днѣпрское, и отътолѣ

8,4:

поиде по Днѣпру горѣ. И по приключаяю приде

8,5:

и ста подѣ горами на березѣ. И заутра

8,6:

въставѣ рече къ сущимъ съ нимъ ученикомъ:

8,7:

“Видите ли горы сия? яко на сихъ горахъ въсияеть

8,8:

благодать Божия; имать градъ великъ

8,9:

быти и църкви многы имать Богъ въздвигнути”.

8,10:

И въшѣдѣ на горы сия, и благослови я, и постави

8,11:

кръстѣ. И помоливѣ ся Богу, и сълѣзе съ

8,12:

горы сея, идеже послѣже бысть Киевѣ, и поиде

8,13:

по Днѣпру горѣ. И приде въ Словѣны, идеже

8,14:

нынѣ Новѣгородѣ, и видѣ люди ту сущая, какъ

8,15:

ихъ обычаи, и како ся мыють и

8,16:

хвоцють ся, и удиви ся имъ. И иде въ Варяги,

8,17:

и приде въ Римъ, и исповѣда, елико научи,

8,18:

и елико видѣ, и рече имъ: “Дивьно видѣхъ землю

8,19:

Словѣньску идущую ми сѣмо. Видѣхъ

8,20:

банѣ древяны, и пережугуть я вельми,

8,21:

и съвлѣкуть ся, и будутъ нази, и обольють ся

8,22:

мытелью, и възьмутъ { ^{вѣтви}
вѣники }

8,23:

и начьнутъ { ^{бють ся}
хвостати ся }, и того ся добють,

8,24:

одѣва вылезуть, лѣ живи, и облѣють ся водою студеною,

8,25:

и тако оживуть. И тако творять по

9,1:

вся дѣни, не мучими никымъже, нѣ сами ся мучать,

9,2:

и творять не мытву себѣ, не мучение”.

9,3:

И слышавъше дивляху ся. Андрѣи же, бывъ

9,4:

въ Римѣ, приде въ Синопию.

9,5:

Поляномъ же живуцимъ о собѣ, и володѣющимъ

9,6:

роды своими, яже и до сея братия бяху

9,7:

Поляне, и живяху кѣждо съ родѣмъ своимъ

9,8:

на своихъ мѣстѣхъ, володѣюще кѣждо родѣмъ

9,9:

своимъ. И быша 3 брата:

9,10:

единому имя Кыи, а другому Щекъ, а третиему

9,11:

Хоривъ, и сестра ихъ Лыбедь. И съдяше

9,12:

Кыи на горъ, гдѣ ныне увозъ Боричевъ,

9,13:

а Щекъ съдяше на горъ, гдѣ нынѣ зоветъ ся

9,14:

Щековица, а Хоривъ на третиеи горъ,

9,15:

отъ нюду же прозѣва ся Хоривица. Сътвориша

9,16:

градъкъ въ имя брата ихъ старѣишаго, и нарекоша

9,17:

и Киевъ. И бяше около

9,18:

града лѣсъ и боръ великъ, и бяху ловяще

9,19:

звѣрь, бяхуть бо мудри и съмыслни, и

9,20:

нарицаху ся Поляне, отъ нихъ же суть Поляне

9,21:

Киевѣ и до сего дъне.

9,22:

Ини же, не вѣдуще, рекоша, яко Кыи

9,23:

есть перевозъникъ былъ, у Кыева бо перевозъ бяше

10,1:

тѣгда съ оная страны Дѣнѣпра, тѣмъ

10,2:

глаголаху: на перевозъ на Киевъ. Аще бо бы

10,3:

первозъникъ Кыи, то не бы ходилъ къ Цѣсарюграду;

10,4:

нъ съ Кѣи кѣняжаше въ роду своемъ, и

10,5:

приходивъшю ему къ цѣсарю, не съвѣмы, нъ тѣкъмо о семь вѣмы, якоже съказаютъ,

10,6:

яко велику чѣсть приялъ есть отъ цѣсаря, которого не вѣмъ и при

10,7:

которомъ приходи цѣсари. Идущю же ему опять,

10,8:

приде къ Дунаеви, и възлюби мѣсто, и съруби

10,9:

градъкъ малъ, и хотяше сѣсти съ родъмъ

10,10:

своимъ, и не даша ему близъ живущии; еже и

10,11:

донынѣ наричють Дунаици городище Кѣевъць.

10,12:

Кѣеви же пришѣдъшю въ свои градъ Кѣевъ,

10,13:

ту съконъча животъ свои; и брата его Щекъ

10,14:

и Хоривъ и сестра ихъ Лыбедь ту съконъчаша ся.

10,15:

И по сеи братъи почаша държати родъ

10,16:

ихъ кѣняжение въ Поляхъ, а въ Деревляхъ

10,17:

свое, а Дръгъвичи свое, а Словѣне свое въ Новѣгородъ,

10,18:

а другое на Полотъ, иже и Полочане.

10,19:

Отъ {^{нихъ}_{сихъ}} же и Кривичи, иже сѣдятъ на върхъ

10,20:

Вълги, и на върхъ Двины и на върхъ Дънѣпра,

10,21:

ихъже и градъ есть Смольньскъ; туда бо съдятъ

10,22:

Кривичи. Таже Сѣверо отъ нихъ. На Бѣлѣозерѣ

10,23:

съдятъ Вьсь, а на Ростовѣ озерѣ Меря,

11,1:

а на Клѣщинѣ озерѣ съдятъ Меря же. А по Оцѣ

11,2:

рѣцѣ, где вѣтечетъ въ Вѣлгу, языкъ

11,3:

свои Мурома, и Черемись свои языкъ,

11,4:

Мърдва свои языкъ. Се бо тѣкъмо Словѣньскъ

11,5:

языкъ въ Руси: Поляне, Деревляне,

11,6:

Новѣгородъци, Полочане, Дръгѣвичи, Сѣверо,

11,7:

Бужане, зане седятъ по Бугу, послѣ же

11,8:

Волыняне. И се суть инии языци,

11,9:

иже дань дають Руси: Чюдъ, Вьсь, Меря, Мурома,

11,10:

Черемись, Мърдва, Пермь, Печера,

11,11:

Ямь, Литѣва, Зимѣгола, Кърсь, Нерома,

11,12:

Либь. Си суть свои языкъ имуще, отъ колѣна

11,13/14:

Афетова, иже живутъ на странахъ полунощныхъ.

11,15:

Словѣньску же языку, яко же рекохомъ, живуцю

11,16:

на Дунаи, придоша отъ Скуфъ, рекъше отъ

11,17:

Козаръ, рекомии Българе, и съдоша по Дунаеви,

11,18:

насилъници Словѣномъ быша. Посемь

11,19:

придоша Угъре Бѣлии и наслѣдиша

11,20:

землю Словѣнску прогънавъше Волохы, иже бѣша преже

11,20а:

прияли землю Словѣнску. Си бо Угъри почаша быти

11,21:

при Ираклии цѣсари, иже ходиша на Хоздроя,

11,22:

цѣсаря Перскаго. Въ си же времена быша и

11,23:

Объри, иже воеваша на цѣсаря Ираклия и мало

11,24:

его не яша. Си же Объри воеваша на Словѣны,

12,1:

и примучиша Дулѣбы, сущая Словѣны,

12,2:

и насиліе творяху женамъ Дулѣбьскымъ: аще

12,3:

поѣхати бяше Обърину, не даядше въпрячи

12,4:

коня ни волу, нъ веляше въпрячи 3 или,

12,5:

4 ли, 5 женъ въ телѣгу, и повести Обърина,

12,6:

и тако мучаху Дулѣбы. Бяху бо

12,7:

Объри тѣлѣмъ велици, а умѣмъ гърди, и потреби

12,8:

я Богъ, и помъроша вси, и не оста ни

12,9:

единъ Объринъ. И есть притъча въ Руси и до

12,10:

сего дъни: погыбоша акы Объри; ихъ же нѣсть племене

12,11:

ни наслѣдъка. По сихъ бо придоша Печенъзи; и

12,12:

паки идоша Угъри Чърнии мимо Киевъ,

12,13:

пслѣже при Ользѣ.

12,14:

Поляномъ живущимъ о себѣ, якоже

12,15:

рекохомъ, сущии отъ рода Словѣньска, и нарекоша ся

12,16:

Поляне, а Деревляне отъ Словѣнъ же,

12,17:

и нарекоша ся Древляне; Радимичи бо и Вятичи

12,18:

отъ Ляховъ. Бяста бо дѣва брата въ Лясѣхъ,

12,19:

Радимъ, а другии Вятъко, и пришѣдъша

12,20:

сѣдоста Радимъ на Сѣю, и прозъваша ся

12,21:

Радимичи, а Вятъко сѣде своимъ родъмъ

12,22:

по Оцѣ, отъ него прозъваша ся Вятичи. И

12,23:

живяху въ мирѣ Поляне, и Деревляне, и Сѣверо,

12,24:

и Радимичи и Вятичи и Хървати. Дулѣби

13,1:

живяху по Бугу, гдѣ ныне Волыняне,

13,2:

а Улучи Тиверци съдяху по Бугу и по Дѣньпру, и

13,3:

присѣдяху къ Дунаеви. И бѣ мѣножество ихъ, съдяху

13,4:

бо по Бугу и Дѣньпру оли до моря и

13,5:

суть гради ихъ и до сего дѣне, да то ся зѣвяху отъ

13,6:

Грькѣ Великая Скуфѣ.

13,7:

Имяхуть бо обычая свои, и законы отъць своихъ

13,8:

и предания кѣждо свои нравѣ. Поляне бо своихъ

13,9:

отъць обычаи имяху тихъ и кроткѣ и стыдѣние

13,10:

къ снѣхамъ своимъ и къ сестрамъ, къ

13,11:

матеръмъ и снѣхы къ свекрѣвамъ

13,12:

и къ дѣверъмъ велико стыдѣние имуще; и брачньни

13,13:

обычаи имѣяху: не хожаше женихъ по

13,14:

невѣсту, нѣ привожаху вечерѣ, а заутра

13,15:

приношаху чѣто на ней вѣдадуче. А Деревляне

13,16:

живяху звѣриньскѣмъ образѣмъ, живуще

13,17:

скотьскы: и убиваху другѣ друга, ядуще

13,18:

всье нечисто, и браченя въ нихъ не быша,

13,19:

нъ умыкываху уводы дѣвиця. А Радимичи,

13,20:

и Вятичи и Сѣверо одинъ обычай

13,21:

имяху: живяху въ лѣсѣ, яко же всякыи

13,22:

звѣрь, ядуще всье нечисто, и срамословие

14,1:

въ нихъ предъ отъци и предъ снѣхами и

14,2:

брати не бываху въ нихъ, нъ игрища межю

14,3:

селы. Съхожаху ся на игрища, на плясания

14,4:

и на всья бѣсовьскыя пѣсни, и ту умыкаху

14,5:

жены собѣ, съ нею же кѣто съвѣщеваше ся; имяхуть

14,6:

же по дѣвѣ и по три жены. И аще кѣто

14,7:

умьряше, творяху трызну надъ нимъ, и по

14,8:

семь творяху кладу велику, и възложить

14,9:

на кладу мъртвьца и съжигаху, и посемь събравъше

14,10:

кости възложяху въ съсудъ малъ, и

14,11:

поставляху на стѣлпѣ на путьхъ, иже творять

14,12:

Вятичи и нынѣ. Си же обычай творяху и

14,13:

Кривичи и прочии погании, не вѣдуще

14,14:

закона Божия, нѣ творяху сами себѣ законъ.

14,15:

Глаголетъ Георгии въ лѣтописецѣ: “Ибо комуждо

14,16:

языку овѣмъ законъ исписанъ есть, другимъ

14,17:

же обычая, зане незаконнымъ

14,18:

отъчъствиемъ мьнить ся. Отъ нихъ же первое Сирии,

14,19:

живущии на коньць земля, законъ имуть отъць

14,20:

своихъ и обычая: не любодѣяти ни прелюбодѣяти,

14,21:

ни красти, ни клеветати, ли убити, ли зѣло

14,22:

дѣяти вѣсьма отинудъ. Законъ же и у Ктириянъ, глаголемии

15,1:

Вѣрахмане и Островици, иже отъ прадѣдъ показаниемъ

15,2:

и благочъстиемъ мясъ не ядуще, ни

15,3:

вина пиюще, ни блуда творяще, никакоя же

15,4:

зѣлобы творяще, страха ради мѣнога

15,5:

ибо явѣ таче прилежащимъ къ нимъ Индомъ

15,6:

убистводѣица сквѣрнотворящии гнѣвливи

15,7:

паче естѣства; въ нутрѣнѣиши же странѣ ихъ

15,8:

человѣки ядуще и странствующихъ убиваху,

15,9:

паче же ядятъ яко пси. Етеръ же законъ Халдѣемъ

15,10:

и Вавилоняномъ: матери поимати, съ

15,11:

братними чады блудъ дѣяти, и убивати.

15,12:

Всяко бестудное дѣяние, яко дѣтелие,

15,13:

мнѣять ся дѣюще, любо аще далече страны своея

15,14:

будуть. Инъ же законъ Гилиомъ: жены у нихъ

15,15:

орють, и храмы зиждуть и мужския дѣла

15,16:

творять, нъ любы творить, елико хоцеть, не

15,17:

въздържаеми отъ мужии своихъ отъниудъ, ни

15,18:

зазрять; въ нихъже суть храбры жены, ловити

15,19:

звѣрѣ крѣпъкы. Владѣють жены, мужьми

15,20:

своими и въдобляють ими. Въ Вритании же

15,21:

мънози мужи съ единою женою съпятъ, такоже и мъногия

15,22:

жены съ единѣмъ мужьмъ похотѣствуютъ, и

16,1:

безаконная законъ отъць творять

16,2:

независтьно и не въздържаньно. Амазоняне же

16,3:

мужа не имуть, акы скоть бесловесьнии но

16,4:

единою лѣтъмь къ вешнимъ дньмъ оземьствены

16,5:

будуть; и съчетають ся съ окръстныхъ ибо

16,6:

мужи, яко нѣкоторое имъ тѣржство и велико

16,7:

праздньство время тѣмъ мнѣять. Отъ нихъ

16,8:

зачньшимъ въ чревѣ, и паки разбѣгнуть ся отъсюду

16,9:

вѣси. Въ время же хотящимъ родити, аще родить ся

16,10:

отроча, погубять. Аще ли дѣвичьскъ полъ,

16,11:

то въздоять и прилѣжно въспитають.

16,12:

Якоже се и нынѣ при насъ Половци законъ държать

16,13:

отць своихъ: кровь проливати, а хваляще ся

16,14:

о семъ, и ядуще мъртвьчину и всю нечистоту,

16,15:

хомѣкы и сусѣлы, и поймають мачехы

16,16:

своя и ятрѣви, и ины обычая отць своихъ.

16,17:

Нѣ мы же хръстияне, елико земль, иже

16,18:

вѣрують въ святую Троицю, и въ едино крщение, и въ

16,19:

едину вѣру, законъ имамъ единъ, елико въ

16,20:

Христа кръстихомъ ся и въ Христа облекохомъ ся.

16,21:

По сихъ же лѣтѣхъ, по смърти братия сея

16,22:

быша обидими Деревляны и инѣми окольными.

17,1:

И наидоша я Козаре, сѣдѣщая на горахъ

17,2:

въ лѣсѣхъ, и рекоша Козаре: “Платите намъ

17,3:

дань”. Съдумавъше же Поляне и вѣдаша отъ

17,4:

дыма мечь, и несоша Козаре къ кнѣзю своему

17,5:

и къ старѣщинамъ своимъ, и рѣша имъ:

17,6:

“Се, налѣзохомъ дань нову”. Они же рѣша имъ:

17,7:

“Отъкуду?”. Они же рѣша: “Въ лѣсѣ на горахъ,

17,8:

надъ рѣкою Днѣпрскою”. Они же рѣкоша: “Чѣто суть

17,9:

вѣдали?”. Они же показаша мечь. И рѣша

17,10:

старѣци Козарьстии: “Не добра дань, кнѣяже. Мы доискахомъ

17,11:

ся оружиемъ единою страны,

17,12:

рекъше саблями, а сихъ оружие

17,13:

обоюду остро, рекъше мечи. Си имуть имати

17,14:

на насъ дань и на инѣхъ странахъ”. Се же събысть ся

17,15:

всье: не отъ своя воля рекоша, нъ отъ Божия изволения.

17,16:

Яко и при Фараонъ, цъсари Егуптьстѣмъ,

17,17:

егда приведоша Моисѣя предъ Фараона,

17,18:

и рекоша старьци Фараони: “Съ хочеть

17,19:

съмирити область Егуптьску”. Якоже и

17,20:

бысть: погыбоша Егуптяне отъ Моисѣя, а пьрвѣ

17,21:

бѣша работающе имъ. Тако и си пьрвѣ владѣша, а

17,22:

послѣди самѣми владѣють; яко же и бысть:

17,23:

владѣють бо Козары Русьстии кѣнязи и

17,24:

до дньшняго дъне.

17,25:

Въ лѣто 6360, индикта 15, начьнѣшю

17,26:

Михаилу цъсарьствовати, нача ся прозывати Русьская

17,27:

земля. О семь бо увѣдахомъ, яко при семь цъсари

17,28:

приходиша Русь на Цъсарьградъ, яко же пишеть

17,29:

въ лѣтописании Грьцьскомъ. Тѣмъ же и отъселе почьнемъ

18,1:

и числа положимъ. Яко отъ Адама до потопа лѣтъ

18,2:

2242; а отъ потопа до Аврама лѣтъ 1082;

18,3:

отъ Аврама до исхожения Моисѣева лѣтъ

18,4:

430; а отъ исхожения Моисѣова до Давыда

18,5:

лѣтъ 601; а отъ Давыда и отъ начала църства Соломоня

18,6:

до плѣнения Иерусалимова лѣтъ 448; а отъ

18,7:

плѣнения до Александра лѣтъ 318; а отъ Александра

18,8:

до Христова рождства лѣтъ 333; а отъ Христова

18,9:

рождства до Костянтина лѣтъ 318;

18,10:

отъ Костянтина же до Михаила сего лѣтъ 542. А

18,11:

отъ първаго лѣта Михаила сего до първаго лѣта

18,12:

Ольгова, Русьскаго кнѣзя, лѣтъ 29; а отъ първаго

18,13:

лѣта Ольгова, понелѣже сѣде въ Киевѣ, до първаго

18,14:

лѣта Игорева лѣтъ 31; а отъ първаго лѣта Игорева

18,15:

до първаго лѣта Святославля лѣтъ 33;

18,16:

а отъ първаго лѣта Святославля до първаго лѣта

18,17:

Яропѣлча лѣтъ 28. Яропѣлкѣ кнѣжи лѣтъ 8; а

18,18:

Володимерѣ кнѣжи лѣтъ 37; а Ярославѣ кнѣжи

18,19:

лѣтъ 40. Тѣмъ же отъ смърти Святославля до смърти

18,20:

Ярослави лѣтъ 85; а отъ смърти Ярослави до

18,21:

смърти Святопѣлчи лѣтъ 60. Нъ мы на предълежащее

18,22:

възвратимъ ся, и съкажемъ, чѣто ся удѣяло

18,23:

въ лѣта си, якоже преже почали бяхомъ първое

18,24:

лѣто Михаила, и по ряду положимъ числа.

18,25:

Въ лѣто 6361.

18,26:

Въ лѣто 6362.

18,27:

Въ лѣто 6363.

18,28:

Въ лѣто 6364.

18,29:

Въ лѣто 6365.

19,1:

Въ лѣто 6366. Михаилъ цѣсарь изиде съ вои

19,2:

берегъмъ и морьмъ на Бѣлгары. Бѣлгаре же,

19,3:

увидѣвъше, не могоша стати противу, кръстити ся

19,4:

просиша и покоряти ся Грькомъ. Цѣсарь же кръсти

19,5:

кнѣзя ихъ и боляры всѣя, и миръ сътвори

19,6:

съ Бѣлгары.

19,7:

Въ лѣто 6367. Имаху дань Варязи,

19,8:

из заморья, на Чюди и на Словѣнехъ, и на

19,9:

Меряхъ и на всѣхъ Кривичехъ. А Козаре имаху

19,10:

на Полянѣхъ, и на Сѣверѣхъ, и на Вятчихъ,

19,11:

имаху по бѣлѣи вѣверици отъ дыма.

19,12:

Въ лѣто 6368.

19,13:

Въ лѣто 6369.

19,14:

Въ лѣто 6370. Изгнаша Варягы за

19,15:

море, и не даша имъ дани, и почаша сами

19,16:

въ собѣ владѣти. И не бѣ въ нихъ правды, и

19,17:

въста родъ на родъ, и быша усобицѣ въ нихъ,

19,18:

и воевати сами на ся почаша. И рѣша: “Поищемъ

19,19:

сами въ собѣ кнѣзя, иже бы владѣлъ

19,20:

нами и рядилъ по ряду по праву”. И идоша

19,21:

за море къ Варягомъ, къ Руси. Сице бо зъвахуть

19,22:

ты Варягы Русь, яко се друзии зовуть ся

19,23:

Свее, друзии же Урмани, Англяне, инии и

19,24:

Гѣте, тако и си. Рѣша Русь, Чюдъ, Словѣне,

20,1:

Кривичи и Вься: “Земля наша велика и

20,2:

обильна, а наряда въ ней нѣтъ. Да поидѣте кнѣжитъ

20,3:

и владѣтъ нами”. И избѣраша ся трие

20,4:

братия съ роды своими, и пояша по собѣ

20,5:

всю Русь, и придоша къ Словѣномъ первое. И сърубиша городъ Ладогу

20,6:

и сѣде старѣишии въ Ладозѣ Рюрикъ, а други, Синеусъ, на

20,7:

Бѣлѣозерѣ, а третии, Труворъ, въ Изборьскѣ.

20,8:

И отъ тѣхъ Варягъ прозѣва ся Русьская

20,9:

земля.

20,10:

20,11:

По дѣвою же лѣту умьре Синеусъ

20,12:

и братъ его Труворъ. И прия власть Рюрикъ всю единъ,

20,12а:

и пришѣдъ къ Ильмерю и съруби градъ надъ Волховомъ и

20,12б:

прозѣваша Новѣгородъ и сѣде ту кнѣжа

20,13:

и раздая мужемъ своимъ волости и грады рубити, овому Полотьскѣ,

20,14:

овому Ростовъ, другому Бѣлоозеро.

20,15:

И по тѣмъ градомъ суть находѣници Варязи.

20,16:

Първии насельници въ Новѣгородъ Словѣни,

20,17:

въ Полотьскѣ Кривичи, въ Ростовѣ Меряне,

20,18:

въ Бѣлѣозерѣ Вьсь, въ Муромѣ Мурома; и

20,19:

тѣми вьсьми обладаше Рюрикъ. И бяста у

20,20:

него дѣва мужа, не племени его, нѣ болярина, и та

20,21:

испросиста ся къ Цѣсарюграду съ родѣмъ своимъ. И поидоста

20,22:

по Дѣнѣпру, идучи мимо и узрѣста

20,23:

на горѣ градъкъ. И въпрошаста рекуща:

20,24:

“Чии съ градъ?” Они же рекоша: “Была суть

21,1:

три братия, Кьи, Щекъ, Хоривъ, иже съдѣлаша

21,2:

градъ съ, и изгыбоша, а мы съдимъ, и платимы

21,3:

дань Козаромъ”. Асколдъ же и

21,4:

Диръ остаа въ градъ семь, и мѣногы Варягы

21,5:

съвѣкуписта, и начаста владѣти Польскою

21,6:

землею, Рюрику же кѣняжащю въ Новѣгородѣ.

21,7:

Въ лѣто 6371.

21,8:

Въ лѣто 6372.

21,9:

Въ лѣто 6373.

21,10:

Въ лѣто 6374. Иде Асколдъ и Диръ

21,11:
на Гръкы, и приде въ 14 лѣто Михаила

21,12:
цъсаря. Цъсарю же отъшъдъшю на Агаряны, и дошъдъшю

21,13:
ему Чърныя рѣкы, вѣсть епархъ посъла

21,14:
ему, яко Русь идетъ на Цъсарьградъ, и

21,15:
врати ся цъсарь. Си же, вѣнугръ Суду вѣшьдѣше,

21,16:
мъного убиство хръстіяномъ сътвориша, и въ

21,17:
дѣвою съту корабль Цъсарьградъ оступиша. Цъсарь

21,18:
же одѣва въ градъ вѣниде, и съ патриархъмъ

21,19:
Фотиемъ къ сущии църкѣви святыя Богородица Влахернѣ

21,20:
всю ноць молитву сътвориша; таже

21,21:
божъствную ризу святыя Богородиця съ пѣсньми изнесѣше,

21,22:
въ рѣку омочивѣше, тишинѣ сущи, и морю

21,23:
укротивѣшю ся, абие буря съ вѣтрѣмъ вѣста,

21,24:
и вълнамъ великимъ вѣставѣшимъ засобъ, и безбожъныхъ

21,25:
Руси корабля съмяте, и къ брегу

22,1:
привѣрже, и изби я, яко малу ихъ отъ таковыя

22,2/3:
бѣды избыти, и въ свояси вѣзвратиша ся.

22,4:

Въ лѣто 6375.

22,5:

Въ лѣто 6376. Поча цѣсарьствовати Василии.

22,7:

Въ лѣто 6377. Кръщена бысть вся

22,8:

земля Българская.

22,9:

Въ лѣто 6378.

22,10:

Въ лѣто 6379.

22,11:

Въ лѣто 6380.

22,12:

Въ лѣто 6381.

22,13:

Въ лѣто 6382.

22,14:

Въ лѣто 6383.

22,15:

Въ лѣто 6384.

22,16:

Въ лѣто 6385.

22,17:

Въ лѣто 6386.

22,18:

Въ лѣто 6387. Умъръшю Рюрикови, предасть

22,19:

княжение свое Ольгови, отъ рода ему

22,20:

сущю, въдавъ ему на руцѣ сынъ свои, Игоря;

22,21:

бысть	}	бо	}	дѣтескъ	}	вельми.
баше				молодъ		

22,22:

Въ лѣто 6388.

22,23:

Въ лѣто 6389.

22,24:

Въ лѣто 6390. Поиде Ольгъ, поимъ воя

22,25:

мъногы: Варягы, Чюдъ, Словѣны, Мерю, Вьсь,

23,1:

Кривичъ, и приде къ Смольнѣску и съ Кривичи, и

23,2:

прея градъ, и посади мужъ свои. Отътуда

23,3:

поиде вѣнизъ, и вѣзя Любѣчь, и посади мужъ

23,4:

свои. И придоста къ горамъ Кыевскимъ,

23,5:

и увѣдѣ Ольгъ, яко Асколдъ и Диръ кѣняжита,

23,6:

и похорони воя въ лодияхъ, а другыя

23,7:

назади остави, а самъ приде, нося Игоря

23,8:

{ дѣтѣска }
{ молода } . И приступль подъ Угърское, похоронивъ

23,9:

воя своя, и посъла къ Асколду и Диру,

23,10:

глаголя, яко “Гостие есмы, идемъ въ

23,11:

Грькы отъ Ольга и отъ Игоря кѣняжича; да придѣта

23,12:

къ роду своему къ намъ”. Асколдъ же и

23,13:

Диръ придоста, и выскакаша вѣси прочии

23,14:

из лодии. И рече Ольгъ Асколду и Дирови:

23,15:

“Вы нѣста кнѣзя, ни роду кнѣжа, нѣ азъ есмь

23,16:

роду кнѣжа”, и вынесоша Игоря, “А съ

23,17:

есть сынъ Рюриковъ”. И убиша Асколда и Дира,

23,18:

и несѣша на гору, и погребоша на горѣ,

23,19:

еже ся нынѣ зоветъ Угърское, идеже нынѣ

23,20:

Ольминъ дворъ; на тои могылѣ поставилъ божницю

23,21:

святаго Николу; а Дирова могила за святою Ориною.

23,22:

И сѣде Ольгъ, кнѣжа въ Киевѣ. И рече Ольгъ:

23,23:

“се, буди мати градомъ Русьскимъ”. И бѣша у

23,24:

него Словѣни и Варязи, и прочии прозвѣша ся

23,25:

Русию. Съ же Ольгъ нача города ставити, и

24,1:

устави дани Словѣномъ и Кривичемъ и Мерямъ;

24,2:

и устави Варягомъ дань даяти отъ Новагорода

24,3:

300 гривнѣ на лѣто, мира дѣля, еже до

24,4:

сѣмърти Ярославлѣ даяше Варягомъ.

24,5:

Въ лѣто 6391. Поча Ольгъ воевати на Деревляны,

24,6:

и примучивъ я, поча на нихъ имати

24,7:

по чърнѣ кунѣ.

24,8:

Въ лѣто 6392. Иде Ольгъ на Сѣверяны,

24,9:

и побѣди Сѣверяны, и възложи на нь

24,10:

дань лгъку, и не дастъ имъ Козаромъ дани

24,11:

{ платити,
даяти }, рекъ: “Азъ имъ противьнъ, а вамъ

24,12:

нѣ чему”.

24,13:

Въ лѣто 6393. Посъла къ Радимичемъ,

24,14:

рѣка: “Кому дань даете?” Они же рѣша: “Козаромъ”.

24,15:

И рече имъ Ольгъ: “Не давайте Козаромъ, нѣ

24,16:

мнѣ давайте. И въдаша Ольгови по щялягу,

24,17:

якоже и Козаромъ даяху. И бѣ обладая

24,18:

Ольгъ Деревляны Полями

24,19:

и Радимичи, а съ Уличи и Тиверьци

24,20:

имѣяше рать.

24,21:

Въ лѣто 6394.

24,22:

Въ лѣто 6395. Леонъ цсарѣствова, сынъ Василиевъ

24,23:

иже Львъ прозва ся, и братъ его Александръ,

24,24:

иже цсарьствоваста лѣтъ 26.

24,25:

Въ лѣто 6396.

25,1:

Въ лѣто 6397.

25,2:

Въ лѣто 6398.

25,3:

Въ лѣто 6399.

25,4:

Въ лѣто 6400.

25,5:

Въ лѣто 6401.

25,6:

Въ лѣто 6402.

25,7:

Въ лѣто 6403.

25,8:

Въ лѣто 6404.

25,9:

Въ лѣто 6405.

25,10:

Въ лѣто 6406. Идоша Угъри мимо Кыевъ

25,11:

горою, еже ся зоветъ нынѣ Угърское, и

25,12:

пришѣдъше къ Дънѣпру, сташа вежами;

25,13:

бѣша бо ходяще, яко и Половци. И пришѣдъше

25,14:

отъ вѣстока, и устрѣмиша ся чересъ горы великыя,

25,15:

яже прозъваша ся горы Угърскыя, и почаша

25,16:

воевати на живущая ту.

25,17:

Съдяху бо ту преже Словѣни, и Волохове

25,18:

преяша землю Словѣнску. Посемъ же Угъри прогънаша

25,19:

Волохы, и наслѣдиша землю ту, и съдоша

25,20:

съ Словѣнми, покоривъше я подъ ся; и

25,21:

отътолъ прозъва ся земля Угърска. И начаша

25,22:

воевати Угъри на Гръки, и поплъниша землю

25,23:

Фрачьску и Макидоньску доже и до Селуня;

25,24:

и начаша воевати на Мораву и на Чехы.

25,25:

Бѣ бо единъ языкъ Словѣнскъ: Словѣне, иже съдяху

25,26:

по Дунаеви, ихъ же преяша Угъри, и Морава

25,27:

и Чеси и Ляхове и Поляне, яже

26,1:

нынѣ зовомая Русь. Симъ бо първое преложены

26,2:

кънигы, Моравѣ, яже прозъва ся грамота

26,3:

Словѣнская, яже грамота есть въ Руси и

26,4:

въ Българѣхъ Дунаискыхъ.

26,5:

Словѣномъ бо живущемъ крещенымъ и княземъ

26,6:

ихъ, Ростиславъ, и Святопѣлкъ, и Коцьль посълаша

26,7:

къ цсарю Михаилу, глаголюще: “Земля наша

26,8:

крещена, и нѣсть у насъ учителя, иже бы насъ

26,9:

научиль, и наказаль, и протѣлковаль

26,10:

святыя кнѣигы; не разумѣемъ бо ни Грьчьску

26,11:

языку, ни Латыньску; они бы ны инако

26,12:

учать, а {они
друзии} инако; тѣмъ же не

26,13:

разумѣемъ кнѣижнаго {образа
разума} ни силы ихъ; да

26,14:

посълѣте ны учителя, иже могутъ ны съказати

26,15:

кнѣижная словеса и разумъ ихъ”. Се слышавъ Михаилъ

26,16:

цсарь, съзъва философы вся, и съказа имъ

26,17:

рѣчи вся Словѣнскихъ кнѣязь. И рѣша философи:

26,18:

“Есть мужъ въ Селуни, именьмъ Львъ, и

26,19:

суть у него сынове разумиви языку Словѣнску, и

26,20:

хытра дѣва сына у него, философа”. Се слышавъ

26,21:

цсарь, посъла по ня въ Селунь къ Львови, глаголя:

26,22:

“Посъли къ намъ сына своя, Мефодия и

26,23:

Костянтина”. Се слышавъ Львъ, въскоръ посъла я.

26,24:

И придоста къ цъсареву, и рече има: “Се присъла ся

26,25:

къ мнѣ Словѣнская земля, просяще

26,26:

учителя себѣ, иже бы могъ имъ истълковати

26,27:

святыя кѣниги; сего бо желаютъ”. И умолена

27,1:

быста цъсаремъ, и посълаша я въ Словѣнскую

27,2:

землю къ Ростиславу и Святопѣлку и Коцьлови.

27,3:

Сима же пришѣдъшема, начаста съставляти

27,4:

писмена азбукѣвѣная Словѣнскы, и

27,5:

преложиста Апостоль и Еуангелие. И ради быша

27,6:

Словѣне, яко слышаша величия Божия своимъ

27,7:

языкъмъ. Посемъ же преложиста Псалтырь

27,8:

и Охтаикъ и прочая кѣниги. Нѣци же начаша

27,9:

хулити Словѣнскыя кѣниги, глаголюще, яко “Не достоинъ ни

27,10:

которому же языку имѣти букѣвѣ своихъ,

27,11:

развѣ Еврѣи и Гръкъ и Латинъ, по Пилатову

27,12:

писанию, еже на кръстѣ Господьни написа”. Се

27,13:

же слышавъ папежѣ Римьскыи, похули тѣхъ, иже

27,14:

ръпъщють на кѣнигы Словѣньскыя, река: “Да ся

27,15:

испълнить кѣнижьное слово, яко въсхвалять Бога

27,16:

вси языци”; другое же: “вси възглаголють языки различными

27,17:

величия Божия, якоже дасть имъ Святыи Духъ

27,18:

отвѣщевати”. Да аще кѣто хулить Словѣньскую

27,19:

грамоту, да будетъ отълученъ отъ църкѣве, донде же

27,20:

исправять ся; ти бо суть вълци, а не овци, яже

27,21:

достоить отъ плодъ познати я и хранити ся

27,22:

ихъ. Вы же, чада, Божия послушайте учения, и

27,23:

не отринѣте наказания църкѣвьнаго, яко же вы наказалъ

27,24:

Мефодии, учитель вашъ”. Костянтинъ

27,25:

же, възрати ся въспять, и иде учити Българьска

28,1:

языка, а Мефодии оста въ Моравѣ. Посемь

28,2:

же Коцьль кѣнязь постави Мефодия епископа

28,3:

въ Пании, на {столѣ } святаго апостола Андроника,
мѣстѣ

28,4:

единого отъ 70, ученика святаго апостола Павъла. Мефодии

28,5:

же посади 2 попа борзописца {зѣло
вельми},

28,6:

и преложи вѣся кнѣигы испълнь отъ Гръчска

28,7:

языка въ Словѣнскъ шестию мѣсяць, начнѣ

28,8:

отъ марта мѣсяца до двѣюдесяту и шестию днѣ октябрия

28,9:

мѣсяца. Окончавъ же, достоиную хвалу и

28,10:

славу Богу въздасть, дающему таку благодать

28,11:

епископу Мефодию, настольнику Андронику. Тѣмъ же

28,12:

Словѣнску языку есть учитель Андроникъ

28,13:

апостоль, въ Моравы бо доходилъ и апостоль Павль, и

28,14:

училъ ту; ту бо есть Илюрикъ, егоже доходилъ апостоль

28,15:

Павль; ту бо бѣша Словѣни

28,16:

първое. Тѣмъ же Словѣнску языку

28,17:

учитель есть Павль, отъ негоже языка и мы

28,18:

есмъ, Русь; тѣмъ же и намъ, Руси, учитель есть Павль,

28,19:

понеже училъ есть языкъ Словѣнскъ, и

28,20:

поставилъ есть епископа и намѣстника по себѣ

28,21:

Андроника Словѣнску языку. А Словѣнскъ

28,22:

языкъ и Русьскыи единъ. Отъ Варягъ

28,23:

бо прозъваша ся Русию, а първѣе бѣша

28,24:

Словѣни. Аще и Поляне зъваху ся, нъ Словѣнська

28,25:

рѣчь бѣ. Полями же прозъваша ся,

29,1:

зане въ поли сѣдяху, а языкъ Словѣнскыи бѣ имъ

29,2:

единъ.

29,3:

Въ лѣто 6407.

29,4:

Въ лѣто 6408.

29,5:

Въ лѣто 6409.

29,6:

Въ лѣто 6410. Леонъ цсарь на Угъры на

29,7:

Българы. Угъре же, нашѣдъше, всю землю Българскую

29,8:

плѣноваху. Семеонъ же, увѣдѣвъ,

29,9:

на Угъры възврати ся, и Угъри противу

29,10:

подоша, и побѣдиша Българы, яко одѣва

29,11:

Семеонъ въ Дересѣтръ убѣжа.

29,12:

Въ лѣто 6411. Игореви възрастъшю,

29,13:

и хожаше по Ользѣ, и слушаше его, и приведоша

29,14:

ему жену отъ Пльскова, именемъ

29,15:

Ольгу.

29,16:

Въ лѣто 6412.

29,17:

Въ лѣто 6413.

29,18:

Въ лѣто 6414.

29,19:

Въ лѣто 6415. Иде Ольгъ на Грькы, Игоря

29,20:

оставивъ Киевѣ; поя же мѣножьство

29,21:

Варягъ и Словѣнъ и Чюдъ и Кривичѣ

29,22:

и Мерю и Поляны и Сѣверъ и

29,23:

Деревляны и Радимичѣ и Хърваты и

29,24:

Дулѣбы и Тиверьцѣ, яже суть тълковины:

29,25:

си вси зѣвахуть ся Великая Скуфѣ.

29,26:

И съ сими всѣми поиде Ольгъ на конихъ

29,27:

и въ кораблихъ, и бѣ числѣмъ корабль 2000.

30,1:

И прииде къ Цьсарюграду, и Грьци замъкоша

30,2:

Судъ, а градъ затвориша. И вылъзе Ольгъ на

30,3а:

брегъ, и повелѣ воемъ извлещи корабля на брегъ;

30,3б:

и повоева около града, и мѣного

30,4:

убиство сътвори Грькомъ; и полаты

30,5:

мѣногы разбиша, и църкъви пожьгоша; а ихъже

30,6:

имяху плѣнники, овы посѣкаху, другыя

30,7:

же мучаху, иныя же растрѣляху, а другыя

30,8:

въ море вѣмѣтаху; и ина мѣнога зѣла

30,9:

творяху Русь Грькомъ, еликоже ратьнии творять.

30,10:

И повелѣ Ольгъ воемъ своимъ

30,11:

колеса издѣлати и вѣставити корабля на

30,12:

колеса. И бывъшю покосьну вѣтру, вѣспяша

30,13:

пърѣ, и съ поля идоша къ граду. Видѣвъше же

30,14:

Грьци, и убояша ся, и рѣша выславѣше

30,15:

къ Ольгови: “Не погубляи града; имемъ ся

30,16:

по дань, якоже хочещи”. И устави Ольгъ

30,17:

воя. И вынесоша ему брашьно и вино; и

30,18:

не прия его; бѣ бо устроено съ отравою. И

30,19:

убояша ся Гръци, и рѣша: “Нѣсть съ Ольгъ, нѣ

30,20:

святѣи Дѣмитрии, посѣланъ на ны отъ Бога”. И заповѣда

30,21:

Ольгъ дань даяти на 2000 корабль,

30,22:

по 12 гривнѣ на человѣкъ, а въ корабли по

30,23:

40 мужь. И яша ся Гръци по се, и почаша

30,24:

Гръци мира просити, да бы не воевалъ Гръчьскыя

30,25:

земля. Ольгъ же, мало отъступивъ отъ града,

30,26:

нача миръ творити съ цсарема Гръчьскыма, съ

30,27:

Леонъмъ и Александръмъ, посѣла къ нима въ

31,1:

градъ Карла, Фарлофа, Вельмуда, Рулава и Стемида,

31,2:

глаголя: “Имѣте ми ся по дань”. И рѣша Гръци:

31,3:

“Чего хочещи, дамы ти”. И заповѣда Ольгъ дати

31,4:

воемъ на 2000 корабль по 12 гривнѣ на ключь,

31,5:

и потомъ даяти уклады на Русьскыя грады:

31,6:

първое на Киевъ, таже на Чърниговъ и на

31,7:

Переяславль и на Полотъскъ и на Ростовъ

31,8:

и на Любьчь и на прочая грады, по тѣмъ

31,9:

бо градомъ съдяху кнѣзѣи, подѣ Ольгѣмъ

31,10:

сущѣ. “Да приходять Русь съльбѣное емлють,

31,11:

елико хотящи; а иже придуть гостие, да

31,12:

емлють мѣсячину на 6 мѣсяць, и хлѣбъ и вино

31,13:

и мясо и рыбы и овощь. И да творять

31,14:

имъ мовь, елико хотять. И поидуци же Русь

31,15:

домови, да емлють у цѣсаря вашего на

31,16:

путь брашно и якоря и ужа и пѣръ,

31,17:

и елико надобѣ”. И яша ся Гръци.

31,18:

И рекоста цѣсаря и боярство всѣ: “Аще придуть

31,19:

Русь бес купля, да не възимають мѣсячна. Да

31,20:

запретить кнѣзъ словомъ своимъ и приходящимъ

31,21:

Руси съде, да не творять пакости въ селѣхъ и въ

31,22:

странѣ нашей; приходяще Русь да витають у

31,23:

святаго Мамы, и посълетъ цѣсарство наше, да

31,24:

испишѣтъ имена ихъ, и тѣгда възьмутъ мѣсячное

31,25:

свое, первое отъ града Кыева, и пакы ис

31,26:

Чърнигова и Переяславля и прочии гради. И да

31,27:

въходятъ въ градъ единѣми враты съ цъсаревѣмъ

31,28:

мужѣмъ, безъ оружия, мужъ 50, и да творять

31,29:

куплю, яко же имъ надобѣ, не платяще мыта ни въ

32,1:

чемъже. Цъсарь же Леонъ съ Александрѣмъ

32,2:

миръ сътвориста съ Ольгѣмъ, имѣше ся по дань

32,3:

и ротѣ заходивѣше межю собою, цѣловавѣше

32,4:

крѣстѣ, а Ольга водивѣше и мужа его на

32,5:

роту по Русьскому закону, кляша ся оружиемъ

32,6:

своимъ, и Перунѣмъ, богѣмъ своимъ, и Волосѣмъ,

32,7:

скотиемъ богѣмъ, и утвърдиша миръ. И рече

32,8:

Ольгѣ: “Ищите пѣрѣ паволочиты Руси, а Словѣномъ

32,9:

кропиньныя”. И бысть тако. И повѣсиша

32,10:

щиты своя въ вратѣхъ показяюще побѣду, и поиде

32,11:

отъ Цъсаряграда. И въспяша пѣрѣ

32,12:

паволочитыя, а Словѣни кропиньныя, и раздѣра

32,13:

я вѣтрѣ. И рѣша Словѣни: “Имѣмъ ся своимъ тѣлстинамъ,

32,14:

не даны суть Словѣномъ пѣръ”. И приде

32,15:

Ольгъ къ Києву, неся злато и паволокы и

32,16:

овоци и вина и всяко узорочие. И прозъваша

32,17:

Ольга вѣщи: бяху бо людие погани и

32,18:

невѣгласи.

32,19:

Въ лѣто 6416.

32,20:

Въ лѣто 6417.

32,21:

Въ лѣто 6418.

32,22:

Въ лѣто 6419. Яви ся звѣзда велика на западѣ

32,23:

копинѣмъ образѣмъ.

32,24:

Въ лѣто 6420. Посъла Ольгъ мужи свои построить

32,25:

мира и положитъ рядъ межю Гръкы и

32,26:

Русию, и посъла:

32,27:

“Равно другаго съвещания, бывшаго при тѣхъ-

32,28:

же цсарихъ, Льва и Александра. Мы отъ рода

33,1:

Русьскаго, Карлы, Ингелдъ, Фарлофъ, Верьмудъ,

33,2:

Рулавъ, Гуды, Руалдъ, Карнъ, Фрелавъ,

33,3:

Рюарь, Актеву, Труань, Лидуль, Фостъ, Стемидъ,

33,4:

иже посълани отъ Ольга, великаго кнзя Русьскаго,

33,5:

и отъ всѣхъ, иже суть подъ рукою его, свѣтлыхъ

33,6:

боляръ, къ вамъ, Львови и

33,7:

Александру и Костянтину, великымъ о Бозѣ

33,8:

самодержцемъ, цсаремъ Грьчьскимъ, на удържание

33,9:

и на извѣщение отъ многихъ лѣтъ межю хръстияны

33,10:

и Русию бывъшую любвь, похотѣниемъ нашихъ

33,11:

князь и по повелѣнию отъ всѣхъ, иже

33,12:

суть подъ рукою его сущихъ Руси. Наша

33,13:

свѣтлость, боле инѣхъ хотящи же о Бозѣ

33,14:

удържати и извѣстити такую любвь, бывъшую

33,15:

межю хръстияны и Русию, многашьды

33,16:

право судихомъ, но тѣчию просто словесы,

33,17:

и писаниемъ и клятвою твърдою, кльнѣше ся

33,18:

оружиемъ своимъ, такую любвь извѣстити и

33,19:

утвърдити по вѣрѣ и по закону нашему. Суть,

33,20:

яко понеже мы ся имали о Божьи вѣре и о

33,21:

любъви, главы таковыя. По първому убо слову,

33,22:

да умиримъ ся съ вами, Гръкы, да любимъ

33,23:

другъ друга отъ всея душа и изволения, и не въдадимъ,

33,24:

елико наше изволение, быти отъ сущихъ подъ

33,25:

рукою нашихъ свѣтлыхъ никакомуже

33,26:

сѣблазну или винѣ, нѣ потъщимъ ся, елико по

33,27:

силѣ, на съхранение прочихъ и всегда лѣтъ съ вами,

33,28:

Гръкы, исповѣданиемъ и написаниемъ съ клятввою

33,29:

извѣщаемую любвь непревратну и непостыжну.

34,1:

Тако же и вы, Гръци, да храните такуже

34,2:

любвь къ княземъ нашимъ свѣтлымъ Русьскимъ

34,3:

и къ всѣмъ, иже суть подъ рукою свѣтлаго

34,4:

князя нашего, несѣблазну и непреложну всегда

34,5:

и въ вся лѣта. А о главахъ, аже ся ключить проказа,

34,6:

урядимъ сице: да елико явѣ

34,7:

будеть показании явлеными, да имѣють вѣрное

34,8:

о тацѣхъ явление, а емуже начьнутъ не яти

34,9:

вѣры, да кльнетъ ся часть та, иже ищетъ неятию

34,10:

вѣры; да егда кльнетъ ся по вѣрѣ своеи,

34,11:

будеть казнь, якоже явить ся съгрешение о семь.

34,12:

Аще кто убьеть хръстияна Русинъ или

34,13:

хръстиянъ Русина, да умьреть, идѣже аще

34,14:

сътворить убиство. Аще ли убѣжить сътворивыи

34,15:

убиство, аще есть имовитъ, да часть его, сирѣчь

34,16:

еже его будетъ по закону, да възьметъ ближнии

34,17:

убиенаго, а и жена убивѣшаго да имѣеть толицѣмъ

34,18:

же пребудеть, по закону. Аще ли есть неимовитъ

34,19:

сътворивыи убои и убѣжавъ, да държить ся

34,20:

тяжа, доньдеже обрящеть ся, да умьреть. Аще ли

34,21:

ударить мечьмъ или биеть кацѣмъ любо съсудѣмъ,

34,22:

за то ударение или биение да въдасть

34,23:

литръ 5 сьребра по покону Русьскому; аще ли не

34,24:

имовитъ тако сътворивыи, да въдасть, елико можетъ,

34,25:

и да съиметь съ себе и ты самыя

34,26:

пърты, въ нихъ же ходять, а опрочѣ да ротѣ

34,27:

ходить своею вѣрою, яко никако же иному помощи

34,28:

ему, да пребываетъ тя жа отътолѣ не възискаема.

34,29:

О семь, аще украдетъ Русинъ чьто любо у хръстяна,

35,1:

или паки хръстянинъ у Русина, и

35,2:

ятъ будетъ томъ часѣ татѣ, егда татѣбу сѣтворить,

35,3:

отъ погубивъшаго чьто любо, аще приготовить ся татѣбы

35,4:

творяи, и убиенъ будетъ, да не възищеть ся сѣмъртъ

35,5:

его ни отъ хръстянъ, ни отъ Руси, нѣ паче убо

35,6:

да възьметъ свое, иже будетъ погубилъ. Аще

35,7:

вѣдасть руцѣ украдыи, да ятѣ будетъ тѣмъже,

35,8:

у негоже будетъ украдено, и сѣвязанъ будетъ,

35,9:

отъдасть то, еже смѣ сѣтворити, и сѣтворить

35,10:

триичи. О семь. Аще кѣто отъ хръстянъ или

35,11:

отъ Руси мучения образъмъ искусь сѣтворить, и насиллемъ

35,12:

явѣ възьметъ чьто любо дружъне, да

35,13:

въспятить трииче. Аще вывържена будеть

35,14:

лодия вѣтрѣмъ великѣмъ на землю чюжую, и обращють ся

35,15:

тамо иже отъ насъ, Руси, да аще кѣто

35,16:

идеть сънабѣдѣти лодию рухлѣмъ своимъ,

35,17:

отъслати паки на землю хръстианскую; да

35,18:

проводимъ ю сквозѣ всяко страшно мѣсто,

35,19:

доньдеже придетъ въ бестрашно мѣсто; аще ли

35,20:

таковая лодия, ли отъ буря, или боронения

35,21:

земнаго боронима, не можетъ възборонити ся въ

35,22:

своя си мѣста, съпотружаемъ ся гребьцемъ тоя лодия

35,23:

мы, Русь, допровадимъ ю съ куплею ихъ позъдраву;

35,24:

ти аще ключить ся близъ земля Гръчки аще ли

35,25:

ключить ся такоже проказа лодии Русьстѣи, да проводимъ

35,26:

ю въ Русьскую землю, да продають рухло

35,27:

тоя лодия, аще чѣто можетъ продати отъ лодия,

35,28:

влачимъ мы, Русь; да егда ходимъ въ Гръкы

35,29:

или съ куплею или въ съльбу къ цьсареви нашему,

35,30:

да пустимъ я съ чъстiю проданое рухло

36,1:

лодия ихъ. Аще ли ключить ся кому отъ лодия убиену

36,2:

быти, отъ насъ Руси, или възяти чъто любо, да повиньни

36,3:

будуть то сътворъшии прежереченною

36,4:

епитемиею. О тѣхъ, аще полоняникъ обою

36,5:

страну държимъ есть или отъ Руси, или отъ Гръкъ,

36,6:

проданъ въ ину страну, аще обрящеть ся ли

36,7:

Русинъ, ли Гръчинъ, да възвратятъ

36,8:

искупленое лице въ свою страну, и възьмутъ

36,9:

цѣну его купящии, или мьнить ся въ куплю

36,10:

надъ нь челядиная цѣна. Тако же аще отъ рати

36,11:

ятъ будетъ отъ тѣхъ Гръкъ, тако же да възвратить ся

36,12:

въ свою страну, и отъ дана будетъ цѣна его,

36,13:

якоже речено есть, якоже есть купля. Егда же требуетъ

36,14:

на воину, и си хотятъ почъстити цъсаря вашего,

36,15:

да аще въ кое время елико ихъ придетъ,

36,16:

и хотятъ оставити ся у цъсаря вашего своею волею, да

36,17:

будуть. О Руси о плѣненъи. Мъногашьды отъ

36,18:

коя {любо
убо } страны пришьдъшемъ въ Русь и продаемомъ

36,19:

въ хръстияны, и еще же и отъ хръстиянъ

36,20:

отъ плѣнныхъ, мѣногашьды отъ коея любо страны приходящемъ

36,21:

въ Русь, си продаеми бывають по 20 злата,

36,22:

и да придуть въ Грькы. О томъ. Аще украденъ

36,23:

будеть челядинъ Русьскыи, или въскочить, или

36,24:

по нужи проданъ будетъ, и жаловати начьнуть Русь,

36,25:

покажетъ ся таковое о челядинѣ, да

36,26:

поимуть и въ Русь; нъ и гостие, аще, погубиша

36,27:

челядинъ, и жалують, да ищють, обрѣтаемое

36,28:

да поимуть е. Аще ли кѣто искушения сего

36,29:

не дасть сѣтворити мьстнику, да погубить правьду

36,30:

свою. О работающихъ въ Грьцѣхъ Руси у

37,1:

хръстияньскаго цьсаря. Аще кѣто умьреть, не урядивъ

37,2:

своего имѣния, ци своихъ не имать, да

37,3:

възвратять имѣние къ малымъ ближикамъ въ Русь.

37,4:

Аще ли сѣтворить обряжение таковыи, възьметъ

37,5:

уряженое его; кому будетъ писалъ наслѣдити

37,6:

имѣние, да наслѣдитъ е. О взимающихъ куплю

37,7:

Руси. Отъ различныхъ ходящихъ, въ Грькы и удѣлжающихъ.

37,8:

Аще зълодѣи възратитъ ся въ Русь, да

37,9:

жалуютъ Русь хрестиянскому цсарьству, и ятъ будетъ

37,10:

таковыи, и възвращенъ будетъ, не хотяи,

37,11:

въ Русь. Си же вся да творять Русь Грькомъ,

37,12:

идѣже аще ключить ся таково. На утвържение же

37,13:

и неподвижение быти межю вами, хрестияны,

37,14:

и Русию, бывъшии миръ сътворихомъ Ивановъмъ

37,15:

написаниемъ на дѣвою харатию, цсаря вашего

37,16:

и своею рукою, предълежащимъ чьстьнымъ

37,17:

крьстъмъ и святою единосушьною Троицею единого

37,18:

истиннаго Бога нашего, извѣсти и дасть нашимъ

37,19:

съломъ. Мы же кляхомъ ся къ цсарю вашему, иже

37,20:

отъ Бога суще, яко Божию зданию, по закону

37,21:

и по покону языка нашего, не преступити намъ,

37,22:

ни иному отъ страны нашея отъ уставленныхъ

37,23:

главъ мира и любъве. И таково написание дахомъ

37,24:

цъсарьства вашего на утвържение обоему пребывати

37,25:

таковому съвѣщанию, на утвържение

37,26:

и на извѣщение межю вами бывающаго

37,27:

мира. Мѣсяца сентября 2, недѣли 15, въ лѣто създания

37,28:

миру 6420.

37,29:

Цъсарь же Леонъ почъсти сълы Русьскыя даръми,

38,1:

златъмъ и паволоками и фюфудиями, и пристави

38,2:

къ нимъ мужа своя показати имъ църквънью

38,3:

красоту и полаты златыя и въ нихъ сущая

38,4:

богатства, злата мѣного и паволокы и

38,5:

камение драгое, и страсти Господня вънць и гвоздие

38,6:

и хламиду багъряную и мощи святыхъ, учаще

38,7:

я къ вѣрѣ свои, и показующе имъ истинную

38,8:

вѣру. И тако отъпусти я въ свою землю

38,9:

съ чъстию великою.

38,10:

Посълании же Ольгъмъ посъли придоша къ Ольгови,

38,11:

и повѣдаша вся рѣчи обою цсарю, како сътвориша

38,12:

миръ, и урядъ положиша межю Гръчьскою

38,13:

землею и Русьскою, и клятвы не преступити

38,14:

ни Гръкомъ, ни Руси. И живяше Ольгъ

38,15:

миръ имѣя къ всѣмъ странамъ, кнѣжа въ Киевѣ.

38,16:

И приспѣ осень, и помяну Ольгъ конь свои,

38,17:

иже бѣ поставилъ кърмити и не вѣсѣдати на нь.

38,18:

Бѣ бо преже въпрашалъ вѣлхвѣ и кудесьникъ: “Отъ

38,19:

чего ми есть умрети?” И рече ему единъ кудесьникъ:

38,20:

“Кнѣжае! Конь, егоже любиши и ѣздиши на немъ, отъ

38,21:

того ти умрети”. Ольгъ же, приимъ въ умѣ си, рече:

38,22:

“Николиже вѣсяду на нь, ни вижю его боле того”. И

38,23:

повелѣ кърмити и не водити его къ нему; и

38,24:

пребы нѣколико лѣтъ, не дѣя его, дондеже на

38,25:

Гръкы иде. И пришѣдъшю ему къ Киеву, и

38,26:

пребывъшю 4 лѣта, на пятое лѣто помяну

38,27:

конь, отъ негоже бяху рекли вѣлсви умрети, и

38,28:

призва старѣшину конюхомъ, река: “Къде есть конь

38,29:

мои, егоже бѣхъ поставилъ кърмити и блюсти его?”

39,1:

Онъ же рече: “Умърлъ есть”. Ольгъ же посмѣя ся, и

39,2:

укори кудесьника, река: “Тотъ неправо молвятъ

39,3:

вълсви, нъ вьсе лъжа есть: конь умърлъ, а я

39,4:

живъ”. И повелъ осѣдлати конь: “Атъ вижю

39,5:

кости его”. И приѣха на мѣсто, идѣже бѣша лежаще

39,6:

кости его голы и лѣбъ голъ, и сълѣзъ

39,7:

съ коня, посмѣя ся река: “Отъ сего ли лѣба

39,8:

съмъртъ мѣнѣ възяти?” И вѣступи ногою

39,9:

на лѣбъ; и выникнучи змя, и

39,10:

уклюну въ ногу. И съ того разболѣ ся умърѣ.

39,11:

И плакаша ся вьси людие плачѣмъ великѣмъ, и несоша

39,12:

и, и погребоша и на горѣ, иже глаголетъ ся Щековица;

39,13:

есть же могила его и до сего дъни, словеть

39,14:

могила Ольгова. И бысть вьсѣхъ лѣтъ кѣняжения

39,15:

его 33.

39,16:

Се же дивно, яко отъ вълхвования събываеъ ся

39,17:

чародѣиствомъ, яко же бысть цсарьство

39,18:

Доментияново; нѣкыи вълхвъ, именъмъ Аполонии Тиянинъ,

39,19:

знаемъ бѣше шѣствуя и творя

39,20:

всюду въ градѣхъ и въ селѣхъ бѣсовская

39,21:

чюдеса. Отъ Рима бо пришѣдъ въ Узантию,

39,22:

умоленъ бысть отъ живущихъ ту сътворити

39,23:

сия: отгъгна мѣножьство змии и скорпия из

39,24:

града, яко не врежати ся человѣкомъ отъ нихъ; ярость

39,25:

коньскую обуздавъ, егда съхожаху ся боляре.

39,26:

Такоже и въ Антиохию пришѣдъ, и умоленъ бѣвъ

39,27:

отъ нихъ; томимомъ бо Антиохомъ отъ скорпии

40,1:

и отъ комаръ, сътворивъ мѣдянь скорпии,

40,2:

и погребѣ и въ земли, и малъ стѣлпъ мраморянь

40,3:

постави надъ нимъ, и повелѣ трѣсть държати

40,4:

человѣкомъ и ходити по граду, зъвати, трѣстѣмъ

40,5:

трясомамъ: “Бес комара граду”. И тако исчезоша

40,6:

из града комари и скорпия. Испросиша

40,7:

же паки о лежащимъ на градъ

40,8:

трусъ; въздъхну, съписа надъщице сия: “Увы

40,9:

тобъ, оканьнии граде, яко потрясеши ся мъного,

40,10:

огньмь одържимъ будеши; оплачетъ же

40,11:

тя и при брезъ сы Оренти”. О немъже и великыи

40,12:

Анастасии Божия Града рече: “Аполонию же

40,13:

доже и доньнѣ на нѣцѣхъ мѣстѣхъ събывають ся

40,14:

сътвореная, стоящая окована отъвращение

40,15:

животънъ четвероногъ пѣтица, могущи вредити

40,16:

человѣкы; другыя же на въздържаніе струямъ

40,17:

рѣчьнымъ, нездържаньно текущимъ, нѣ ина

40,18:

нѣкая на тѣлѣние и вредъ человѣкомъ сущая на

40,19:

побѣжение стоять”. Не тѣчию бо за живота его

40,20:

така и таковая сътвориша бѣсове его ради, нѣ

40,21:

и по смърти его, пребывающе у гроба его, знаменія

40,22:

творяху въ имя его на прельщение оканьнымъ

40,23:
 чловѣкомъ, {бѣшию } крадомомъ на таковая
 больша

40,24:
 отъ диявола. Къто убо чьто речеть о творящихъ

40,25:
 вѣлшвѣныхъ дѣлъ? Яко таковыи

40,26:
 гораздъ бысть вѣлшебѣнымъ прельщениемъ, яко выину

40,27:
 зазряше вѣдѣи Аполонии, яко неистовъ на

41,1:
 ся философскую хытрость имуща; подобашеть

41,2:
 бо ему, рещи, якоже и азъ словѣмъ тѣчию творити,

41,3:
 ихъже хотяше, а не съвършениемъ творити

41,4:
 повелѣваемая отъ него. Та же вся ослаблениемъ

41,5:
 Божиимъ и творениемъ бѣсовскимъ бываетъ,

41,6:
 таковыми вещьми искушати ся наша преславныя

41,7:
 вѣры, аще твърда есть искръ пребывающи

41,8:
 Господеви, ни не влекома врагѣмъ мьчтныхъ

41,9:
 ради чудесъ и сотонинъ дѣлъ, творимомъ отъ

41,10:
 рабъ и слугъ зѣлобие 2. Еще же нѣ имениемъ

41,11:
 Господьнымъ пророчествоваша нѣции, яко Валамъ

41,12:
 и Саулъ, и Каияфа, и бѣсы паки изгънаша,

41,13:

яко Июда и сынове Скевави. Убо и на не-

41,14:

достоинныхъ благодѣтельствуеть мѣногашьды, да

41,15:

етеры съдѣтельствуеть. Ибо Валаамъ чюжь

41,16:

бѣ обоихъ жития и вѣры, нѣ обаче

41,17:

съвѣдѣтельство въ немъ благодать инѣхъ ради

41,18:

съмотрения. И Фараонъ таковыи бѣ, нѣ и

41,19:

тому будущая показа. И Навходъносоръ

41,20:

законопреступныи, нѣ и сему пакы по мѣнозѣхъ

41,21:

сущихъ посреди же града отъкры, тѣмъ

41,22:

являя, яко мѣнози, прекостънѣ имуще умъ,

41,23:

предѣ образъмъ Христовъмъ знаменають иною

41,24:

кѣзнию на прельсть челоуѣкомъ, не разумѣющимъ

41,25:

добраго, якоже бысть Симонъ вѣлхвъ и

42,1:

Менандръ ини; таковыхъ ради по истинѣ рече: не

42,2:

чюдеса прельщати.

42,3:

Въ лѣто 6421. Поча кѣняжити Игорь по

42,4:

Ольѣ. Въ се же время поча цѣсарьствовати Костянтинъ,

42,5:
сынъ Леонтовъ. И Деревляне {затвориша ся }
 {заратиша ся }

42,6:
отъ Игоря по Ольговѣ съмърти.

42,7:
В лѣто 6422. Иде Игорь на Деревляны, и

42,8:
побѣдивъ, възложи на ня дань большю

42,9:
Ольговы. Въ тоже лѣто приде Семеонъ Българьскыи

42,10:
на Цсарьградъ, и сътворивъ миръ, и

42,11:
иде въ свояси.

42,12:
Въ лѣто 6423. Придоша Печенѣзи първое

42,13:
на Русьскую землю, и сътворише миръ съ

42,14:
Игорьмъ, идоша къ Дунаю. Въ си же времена

42,15:
приде Семеонъ, пленяя Фракию; Гръци же посълаша

42,16:
по Печенѣгы. Печенѣгомъ пришъдъшемъ и

42,17:
хотящимъ на Семеона, расвариша ся Гръчьскыя

42,18:
воеводы. Видѣвъше Печенѣзи, яко сами на

42,19:
ся реть имуть, отъидоша въ свояси, а Българе

42,20:
съ Гръкы съступиша ся, и посѣчени быша

42,21:
Гръци. Семеонъ же прия градъ Одрѣнь,

42,22:

иже първое Орестовъ градъ нарицаше ся, сына

42,23:

Агамемнонь; иже първое въ тръхъ рѣкахъ купавъ ся, недуга

42,24:

избы ту; сего градъ въ свое имя

42,25:

нарече. Послѣди же Андриянъ кесарь, обновивы и,

43,1:

въ свое имя нарече Андриянъ, мы же зовемъ

43,2:

Ондрѣньмъ градъмъ.

43,3:

Въ лѣто 6424.

43,4:

Въ лѣто 6425.

43,5:

Въ лѣто 6426.

43,6:

Въ лѣто 6427.

43,7:

Въ лѣто 6428. Поставленъ Романъ цсарь въ

43,8:

Грыцѣхъ. Игорь же воеваше на Печенѣгы.

43,9:

Въ лѣто 6429.

43,10:

Въ лѣто 6430.

43,11:

Въ лѣто 6431.

43,12:

Въ лѣто 6432.

43,13:

Въ лѣто 6433.

- 43,14:
Въ лѣто 6434.
- 43,15:
Въ лѣто 6435.
- 43,16:
Въ лѣто 6436.
- 43,17:
Въ лѣто 6437. Приде Семеонъ на Цьсарьградъ,
- 43,18:
и поплѣни Фракию и Макидонию, и приде
- 43,19:
къ Цьсарюграду въ силѣ велищѣ и въ гьрдости.
- 43,20:
И сътвори миръ съ Романъмь цьсарьмь, и възврати ся
- 43,21:
въ свояси.
- 43,22:
Въ лѣто 6438.
- 43,23:
Въ лѣто 6439.
- 43,24:
Въ лѣто 6440.
- 43,25:
Въ лѣто 6441.
- 43,26:
Въ лѣто 6442. Първое придоша Угъри
- 43,27:
на Цьсарьградъ, и плѣняху вьсю Фракию. Романъ
- 43,28:
сътвори миръ съ Угъри.
- 43,29:
Въ лѣто 6443.
- 43,30:
Въ лѣто 6444.

- 43,31:
Въ лѣто 6445.
- 44,1:
Въ лѣто 6446.
- 44,2:
Въ лѣто 6447.
- 44,3:
Въ лѣто 6448.
- 44,4:
Въ лѣто 6449. Иде Игорь на Грькы.
- 44,5:
И яко посълаша Българе вѣсть къ цсарю, яко идуть
- 44,6:
Русь на Цсарьградъ, скѣдии 10 тысящъ. Иже
- 44,7:
придоша, и приплуша, и почаша воевати Вифаньскыя
- 44,8:
страны, и плѣноваху по Понту до
- 44,9:
Ираклия и до Фофлагоньскы земля, и вьсю
- 44,10:
страну Никомидиискую поплѣнивша, и Судъ вьсь
- 44,11:
пожъгоша. Ихъ же имъше, овѣхъ растинаху, другыя
- 44,12:
{ акы странъ } поставляюще, стрѣлями растрѣляху;
{ же стража }
- 44,13:
въ ня и изимаху, опаки руцѣ съвязавъше, и
- 44,14:
гвозди желѣзны посреди главы въбивахуть
- 44,15:
имъ; мъного же святыхъ църквѣии огневи
- 44,16:
предаша, манастиря и села, пожъгоша, и имѣния

44,17:

немало обою страну възьша. Потомъ же,

44,18:

пришьдъшемъ воемъ отъ възтока, Панфиръ

44,19:

деместикъ съ четырьми десять тысящъ, Фока же

44,20:

патрикии съ Македоняны, Феодоръ же Стратилатъ

44,21:

съ Фраки, съ ними же и сановници болярстии,

44,22:

обидоша Русь около. И съвъщаша Русь,

44,23:

изидоша, въоруживъше ся, на Грькы, и брани

44,24:

межю ими бывъши зълъ, одъва одолъша Грьци.

44,25:

Русь же възвратиша ся къ дружинъ свои къ

44,26:

вечеру, и на ночь, вълъзъше въ лодия, отъбъгоша.

44,27:

Феофанъ же усъръте я въ олядхъ

44,28:

съ огньмъ, и нача пущати огнь трубами на

44,29:

лодия Русьскыя. И бысть видѣти страшно чюдо.

44,30:

Русь же, видяще пламень, вѣмѣтаху ся въ

44,31:

воду морьскую, хотяще убрьсти: и тако

45,1:

прочии възвратиша ся въ свояси. Тѣмъже, пришьдъшемъ

45,2:

въ землю свою, повѣдаху кѣждо

45,3:

своимъ о бывъшимъ и о ляднѣмъ огни:

45,4:

“Якоже мълния, рече, иже на небесѣхъ, Гръци имуть

45,5:

у себе, и сию пущающе жъжаху насъ; и

45,6:

сего ради не одолѣхомъ имъ.” Игорь же пришѣдъ,

45,7:

нача съвѣкупляти воя многы, и посѣла по

45,8:

Варягы за море, вабя и на Гръкы,

45,9:

пакы хотя поити на ня.

45,10:

Въ лѣто 6450. Семеонъ иде на Хърваты,

45,11:

и побѣженъ бысть Хърваты. И умьре, оставивъ

45,12:

Петра, сына своего, кнѣжити.

45,13:

Въ лѣто 6451. Пакы придоша Угъри на Цьсарьградъ

45,14:

и миръ сътворивъше съ Романъмъ,

45,15:

възвратиша ся въ свояси.

45,16:

Въ лѣто 6452. Игорь съвѣкупи

45,17:

воя многы, Варягы, и Русь, и Поляны, и Словѣни

45,18:

и Кривичѣ, и Тиверьцѣ, и Печенѣгы ная, и

45,19:

тали въ нихъ поемъ, поиде на Гръкы въ лодияхъ и

45,20:

на конихъ, хотя мьстити себе. Се слышавъше

45,21:

Кърсунци, посълаша къ Роману, глаголюще: “Се, идуть

45,22:

Русь, покрыли суть море корабли, бесчисла корабль”.

45,23:

Такоже и Българе посълаша вѣсть, глаголюще:

45,24:

“Идуть Русь, и наяди суть къ собѣ Печенѣги”.

45,25:

Се слышавъ цсарь, посъла къ Игорю лучшая боляры,

45,26:

моля и глаголя: “Не ходи, нъ възьми дань, юже

45,27:

ималъ Ольгъ, и придамъ еще тои дани”. Такоже

45,28:

и къ Печенѣгомъ посъла паволокы и злато

45,29:

мъного. Игорь же, дошѣдъ Дуная, съзъва дружину,

45,30:

и нача думати, и повѣда имъ рѣчь

46,1:

цсареву. Рѣша же дружина Игорева: “Да аще

46,2:

сице глаголетъ цсарь, то чѣто хожемъ боле того, не бивъше ся

46,3:

имати злато и сребро и паволокы? Егда

46,4:

къто вѣсть, къто одолѣеть, мы ли, они ли? Ли съ морьмь

46,5:

къто съвѣтънъ? Се бо не по земли ходимъ,

46,6:

нъ по глубинѣ морьстѣи, и обеща съмъртъ всѣмъ”. И

46,7:

послуша ихъ Игорьъ, и повелъ Печенѣгомъ воевати

46,8:

Българьску землю. А самъ възъмъ у Грькъ

46,9:

злато и паволокы, на вся воя, възврати ся

46,10:

въспять, и приде къ Киеву въ свояси.

46,11:

В лѣто 6453. Присъла Романъ и Костянтинъ

46,12:

и Стефанъ посълы къ Игореву построитъ мира

46,13:

първаго. Игорьъ же глагола съ ними о мирѣ. Посъла

46,14:

Игорьъ мужи свои къ Роману. Романъ же съзъва

46,15:

боляры и сановники. И приведоша Русьскыя посълы,

46,16/17:

и велѣша глаголати и псати обоихъ рѣчи на харатию.

46,18:

“Равно другаго съвѣщания, бывъшаго при

46,19:

цъсари Романъ, и Костянтинъ и Стефанъ, христолюбивыхъ

46,20:

владыкахъ. Мы отъ рода Русьскаго посъли и

46,21:

гостие: Иворъ, сълъ Игоревъ, великаго кнѣзя

46,22:

Русьскаго, и общии посъли: Вуефастъ Святославль,

46,23:

сына Игорева; Искусеви Ольгы кнѣгынѣ;

46,24:

Слуды Игоревъ, нетия Игорева; Улѣбъ

46,25:

Володиславль; Каницарь Предъславинъ; Шигъбернъ

46,26:

Сфандръ, жены Ульбовы; Прастѣнъ

46,27:

Туръдуви; Либи Аръфастовъ; Гримъ Сфирковъ;

46,28:

Прастѣнъ Якунь, нетия Игоревъ; Кары Тудковъ;

46,29:

Каршевъ Тудоровъ; Егри Ерлисковъ; Воистъ Иковъ; Истръ Яминъдовъ;

47,1:

Ятвягъ Гунаревъ;

47,2:

Шибридъ Алданъ; Колъ Клековъ; Стегги

47,3:

Етоновъ; Сфирка; Алвадъ Гудовъ; Фудри

47,4:

Тулбовъ; Муторъ Утинъ; купецъ Адунъ,

47,5:

Адолбъ, Ангивладъ, Ульбъ, Фрутанъ, Гомоль,

47,6:

Куци, Емигъ, Турбридъ, Фуръ, Стѣнъ, Бруны,

47,7:

Роалдъ, Гунастръ, Фрастѣнъ, Ингелдъ,

47,8:

Турбернъ и други Турбернъ, Ульбъ, Турбенъ, Моны, Руалдъ, Свѣнь, Стиръ,

47,9:

Алданъ, Тилии, Апубкаръ, Свѣнь, Вузелѣвъ

47,10:

Исинко Биричь, посълании отъ Игоря, великаго

47,11:

князя Русьскаго, и отъ всея князия и отъ

47,12:

всѣхъ людии Русьския земля. И отъ тѣхъ заповѣдано

47,13:

обновити ветъхыи миръ, и отъ ненавидящаго добра

47,14:

и враждолюбьца диявола разорити отъ мѣногъ

47,15:

лѣтъ, утвърдити любовьъ межю Грькы и

47,16:

Русию. И великыи нашъ кѣнязь Игорьъ

47,17:

и боляре его и людие вѣси Русьстии посѣлаша ны

47,18:

къ Роману и Стефану и Костянтину

47,19:

великымъ цѣсаремъ Грьчскимъ, сѣтворити любовьъ

47,20:

сѣ самѣми цѣсари и сѣ вѣсѣмъ болярствѣмъ

47,21:

и сѣ вѣсѣми людѣми Грьчскими на вѣся лѣта,

47,22:

донѣдеже сѣлнце сияетъ и вѣсь миръ стоить.

47,23:

Иже помыслять отъ страны Русьскыя раздрушити

47,24:

такую любовьъ, и елико ихъ свѣщение прияли

47,25:

суть, да приимуть мѣсть

47,26:

отъ Бога вѣседържителя, осужение и на погыбѣль

47,27:

и вѣ сѣ вѣкѣ и вѣ будующии, а елико ихъ не

47,28:

кръщено есть, да не имуть помощи отъ Бога, ни отъ Перуна,

48,1:

да не ущитять сѣ щиты своими, и да

48,2:

посѣчени будутъ мечи своими и отъ стрѣль и отъ

48,3:

инога оружия своего, и да будутъ раби въ

48,4:

съ вѣкъ и въ будущи. А великыи кнѣзь Русьскыи

48,5:

и боляре его да посылають на то въ Грькы къ

48,6:

великымъ цсаремъ Грьчьскимъ корабля, елико хотять,

48,7:

съ посълы своими и гостьми. Яко же имъ уставлено

48,8:

есть, ношаху посъли печати златы, а

48,9:

гостие сьребряны; нынѣ же увѣдѣль есть

48,10:

кнѣзь нашъ посылати грамоты къ цсарьству вашему;

48,11:

иже посылаеми бывають отъ нихъ

48,12:

посъли и гостие, да приносять грамоту, пишуще

48,13:

сице: яко посълахъ корабль селико; и отъ

48,14:

тѣхъ да увѣмы и мы, оже съ миръмъ

48,15:

приходять. Аще ли без грамоты придуть, и

48,16:

предани будутъ намъ, държимъ и хранимъ,

48,17:

донъдеже възвѣстимъ кнѣзю вашему. Аще ли

48,18:

руку не дадять, и противять ся, да убиени будутъ,

48,19:

да не изищеть ся смърть ихъ отъ кнѣзя вашего.

48,20:

Аще ли, убѣжавъше, придуть въ Русь, и мы

48,21:

напишемъ къ кнѣзю вашему, и яко имъ любо, тако

48,22:

сътворять. И аще придуть Русь бес купля, да

48,23:

не взимають мѣсячна. И да запрѣтитъ кнѣзь

48,24:

словомъ своимъ и приходящимъ Руси съде, да

48,25:

не творять бещиния въ селѣхъ, ни въ странѣ

48,26:

нашей. И приходящемъ имъ, да витають у святаго

48,27:

Мамы, да посълетъ цсарьство ваше, да испишетъ

48,28:

имена ихъ, и тѣгда възьмутъ мѣсячное свое,

49,1:

посъли съльбное свое, а гостѣ мѣсячное свое; първое

49,2:

отъ града Кыева, и паки ис Чърнигова и ис

49,3:

Переяславля, и прочии города. И да

49,4:

въходятъ въ градъ единѣми враты съ цсаревѣмъ

49,5:

мужѣмъ без оружья, 50 мужъ, и да творять

49,6:

куплю, якоже имъ надобѣ, и паки да исходятъ.

49,7:

И мужъ цсарьства вашего да хранить я,

49,8:

да аще кѣто отъ Руси или отъ Грькѣ сътворить

49,9:

криво, да оправляетъ то. Въходя же Русь

49,10:

въ градъ, да не творять пакости и не

49,11:

имѣють власти купити паволокѣ лише по 50

49,12:

златъникѣ; и отъ тѣхъ паволокѣ аще кѣто крѣнетъ,

49,13:

да показатъ цѣсареву мужю, и тѣ я запечатаетъ

49,14:

и дастъ имъ. И отъходящи Руси

49,15:

отъсюду, възимають отъ насъ, еже надобѣ брашьно

49,16:

на путь, и еже надобѣ лодьямъ, якоже уставлено

49,17:

естъ първое, и да възвращають ся съ съпасениемъ

49,18:

въ свою страну. И да не имѣють власти зимовати

49,19:

у святаго Мамы. Аще ускочить челядинъ

49,20:

отъ Руси, по нѣже придуть въ страну

49,21:

цѣсарствія вашего, и отъ святаго Мамы, и аще будетъ обрящеть ся,

49,22:

да поимуть и; аще ли не обрящеть ся, да на

49,23:

роту идуть наши хръстьяная Русь,

49,24:

а не хръстьянии по закону своему, ти тѣгда възимають

49,25:

отъ насъ цѣну свою, якоже уставлено есть

49,26:

преже, 2 паволоцъ за челядинъ. Аще ли кто отъ

49,27:

людии цѣсарства вашего, или отъ рода вашего,

49,28:

или отъ инѣхъ градъ ускочить челядинъ нашъ

50,1:

къ вамъ, и принесеть чьто, да възвратятъ и

50,2:

опять; а еже чьто принеслъ будетъ, все цѣло,

50,3:

да възьмутъ отъ него златьника дѣва имьчьнаго. Аще ли

50,4:

кьто покусить ся възяти отъ Руси и отъ людии

50,5:

цѣсарства вашего, иже то сѣтворить, покажненъ будетъ

50,6:

вельми; аще ли възялъ будетъ, да заплатить

50,7:

сугубо. Аще ли сѣтворить тоже Грьчинъ Русину,

50,8:

да прииметь ту же казнь, якоже приялъ

50,9:

есть и онъ. Аще ли ключить ся украсти Русину

50,10:

отъ Грькъ чьто, или Грьчину отъ Руси, достойно

50,11:

есть, да възвратъ е не тѣчью едино, нъ

50,12:

и цѣну его. Аще украденое обрящеть ся

50,13:

продаемо, да вѣдасть цѣну его сугубу, и

50,14:

тъ покажненъ будетъ по закону Гръчьскому

50,15:

и по уставу Гръцкому, и по закону Русьскому. И елико

50,16:

хрьстьянъ отъ власти нашея плънена приведуть

50,17:

Русь, ту аще будетъ уноша или дъвица добра,

50,18:

да въдадять златьникъ 10, и поиметь и. Аще

50,19:

ли есть средовъчь, да въдасть златьникъ 8, и поиметь

50,20:

и. Аще ли будетъ старъ, или дѣтищъ, да

50,21:

въдасть златьникъ 5. Аще ли обрящють ся

50,22:

Русь работающе у Гръкъ, аще суть

50,23:

плънници, да искупають я Русь по 10 златьникъ.

50,24:

Аще ли купилъ и будетъ Гръчинъ, подъ

50,25:

кръстъмь достоить ему, да възьметъ цѣну,

50,26:

еликоже далъ будетъ на немъ. О Кърсуньстѣи

50,27:

странѣ. Колико же есть градъ на тои

50,28:

части, да не имуть власти кнѣзи Русьскии,

51,1:

да воуетъ на тѣхъ странахъ, а та страна не

51,2:

покаряеть ся вамъ, и тѣгда, аще просить вои

51,3:

отъ насъ кнѣзь Русьскыи, дамы

51,4:

ему, елико ему будетъ требъ, да воюеть. И о томъ. Аще

51,5:

обрящють Русь кувару Грьчьску, вывържену

51,6:

на коемъ любо мѣстѣ, да не преобидятъ ея;

51,7:

аще ли отъ нея възьметь кѣто чѣто, или челоуѣка поработитъ

51,8:

или убиеть, да будетъ виннѣнъ закону

51,9:

Русьску и Грьчьску. Аще обрящють Русь

51,10:

Кърсуняны рыбы ловяща въ устыи

51,11:

Дѣньпра, да не творять имъ зѣла никакогоже.

51,12:

И да не имѣють Русь власти зимовати въ устыи

51,13:

Дѣньпра, Бѣлобережьи, ни у святаго Ельферья; нѣ

51,14:

егда придетъ осень да идуть въ дома своя,

51,15:

въ Русь. А о сихъ, иже то, приходятъ Чърнии

51,16:

Българе, и воюють въ странѣ Кърсуньстѣи.

51,17:

И велимъ кнѣзю Русьскому, да ихъ не пуцаеть и пакостятъ

51,18:

странѣ его. Или аще ключить ся проказа

51,19:

нѣкака отъ Грькъ, сущихъ подъ властию цѣсарьства

51,20:

нашего, да не имате власти казнити я, нъ повелѣнемъ

51,21:

цъсарства нашего да приметь, якоже

51,22:

будеть сътворилъ. Аще убиеть хръстьянинъ Русина

51,23:

или Русинъ хръстьянина,

51,24:

да държимъ будеть сътворивыи убиство отъ

51,25:

ближнихъ убиенаго, да убюють и. Аще ли

51,26:

ускочить сътворивыи убои, и убѣжить, и аще

51,27:

будеть имовитъ, да възьмутъ имѣние его ближнии

51,28:

убиенаго. Аще ли есть неимовитъ сътворивыи

51,29:

убиство, и ускочить, да ищють его,

52,1:

донъдеже обрящеть ся, аще ли обрящеть ся, да

52,2:

убиенъ будеть. Или аще ударить мечьмъ или

52,3:

копиемъ, или кацѣмъ инымъ съсудомъ Русинъ

52,4:

Гръчина или Гръчинъ Русина, да того дѣля

52,5:

грѣха заплатитъ сьребра литръ 5 по закону

52,6:

Русьскому; аще ли есть неимовитъ, да како можетъ,

52,7:

въ толико же проданъ будеть, яко да

52,8:

и пѣрты, въ нихъже ходитъ, и то съ него

52,9:

снѣяти, а опрочи да на роту ходитъ по своей

52,10:

вѣрѣ, яко не имѣя ничьтоже, ти тако пущенъ

52,11:

будеть. Аще ли хотѣти начьнетъ наше цѣсарьство отъ

52,12:

васъ вои на противяща ся намъ, да пишють

52,13:

къ великому кнѣзю вашему, и посълетъ къ намъ,

52,14:

елико хощемъ: и отътолѣ увѣдятъ инья

52,15:

страны, каку любѣвь имѣють Гръци съ Русью.

52,16:

Мы же съвѣщание всѣ {написахомъ } на
положихомъ

52,17:

дѣвою харатью, и едина харатья есть у цѣсарьства

52,18:

нашего, на неже есть кръсть и имена наша написана,

52,19:

а на другои посъли ваши и гостье ваши.

52,20:

А отъходяще посъльмъ цѣсарьства нашего, да допроводять

52,21:

къ великому кнѣзю Русьскому Игореву

52,22:

и къ людемъ его. И ти приимающе харатью, на

52,23:

роту идуть хранити истину, якоже мы съвѣщахомъ

52,24:

и написахомъ на харатью сию, на

52,25:

неиже суть написана имена наша. Мы же,

52,26:

елико насъ кръстили ся есмы, кляхомъ ся църквѣю

52,27:

святаго Илиѣ въ съборнѣи църквѣи и предълежащи

52,28:

чѣстьнымъ кръстѣмъ и харатѣю сею, хранити же и все,

52,29:

еже есть написано на неи, не преступати отъ

53,1:

того ничѣтоже. А иже преступити се отъ страны

53,2:

нашея, или кнѣзь или инъ кѣто, или кръщенъ или

53,3:

не кръщенъ, да не иматъ помощи отъ Бога, и да будутъ

53,4:

раби въ сѣ вѣкъ и въ будущи, и да заколенъ

53,5:

будеть своимъ оружьемъ. А не кръщении

53,6:

Русь полагають щиты своя и мечѣ своя нагы

53,7:

обручѣ своѣ и прочая оружья, и да кльнуть ся

53,8:

о всемъ, и яже суть написана на харатѣи

53,9:

сеи, и хранити отъ Игоря и отъ всѣхъ боляръ и отъ

53,10:

всѣхъ людии и отъ страны Русьскыя, въ прочая лѣта

53,11:

и всегда. Аще ли же кѣто отъ кнѣзь и отъ

53,12:

людии Русьскыхъ, или хръстиянъ или не хръстиянъ, преступити

53,13:

се, еже написано на харатѣи сеи, и

53,14:

будеть достоинъ своимъ оружьемъ умрети,

53,15:

и да будетъ клятъ отъ Бога и отъ Перуна, и яко

53,16:

преступи свою клятву. Да обаче будетъ добръ

53,17:

Игорь великий князь да хранить любовьъ всю

53,18:

правую, да не раздрушитъ ся, донъдеже сълнце сияеть,

53,19/20:

и весь миръ стоитъ, въ нынѣшня въкъ и въ будущая”.

53,21:

Послании же съли Игорьмъ придоша къ Игореви

53,22:

съ сълы Грьчьскими, и повѣдаша вся

53,23:

рѣчи цсаря Романа. Игорь же призъва посълы

53,24:

Грьчьския, рече: “Мълвите, чьто вы казалъ цсарь?”

53,25:

И рекоша сълы цсареви: “Се посъла ны цсарь, радъ есть

53,26:

миру, и хоцетъ миръ имѣти съ князьмъ Русьскимъ

53,27:

и любовь; и твои съли водили суть цсаря нашего

53,28:

ротъ, и насъ посълаша ротъ водити тебе и

53,29:

мужъ твоихъ”. И обѣща ся Игорь сице сътворити.

54,1:

И наутрия призъва Игорь сълы, и приде на хълмы,

54,2:

къде стояше Перунъ; и поклагоша оружия

54,3:

своя и щиты и злато; и ходи Игорь ротъ и

54,4:

мужи его, и елико поганяя Руси; а хръстьяную

54,5:

Русь водиша ротъ въ църкѣви святаго Илиѣ, яже

54,6:

есть надъ ручаемъ, коньць Пасынъчѣ бесѣды:

54,7:

и Козарѣ. Се бо бѣ съборная църкы, мънози бо

54,8:

бѣша Варязи хръстьяне. Игорь же, утвърдивъ миръ

54,9:

съ Гръкы, отъпусти сълы, одаривъ скорою

54,10:

и челядью и воскъмъ, и отъпусти я. Сълы же

54,11:

придоша къ цъсареву, и повѣдаша вься рѣчи Игоревы

54,12:

и любвь, юже къ Гръкомъ. Игорь же

54,13:

нача къняжити въ Кыевѣ, миръ имѣя къ всѣмъ

54,14:

странамъ. И приспѣ осень, и нача мыслити

54,15:

на Деревляны, хотя примыслити большую дань.

54,16:

Въ лѣто 6453. Въ се же лѣто рекоша дружина

54,17:

Игореву: “Отроци Свѣнелжи изодѣли ся

54,18:

суть оружьемъ и пърты, а мы називаю. И поиди,

54,19:

княже, съ нами въ дань, да и ты добудеши и мы”.

54,20:

И послуша ихъ Игорь; иде въ Древа въ дань.

54,21:

И примышляше къ първои дани, и насиляше

54,22:

имъ и мужи его. И възма дань и поиде

54,23:

въ свои градъ. Идушю же ему възпять, размысливъ,

54,24:

рече дружинѣ своеи: “Идѣте съ данью домови,

54,25:

а язъ възвращю ся и похожю еще”. И пусти

54,26:

дружину свою домови, съ малъмъ же дружиною

54,27:

възврати ся, желая больша имѣния.

54,28:

Слышавъше же Древяне, яко опять идеть, съдумавъше

54,29:

съ князьмъ своимъ Малъмъ: “Аще ся

55,1:

въвадитъ вълкъ въ овыцѣ, то выноситьъ все стадо,

55,2:

аще не убийють его; тако и съ; аще не убиемъ

55,3:

его, то вся ны погубить”. И посълаша

55,4:

къ нему, глаголюще: “По чьто идеши опять? Поималъ еси

55,5:

всю дань”. И не послуша ихъ Игорь, и ишъдъше

55,6:

из града Искоростѣня Древяне, и

55,7:

убиша Игоря и дружину его; бѣ бо ихъ мало.

55,8:

И погребенъ бысть Игорь; и есть могила его у

55,9:

Искоростѣня града въ Деревѣхъ и до сего дѣне.

55,10:

Ольга же бѣше въ Киевѣ съ сынѣмъ своимъ

55,11:

дѣтѣскѣмъ Святославѣмъ, и кѣрмильць его Асмудъ,

55,12:

и воевода бѣ Свѣнелдъ, тѣже отць Мѣстишинъ.

55,13:

Рѣша же Деревляне: “Се, кѣнзя Русьскаго

55,14:

убихомъ; поимѣмъ жену его Ольгу за

55,15:

кѣнзя свои Малъ, и Святослава, и сѣтворимъ ему,

55,16:

якоже хоцѣмъ”. И посѣлаша Деревляне лучшии

55,17:

мужи, числѣмъ 20, въ лодѣи кѣ Ользѣ. И присташа

55,18:

подъ Боричевѣмъ въ лодѣи. Бѣ бо тѣгда вода

55,19:

текущи възлѣ горы Кыевѣскыя, и на подольи

55,20:

не сѣдяху людие, нѣ на горѣ; градъ же {бѣ
бѣяше}

55,21:

Киевѣ, идеже есть нынѣ дворъ Гѣрдятинъ и

55,22:

Никифоровъ, а дворъ кѣнзя бѣше въ градѣ,

55,23:

идеже есть нынѣ дворъ Воротиславль и

55,24:

Чюдинь, а перевѣсице бѣ вѣнѣ града. И бѣ вѣнѣ града

55,25:

дворъ другыи, идеже есть дворъ Деместниковъ

55,26:

за святою Богородицею, надъ горою. Бѣ бо

55,27:

ту теремъ камянъ. И повѣдаша Ользѣ, яко Деревляне

55,28:

придоша. И възъва я Ольга къ собѣ,

55,29:

и рече имъ: “Добрѣ гостие придоша”; и рѣша Деревляне:

55,30:

“Придохомъ, кѣнягыне”. И рече имъ Ольга: “Да

55,31:

глаголете, чѣто ради придосте сѣмо?” Рекоша Деревляне:

56,1:

“посѣла ны Деревская земля, рекущи

56,2:

сице: мужа твоего убихомъ, бѣше бо мужь

56,3:

твои акы вѣлкѣ, вѣсхищяя и грабя, а наши кѣнязи

56,4:

добри суть, иже распасли суть Деревскую землю,

56,5:

да поиди за нашъ кѣнязь, за Малъ”; бѣ бо ему

56,6:

имя Малъ, кѣнязю Деревску. Рече же имъ

56,7:

Ольга: “Люба ми есть рѣчь ваша, уже мѣнѣ

56,8:

своего мужа не крѣсити; нѣ хоцю вы почѣстити

56,9:

наутрия предѣ людьми своими, а нынѣ идѣте

56,10:

въ лодию свою, и лязѣте въ лодии, величающе ся;

56,11:

азъ утро посълю по вы, вы же рыцѣте:

56,12:

не ѣдемъ на конихъ ни пѣши идемъ, нъ понесѣте

56,13:

ны въ лодии; и възнесутъ вы въ лодии”. И

56,14:

отпусти я въ лодию. Ольга же повелѣ ископати

56,15:

яму велику и глубоку на дворѣ теремскомъ,

56,16:

вънѣ града. И заутра Ольга, сѣдящи въ теремѣ,

56,17:

посъла по гости, и придоша къ нимъ, глаголюще: “Зоветь

56,18:

вы Ольга на чсть велику”. Они же рѣша: “Не

56,19:

ѣдемъ на конихъ ни на возѣхъ;

56,20:

понесѣте ны въ лодии”. Рѣша же Кыяне:

56,21:

“Намъ неволя. Кънязь нашъ убиенъ а кънягыни

56,22:

наша хочеть за вашъ кънязь”. И понесоша я

56,23:

въ лодии. Они же сѣдяху въ перегѣбѣхъ, въ великихъ

56,24:

сустугахъ гърдяще ся. И принесоша я на

56,25:

дворъ къ Ользѣ, и несъше, вѣринуша въ

56,26:

яму и съ лодиею. И приникъши Ольга, и рече

56,27:

имъ: “Добра ли вы чьсть?” Они же рѣша: “Пуще

56,28:

ны Игоревы смърти”. И повелѣ засыпати я живы,

56,29:

и посыпаша я. И посълавъши Ольга къ Деревлянѣмъ,

56,30:

рече: “Да аще мя право просите,

56,31:

то пришлите мужи нарочиты, да въ велицѣ чьсти

57,1:

пойду за вашъ кѣнязь, еда не пустятъ мене

57,2:

людие Кыевьстии”. Се слышавъше Деревляне, избъраша

57,3:

лучшая мужа, иже държаху Деревьску

57,4:

землю, и посълаша по ню. Деревлянѣмъ

57,5:

же пришдѣшемъ, повелѣ Ольга мовь сътворити,

57,6:

рекущи сице: “Измывъше ся, придѣте къ мѣнѣ”.

57,7:

Они же прежьгоша истѣбу, и вълѣзоша Деревляне, и

57,8:

начаша ся мыти; и запъроша мовьницу о

57,9:

нихъ и повелѣ зажещи я отъ двѣрии, и ту

57,10:

изгорѣша вси. И посъла къ Деревлянѣмъ, рекущи

57,11:

сице: “Се, уже иду къ вамъ, да пристроите меды

57,12:

мѣногы у града, идеже убисте мужа моего, да

57,13:

поплачу ся надъ гробъмъ его, и сътворю тризну

57,14:

мужю своему”. Они же, то слышавъше, съвезоша

57,15:

меды мѣногы зѣло, и възвариша. Ольга же,

57,16:

поимъши мало дружины, и лгъко идуци приде

57,17:

къ гробу его, и плака ся по мужи своемъ.

57,18:

И повелѣ людъмъ съсути могылу велику,

57,19:

и яко съсъпоша, повелѣ тризну творити.

57,20:

Посемъ съдоша Деревляне пити, и повелѣ

57,21:

Ольга отрокомъ своимъ служити предъ ними.

57,22:

И рѣша Деревляне къ Ользѣ: “Къде суть дружина

57,23:

наша, ихъже посълахомъ по тя?” Она же

57,24:

рече: “Идутъ по мѣнѣ съ дружиною мужа моего”. И

57,25:

яко упиша ся Деревляне, повелѣ отрокомъ своимъ

57,26:

пити на ня, а сама отъиде кромѣ, и повелѣ

57,27:

дружинѣ същи Деревляны; и исъкоша

57,28:

ихъ 5000. А Ольга възврати ся Киеву, и пристрои

57,29:

воа на прокъ ихъ.

57,30:

Начало княжения Святославля.

57,31:

Въ лѣто 6454. Ольга съ сынѣмъ

58,1:

своимъ Святославѣмъ събра вои мѣного и храбрѣры,

58,2:

и иде на Деревьску землю. И изидоша Деревляне

58,3:

противу. И сънѣмѣшема ся обѣма

58,4:

пѣлкома на съкупѣ, суну кошиемъ Святославѣ

58,5:

на Деревляны, и копие летѣ сквозѣ уши

58,6:

коневи, и удари въ ноги коневи, бѣ бо дѣтѣскѣ.

58,7:

И рече Свѣнѣлдѣ и Асмудѣ: “Кѣнѣзь

58,8:

уже почалѣ; потягнѣмъ, дружино, по кѣнѣзи”. И

58,9:

побѣдиша Деревляны. Деревляне же побѣгоша,

58,10:

и затвориша ся въ градѣхъ своихъ. Ольга

58,11:

же устрѣми ся съ сынѣмъ своимъ на Искоростѣнѣ

58,12:

градѣ, яко ти бяху убили мужа ея, и ста

58,13:

около града съ сынѣмъ своимъ, а Деревляне затвориша ся

58,14:

въ градѣ, и боряху крѣпѣко изѣ

58,15:

града, вѣдяху бо, яко сами убили кѣнѣзя и на

58,16:

что ся предати. И стоя Ольга лѣто, и не

58,17:

можаше възяти града. И умысли сице: посъла къ

58,18:

граду, рекущи: “Чего хотите досѣдѣти? А вси ваши

58,19:

гради предаша ся мѣнѣ, и яли ся по дань, и дѣлають

58,20:

нивы своя и землѣ своя, а вы хотите

58,21:

гладѣмъ измрети, не имучи ся по дань”. Деревляне

58,22:

же рекоша: “Ради быхомъ ся яли по

58,23:

дань, нѣ хоцещи мѣщати мужа своего”. Рече же

58,24:

имѣ Ольга, яко “Азъ уже мѣстила

58,25:

мужа своего, кѣгда придоша Кыеву, и вѣторое,

58,26:

и третѣе, кѣгда творяхутьъ тризну мужю

58,27:

моему; а уже не хоцю мѣщати, нѣ хоцю дань

58,28:

имати по малу, съмиривѣши ся съ вами, поиду

58,29:

опять”. Рекоша же Деревляне: “Чѣто хоцещи

58,30:

у насъ? Ради даемъ медѣмъ и скорою”. Она

58,31:

же рече имѣ: “Нынѣ у васъ нѣту меду, ни скоры,

59,1:

нѣ мала у васъ прошю: дайте ми отъ двора по

59,2:

три голуби да по три воробьи. Азъ бо не

59,3:

хощю тяжькы дани възложити, якоже мужь

59,4:

мои, нъ сего у васъ прошю мала; изнемогли бо ся есте

59,5:

въ осадѣ, да въдаите ми се

59,6:

малое”. Деревляне же, ради быша, събъраша

59,7:

отъ двора по три голуби и по три воробьи, и посълаша

59,8:

къ Ользѣ съ поклонѣмъ. Ольга же рече имъ:

59,9:

“Се, уже ся есте покорили мѣнѣ и моему дѣтяти,

59,10:

а идѣте въ градъ, а язъ заутра отъступлю отъ

59,11:

града, и поиду въ градъ свои”. Деревляне же,

59,12:

ради быша, вънидоша въ градъ, и повѣдаша людѣмъ,

59,13:

и обрадоваша ся людие въ градъ. Ольга

59,14:

же раздая воемъ комуждо по голуби, а другымъ

59,15:

по воробьеви, и повелѣ коемуждо

59,16:

голуби и воробиеви привязывати цѣрь,

59,17:

объртываючи въ платъкы малы, нитъкою повързваючи

59,18:

къ коемуждо ихъ. И повелѣ

59,19:

Ольга, яко съмърче ся, пустити голуби и воробиѣ

59,20:

воемъ своимъ. Голубие же и воробиеве полетѣша

59,21:

въ гнѣзда своя, ови въ голубьники, воробиеве

59,22:

же подъ стрѣхы. И тако загараху ся голубьници,

59,23:

{ ово клѣти, ово вежѣ, ово ли } одрины; и
и отъ нихъ клѣти и

59,24:

не бѣ двора, идеже не горяше; и не бѣ

59,25:

льзѣ гасити, вси бо двори възгорѣша ся. И побѣгоша

59,26:

людие изъ града, и повелѣ Ольга воемъ

59,27:

своимъ имати я. Яко възъ градъ, и пожже и;

59,28:

старѣшины же града ижже, и прочая люди

59,29:

овѣхъ изби, а другыя работѣ предасть мужемъ

59,30:

своимъ, а прокъ остави ихъ платити

60,1:

дань. И възложи на ня дань тяжьку, дѣвѣ

60,2:

части дани идета Киеву, а третья Вышегороду

60,3:

къ Ользѣ; бѣ бо Вышегородъ Ольжинъ

60,4:

градъ. И иде Ольга по Деревьской земли

60,5:

съ сынъмъ своимъ и съ дружиною, уставляючи

60,6:

уставаы и урокы. И суть становища ея и

60,7:

ловища. И приде въ градъ свои Кыевъ съ

60,8:

сынъмъ своимъ Святославъмъ, и пребывъши лѣто едино.

60,9:

Въ лѣто 6455. Иде Ольга къ Новугороду,

60,10:

и уставы по Мѣстѣ погосты и дани, и по Лузѣ

60,11:

оброкы и дани; и ловища ея суть по всеи

60,12:

земли и знаменія и мѣста и погосты; и сани

60,13:

ея стоять въ Пльсковѣ и до сего дъне. И по

60,14:

Дънѣпру перевѣсища и по Деснѣ, и есть село ея

60,15:

Ольжичи и доселѣ. И издрядивъши, възврати ся къ

60,16:

сыну своему къ Кыеву; и пребываше съ нимъ

60,17:

въ любъви.

60,18:

Въ лѣто 6456.

60,19:

Въ лѣто 6457.

60,20:

Въ лѣто 6458.

60,21:

Въ лѣто 6459.

60,22:

Въ лѣто 6460.

60,23:

Въ лѣто 6461.

60,24:

Въ лѣто 6462.

60,25:

Въ лѣто 6463. Иде Ольга въ Грькы,

60,26:

и приде къ Цьсарюграду. И бѣ тѣгда цьсарь Костянтинъ, сынъ Леоновъ.

60,27:

И приде къ нему Ольга, и видѣвъ ю

60,28:

добрѹ сущю лицъмь и съмысльну, и удививъ ся

60,29:

цьсарь разуму ея, бесѣдова къ неи, и рекъ

60,30:

ей: “Подобна еси цьсарьствовати въ градѣ семъ съ нами”. Она

61,1:

же, разумѣвъши, рече къ цьсарю: “Азъ погана есмь; да

61,2:

аще мя хоцещи кръстити, то кръсти мя самъ; аще

61,3:

ли, то не кръщю ся”. И кръсти ю цьсарь съ патриархъмь.

61,4:

Просвѣщена же бывъши, радоваше ся душею и

61,5:

тѣлъмь. И поучи ю патриархъ о вѣрѣ, и

61,6:

рече ей: “Благословена ты въ женахъ Русьскыхъ, яко възлюби

61,7:

свѣтъ, а тѣму остави; благословити тя имуть

61,8:

сынове Русьстии и въ послѣдънии родъ вѣнукъ твоихъ”.

61,9:

И заповѣда ей о църквѣвнѣмь уставѣ и о молитвѣ и

61,10:

о постѣ и о милостыни и о въздържании тѣла

61,11:

чиста. Она же, поклонивъши главу, стояше, акы

61,12:

губа напаяема, внимаючи учению. И поклонивъши ся

61,13:

патриарху, глаголющи: “Молитвами твоими,

61,14:

владыко, да съхранена буду отъ сѣти неприязньны”.

61,15:

Бѣ же имя еи наречено въ крещении Олена, якоже

61,16:

и древняя цсарица, мати великаго Костянтина.

61,17:

И благослови ю патриархъ, и отъпусти ю. И по крещении

61,18:

призва ю цсарь, и рече еи: “Хощю тя пояти

61,19:

женѣ”. Она же рече: “Како мя хощеши пояти, а

61,20:

кръстивъ мя самъ, и нарекъ мя дъщерь? А въ

61,21:

хръстиянѣхъ того нѣсть закона, а ты самъ вѣси”. И рече

61,22:

цсарь: “Преклюкала мя Ольга”. И вѣдасть еи

61,23:

дары мѣногы, злато и сѣребро и паволокы и съсуды

61,24:

разьноличьныя; и отъпусти ю, нарекъ ю дъщерь

61,25:

собѣ. Она же, хотящи домови, приде къ патриарху,

61,26:

благословенья просящи на домъ, и рече ему: “Людие

61,27:

мои погани и сынъ мои, да бы мя Богъ съблюль

61,28:

отъ вьсего зъла”. И рече патриархъ: “Чадо вѣрное! Въ

61,29:

Христа кръстила ся еси, и въ Христа облече ся, Христось

62,1:

имать съхранити тя: якоже съхрани Еноха

62,2:

въ първыя роды, и потомъ Ноя въ ковчезъ, Аврама

62,3:

отъ Авимелеха, Лота отъ Содомлянъ, Моисѣя

62,4:

отъ Фараона, Давыда отъ Саула, три отроky

62,5:

отъ пещи, Данила отъ звѣрии, тако и тя избавить

62,6:

отъ неприязни и отъ сѣтии его”. И благослови ю

62,7:

патриархъ. И иде съ миръмъ въ землю свою, и

62,8:

приде къ Киеву. Се же бысть яко при Соломанъ:

62,9:

приде цъсарица Ефиопская къ Соломону,

62,10:

слышати хотящи премудрость Соломоню

62,11:

мъногу мудрость видѣти и знаменья. Тако и си

62,12:

блаженная Ольга искаше добрыѣ мудрости Божия,

62,13:

нъ она чловѣчьски, а си Божия. “Ищющи бо премудрости

62,14:

обрящють”. “Премудрость на исходящихъ поеть ся,

62,15:

на путьхъ же дързновение водить. На краихъ

62,16:

же забральныхъ проповѣдаеть ся, въ вратѣхъ же

62,17:

градныхъ дързаючи глаголетъ. Елико бо лѣтъ незълюбивии

62,18:

държать ся по правду”. Си бо отъ възраста

62,19:

блаженная Ольга искаше мудростью, вьсего въ свѣтъ

62,20:

семь; и налѣзе бисерь мѣноцѣннѣ, еже

62,21:

есть Христосъ. Рече бо Соломонъ: “Желание благовѣрныхъ

62,22:

наслаждаетъ душу”; и: “Приложиши сѣрдце твое

62,23:

въ разумъ”. “Азъ бо любящая мя люблю, а ищущии

62,24:

мене обрящють мя”. Ибо Господь рече: “Приходящаго

62,25:

къ мнѣ не иждену вѣнъ”.

62,26:

Си же Ольга приде къ Киеву, якоже рѣхомъ, и присѣла къ неи

62,27:

цсарь Гръчьскый, глаголя, яко “Мѣного дарихъ тя; ты

62,28:

глаголаше ми, яко аще възвращю ся въ Русь,

62,29:

мѣногы дары посѣлю ти: челядь и воскъ и скору,

63,1:

и воя въ помощь”. Отвѣщавъши Ольга, и рече

63,2:

къ съломъ: “Аще ты, рѣци, такоже постоиши у

63,3:

мене въ Почаинѣ, якоже азъ въ Суду, то тѣгда

63,4:

ти дамъ”. И отъпусти сълы, си рекъши. Живяше

63,5:

же Ольга съ сынѣмъ своимъ Святославѣмъ, и учашеть

63,6:

и мати кръстити ся, и не брежаше того, ни

63,7:

въ уши внимаше; нѣ аще кѣто хотяше кръстити ся,

63,8:

не браняху, нѣ ругаху ся тому. Невѣрнымъ

63,9:

бо вѣра хрестиянска уродство есть. Не съмыслиша

63,10:

бо, ни разумѣша въ тѣмъ ходящии, и не

63,11:

вѣдятъ славы Господня. Одебелѣша бо сѣрдца ихъ, и

63,12:

ушима тяжко слышати, очима видѣти.

63,13:

Рече бо Соломонъ: “Дѣтѣли нечѣстивыхъ далече

63,14:

отъ разума. Понеже зѣвахъ вы, и не послушасте

63,15:

и, простѣрохъ словеса, и не внимасте, нѣ отѣмѣтасте

63,16:

моя сѣвѣты, моихъ же обличени не внимасте.

63,17:

Възненавидѣша бо премудрость, а страха Господня

63,18:

не изволиша. Ни хотяху моихъ внимати сѣвѣтъ,

63,19:

подражаху же моя обличения. Якоже бо

63,20:

Ольга часто глаголаше: “Азь, сыну, Бога познахъ,

63,21:

и радую ся. Аще ты познаеши Бога, то радовати ся

63,22:

начьнеши”. Онъ же не внимаше того, глаголя:

63,23:

“Како азь хоцю инъ законъ единъ прияти? А дружина

63,24:

моя сему смѣяти ся начьнуть”. Она же

63,25:

рече ему: “Аще ты кръстиши ся, вси имуть тоже

63,26:

творити”. Онъ же не послуша матере; и творяше

63,27:

нравы поганьскыя, не вѣды, аще кѣто матере

63,28:

не слушаеть, въ бѣду въпадаетъ, якоже рече:

63,29:

“Аще кѣто отьца или матере не послушаеть,

64,1:

сѣмьртию да умреть. Сѣ же къ тому гнѣваше ся на

64,2:

матерь. Соломонъ бо рече: Кажа зѣлыя приемлеть

64,3:

собѣ досаженъе, обличая нечѣстиваго поречеть

64,4:

себе; обличения бо нечѣстивымъ мозолие имъ

64,5:

суть. Не обличай зѣлыхъ, да не възненавидять

64,6:

тебе. Нъ обаче любяше Ольга сына своего

64,7:

Святослава, рекущи: “Воля Божия да будетъ; аще

64,8:

Богъ възхоцеть помиловати рода моего и землѣ Русьскыѣ,

64,9:

да възложить имъ на сръдце обратити ся къ

64,10:

Богу, якоже и мнѣ Богъ дарова”. И се рекъши, моляше ся

64,11:

за сына и за люди по вься дьни и ноци,

64,12:

кърмящи сына своего до мужьства его и до

64,13:

възраста его.

64,14:

Въ лѣто 6464.

64,15:

Въ лѣто 6465.

64,16:

Въ лѣто 6466.

64,17:

Въ лѣто 6467.

64,18:

Въ лѣто 6468.

64,19:

Въ лѣто 6469.

64,20:

Въ лѣто 6470.

64,21:

Въ лѣто 6471.

64,22:

Въ лѣто 6472. Кънязю Святославу въздрасъшю

64,23:

и възмужавъшю, нача воя съвъкупляти

64,24:

мъногы и храбъры; и льгько ходя, акы пардусъ,

64,25:

воины многы творяше; ходя, возъ по собѣ не

64,26:

возяше, ни котла, ни мясъ варя, нѣ потънѣку

64,27:

издрѣзавъ конину или звѣрину или говядину,

64,28:

на угълѣхъ испекъ, ядыше. Ни шатѣра имѣяше,

64,29:

нѣ подѣкладъ постилаше, а сѣдѣло въ головахъ;

65,1:

такоже и прочии вои его вси бяху. И посылаше

65,2:

къ странамъ, глаголя: “Хочю на вы ити”. И иде

65,3:

на Оку рѣку и на Вѣлгу, и налѣзе Вятичѣ, и рече

65,4:

Вятичемъ: “Кому дань даете?” Они же рѣша: “Козаромъ

65,5:

по щѣлягу отъ рала даемъ”.

65,6:

Въ лѣто 6473. Иде Святославъ на Козары.

65,7:

Слышавъше же Козаре, изидоша противу съ

65,8:

кнѣзъмъ своимъ Каганъмъ, и съступиша ся битъ,

65,9:

и бывъши брани, одолѣ Святославъ Козаромъ,

65,10:

и градъ ихъ Бѣлу Вежю възя. И Ясы побѣди

65,11:

и Касогы.

65,12:

Въ лѣто 6474. Побѣди Вятичѣ Святославъ, и

65,13:

дань на ня възложи.

65,14:

Въ лѣто 6475. Иде Святославъ на Дунаи

65,15:

на Българы. И бивъшемъ ся обоимъ,

65,16:

одолѣ Святославъ Българомъ, и възя городъ

65,17:

80 по Дунаю, и сѣде кнѣжа ту, въ Переяславъци,

65,18:

емля дань на Гръцѣхъ.

65,19:

Въ лѣто 6476. Придоша Печенѣзи на

65,20:

Русьску землю първое, а Святославъ бяше въ Переяславъци.

65,21:

И затвори ся Ольга въ градъ съ

65,22:

вънуку своими, съ Яропѣлкѣмъ и Ольгѣмъ и

65,23:

Володимерѣмъ, въ градъ Киевѣ. И оступиша

65,24:

Печенѣзи градъ въ силѣ {велицѣ
тяжцѣ}, бещисльно

65,25:

мъножьство около града; и не бѣ льзѣ из

65,26:

града вылѣсти, ни вѣсти посълати; изнемагаху

65,27:

людие гладѣмъ и водою. Събравъше ся людѣе

65,28:

оноя страны Днѣпра въ лодияхъ, об ону

65,29:

страну стояху, и не бѣ льзѣ вѣннити въ Киевѣ

65,30:

ни единому ихъ, ни из града къ онѣмъ. И

66,1:

въстужиша людие въ градъ, и рѣша: “Нѣсть ли

66,2:

кого, иже бы могъ на ону страну дойти;

66,3:

аще не приступите утро предати ся

66,4:

имамъ Печенѣгомъ?” И рече единъ отрокъ: “Азъ

66,5а:

преиду”. И рѣша:

66,5б:

“Иди”. Онъ же изиде из града

66,6:

съ уздою, и ристаше сквозъ Печенѣгы, глаголя: “Не

66,7:

видѣ ли коня никътоже?” Бѣ бо умѣя Печенѣжскы,

66,8:

и мѣняхуть и своихъ. И яко приближи ся

66,9:

къ рѣцѣ, съвъргъ пѣрты, суну ся въ

66,10:

Дѣнѣпръ, и побръде. Видѣвъше же Печенѣзи, устрѣмиша ся

66,11:

на нь, стрѣляюще его, и не могоша

66,12:

ему ничътоже сътворити. Они же, видѣвъше съ оная

66,13:

страны, приѣхавъше въ лодии противу ему,

66,14:

възяша и въ лодию, и привезоша и къ дружинѣ.

66,15:

И рече имъ: “Аще не подѣступите заутра

66,16:

къ граду, предати ся хотять людие Печенѣгомъ”.

66,17:

Рече же воевода ихъ, именемъ Претичь: “Подъступимъ

66,18:

заутра въ лодяхъ, и попадъше кнѣгыню и

66,19:

кнѣжичѣ, умъчимъ на сю страну. Аще ли сего не

66,20:

сътворимъ, погубити ны иматъ Святославъ”. Яко

66,21:

бысть заутра, въсѣдъше въ лодия противу свѣту,

66,22:

въструбиша вельми, и людие въ градѣ кликоша;

66,23:

Печенѣзи же, мнѣвъше кнѣзя пришѣдъша,

66,24:

побѣгоша разьно отъ града. И изиде Ольга съ

66,25:

вънуку и съ людьми къ лодиямъ. Видѣвъ же

66,26:

кнѣзь Печенѣжскыи, възврати ся единъ къ воеводѣ

66,27:

Претичю, и рече: “Къто се приде?” И рече ему:

66,28:

“Людие оная страны”. И рече кнѣзь Печенѣжскыи:

66,29:

“А ты кнѣзь ли еси?” Онъ же рече: “Азь есмь

66,30:

мужь его, и пришълъ есмь въ сторожихъ, а

67,1:

по мнѣ идетъ вои съ кнѣзьмь, бещисленое

67,2:

мъножьство”. Се же рече, грозя имъ. Рече кнѣзь

67,3:

Печенѣжскыи Прѣтичю: “Буди ми другъ”. Онъ

67,4:

же рече: “Тако буди”. Подаста руку межю собою;

67,5:

и вѣдасть Печенѣжскыи кнѣзь Прѣтичю конь,

67,6:

саблю, стрѣлы; онъ же дасть ему брѣнь,

67,7:

щитъ, мечъ. И отъступиша Печенѣзи отъ града,

67,8:

и не бяше лъзь коня напоити на Лыбеди Печенѣгы.

67,9:

И посълаша Кыяне къ Святославу, глаголюще: “Ты,

67,10:

кнѣжае, чюжея земли ищещи и блюдеши, а своя

67,11:

ся охабивъ; малы бо насъ не възяша Печенѣзи,

67,12:

и матеръ твою и дѣти твоихъ. Аще не придеши,

67,13:

ни обраниши насъ, да пакы ны възьмутъ.

67,14:

Аще ти не жаль отъчины своя и матере, стары

67,15:

суща, и дѣтии своихъ?” То слышавъ Святославъ,

67,16:

въбързъ въсѣдъ на конѣ съ дружиною своею, и

67,17:

приде Киеву, и цѣлова матеръ свою и дѣти своя,

67,18:

съжали ся о бывъшимъ отъ Печенѣгъ. И събра

67,19:

вои, и прогъна Печенѣгы въ поле. И бысть мирьно.

67,20:

Въ лѣто 6477. Рече Святославъ къ матери

67,21:

своеи и къ боляромъ своимъ: “Не любо ми есть

67,22:

въ Києвъ {^{быти}_{жити}}, хоцю жити въ Переяславци въ

67,23:

Дунаи, яко то есть среда земли моеи,

67,24:

яко ту вься благая съходятъ ся: отъ Грькъ паволокы,

67,25:

злато, вино и овощи разьноличьнии,

67,26:

и Щехъ и из Угъръ сьребро и комони,

67,27:

из Руси же скоро и воскъ и медъ и челядь”. И рече

67,28:

ему мати: “Видиши мя больну сущю. Камо хоцещи

67,29:

отъ мене ити?” Бъ бо разболѣла ся уже; рече

68,1:

же ему: “Погребъ мя, иди, яможе хоцещи”.

68,2:

По трьхъ дньхъ умьре Ольга. И плака ся по неи сынъ

68,3:

ея и вьнуци ея и людие вьси плачьмъ великъмъ.

68,4:

и несъше, погребоша ю на мѣстѣ. И бѣ

68,5:

заповѣдала Ольга не творити тризны надъ собою,

68,6:

бѣ бо имущи презвутера, и тѣ похорони

68,7:

блаженую Ольгу. Си бысть предътекущия хрьстьяньстѣи

68,8:

земли, акы дньница предъ сьльнцьмь

68,9:

акы заря предъ свѣтъмь. Си бо сияше, акы

68,10:

луна въ ноци; тако си въ невѣрныхъ чловѣцѣхъ

68,11:

свѣтяци ся акы бисьръ въ калѣ; кални бо бѣша

68,12:

грѣхъмь, не омѣвени святымь крещениемь. Си бо омы ся

68,13:

купѣлю святою. Съвлече ся грѣховныя одежда

68,14:

ветѣхаго чловѣка Адама, и въ новии Адамъ облече ся,

68,15:

еже есть Христось. Мы же рѣцѣмъ къ неи: радуи ся,

68,16:

Русьское познание къ Богу, начаткъ примирению

68,17:

быхомъ. Си първое

68,18:

въниде въ цсарство небесное отъ Руси; сию бо хвалять

68,19:

Русьстии сынове акы начальницу, ибо по смърти моляше

68,20:

Богу за Русь. Правьдныхъ бо душа не умирають.

68,21:

Якоже рече Соломонъ: “Похвала правьдному,

68,22:

възвеселять ся людие, бесъсмъртие бо есть память

68,23:

его, яко отъ Бога познаваеть ся и отъ чловѣкъ”. Се бо

68,24:

вси чловѣци прославляють, видяще лежащю

68,25:

въ тѣлѣ за многа лѣта. Рече бо пророкъ: “Прославляющая

68,26:

меня прославлю”. О сяковыхъ бо Давыдъ

68,27:

глаголаше: “Въ память будетъ правдѣльникъ, отъ

68,28:

слуха зѣла не убоить ся. Готово сѣрдце его упѣвати

68,29:

на Господа: утверди ся сѣрдце его, и не подвижить ся”.

69,1:

Соломонъ бо рече: “Правдѣници въ вѣкы

69,2:

живуть, и отъ Господа мзда имъ есть и строение отъ

69,3:

Вышняго. Сего ради примуть цѣсарьствие красотѣ и

69,4:

вѣнць добротѣ отъ руки Господня. Яко десницею покрыеть

69,5:

я, и мышцею защититъ я”. Защитиль

69,6:

бо есть сию блаженую Ольгу отъ противника и супостата

69,7:

диявола.

69,8:

Въ лѣто 6478. Святославъ посади Яропѣлка

69,9:

въ Киевѣ, а Ольга въ Деревѣхъ. Въ сеже время

69,10:

придоша людие Новѣгородьстии, просяще кнѣзя

69,11:

себѣ: “Аще не поидете къ намъ, то налѣземъ кнѣзя

69,12:

себѣ”. И рече къ нимъ Святославъ: “А бы шель къто

69,13:

къ вамъ.” И отъпъръ ся Яропълкъ и Ольгъ. И рече

69,14:

Добрыня: “Просите Володимира”. Володимиръ бо

69,15:

бѣ отъ Малушѣ, милостьницѣ Ольжины; сестра же

69,16:

бѣ Добрыня, отыць же бѣ има Малъко Любъчанинъ,

69,17:

и бѣ Добрыня уи Володимиру. И

69,18:

рѣша Новъгородъци Святославу: “Вѣдаи ны Володимира”.

69,19:

Онъ же рече: “Ото вы естъ”. И

69,20:

поша Новъгородъци Володимира къ себѣ. И иде

69,21:

Володимиръ съ Добрынею, уемъ своимъ,

69,22:

къ Новугороду, а Святославъ къ Переяславъцю.

69,23:

Въ лѣто 6479. Приде Святославъ къ Переяславъцю,

69,24:

и затвориша ся Бѣлгаре въ градъ. И

69,25:

излѣзоша Бѣлгаре на съчю противу Святославу, и

69,26:

бысть съча велика, и одаляху Бѣлгаре. И рече

69,27:

Святославъ воемъ своимъ: “Уже намъ съде пасти;

69,28:

потягнѣмъ мужьскы, братие и дружино!” И

69,29:

къ вечеру одолѣ Святославъ, и възя градъ копиемъ.

69,30:

И посъла къ Гръкомъ, глаголя: “Хоцю на вы ити и

69,31:

възяти градъ вашъ, яко и сии”. И рекоша Гръци:

69,32:

“Мы недужи противу вамъ стати, нъ възьми дань

70,1:

на насъ, и на дружину свою; и повъжьте ны,

70,2:

колико васъ, да въдамъ по числу на главы”. Се

70,3:

же рѣша Гръци, лъстяще подъ Русию, суть бо

70,4:

Гръци лъстиви и до сего дъне. И рече Святославъ:

70,5:

“Есть насъ 20 тысящъ”; и прирече

70,6:

10 тысящъ,

70,7:

бъ бо Руси 10 тысящъ толико. И пристроиша

70,8:

Гръци 100 тысящъ на Святослава, и не

70,9:

даша дани. И поиде Святославъ на Гръкы, и изидоша

70,10:

противу Руси. Видѣвъше же Русь, убояша ся

70,11:

зѣло мѣножства вои. И рече Святославъ:

70,12:

“Уже намъ нѣкамо ся дѣти. Волею и неволею

70,13:

стати противу. Да не посраимъ землѣ Русьскыѣ,

70,14:

нъ лязъмъ костию ту. Мъртвыи бо срама

70,15:

не иматъ. Аще ли побѣгнемъ, срамъ имамъ. И

70,16:

не имамъ убѣжати, нъ станѣмъ крѣпъко, азъ же

70,17:

предъ вами поиду. Аще моя глава ляжетъ, то

70,18:

промыслите о собѣ”. И рѣша вои: “Идеже глава

70,19:

твоя, ту и главы наша съложимъ”. И испълчиша ся

70,20a:

Русь, и Гръци противу; и съразиша ся пълка; и оступиша Гръци

70,20b:

Русь. И бысть съча велика, и одолѣ Святославъ, и

70,21:

Гръци побѣгоша. И поиде Святославъ къ граду,

70,22:

воюя, и грады разбивая, иже стоятъ и до

70,23:

дньшьяго дъне. И съзъва цьсарь въ полату

70,24:

бояры своя, и рече имъ: “Чѣто сътворимъ, яко не можемъ

70,25:

противу ему стати”? И рѣша ему бояре:

70,26:

“Посъли къ нему дары; искусимъ и, любъзнивъ ли

70,27:

есть злату ли паволокамъ”? И посъла къ нему

70,28:

злато и паволокы и мужа мудры, рѣша ему:

70,29:

“Глядаи възора его и лица его и съмысла его”. Онъ

70,30:

же, възъмъ дары, приде къ Святославу. И повѣдаша

70,31:

Святославу, яко придоша Гръци съ поклонъмь.

70,32:

И рече: “Въведѣте я сѣмо”. И придоша, и поклониша ся

71,1:

ему, и положиша предъ нимъ злато

71,2:

и паволокы. И рече Святославъ, кромъ зря: отрокомъ

71,3:

своимъ: “Съхраните”. Они же придоша ко

71,4:

цьсарю. И съзъва цьсарь бояры. Рѣша же посълании,

71,5:

яко “Придохомъ къ нему, и въдахомъ дары, и не

71,6:

позърѣ на ня, и повелѣ съхранити”. И рече единъ:

71,7:

“Искуси и еще, посъли ему оружие”. Онъ же послуша

71,8:

его; и посълаша ему мечь и ино

71,9:

оружье, и принесоша ему. Онъ же, приимъ,

71,10:

нача любити и хвалити, и цѣловати цьсаря. И придоша

71,11:

опять къ цьсарю, и повѣдаша вься

71,12:

бывъшая. И рѣша бояре: “Лютъ съ мужь хочеть

71,13:

быти, яко имѣния не брежетъ, а оружие емлетъ;

71,14:

ими ся по дань”. И посъла цьсарь, глаголя сице:

71,15:

“Не ходи къ граду, нъ възьми дань, еже хочещи”;

71,16:

за малъмъ бо бѣ не шельъ Цьсарюграду. И вѣдаша

71,17:

ему дань; имашеть же и за убиеня, глаголя,

71,18:

яко “Родъ его възьметь”. Възя же и дары многы, и

71,19:

възврати ся въ Переяславъць съ похвалою великою.

71,20:

Видѣвъ же мало дружины своя, рече

71,21:

въ собѣ: “Еда како, прельстивъше, избьють дружину

71,22:

мою и мене”; бѣша бо мнози погыбли на пълку. И

71,23:

рече: “Поиду въ Русь, и приведу боле дружины”. И

71,24:

посъла сълы къ цьсареву въ Дерестръ, бѣ бо

71,25:

ту цьсарь, река сице: “Хочю имѣти миръ съ тобою

71,26:

твърдъ и любвь”. Се же слышавъ, радъ

71,27:

бысть, и посъла дары къ нему больша пьрвыхъ. Святославъ

71,28:

же прия дары, и поча думати съ дружиною

71,29:

своею, река сице: “Аще не сътворимъ мира съ

72,1:

цьсарьмъ, а увѣсть цьсарь, яко мало насъ есть, пришѣдъше,

72,2:

оступять ны въ градъ; а Русьская

72,3:

земля далече, а Печенѣзи съ нами ратьни, а къто

72,4:

ны помочь? Нъ сътворимъ миръ съ цсарьмъ, се бо

72,5:

ны ся по дань ялъ, и то буди довълно намъ.

72,6:

Аще ли почьнетъ не управляти дани, то изнова

72,7:

из Руси, съвкупивъше воя мнѡжаиша, поидемъ къ

72,8:

Цсарюграду.” И любя бысть рѣчь си дружинѣ, и посълаша

72,9:

лѣпшии мужы къ цсаревѣ. И придоша въ

72,10:

Дерестрѣ, и повѣдаша цсаревѣ. Цсарь же наутрия

72,11:

призъва я, и рече цсарь: “Да глаголють съли Русьстии”.

72,12:

Они же рѣша: “Тако глаголетъ кнѣзь нашъ: хоцю

72,13:

имѣти любвѣ съ цсарьмъ Грыцьскымъ съвършеную

72,14:

прочая вся лѣта”. Цсарь же, радъ бивъ, повелѣ

72,15:

письцю писати на харатю вся рѣчи Святославля.

72,16:

Начаша глаголати съли вся рѣчи, и нача письць

72,17:

писати, глаголя сице:

72,18:

“Равно другаго съвѣщания, бывъшаго при Святославѣ,

72,19:

велицьмъ кнѣзи Русьстѣмъ, и при Свѣналѣдѣ,

72,20:

писано при Феофилѣ синкелѣ,

72,21:

къ Иоанну, нарицаемому Цимьскию, цъсарю Грьцьскому,

72,22:

въ Дерестрѣ, мѣсяца июля, индикта

72,23:

14, въ лѣто 6479.

72,24:

Азъ Святославъ, кнѣзь Русьскыи, якоже кляхъ ся,

72,25:

и утвържаю на съвѣщании семь роту свою: хощю

72,26:

имѣти миръ и съвършену любвь съ всякимъ, и

72,27:

великимъ цъсарьмъ Грьцьскимъ, и съ Васильемъ и

72,28:

Костянтинъмъ, и съ богодѣхновеными цъсари, и съ

72,29:

всѣми людми вашими, иже суть подъ мъною

73,1:

Русь, боляре и прочии, до коньца вѣка. Яко николиже

73,2:

помышляю на страну вашу, ни събираю

73,3:

людии, ни языка инога приведу на страну

73,4:

вашю, и елико есть подъ властью Грьчьскою,

73,5:

ни на власть Кърсуньскую, и елико есть градовъ

73,6:

ихъ, ни на страну Българьскую. Да аще

73,7:

инъ кто помыслить на страну вашу, да азъ

73,8:

буду противнъ ему, и борю ся съ нимъ. Якоже

73,9:

кляхъ ся къ цсаремъ Грьчскимъ, и съ мъною боляре

73,10:

и Русь вся, да хранимъ правая съвѣщанья.

73,11:

Аще ли отъ тѣхъ самѣхъ прежереченыхъ

73,12:

не хранимъ, азъ же и съ мъною и подъ

73,13:

мъною, да имѣемъ клятву отъ бога, въ негоже

73,14:

вѣруемъ, въ Перуна и въ Волоса, бога скотия,

73,15:

да будемъ злати, яко злато се, и своимъ

73,16:

оружьемъ да исѣчени будемъ. Се же имѣите

73,17:

въ истину, якоже сътворихъ нынѣ къ вамъ, и

73,18:

написахъ на харатыи сеи, и своими печатями

73,19:

запечахомъ.

73,20:

Сътворивъ же миръ Святославъ съ Грькы, и поиде

73,21:

въ лодияхъ къ порогомъ. И рече ему воевода отънь

73,22:

Свѣналдъ: “Поиди, къняже, на конихъ около,

73,23:

стоять бо Печенѣзи въ порозѣхъ”. И не послуша его,

73,24:

и поиде въ лодияхъ. Посълаша Переяславци къ

73,25:

Печенѣгомъ, глаголюще: “Идетъ Святославъ

73,26:

въ Русь, възъмъ имѣнне мѣного у Грькъ и полонъ

73,27:

бещисльнъ, съ малъмъ дружины”. Слышавъше

73,28:

же се Печенѣзи, заступиша пороги. И приде

73,29:

Святославъ къ порогомъ, и не бѣ лъзѣ проити порогъ.

73,30:

И ста зимовати въ Бѣлобережьи. И не бѣ

73,31:

у нихъ брашна, и бѣ гладъ великъ, яко

74,1:

по полугривнѣ глава коняча. И зимова Святославъ

74,2:

ту.

74,3:

Веснѣ же приспѣвъши, поиде Святославъ въ пороги.

74,4:

Въ лѣто 6480 приде Святославъ въ пороги, и нападе на нь

74,5:

Куря, кнѣзь Печенѣжьскыи; и убиша Святослава.

74,6:

И възяша главу его, и въ лѣбѣ его съдѣлаша

74,7:

чашю, оковавъше лѣбѣ его, и пияху въ немъ.

74,8:

Свѣналдъ же приде къ Киеву къ Яропѣлку. И бысть всѣхъ

74,9:

лѣтъ кнѣжениа Святослава 28.

74,10:

Въ лѣто 6481. Нача кнѣжити Яропѣлкъ.

74,11:

Въ лѣто 6482.

74,12:

Въ лѣто 6483. Ловы дѣющю Свѣналъдичю,

74,13:

именьмъ Лютъ; ишѣдъ бо ис Кыева, гъна по

74,14:

звѣри въ лѣсѣ. И узърѣ и Ольгъ, и рече: “Къто съ

74,15:

есть?” И рѣша ему: “Свѣналдичъ”. И заѣхавъ, уби

74,16:

и, бѣ бо ловы дѣя Ольгъ. И о томъ бысть

74,17:

межю има ненависть, Яропѣлку на Ольга,

74,18:

и мѣлвѣше вѣсѣгда Яропѣлку Свѣналдъ: “Поиди

74,19:

на брата своего, и приимеши власть его”, хотя

74,20:

отъмѣстити сыну своему.

74,21:

Въ лѣто 6484.

74,22:

Въ лѣто 6485. Поиде Яропѣлкъ на

74,23:

Ольга, брата своего, на Деревьску землю. И

74,24:

изиде противу ему Ольгъ, и опѣлчиста ся. И съразивъшима ся

74,25:

пѣлкома, побѣди Яропѣлкъ Ольга.

74,26:

Побѣгъшю же Ольгу съ вои своими въ

74,27:

градъ, рекомыи Вѣручии, и бѣше мостъ чресъ греблю

74,28:

къ вратомъ градънымъ, тѣснячи ся

74,29:

другъ друга съпихаху въ греблю; и съпъхнуша

74,30:

Ольга съ мосту въ дѣбрь. И падаху людие мѣнози,

74,31:

и удавиша и кони и челоуѣци. И въшьдѣ Яропѣлкѣ

75,1:

въ градъ Ольговъ, прея власть его. И посѣла

75,2:

искати брата своего. И искавъше его, не

75,3:

обрѣтоша. И рече единъ Деревлянинъ: “Азъ видѣхъ

75,4:

въчера, яко съпъхнуша и съ моста”. И посѣла Яропѣлкѣ

75,5:

искати. И влачиша трупиѣ из

75,6:

гребля отъ утра и до полудне, и налѣзоша

75,7:

исподи Ольга подъ трупиемъ. И вынесѣше, положиша

75,8:

и на ковѣрѣ. И приде Яропѣлкѣ надъ

75,9:

нѣ, и плака сѣ, и рече Свѣналѣду: “Виждѣ иже ты

75,10:

сего хотѣше”. И погребоша Ольга на мѣстѣ

75,11:

у града Вѣручѣго, и естѣ могила его у Вѣручѣго

75,12:

и до сего дне. И прея власть его Яропѣлкѣ.

75,13:

У Яропѣлка жена Грѣкыни бѣ, и бѣше

75,14:

бѣла чѣрницею, юже бѣ привелѣ отѣць его

75,15:

Святославъ, и вѣда ю за Яропѣлка, красоты ради

75,16:

лица ея. Слышавъ же се Володимиръ въ Новѣгородѣ,

75,17:

яко Яропѣлкъ уби Ольга, убожавъ ся,

75,18:

бѣжа за море. А Яропѣлкъ посади посадъники

75,19:

своя въ Новѣгородѣ, и бѣ владѣя единъ

75,20:

въ Руси.

75,21:

Въ лѣто 6486.

75,22:

Въ лѣто 6487.

75,23:

Въ лѣто 6488. Приде Володимиръ съ

75,24:

Варягы Новугороду, и рече посадъникомъ Яропѣлчемъ:

75,25:

“Идѣте къ брату моему, и рѣцѣте ему:

75,26:

Володимиръ идеть на тя, пристраиваи ся

75,27:

противу битъ ся”. И сѣде въ Новѣгородѣ.

75,28:

И посѣла къ Рогѣволоду Полотѣску, глаголя: “Хоцю

75,29:

пояти дѣщерь твою женѣ”. Онъ же рече

75,30:

дѣщери своеи: “Хощеша ли за Володимира?” Она

76,1:

же рече: “Не хоцю розути робичича, нѣ Яропѣлка

76,2:

хощю”. Бѣ бо Рогъволодъ пришълъ изъ заморія,

76,3:

имѣяше власть свою Полотъскъ, а Туры Туровъ,

76,4:

отъ негоже и Туровъци прозваша ся. И

76,5:

придоша отроци Володимири, и повѣдаша

76,6:

ему всю рѣчь Рогънѣдину, дѣщере Рогъволожъ,

76,7:

кнѣзя Полотъскаго. Володимиръ же

76,8:

сѣбра воя многы: Варягы и Словѣны, Чюдъ и

76,9:

Кривичъ, и поиде на Рогъволода. Въ сеже время

76,10:

хотяху вести Рогънѣдъ за Яропѣлка. И приде

76,11:

Володимиръ на Полотъскъ, и уби Рогъволода

76,12:

и сына его дѣва, а дѣщеръ Рогънѣдъ поя женѣ. И поиде

76,13:

на Яропѣлка. И приде Володимиръ къ Киеву съ

76,14:

вои многы. И не може Яропѣлкъ стати противу,

76,15:

и затвори ся въ Киевѣ съ людьми своими и

76,16:

съ Блудъмъ. И стояше Володимиръ, обрывъ ся

76,17:

на Дорогожичи, межю Дорогожичъмъ

76,18:

и Капичъмъ; и есть ровъ и до сего дѣне. Володимиръ

76,19:

же посъла къ Блуду, воеводѣ Яропѣлчу, съ

76,20:

лъстїю, глаголя: “Попрїяи ми; аще убию брата своего,

76,21:

имѣти тя начну въ отца мѣсто; и многу чьсть

76,22:

възмеша отъ мене; не азъ бо почаль братїю

76,23:

бити, нѣ онъ; азъ же того убохъ ся, придохъ

76,24:

на нѣ”. И рече Блудъ къ посъланнымъ Володимирѣмъ:

76,25:

“Азъ буду тобѣ въ сѣрдьце и въ прїязньство”.

76,26:

О злая лъсть чловѣчьска! Якоже Давыдъ глаголетъ: “Ядши

76,27:

хлѣбъ мои възвеличилъ естъ на мя лъсть”. Съ

76,28:

бо луковаша на кнѣзя своего лъстїю. И

76,29:

пакы: “Языкы своими лъщаху. Суди имъ,

76,30:

Боже, да отъпадутъ отъ мысли своихъ; по мнѣожьству

77,1:

нечьстья ихъ изрини я, яко прогнѣваша тя,

77,2:

Господи”. И пакы тѣже рече Давыдъ: “Мужи крѣве и

77,3:

лъсти не преполовятъ днїи своихъ”. Съ естъ сѣвѣтъ

77,4:

зълъ, иже сѣвѣщають на крѣвопролитїе; то

77,5:

суть неистовїи, иже прїимъше отъ кнѣзя или отъ

77,6:

господина своего чъсть или дары, ти мыслять о

77,7:

главѣ кнѣзя своего на погубление; горьше

77,8:

суть бѣсовъ таковии. Якоже и Блудъ предасть

77,9:

кнѣзя своего, примѣ отъ него чъсти мнѣогы;

77,10:

съ бо бысть повиннѣ кръви тои. Съ бо Блудъ, затворивъ ся

77,11:

съ Яропѣлкѣмъ, сълаше

77,12:

къ Володимиру часто, веля ему приступати къ

77,13:

граду бранию, а самъ мысля убити Яропѣлка.

77,14:

Гражаны же не бѣ лъзѣ убити его.

77,15:

Блудъ же, не възмогъ, како бы погубити, замысли

77,16:

лъстию, веля ему не излазити на

77,17:

брань изъ града. Рече же Блудъ Яропѣлку:

77,18:

“Кыяне сълють ся къ Володимиру, глаголюще: Приступи

77,19:

къ граду, яко предамы ти Яропѣлка;

77,20:

побѣгни изъ града”. И послуша его Яропѣлкѣ,

77,21:

и избѣгъ, прешѣдъ, затвори ся въ градѣ

77,22:

Родни на усть Рѣси; а Володимирѣ

77,23:

въниде въ Киевъ. И осѣдяху Яропѣлка въ Родни. И

77,24:

бѣ гладъ великъ въ немъ, и естъ притѣча и до

77,25:

сего дъне: бѣда акы въ Родни. И рече Блудъ Яропѣлку:

77,26:

“Видиши ли, колико вои у брата твоего? Нама

77,27:

ихъ не перебороти. Твори миръ съ братѣмъ

77,28:

своимъ”; лѣстя подъ нимъ, се рече. И рече Яропѣлкъ:

77,29:

“такъ буди”. И посѣла Блудъ къ Володимиру,

78,1:

сице глаголя, яко “Събысть ся мысль твоя,

78,2:

яко приведу Яропѣлка къ тебѣ, и пристрои

78,3:

убити и”. Володимиръ же, то слышавъ,

78,4:

въшьдѣ въ дворъ теремьныи отънь, о немъже

78,5:

преже съказахомъ, сѣде ту съ вои и съ дружиною

78,6:

своею. И рече Блудъ Яропѣлку: “Поиди къ

78,7:

брату своему и рѣци ему: чьто ми ни вѣдаси, то

78,8:

азъ прииму”. Поиде же Яропѣлкъ, и рече

78,9:

ему Варяжко: “Не ходи, кнѣже, убють тя; побѣгни

78,10:

въ Печенѣгы, и приведеши вои”. И не

78,11:

послуша его. И приде Яропѣлкъ къ Володимиру;

78,12:

яко полѣзе въ двѣри, подѣяста и дѣва Варяга

78,13:

мечема подѣ пазусѣ. Блудѣ же затвори

78,14:

двѣри, и не дасть по немѣ вѣнити своимѣ. И тако

78,15:

убиенѣ бысть Яропѣлкъ. Варяжько же, видѣвъ,

78,16:

яко убьенѣ бысть Яропѣлкъ, бѣжа съ двора въ Печенѣгы,

78,17:

и мѣного воева съ Печенѣгы на Володимира, и

78,18:

одѣва приваби и, заходивѣ къ нему

78,19:

ротѣ. Володимирѣ же залеже жену братьню,

78,20:

Гръкыню, и бѣ непраздѣна, отѣ неяже роди Святопѣлка.

78,21:

Отѣ грѣховѣнаго бо корене зѣлъ плодѣ

78,22:

бываеть, понеже была бѣ мати его чѣрницею,

78,23:

а вѣторое Володимирѣ залеже ю не по браку; прелюбодѣчищѣ

78,24:

убо бысть; тѣмѣ и отѣцѣ его не любяше,

78,25:

бѣ бо отѣ дѣвою отѣцю, отѣ Яропѣлка и отѣ

78,26:

Володимира. Посемѣ рѣша Варязи Володимиру:

78,27:

“Сѣ градѣ нашѣ, и мы прияхомѣ и; да хоцемѣ

78,28:

имати окупъ на нихъ, по двѣвъ гривнѣ отъ челоуѣка”.

78,29:

И рече имъ Володимиръ: “Пождѣте, даже вы куны съберуть,

79,1:

за мѣсяць”. И жьдаша за мѣсяць, и не дасть

79,2:

имъ. И рѣша Варязи: “Съльстиль еси нами, да покажи

79,3:

ны путь въ Грькы”. Онъ же рече имъ: “Идѣте”.

79,4:

И избѣра отъ нихъ мужа добры и съмыслны и храбры,

79,5:

и раздая имъ грады; прочии же идоша Цьсарюграду.

79,6:

И посъла предъ ними сълы, глаголя сице

79,7:

цьсарю: “Се идуть къ тебѣ Варязи, не мози ихъ държати

79,8:

въ градѣ, или то сътворять ти {^{зъло} въ градѣ}, яко и съде;

79,9/10:

нъ расточи я разьно, а сѣмо не пуцаи ни единого”.

79,11:

И нача кѣняжити Володимиръ въ Кыевѣ единъ,

79,12:

и постави кумиры на хълму, вѣнѣ двора теремьнаго:

79,13:

Перуна древяна, а главу его сьребряну, а

79,14:

усъ златъ, и Хърса и Дажьбога и Стрибога и

79,15:

Сѣмарьгла и Мокошь. И жьряху имъ, наричюще

79,16:

я богы, и привожаху сыны своя и

79,17:

дъщери, и жъряху бѣсомъ. И осквърняху землю

79,18:

требами своими; и осквърни ся крѣвми земля

79,19:

Русьская и хѣлмъ тѣ. Нѣ преблагы Богъ не хотя

79,20:

сѣмърти грѣшьникомъ, на томъ хѣлмѣ нынѣ църкы

79,21:

естъ святаго Василя, якоже послѣди

79,22:

сѣкажемъ. Мы же на преднее възвратимъ ся. Володимиръ

79,23:

же посади Добрыню, уя своего, въ Новѣгородѣ.

79,24:

И пришѣдъ Добрыня Новугороду, постави

79,25:

кумира надъ рѣкою Вѣлховѣмъ; и жъряху

79,26:

ему людие новѣгородѣстии акы Богу. Бѣ же

79,27:

Володимиръ побѣженъ похотию женскою; и

79,28:

быша ему водимыя: Рогънѣдъ, юже посади на

80,1:

Лыбеди, идеже естъ ныне сельце Предѣславино.

80,2:

Отъ неяже роди 4 сыны: Изяслава,

80,3:

Мѣстислава, Ярослава, Всеволода и дѣвѣ дѣщери;

80,4:

отъ Гръкынѣ, Святопѣлка; отъ Чехынѣ, Вышеслава;

80,5:

а отъ другыя, Святослава и Мѣстислава; а отъ

80,6:

Българынъ, Бориса и Глѣба. И наложницъ

80,7:

у него 300 Вышегородъ, а 300 Бѣлѣгородъ,

80,8:

а 200 на Берестовѣ, въ сельци, еже

80,9:

зовуть ныне Берестовое. И бѣ насытъ блуда,

80,10:

приводя къ себѣ мужьскыя жены, и дѣвици

80,11:

растяляя, бѣ бо женолюбьць, яко и Соломонъ.

80,12:

Бѣ бо, рече, у Соломона женъ 700, а

80,13:

наложницъ 300. Мудръ же бѣ, а на коньць погыбе.

80,14:

Съ же бѣ невѣгласъ, а на коньць обрѣте

80,15:

съпасение. Велии бо Господь, и велия крѣпость его; и

80,16:

разуму его нѣсть числа! Зѣло бо есть женьская

80,17:

прельсть, якоже рече Соломонъ, покаявъ ся, о

80,18:

женахъ: “Не вѣнимаи зѣлѣ женѣ, медъ бо каплетъ отъ

80,19:

устъ ея, жены любодѣица, въ время наслажаеть

80,20:

твои гъртань. Послѣди же горьчае жьлчи

80,21:

обрящещи. Прилѣпляющая ся ей смъртию въ

80,22:

адъ. На пути бо животьныя не находить,

80,23:

блудна же течения ея не благоразумна”. Се же

80,24:

рече Соломонъ о прелюбодѣцахъ; о добрыхъ

80,25:

женахъ рече: “Дражши есть каменія многоцѣнна.

80,26:

Радуеть ся о ней мужь ея. Дѣеть бо мужеви

80,27:

своему благо все житие. Обрѣтъши вълну и

80,28:

лънь, сътворить благопотребная рукама

81,1:

своима. Бысть яко корабль, куплю дѣючи,

81,2:

издалеча събираеть себѣ богатство. И

81,3:

въстаеть отъ нощи, и даеть брашно дому и

81,4:

дѣла рабынямъ. Видѣвъши тяжание, куповаше;

81,5:

отъ дѣль руку своею насадить тяжание. Препоясавъши крѣпко

81,6:

чресла своя, утвърди мышцы свои

81,7:

на дѣло. И въкуси, яко добро дѣлати, и

81,8:

не угасаеть свѣтильникъ ея всю нощь. Руцѣ

81,9:

свои простираеть на пользная, локѣти же свои

81,10:

утвържаеть на вретено. Руцѣ свои {простираеть
отвързаеть}

81,11:

убоному, плодъ же простъре нищимъ. Не печеть ся

81,12:

о дому своемъ мужь ея, егда кѣде будеть; вси

81,13:

свои ея одѣни будуть. Сугуба одѣнья

81,14:

сътворишь мужю своему, очръвлена и

81,15:

багряна себѣ одѣния. Възорнь бываеть въ

81,16:

вратѣхъ мужь ея, вѣнегда аще сядеть на сънмищи

81,17:

съ старци и съ жители земля. Опоны

81,18:

сътвори, и отъдасть въ куплю. Уста же своя

81,19:

отвързе съмыслно, въ чинъ мълвить языкъмъ

81,20:

своимъ. Въ крѣпость и въ лѣпоту облече ся.

81,21:

Милостыня же ея въздвигоша чада ея, и обогатѣша;

81,22:

и мужь ея похвали ю. Жена бо разумлива

81,23:

благословлена естъ, боязнь же Господню да хвалить.

81,24:

Дадите ей отъ плода устъну ея, да хвалять

81,25:

въ вратѣхъ мужа ея.

81,26:

Въ лѣто 6489. Иде Володимеръ къ Ляхомъ,

81,27:

и зая грады ихъ, Перемышль, Чървенъ и

81,28:

ины грады, иже суть и до сего дъне подъ

81,29:

Русию. Семьже лѣтъ и Вятичи побѣди, и възложи

82,1:

на ня дань отъ плуга, якоже отъць

82,2:

его имаше.

82,3:

Въ лѣто 6490. Заратиша ся Вятичи, и иде на

82,4:

ня Володимиръ, и победи я въторое.

82,5:

Въ лѣто 6491. Иде Володимиръ на Ятвягы,

82,6:

и побѣди Ятвягы, и възя землю ихъ. И

82,7:

приде Кыеву, и творяше требу кумиромъ

82,8:

съ людьми своими. И рекоша старьци и боляре: “Мечемъ

82,9:

жребии на отрока и дѣвицю;

82,10:

на негоже падеть, того зарѣжемъ

82,11:

богомъ”. И бяше Варягъ единъ, и бѣ дворъ его идеже

82,12:

есть църкы святыя Богородица, юже създа Володимиръ.

82,13:

Бѣ же Варягъ тѣ пришль отъ

82,14:

Грькъ, и държаше вѣру хръстьянску; и бѣ у

82,15:

него сынъ краснъ лицьмъ и душею; на сего

82,16:

паде жребии по зависти дияволи. Не търпяше

82,17:

бо дияволъ, власть имѣя надъ всѣми: и

82,18:

съ бѣше акы тѣрнѣ въ сѣрдьци. И

82,19:

тѣщаше ся потребити оканъныи, и наустѣ

82,20:

люди. И рѣша, пришѣдѣше, посѣлании къ нему,

82,21:

яко “Паде жребии на сынѣ твои, изволиша бо и

82,22:

бози себѣ, да сътворимъ требу богомъ”. И рече Варягъ:

82,23:

“Не суть то бози, нѣ древо. Днѣсь есть, а

82,24:

утро изгнило; не ядятъ бо, ни пють, ни мѣлвятъ,

82,25:

нѣ суть дѣлани руками въ дрѣвѣ. А Богъ есть

82,26:

единъ, емуже служатъ Гръци, и кланяють ся, иже

82,27:

сътворилъ небо и землю и звѣзды и луну и

82,28:

сѣлънце и человѣка, и далъ есть ему жити на земли.

82,29:

А си бози чѣто съдѣлаша? Сами дѣлани суть. Не

83,1:

дамъ сына своего бѣсомъ”. Они же, шѣдѣше, повѣдаша

83,2:

людѣмъ. Они же, възъмѣше оружие, поидоша

83,3:

на нь, и разгѣяша дворъ около его.

83,4:

Онъ же стояше на сѣнѣхъ съ сынѣмъ своимъ. Рѣша

83,5:

ему: “Даи сына своего, да въдамы и богомъ”. Онъ

83,6:

же рече: “Аще суть бози, то единого себѣ посълють бога,

83,7:

да поимуть сынъ мои; а вы чему претребуете имъ?” И

83,8:

кликнуша, и посѣкоша сѣни подъ нима, и тако побиша

83,9:

я. И не съвѣсть никътоже, кѣде положиша

83,10:

я. Бяху бо тѣгда чловѣци невѣгласи погани. И

83,11:

дияволь радоваше ся сему, не вѣды, яко

83,12:

близь погыбель хотяше быти ему. Тако

83,13:

бо тѣщаше ся погубити родъ хръстьяньскыи, нѣ прогонимъ

83,14:

бяхе крѣстѣмъ чѣстнымъ въ инѣхъ странахъ;

83,15:

съде же мняше ся оканьныи, яко “Съде ми есть жилище,

83,16:

съде бо не суть учили апостоли, ни пророци прорекли”;

83,17:

не вѣды пророка глаголюща: “И нареку не

83,18:

люди моя люди моя”. О апостолѣхъ же рече: “Въ всю

83,19:

землю изидоша вѣщанья ихъ. И въ коньць въселеня

83,20:

глаголи ихъ”. Аще бо и тѣлѣмъ апостоли суть

83,21:

не были, нѣ учения ихъ акы трубы гласять по

83,22:

въселенѣи въ църкѣвахъ. Имъже учениемъ побѣждаемъ

83,23:

противнаго врага, попирающе подъ

83,24:

нозѣ, якоже попраста и сия отъчъника, приимъша

83,25:

вънъць небесънии съ святыми мученики и правѣдники.

83,26:

Въ лѣто 6492. Иде Володимиръ на Радимичѣ. И

83,27:

бѣ у него воевода Вълчии Хвостъ; и

83,28:

посъла предъ собою Володимиръ Вълчия

83,29:

Хвоста. И сѣрѣте Радимичѣ на рѣцѣ Пищанѣ; и побѣди

84,1:

Вълчии Хвостъ Радимичѣ. Тѣмъ и Русь

84,2:

корятъ ся Радимичемъ, глаголюще: “Пищанъци вълчия

84,3:

хвоста бѣгають”. Быша же Радимичи отъ рода

84,4:

Ляховъ. И прешѣдъше ту ся въселиша, и платятъ,

84,5:

дань Руси, и повозъ везуть и до сего дъне.

84,6:

Въ лѣто 6493. Иде Володимиръ на Българы

84,7:

съ Добрынею, уемъ своимъ, въ лодияхъ,

84,8:

а Търкы берегъмъ приведе на конихъ; и тако

84,9:

побѣди Българы. И рече Добрыня Володимиру:

84,10:

“Съглядахъ колодъникъ, и суть вѣси

84,11:

въ сапозѣхъ; симъ дани намъ не платити. Поидѣвъ

84,12:

искать лапѣтъникъ”. И сътвори миръ Володимиръ

84,13:

съ Българы, и ротъ заходиша межю собою.

84,14:

И рѣша Българе: “Толи не будеть мира межю

84,15:

нами, оли же камень начънетъ плавати, а хъмелъ

84,16:

грязнути”. И приде Володимиръ Киеву.

84,17:

Въ лѣто 6494. Придоша Българе вѣры

84,18:

Бохъмичи, глаголюще, “Яко ты князь еси мудръ и

84,19:

съмыслнь, не вѣси закона. Да вѣруи въ законъ

84,20:

нашъ, и поклони ся Бохъмиту”. И рече Володимиръ:

84,21:

“Кака есть вѣра ваша?” Они же рѣша: “Вѣруемъ

84,22:

Богу, а Бохъмитъ ны учить, глаголя: обрѣзати уды

84,23:

таинья, а свинины не ясти, а вина не пити,

84,24:

и по смърти же, рече съ женами похоть творити

84,25:

блудную. Дастъ Бохъмитъ комуждо по семидесятъ

84,26:

женъ краснь. И избереть едину красьну,

84,27:

и всѣхъ красоту възложить на едину, и та будеть

84,28:

ему жена. Съдѣ же, рече, достоить блудѣ творити

84,29:

всякъ; на семь свѣтъ аще будеть кѣто убогъ,

85,1:

то и тамо; аще ли богатъ съде, то и тамо”. И ина мѣнога льсть, еяже нѣ

85,2:

льзѣ пьсати срама ради. Володимирѣ же слушаше

85,3:

ихъ; бѣ бо самъ любя жены и блужение мѣногое;

85,4:

и послушаше сладъко. Нѣ се бѣ ему нелюбо

85,5:

обрѣзание удовѣ и о неяденѣи свиныхъ мясъ,

85,6:

а о питии отинудѣ. Рекъ: “Руси веселье

85,7:

питие, не можемъ бес того быти”. Посемъ

85,8:

же придоша Нѣмци отъ Рима, глаголюще, “Придохомъ посълани

85,9:

отъ папежа”. И рѣша ему: “Реклъ ти тако папежъ:

85,10:

земля твоя яко земля наша, а вѣра

85,11:

ваша не акы вѣра наша. Вѣра бо наша свѣтъ

85,12:

есть. Кланяемъ ся Богу, иже сътвори небо и

85,13:

землю и звѣзды и мѣсяць и всяко дыханье, а бози

85,14:

ваши древо суть”. Володимирѣ же рече: “Кака

85,15:
заповѣдь ваша?” Они же рѣша: “Пощение по

85,16:
силѣ. Аще кѣто пиеть или ясть, вѣсе въ

85,17:
славу Божию, рече учитель нашъ Павълъ”. Рече же

85,18:
Володимиръ Нѣмцемъ: “Идѣте опять, яко отци

85,19:
наши сего не прияли суть”. Се слышавѣше Жидове

85,20:
Козарѣстии, придоша, рекуще: “Слышахомъ,

85,21:
яко придоша Българе и хръстѣяне, учаще тя

85,22:
{кѣтоже } вѣрѣ свои; хръстѣяне бо вѣрують, егоже
{кѣждо }

85,23:
мы распяхомъ, а мы вѣруемъ единому Богу Аврамову,

85,24:
Исакову и Яковлю”. И рече Володимиръ:

85,25:
“Чѣто есть законъ вашъ?” Они же рѣша: “Обрѣзати ся,

85,26:
свинины не ясти, ни зайчины, суботу

85,27:
хранити”. Онъ же рече: “То кѣде есть земля ваша?”

85,28:
Они же рѣша: “Въ Иерусалимѣ”. Онъ же рече: “То

85,29:
тамо ли есть?” Они же рѣша: “Разгнѣва ся Богъ

86,1:
на отцѣ нашѣ, и расточи ны по странамъ грѣхъ

86,2:
ради нашихъ, и предана бысть земля наша хръстѣяномъ”.

86,3:

Онъ же рече: “То како вы инѣхъ учите, а

86,4:

сами отвѣржени отъ Бога и расточени? Аще бы Богъ

86,5:

любилъ васъ и законъ вашъ, то не бысте расточени

86,6:

по чужимъ землямъ. Еда и намъ тоже

86,7:

мыслите прияти?”

86,8:

Посемъ же присълаша Гръци къ Володимиру

86,9:

философа, глаголюще сице: “Слышахомъ, яко приходили

86,10:

суть Българе, учаще тя прияти вѣру

86,11:

свою, ихъже вѣра осквърняеть небо и землю,

86,12:

иже суть прокляти паче всѣхъ чловѣкъ, уподобльше ся

86,13:

Содому и Гомору, на няже пусти Богъ камение

86,14:

горящее, и потопа я, и погрязоша; яко

86,15:

и сихъ ожидаетъ днь погыбѣли ихъ, егда придетъ

86,16:

Богъ судить на землю и погубити вся творящая

86,17:

безаконие и сквърны дѣющая. Си

86,18:

бо омываютъ оходы своя, и въ рѣтъ вѣливаютъ,

86,19:

и по брадѣ мажють ся, наричюще Бохъмита; такоже

86,20:

и жены ихъ творять ту же сквърну, и ино

86,21:

пуще: отъ съвъкупления мужьска и женьска въкушаютъ”.

86,22:

Си слышавъ Володимеръ, плюну на

86,23:

землю, рекъ: “Нечисто есть дѣло”. Рече же философъ:

86,24:

“Слышахомъ и се, яко приходиша отъ Рима

86,25:

учитъ васъ къ вѣрѣ своеи, ихъ же вѣра съ нами

86,26:

мало развращена: служатъ бо

86,27:

опрѣснѣкы, рекъше оплатѣкы, ихъ же Богъ не преда,

86,28:

нъ повелѣ хлѣбъмъ служити. И преда апостоломъ,

86,29:

приимъ хлѣбъ, рекъ: “Се есть тѣло мое, ломимое

87,1:

за вы. Также и чашю приимъ, рече: Се

87,2:

есть кръвь моя новаго завѣта. Си же того не

87,3:

творять, и суть не исправили вѣры”. Рече же

87,4:

Володимеръ: “Придоша къ мнѣ Жидове, глаголюще, яко

87,5:

Нѣ|мци и Гръци вѣрують его же мы распяхомъ”.

87,6:

Философъ же рече: “Въ истину въ того вѣруемъ;

87,7:

тѣхъ бо пророци прорицаху, яко Богу родити ся, а

87,8:

друзии распяту быти и погребену, и третъи днь

87,9:

въскрьснути и на небеса възити. Они же тыя

87,10:

пророкы избиваху, другыя претираху. Егда же

87,11:

събысть ся прореченье сихъ, съниде на землю, и

87,12:

распятие прия, и въскрьсъ и на небеса възиде; на сихъ

87,13:

же ожидаше покаяния за 40 и за 6 лтъ,

87,14:

и не покаяша ся; и посъла на ня Римляны;

87,15:

грады ихъ разбиша, а самихъ расточиша по

87,16:

странамъ, и работаютъ въ странахъ”. Рече же Володимиръ:

87,17:

“Чьто ради съниде Богъ на землю, и

87,18:

страсть такову прия?” Отъвѣщавъ же философъ, рече:

87,19:

“Аще хочещи послушати, да съкажю ти из начала,

87,20:

чьто ради съниде Богъ на землю”. Онъ

87,21:

же рече: “Послушаю радъ”. И нача философъ

87,22:

глаголати сице:

87,23:

“Въ начало сътвори Богъ небо и землю въ

87,24:

първыи днь. Въ вѣторый днь сътвори твърдь, иже есть

87,25:

посредѣ водъ; сегоже дъне раздѣлиша ся воды:

87,26:

полъ ихъ възиде на твърдь, а полъ ихъ подъ

87,27:

твърдь. Въ 3 дънь сѣтвори море и рѣкы и

87,28:

источьники и сѣмена. Въ 4 дънь сѣлънце и луну

87,29:

и звѣзды, и украси Богъ небо. Видѣвъ же първыи

87,30:

отъ ангель, старѣшина чину ангельску, помысли въ

87,31:

себѣ, рекъ: “Съниду на землю, и прииму землю,

88,1:

и буду подобьнъ Богу, и поставлю столъ свои на

88,2:

облацѣхъ сѣверьскыхъ”. И ту абие сѣвърже и

88,3:

сѣ небесе, и по немъ сѣпадоша иже бѣша подъ нимъ,

88,4:

чинъ десятыи. Бѣ же имя противьнику Сотонаиль,

88,5:

въ негоже мѣсто постави старѣшину Михаила;

88,6:

сотона же, грѣшивъ помысла своего, и

88,7:

отъпадъ славы първья, нарече ся противьникъ

88,8:

Богу. Посемъ же въ 5 дънь сѣтвори Богъ киты и

88,9:

гады и рыбы и пѣтица перьнатя. Въ 6

88,10:

дънь сѣтвори Богъ звѣри и скоты и гады земьныя;

88,11:

сътвори же и чловѣка. Въ 7 днь почи

88,12:

Богъ отъ дѣлъ своихъ, еже есть субота. И насади

88,13:

Богъ раи на вѣстоцѣ въ Едемѣ, и въведе ту

88,14:

чловѣка, егоже създа. И заповѣда ему отъ древа всякого

88,15:

ясти, отъ древа же единого не ясти, еже

88,16:

есть разумѣти добру и зѣлу. И бѣ Адамъ въ раи, и

88,17:

видяше Бога, и славляше; егда ангели славяху. И

88,18:

възложи Богъ на Адама снѣ, и усѣпе Адамъ, и

88,19:

възя Богъ едино ребро у Адама, и сътвори ему

88,20:

жену, и приведе ю къ Адаму, и рече Адамъ:

88,21:

“Се, кость отъ кости моя и плѣть отъ плѣти моя,

88,22:

си наречеть ся жена”. И нарече Адамъ имена скотомъ и

88,23:

пѣтицамъ и звѣрьмъ и гадомъ, и самѣма

88,24:

ангелъ повѣда имени. И покори Богъ Адаму звѣри

88,25:

и скоты, и обладаше всѣми, и послушаху его.

88,26:

Видѣвъ же дияволъ, яко почѣсти Богъ чловѣка, позавидѣвъ

88,27:

ему, преобрази ся въ змию, и приде къ

88,28:

Евзъ, и рече ей: “Почъто не яста отъ древа, сущаго

88,29:

посредъ рая?” И рече жена къ змии: “Рече Богъ: не

88,30:

имата ясти; оли да умърета съмъртью”. И рече

88,31:

змия къ женъ: “Съмъртию не умърета; вѣдяше бо

89,1:

Богъ, яко, въ нъже днь яста отъ него, отвързоста ся

89,2:

очи ваю, и будета яко Богъ, разумѣвающа

89,3:

добро и зъло”. И видъ жена, яко добро древо

89,4:

въ ядь, и възъмъши, сънѣсть, и вѣдасть мужю своему,

89,5:

и яста, и отвързоста ся очи има. И разумѣста,

89,6:

яко нага еста; и съшиста листвиемъ смокъвнымъ

89,7:

препоясание. И рече Богъ: “Проклята земля

89,8:

въ дѣлѣхъ твоихъ, и въ печали яси вься дни живота

89,9:

твоего”. И рече Господь Богъ: “Еда како простърета

89,10:

руку, и възъмета отъ древа животнаго, и живета

89,11:

въ вѣкы”. И изгна Господь Богъ Адама изъ рая. И

89,12:

сѣде прямо раю, плача ся и дѣлая землю.

89,13:

И порадова ся сотона о проклятыи земля. Се на

89,14:

ны първое падение и горькыи отъвѣтъ, отъпадение

89,15:

ангельскаго житя. И роди Адамъ Каина и

89,16:

Авеля; и бѣ Каинъ ратаи, а Авель пастухъ.

89,17:

И несе Каинъ отъ плодъ земьныхъ къ Богу, и не прия

89,18:

Богъ даровъ его; Авель же принесе отъ агньць первенець,

89,19:

и прия Богъ дары Авелевы. Сотона же

89,20:

вълѣзе въ Каина, и пострѣкаше Каина убити

89,21:

Авеля. И рече Каинъ Авелю: “Изидѣвъ на поле”;

89,22:

Яко изидоша, вѣста

89,23:

Каинъ, и хотяше убити и, не умѣяше

89,24:

убити и. И рече ему сотона: “Възьми камень, и удари

89,25:

и”. Камень възьмъ и уби и. И рече Богъ Каину: “Къде

89,26:

есть братъ твой?” Онъ же рече: “Еда азъ стражъ есмь

89,27:

брату своему?” И рече Богъ: “Крѣвь брата твоего въпиеть

89,28:

къ мнѣ, буди стоня и тряси ся до

89,29:

живота своего”. Адамъ же и Ева плачюща ся

89,30:

бѣста, и дияволъ радоваше ся, рекъ: “Се, егоже

90,1:

Богъ почъсти, азъ сътворихъ ему отъпасти отъ Бога, и

90,2:

се, нынѣ плачь ему налъзохъ”. И плакаста ся по

90,3:

Авели лѣтъ 30, и не съгни тѣло его; и не умѣста

90,4:

погрети его. И повельниемъ Божиемъ

90,5:

пътеньца дѣва прилетѣста, единъ ею умъре, и единъ

90,6:

же ископа яму, вложи умърѣшаго, и погребе.

90,7:

Видѣвъша же се Адамъ и Евга, ископаста

90,8:

яму, и вложиста Авеля, и погребоста и съ

90,9:

плачьмъ. Бысть же Адамъ лѣтъ 200 и 30 роди

90,10:

Сифа и 2 дѣщери; и поя едину Каинъ, а другую

90,11:

Сифъ. И отъ того чловѣци расплодиша ся,

90,12:

умножиша ся по земли. И не познаша сътворѣшаго

90,13:

я, нѣ испълниша ся блуда и всякого скаредия

90,14:

и убииства и зависти, и живяху

90,15:

скотьскы чловѣци. И бѣ Нои единъ правдѣнъ въ родѣ

90,16:

сѣмь, и роди 3 сыны: Сима, Хама, Афета. И

90,17:

рече Богъ: “Не иматъ пребывати духъ мои въ чловѣцѣхъ”;

90,18:

и рече: “Да постреблю, человекъ егоже сътворихъ, отъ человекъ до

90,19:

скота”. И рече Господь Богъ Ноеви: “Сътвори ковчегъ въ дълготу

90,20:

лакътъ 300, а въ ширину 50, а възвыше

90,21:

30 лакътъ”; Егупти бо локътъмъ сажень зовуть. Дѣлаему

90,22:

же ковчегу за 100 лѣтъ, и повѣдаше

90,23:

Нои, яко быти потопу, посмѣхаху ся ему.

90,24:

Егда съдѣла ковчегъ, и рече Господь Богъ Ноеви: “Вълѣзи

90,25:

ты и жена твоя и сынове твои и снѣхы твоя; и

90,26:

въведи къ себѣ по двѣоуму отъ всѣхъ скотъ и отъ

90,27:

пѣтиць и отъ всѣхъ гадъ”. И въведе Нои, якоже заповѣда

90,28:

ему Богъ. И наведе Богъ потопъ на землю, и

90,29:

потопе всяка плоть; и ковчегъ плаваше на

90,30:

водѣ. Егда же посяче вода, излѣзе Нои и

91,1:

сынове его и жена его. И отъ сихъ расплоди ся земля.

91,2:

И быша человекъи мѣнози и единоголасни, и рѣша

91,3:

другъ другу: “Съзижемъ стѣлпъ до небесе”. И

91,4:

начаша зѣдати, и бѣ старѣшина Невродъ, и рече

91,5:

Богъ: “Се умъножиша ся чловѣци, и помысли ихъ суетъни”.

91,6:

И съниде Богъ, и размѣси языки на 70 и дѣва

91,7:

языка. Адамовъ же языкъ бысть не отъятъ у

91,8:

Авера; тѣ бо единъ не приложи ся къ безумию

91,9:

ихъ, рекъ сице: “Аще бы чловѣкомъ Богъ рекль

91,10:

на небо стѣлпъ дѣлати, то повелѣлъ бы самъ Богъ

91,11:

словъмъ, якоже сътвори небеса и землю и море и вся

91,12:

видимая и невидимая”. Того ради сего языкъ не

91,13:

премѣни ся; отъ сего суть Еврѣи. На 70 и единъ

91,14:

языкъ раздѣлиша ся, и разидоша ся по странамъ,

91,15:

къждо свои нравъ прияша. И по дияволю

91,16:

научению ови рощениемъ и кладяземъ жъряху и

91,17:

рѣкамъ, и не познаша Бога. Отъ Адама же до потопа

91,18:

лѣтъ 2242, а отъ потопа до раздѣления

91,19:

языкъ лѣтъ 529. Посемъ же дияволъ въ

91,20:

больша прельщения вѣвѣрже чловѣкы; и начаша

91,21:

кумиры творити, ови древяны и мѣдяны,

91,22:

а друзии мраморяны и златы и сьребряны;

91,23:

и кланяху ся имъ, и привожаху сыны

91,24:

своя и дъщери, и закалаху предъ ними; и бѣ

91,25:

вся земля осквърнена. Начальникъ же бяше

91,26:

кумиротворению Серухъ; творяше бо

91,27:

кумиры въ имена мъртвыхъ челоуѣкъ, бывъшимъ овѣмъ

91,28:

цъсаремъ, другимъ храбрымъ и вълхвомъ

91,29:

и женамъ прелюбодѣицамъ. Съ же Серухъ роди

92,1:

Фару, Фара же роди 3 сыны: Аврама и Нахора

92,2:

и Арана. Фара же творяше кумиры,

92,3:

навыкъ у отца своего. Аврамъ же, пришѣдъ

92,4:

въ умъ, възърѣ на небо, и видѣ звѣзды и небо, и

92,5:

рече: “Въ истину тѣ есть Богъ, иже сътворилъ

92,6:

отъць мои прельщааетъ челоуѣкы”.

92,7:

И рече Аврамъ: “Искушу богы отца своего”; и рече:

92,8:

“Отъче, почьто прельщаеши челоуѣкы, творя кумиры древяны?”

92,9:

Тѣ есть Богъ, иже сътворилъ небо и землю”. И

92,10:

приимъ Аврамъ огнь, зажже идолы въ храминѣ.

92,11:

Видѣвъ же Аранъ, братъ Аврамовъ, рвьнуя

92,12:

по идолѣхъ, хотѣ вымъчати идолы, самъ

92,13:

сѣгорѣ ту Аранъ, и умьре предѣ отьцьмь. Предѣ

92,14:

симъ бо не бѣ умиралъ сынъ предѣ отьцьмь, нѣ

92,15:

отьць предѣ сынымъ; и отъ сего начаша умирати

92,16:

сынове предѣ отьцемь.

92,17:

92,18:

И възлюби Богъ Аврама, и рече Богъ Авраму: “Изиди

92,19:

из дому отьца твоего въ землю, въ нюже ти покажю.

92,20:

И сътворю тя въ языкъ великъ, и благословятъ тя колѣна

92,21:

земная”. И сътвори Аврамъ, якоже заповѣда ему

92,22:

Богъ. И поя Аврамъ Лота, сыновьца своего; бѣ бо

92,23:

ему Лотъ шюринъ и сыновьць; бѣ бо Аврамъ поялъ

92,24:

братню дѣщеръ Ароню Сарру. И приде въ землю

92,25:

Хананѣску къ дубу високу. И рече Богъ къ Авраму:

92,26:

“Сѣмени твоему дамъ землю сию”. И поклони ся

92,27:

Аврамъ Богу. Аврамъ же бяше лѣтъ 70 и 5,

92,28:

егда изиде отъ Хараона. Бѣ же Сарра неплоды,

92,29:

болящи неплодскымъ. Рече Сарра Авраму: “Вълѣзи убо къ

93,1:

рабѣ мои”. И поимъши Сарра Агарь, и въдасть ю

93,2:

мужеви своему. И вълѣзъ Аврамъ къ Агари, и зача,

93,3:

и роди сына Агарь, и прозѣва Аврамъ Измаилъмъ. И

93,4:

Аврамъ бѣ лѣтъ 86, егда роди ся

93,5:

Измаилъ. Посемъ же, зачѣньши Сарра, роди сына, и

93,6:

нарече имя ему Исакъ. И повелѣ Богъ Авраму обрѣзати

93,7:

отроча; и обрѣза и въ 8 дѣнь. И възлюби

93,8:

Богъ Аврама и племя его, и нарече я въ люди

93,9:

собѣ, и отълучи я отъ языкъ, нарекъ люди

93,10:

своя. Сему же Исаку възмогъшю, Авраму же

93,11:

живѣшю лѣтъ 100 и 70 и 5, и умъре, и погребенъ

93,12:

бысть. Исаку же бывѣшю лѣтъ 60, роди дѣва

93,13:

сына, Исава и Иякова; Исавъ же бысть лукавъ, а

93,14:

Ияковъ правдивъ. Съ же Яковъ работая у

93,15:

уя своего из дѣщере его из мнѣшѣ 7 лѣтъ,

93,16:

и не дасть ему ея Лава, уи его, рекъ: “Старѣишю

93,17:

поими”. И въдасть ему Лию, старѣишую,

93,18:

а из другоѣ рекѣ ему: “Другую

93,19:

7 лѣтъ”. Онъ же работа другую 7 лѣтъ изъ

93,20:

Рахили. И поя собѣ 2 сестрѣниці, отъ неюже

93,21:

роди 8 сыновѣ: Рувима, Семеона, Левгию,

93,22:

Июду, Исахара, и Заулона, Иосифа и Вениамина;

93,23:

а отъ робу дѣвою: Дана, Нефталима, Гада,

93,24:

Асира. И отъ сихъ расплодиша ся Жидове.

93,25:

Ияковъ же съниде въ Егупть, сы лѣтъ 130,

93,26:

съ родѣмъ своимъ, числѣмъ 65 душъ; поживе

93,27:

же въ Егупть лѣтъ 17, и усъпе; и поработиша

93,28:

племя его за 400 лѣтъ. По сихъ же лѣтѣхъ

93,29:

възмогоша людие Жидовѣстии, и умъножиша ся;

94,1:

и насиляху имъ Егуптяне работою. Въ си же времена

94,2:

роди ся Моисѣи въ Жидѣхъ; и рѣша

94,3:

вълсви Египтьѣстии цѣсарю, родиль ся естъ дѣтищъ

94,4:

въ Жидѣхъ, иже хощеть погубити Егупть”. Ту

94,5:

абе повелѣ цсарь ражающая ся дѣти Жидовскыя

94,6:

въмѣтати въ рѣку. Мати же Моисѣова,

94,7:

убоявъши ся сего погубления, възъмъши младенць,

94,8:

въложи въ крабицю, и несъши, постави

94,9:

въ лузѣ. Въ се же время съниде дъщи Фараонова

94,10:

Фермуфи купатъ ся, и видѣ отроча плачуще ся, и

94,11:

възя е, и пощади е, и нарече имя ему Моисѣи,

94,12:

и възскърми е; и бысть отроча красьно. И бысть

94,13:

4 лѣтъ, и приведе и дъщи Фараоня къ отьцю

94,14:

своему. Видѣвъ же Моисѣя Фараонѣ, нача любити

94,15:

отроча; Моисѣи же, хапая ся за шию, сърони

94,16:

вънць съ главы цсаревы, и попыра и. Видѣвъ же

94,17:

вълхвъ, рече цсареви: “О цсарю! Погуби отроча се;

94,18:

аще ли не погубиши, иматъ погубити въсего

94,19:

Егупта”. И не послуша его цсарь, нъ паче повелѣ

94,20:

не погубити дѣтии Жидовскыхъ. Моисѣеви же

94,21:

възмогъшю, бысть великъ въ дому Фараони. И бысть

94,22:

цѣсарь инѣ. Възавидѣша ему боляре. Моисѣи

94,23:

же, убивъ Егуптьянина, обидяща Еврѣянина,

94,24:

бѣжа изъ Егупта, и приде въ землю Мадіамьску,

94,25:

и ходя по пустыни, научи ся отъ ангела Гаврила

94,26:

о бытїи всего мира и о пѣрвѣмъ чловѣцѣ,

94,27:

и яже суть была по немъ, и по потопѣ, и о

94,28:

сѣмѣшенїи языкъ, аще кѣто колико лѣтъ

94,29:

былъ, и звѣздное хоженіе и число, земельную

95,1:

мѣру и всяку мудрость. Посемъ же яви ся ему Богъ

95,2:

въ купинѣ огньмъ, и рече ему: “Видѣхъ бѣду людїи

95,3:

моихъ въ Егуптѣ, и низлѣзохъ изяти я отъ руку

95,4:

Егуптьску, извести я отъ земля тоя. Ты же

95,5:

иди къ Фараону, цѣсарю Егуптьску, и речеши ему:

95,6:

пусти Израїля, да три дѣни положить потребу Господу

95,7:

Богу. Аще не послушаетъ тебе цѣсарь Егуптьскїи,

95,8:

побью и всѣми чудесы моими”. И пришѣдъшю Моисѣви,

95,9:

не послуша его Фараонъ. И пусти

95,10:

Богъ 10 казни на Фараона: 1. рѣки въ кръвъ;

95,11:

2. жабы; 3. мишицѣ; 4. пѣсья мухы; 5.

95,12:

сѣмъртъ на скотѣ; 6. прыщеве горющии;

95,13:

7. градъ; 8. пружи; 9. тъма три дѣни; 10. морѣ

95,14:

въ челоуѣцѣхъ. Сего ради 10 казни бысть на

95,15:

нихъ, яко 10 мѣсяцъ топиша дѣти Жидовьскы.

95,16:

Егда же бысть морѣ въ Егуптѣхъ, рече Фараонъ

95,17:

Моисѣви и брату его Арону: “Отъидѣта въскорѣ”.

95,18:

Моисѣи же, събравъ люди Жидовьскыя, поиде

95,19:

отъ земля Егуптѣскыя. И ведяше я Господь путьмъ

95,20:

по пустыни къ Чърмьному морю; и предъидяше

95,21:

предъ ними ночью стѣлпъ огньнъ, а въ дѣни

95,22:

облачнъ. Слышавъ же Фараонъ, яко бѣжати

95,23:

людие, погна по нихъ, и притисну я къ

95,24:

морю. Видѣвъше же людие Жидовьстии, възъпиша

95,25:

на Моисѣя, рекуще: “Почѣто изведе ны на

95,26:

сѣмъртъ?” И възъпи Моисѣи къ Богу. И рече Господь: “Чѣто

95,27:

въпъеши къ мѣнѣ? Удари жьзлѣмь въ море”. И

95,28:

сѣтвори Моисѣи тако, и раступи ся вода на дѣвое,

95,29:

и вънидоша сынове Израилеви въ море. Видѣвъ

96,1:

же Фараонъ, гѣна по нихъ; сынове же Израилеви проидоша

96,2:

по суху. Яко излѣзоша на брегъ, и сѣступи ся

96,3:

море о Фараонѣ и о воихъ его. И

96,4:

възлюби Богъ Израиля. И идоша отъ моря три дѣни по

96,5:

пустыни, и придоша въ Меронъ. И бѣ ту вода

96,6:

горька, и въздрѣпѣташа людие на Бога, и показа

96,7:

имъ Господь древо; и въложи Моисѣи въ воду; и осладиша ся

96,8:

воды. Посемъ же пакы въздрѣпѣташа на

96,9:

Моисѣя и на Арона, рекуще: “Луче ны бяше

96,10:

въ Егуптѣ идеже ядыхомъ мяса и лукъ и хлѣбы

96,11:

до сыти”. И рече Господь къ Моисѣеви: “Слышахъ хухнание

96,12:

сыновъ Израилевъ”; и дасть имъ манну ясти.

96,13:

Посемъ же дасть имъ законъ на горѣ Синаистѣи.

96,14:

Моисѣеви въшьдѣшю на гору къ Богу, они же,

96,15:

сълиявъше тельцю главу, поклониша ся акы

96,16:

Богу, ихъже Моисѣи исъче 3000 числъмь.

96,17:

Посемъ паки въздрѣпѣташа на Моисѣя и на

96,18:

Арона, еже не бѣ воды; и рече Господь къ Моисѣви:

96,19:

“Удари жьзлѣмь въ камень”, рекъ: “Еда

96,20:

и сего не испустивѣ воды?” И разгнѣва ся Господь

96,21:

на Моисѣя, яко не възвеличи Господа; и не въниде

96,22:

въ землю обѣтованую сего ради, рѣпѣтания онѣхъ

96,23:

ради, нѣ възведе и на гору Вамьску, и показа

96,24:

ему землю обѣтованую; и умьре Моисѣи ту на

96,25:

горѣ. И прия власть Иисусъ Навгинъ. Съ

96,26:

приде въ землю обѣтованую, и изби Хананѣско

96,27:

племя, и въсели въ нихъ мѣсто сыны Израилевы.

96,28:

Умьрѣшю же Иисусу, бысть судия въ него мѣсто Июда;

96,29:

и инѣхъ судии бысть 14, при нихъ же, забывѣше

97,1:

Бога, изведѣшаго я изъ Егупѣта, начаша служити

97,2:

бѣсомъ. И разгнѣвавъ ся Богъ, предашеть я иноплемьникомъ

97,3:

на расхищение. И егда ся начьнуть

97,4:

каяти, помиловашеть ихъ; егда избавляшеть

97,5:

ихъ, и паки укланяхуть ся на бѣсслужение.

97,6:

По сихъ же служаше Илии жьрьць, и по

97,7:

семь Самуиль пророкъ. И рѣша людие Самуилу:

97,8:

“Постави намъ цьсаря”. И разгнѣва ся Богъ на Израиля,

97,9:

и постави надъ ними цьсаря Саула. Таче Сауль

97,10:

не изволи ходити въ завѣтъ Господни. Избѣра Господь Давыда,

97,11:

и постави и цьсаря надъ Израильмь. И угоди Давыдь Богу.

97,12:

Сему Давыду кля ся Богъ, яко отъ племene его родити ся

97,13:

богу. Първое нача пророчьствовати о въплъщени

97,14:

Божии, рекъ: “Ис чрева преже дьньница родихъ

97,15:

тя”. Съ же пророчьствова 40 лѣтъ, и умьре. И по

97,16:

немь и пророчьствова сынъ его Соломонъ, иже възгради

97,17:

цьрквь Богу, и нарече ю Святая Святыхъ. И бысть

97,18:

мудръ, нъ наконць попълзе ся; цьсарьствова

97,19:

лѣтъ 40, и умьре. По Соломонѣ же цьсарьствова сынъ

97,20:

его Ровоамъ. При семь раздѣли ся цсарьство на дѣвое

97,21:

Жидовьско: въ Иерусалимъ едино, а другое въ Самарии.

97,22:

Въ Самарии же цсарьствова Иеровамъ, холопъ

97,23:

Соломонъ, иже сътвори дѣвѣ кравѣ златѣ, и

97,24:

постави едину въ Вефили на хѣлмъ, а другую

97,25:

въ Енданъ, и рекъ: “Се, бога твоя, Израилю!” И

97,26:

кланяху ся людие, а Бога забыша. Таче и въ

97,27:

Иерусалимъ начаша забивати Бога и кланяти ся

97,28:

Валу, рекъше ратьну богу, еже есть Арѣи, и

97,29:

забыша Бога отъць своихъ. И нача Богъ посылати

98,1:

къ нимъ пророкы. Пророци же начаша обличати я о

98,2:

безаконьи ихъ и служеньи кумиръ. Они же

98,3:

начаша пророкы избивати, обличаеми отъ нихъ. И разгнѣва ся

98,4:

Богъ на Израиля, и рече: “Отрину отъ себе, и

98,5:

призову ины люди, иже мене послушаютъ. И аще

98,6:

сѣгрѣшатъ, не помяну безакония ихъ”. И нача

98,7:

послати пророкы, глаголя имъ: “Прорицаите о

98,8:

отвържени Жидовствѣ и о призваніи странъ”.

98,9:

Първое же нача пророчествовати Осии, глаголя:

98,10:

“Преставлю цсарство дому Израилева. Съкрушу лукъ

98,11:

Израилевъ, и не приложю паки помиловати дому

98,12:

Израилева, нъ отъмѣтая, отвѣргу ся ихъ”, глаголетъ Господь, “И будутъ

98,13:

блудяще въ языцѣхъ”. Иеремѣя же рече: “Аще станеть

98,14:

Самуилъ и Моисѣи, не помилую ихъ”. И паки

98,15:

тѣже Иеремия рече: “Тако глаголетъ Господь: Се, кляхъ ся

98,16:

именемъ моимъ великимъ, аще будетъ отъселѣ

98,17:

къде имя мое именуемо въ устѣхъ Июдѣискихъ”.

98,18:

Иезекииль же рече: “Тако глаголетъ Господь Аданаи:

98,19:

Расѣю вы, вся останьки твоя въ вся вѣтры,

98,20:

зане святая моя осквърнисте всѣми негодованиями

98,21:

твоими; азъ же тя отрину, и не имамъ

98,22:

тя помиловати паки”. Малахія же рече: “Тако глаголетъ

98,23:

Господь: Уже нѣсть ми хотѣнія въ васъ, понеже отъ

98,24:

въстока и до запада имя мое прослави ся въ языцѣхъ. И

98,25:

на всякомъ мѣстѣ приносить ся кадило

98,26:

имени моему и жертва чиста, зане велие имя

98,27:

мое въ языцѣхъ”. “Сего ради дамъ васъ на поносъ

98,28:

и на пришѣствие въ вся языки”. Исаия же

98,29:

великыи рече: “Тако глаголетъ Господь: Простѣру руку свою на

99,1:

тя, истѣлю тя, и расѣю тя, и пакы не приведу тя”.

99,2:

И пакы тѣже рече: “Възненавидѣхъ праздники ваша и начатъкы

99,3:

мѣсяць вашихъ, и суботъ вашихъ не приемлю”.

99,4:

Амосъ же пророкъ рече: “Слышите слово Господьне: Азъ

99,5:

приемлю на вы плачь, домъ Израилевъ паде ся, и

99,6:

не приложи вѣстати”. Малахия же рече: “Тако глаголетъ

99,7:

Господь: Посѣлю на вы клятву, и прокльну благословение ваше, и

99,8:

разорю, и не будетъ въ васъ”. И мѣного пророчествоваша

99,9:

о отвѣрженіи ихъ.

99,10:

Симъ же пророкомъ повелѣ Богъ пророчествовати о

99,11:

призваніи инѣхъ странъ въ нихъ мѣсто. Нача зъвати

99,12:

Исаия, тако глаголя: “Яко законъ отъ мене изидеть, и

99,13:

судъ мои свѣтъ странамъ. Приближаетъ ся скоро

99,14:

правда моя, изидеть, и на мышьцю мою

99,15:

страны упѣвають”. Иеремия же рече: “Тако глаголетъ

99,16:

Господь: Положу дому Иудову завѣтъ новъ. Дая законы

99,17:

въ разумѣнія ихъ, и на сѣрдьца ихъ напишу,

99,18:

и буду имъ Богъ, и ти будутъ мѣнѣ въ люди”.

99,19:

Исаия же рече: “Ветѣхая мимоидоша, а новая възвѣщаю,

99,20:

преже възвѣщениа явлено бысть вамъ.

99,21:

Поите Богу пѣснь нову. Работающимъ ми призоветъ ся

99,22:

имя ново, еже благословить ся по въсеи земли”.

99,23:

“Домъ мои домъ молитвѣ прозоветъ ся въсѣмъ

99,24:

языкомъ”. Тѣже Исаия глаголетъ: “Открыеть Господь

99,25:

мышьцю свою святую предъ въсѣми языки, и

99,26:

узрять вси коньци земля съпасение Бога нашего”.

99,27:

Давыдъ: “Хвалите Господа, вси языци, и похвалите его,

99,28:

вси людие”.

99,29:

Тако Богу възлюбивъшю новыя люди, рекъ имъ

100,1:

сънвити къ нимъ самъ и явити ся чловѣкомъ плътию и

100,2:

пострадати за Адамово преступление. И начаша

100,3:

пророчествовати о възплъщении Божии. Първое Давыдъ,

100,4:

глаголя: “Рече Господь Господеви моему: Сяди одесную мене,

100,5:

донъдеже положю врагы твоя подъножье ногама

100,6:

твоима”. И пакы “Рече Господь къ мѣнѣ: Сынъ мой

100,7:

еси ты, азъ дньсь родихъ тя”. Исаия же рече: “Ни сълъ,

100,8:

ни вѣстникъ, нъ самъ Господь, пришъдъ, съпасеть ны”. И

100,9:

пакы: “Яко дѣтищъ роди ся намъ, емуже бысть начало

100,10:

на рамъ его, и прозоветь ся велика

100,11:

свъѣта ангель, велика власть его, и миру его

100,12:

нѣсть конца”. И пакы: “Се дѣвая въ утробѣ зачънетъ,

100,13:

и прозовуть имя ему Еммануиль”.

100,14:

Михѣя же рече: “Ты Вифлеоме, доме

100,15:

Ефрантовъ, еда не могль еси быти въ тысящахъ

100,16:

Июдовахъ; ис тебе бо изидеть старѣшина

100,17:

быти въ кнѣзихъ въ Израили, исходъ его отъ

100,18:

дънии вѣка. Сего ради дасть ся, до време

100,19:

ражающия родить, и прочии отъ братия его

100,20:

обратятъ ся на сыны Израилевы”. Иеремия же рече:

100,21:

“Богъ нашъ, и не вѣмѣнить ся инъ къ нему.

100,22:

Изобрѣте всякъ путь художества, и дасть

100,23:

Иякову отроку своему. По сихъ же на земли

100,24:

яви ся, и съ чловѣкъ поживе”. И паки: “Чловѣкъ есть;

100,25:

и кто увѣсть, яко Богъ есть, яко чловѣкъ умираеть”.

100,26:

Захарья же рече: “Не послушаша сына моего, и

100,27:

не услышу ихъ, глаголетъ Господь”. И Осии рече: “Тако

100,28:

глаголетъ Господь: плоть моя отъ нихъ”.

100,29:

Прорекоша же о страсти его, рекуще, якоже рече

101,1:

Исаия: “О, люте души ихъ! понеже съвѣтъ зълъ

101,2:

свъщаша, рекуще: съвяжимъ правдѣника”. И паки

101,3:

тъже рече: “Тако глаголетъ Господь: Азъ не съпротивлю ся,

ни глаголю противу. {^{Хръбѣтъ}
_{Плещи}} мои дахъ на раны,

101,5:

а ланитѣ мои на заушение, и лица своего

101,6:

не отъвратихъ отъ стыдѣнья запльвания”. Иеремия

101,7:

же рече: “Придѣте, вѣложимъ древо въ хлѣбъ

101,8:

его, истребимъ отъ земля животъ его”. Моисѣи

101,9:

же рече о распятыи его: “Узърите жизнь вашу

101,10:

висящую предъ очима вашима”. И Давыдъ рече:

101,11:

“Вѣскую шаташа ся языци”. Исаия же рече: “Яко

101,12:

овъца на закление веденъ бысть”. Ездра же рече:

101,13:

“Благословенъ Богъ, распростъръ руцѣ свои, съпасъ Иерусалима”.

101,14:

И о възкръсенъи рекоша, Давыдъ: “Въстани, Боже,

101,15:

суди земли, яко ты наслѣдиши въ всѣхъ странахъ”.

101,16:

И паки: “Въста, яко съпя, Господъ”. И паки: “Да

101,17:

въскръснетъ Богъ, и разидуть ся врази его”. И паки:

101,18:

“Въскръсни, Господи Боже мои, да възнесетъ ся рука твоя”.

101,19:

Исаия же рече: “Съходящии въ страну и сѣнь

101,20:

сѣмьртную, свѣтъ вѣсияетъ на вы”. Захария же:

101,21:

“И ты въ крѣви завѣта твоего испустилъ

101,22:

еси ужьники своя отъ рова, не имуща

101,23:
 воды”. Мъного пророчествоваша о немъ, еже и

101,24:
 събысть ся все”.

101,25:
 Рече же Володимиръ: “То въ кое время

101,26:
 събысть ся се? И было ли се есть? Еда ли то първо

101,27:
 хочеть быти?” Онъ же, отгвѣщавъ, рече ему,

101,28:
 яко “Уже преже събысть ся все, егда Богъ въплъти ся.

102,1:
 Якоже преже рекохъ, Жидомъ пророкы

102,2:
 избивающемъ, цсаремъ ихъ законы престапующемъ,

102,3:
 предасть я на расхыщение, и въ плѣнъ и ведени

102,4:
 быша въ Асурию, грѣхъ ради ихъ, и работаша

102,5:
 тамо лѣтъ 70. И посемь възвратиша ся на землю

102,6:
 свою, и не бѣ у нихъ цсаря, нѣ архиерѣи обладаху

102,7:
 ими до Ирода иноплемьника, иже облада

102,8:
 ими.

102,9:
 Въ сего же власть, въ лѣто 5000 и 500, посъланъ

102,10:
 бысть Гаврилъ въ Назарефъ къ дѣвицѣ Марии,

102,11:
 отъ колѣна Давыдова, рещи ей: “Радуи ся, обрадованая,

102,12:

Господь съ тобою!” И отъ слова сего зачатъ Слово

102,13:

Божие въ утробѣ, и породи сына, и нарече имя

102,14:

ему Иисусъ. И се вълсви придоша отъ вѣстока,

102,15:

глаголюще: “Къде есть рожии ся цѣсарь Жидовьскъ? Видѣхомъ

102,16:

бо звѣзду его на вѣстоцѣ, приходомъ

102,17:

поклонитъ ся ему”. Слышавъ же се цѣсарь

102,18:

Иродъ, съмяте ся, и вѣсь Иерусалимъ съ нимъ. И призвавъ

102,19:

кънижники и старьца людьскыя, въпрашаше:

102,20:

“Къде Христосъ ражаеть ся?” Они же рѣша:

102,21:

“Въ Вифлеомѣ Июдѣистѣмъ”. Иродъ же,

102,22:

се слышавъ, посъла, рекъ: “Избиите младеньца, сущая

102,23:

до двѣою лѣту”. Они же, шьдъше, избиша младеньца.

102,24:

Марья же, убоявъши ся, съкры отроча.

102,25:

Иосифъ же съ Мариєю, поимъ отроча, бѣжа въ

102,26:

Егуптъ, и бысть до умъртвия Иродова. Въ

102,27:

Егуптъ же яви ся ангель Иосифу, глаголя: “Въстани поими

102,28:

отроча и матеръ его, иди въ землю Издраилеву”.

103,1:

Пришьдъшю же ему, въсели ся въ Назаревъ. Възрастъшю

103,2:

же ему, и бывъшю лѣтъ 30, нача чудеса

103,3:

творити и проповѣдати цѣсарство небесное. И избѣра

103,4:

12, яже ученикы себѣ нарече. И нача чудеса

103,5:

творити велика, мъртвыя въскрѣшати, прокаженыя

103,6:

очищати, хромымъ ходити, слѣпымъ прозърѣние

103,7:

творити, и ина многа чудеса велия,

103,8:

якоже бѣша пророци прорекли о нѣмъ, глаголюще:

103,9:

“Тѣи недуги наша исцѣли и болѣзни подъя”. И

103,10:

кръсти ся отъ Иоана въ Иерданѣ, показая новымъ

103,11:

людьмъ обновление. Крѣстивъшю же ся ему, и се

103,12:

отвързоша ся небеса, и Духъ съходящъ зракъмъ

103,13:

голубинымъ на нь, и гласъ глаголя: “Съ есть Сынъ

103,14:

мои възлюбленыи, о немъже благоизволихъ”. И посылаше

103,15:

ученикы своя проповѣдати цѣсарство небесное,

103,16:

покаяние въ оставление грѣховъ. И хотя испълнити

103,17:

пророчество, и нача проповѣдати, яко подобаетъ Сыну чловѣчьскому

103,18:

пострадати и распяту быти и въ третии днь

103,19:

въскрѣснути. Учашю же ему въ църкѣви, архиерѣи

103,20:

и кѣнижъници испълниша ся зависти, искаху

103,21:

убити и. И имъше и, ведоша къ игѣмону Пилату.

103,22:

Пилатъ же, испытавъ, яко без вины предаша

103,23:

и, хотѣ пустити и. Они же рѣша

103,24:

ему: “Аще сего пустиши, не имаша быти другъ

103,25:

кесареви”. Пилатъ же повелѣ, да и распънуть.

103,26:

Они же, поимъше Иисуса, ведоша на мѣсто

103,27:

Кранѣво, и распяша и ту. И бысть тѣма по всеи

103,28:

земли отъ шестаго часа до 9-го; и при девятѣмъ часѣ

103,29:

испусти духъ Иисусъ. И църкѣвная запона раздѣра ся

103,30:

на дѣвое, и мъртви въсташа мнози, имъже повелѣ

104,1:

въ раи ити. И сънъмъше и съ кръста, положиша

104,2:

и въ гробѣ, и печатѣми запечатълѣша гробѣ

104,3:

людѣ Жидовъстии, и стражи приставиша, рекуще:

104,4:

“Еда украдутъ ученици его”. Онъ же въ третии

104,5:

дѣнь въскрьсе. И яви ся ученикомъ, въскрьсѣ изъ мѣртвыхъ,

104,6:

рекъ имъ: “Идѣте въ всѣя языки, и научите всѣя

104,7:

страны, крещению въ имя Отца и Сына и Святаго

104,8:

Духа”. И пребысть съ ними 40 дѣнии, являя ся имъ по

104,9:

въскрьсении. Егда испълниша ся 40 дѣни, повелѣ

104,10:

имъ ити въ гору Елеонскую. И ту яви ся имъ,

104,11:

благословивъ я, и рече имъ: “Сядѣте въ градъ Иерусалимъ,

104,12:

дондеже пошлю обѣтование Отца моего”. И се

104,13:

рекъ, възношаше ся на небо, они же поклониша ся

104,14:

ему, и възвратиша ся въ Иерусалимъ, и бяху

104,15:

въину въ църкви. И егда съкончаша ся дѣнье 50,

104,16:

съниде Духъ Святыи на апостолы; и приимъше

104,17:

обѣтование Святаго Духа, разидоша ся по вселенѣи,

104,18:

учаще и крѣстяще водою”.

104,19:

Рече же Володимиръ: “Чѣто ради отъ жены роди ся,

104,20:

и на дровѣ распятъ ся, и водою крѣсти ся?” Онъ же

104,21:

рече ему: “Сего ради, понеже испърва родъ чловѣчьскыи

104,22:

женою съгрѣши, дияволъ прельсти Евгою Адама,

104,23:

и отъпаде рая; такоже и Богъ, отъмъстье дая дияволу,

104,24:

женою първое побѣженъе бысть дияволу,

104,25:

женою бо първое испаде Адамъ из рая; отъ жены

104,26:

въплъти ся Богъ повелъ въ раи ити вѣрнымъ.

104,27:

А еже на древъъ распяту быти, сего

104,28:

ради, яко отъ древа въкушь, и испаде породы; Богъ же

104,29:

на древъъ страсть прия, да древъмъ дияволъ побѣженъ

104,30:

будеть, и отъ древа животьнаго примуть

105,1:

правдънии. А еже водою обновление: понеже

105,2:

Нои умъноживъшемъ ся грѣхомъ въ чловѣцѣхъ, наведе

105,3:

Богъ потопъ на землю, и потопи чловѣкы водою; сего

105,4:

ради рече Богъ: “Понеже погубихъ чловѣкы, грѣхъ

105,5:

ихъ ради, ныне же паку водою очищу грѣхы

105,6:

чловѣкомъ, обновлениемъ водою”; ибо Жидовьскыи

105,7:

родъ въ мори очистиша ся отъ Егуптьскаго зълага

105,8:

права, понеже вода изначала бысть първое; рече бо:

105,9:

“Духъ Божии ношаше ся върху воды”. Еже бо и

105,10:

нынѣ кръстятъ ся водою и Духъмъ. Проображение бысть

105,11:

първое водою, якоже Геденъ прообрази по семь.

105,12:

Егда приде къ нему ангелъ, веля ему ити

105,13:

на Мадиямъ, онъ же, искушая, рече къ Богу:

105,14:

положивъ руно на гумьнѣ, рекъ: “Аще будетъ по

105,15:

всьей земли роса, а на рунѣ суша”; и бысть тако. Се

105,16:

же прообрази, яко иностраньни бѣша преже

105,17:

суша, а Жидове руно; послѣ же на странахъ

105,18:

роса, еже есть святое

105,19:

кръщение, а на Жидъхъ суша. И пророци проповѣдаша,

105,20:

яко водою обновление будетъ. Апостоломъ

105,21:

же учащимъ по вѣселенѣи вѣровати Богу, ихъже

105,22:

учение Гръци прияхомъ, вѣселеная вѣруеть

105,23:

учению ихъ. Поставилъ же есть Богъ единъ

105,24:

днь, въ ньже хоцетъ судити, пришъдыи, живымъ

105,25:

и мъртвымъ, и въздати комуждо по дѣломъ

105,26:

его: правдѣнымъ цѣсарство небесное и красоту неиздреченну,

105,27:

веселие бес коньца, и не умирати въ

105,28:

вѣкы, а грѣшникомъ мука огньна и чрвь неусыпаяи,

106,1:

и муцѣ не будетъ коньца. Сица же будутъ

106,2:

мучения, иже не вѣрюють Господу нашему Иисусу Христу:

106,3:

мучими будутъ въ огни, иже ся не кръститъ”. И се

106,4:

рекъ, показа ему запону, на неже бѣ

106,5:

написано судище Господьне, показываше ему о

106,6:

десную правдѣныя, въ веселыи предъидуца въ раи, а

106,7:

о шююю грѣшныя идуца въ муку. Володимиръ

106,8:

же, въздъхнувъ, рече: “Добро симъ о десную, горе же

106,9:

симъ о шююю”. Онъ же рече: “Аще хочещи о

106,10:

десную стати съ правдѣными, то кръсти ся”. Володимиръ

106,11:

же положи на сѣрдьци своемъ, рекъ: “Пожьду еще

106,12:

мало”, хотя испытати о всѣхъ вѣрахъ. Володимиръ

106,13:

же, сему дары мѣногы вѣдавъ, отъпусти съ чѣстию

106,14:

великою.

106,15:

Въ лѣто 6495. Съзъва Володимиръ боляры

106,16:

своя и старьца градъскыя, и рече имъ: “Се приходиша

106,17:

къ мнѣ Българе, рекуще: приими законъ

106,18:

нашъ. По семь же придоша Нѣмци, и ти хваляху

106,19:

законъ свои. По сихъ придоша Жидове.

106,20:

Сихъ же послѣ придоша Гръци, хуляще

106,21:

вся законы, свои же хваляще; и мѣного

106,22:

глаголаша, съказующе отъ начала миру.

106,23:

Суть же хытро съказующе, и чюдно

106,24:

слышати ихъ и любо комуждо; и другыи

106,25:

свѣтъ повѣдаютъ быти: да аще кѣто вѣруеть

106,26:

въ нашу вѣру, то пакы, умъръ, вѣстанеть,

106,27:

и не умирати ему въ вѣкы; аще ли въ инъ

106,28:

законъ ступить, то на ономъ свѣтѣ въ огни горѣти.

107,1:

Да чѣто ума придасте? чѣто отъвѣщаете?” И

107,2:

рѣша боляре и старци: “Вѣси, кѣняже, яко своего

107,3:

никѣтоже не хулить, нѣ хвалить; аще хоцещи испытати

107,4:

гораздо, то имаше у себе мужъ: посълавъ,

107,5:

испытай кождо ихъ службу, и кто како служить

107,6:

Богу”. И бысть любя рѣчь князю и всѣмъ людемъ. И

107,7:

избраша мудры и смыслны, числѣмъ

107,8:

10,

107,9:

и рѣша имъ: “Идѣте первое въ Бѣлгары, и испытайте

107,10:

вѣру ихъ”. Они же идоша; и пришѣдѣше,

107,11:

видѣша скверная ихъ дѣла и кланяние

107,12:

въ ропати; и придоша въ землю свою. И рече имъ Володимиръ:

107,13:

“Идѣте пакы въ Нѣмцѣ, и съглядайте такоже,

107,14:

и отътуда идѣте въ Грѣкы”. Они же придоша

107,15:

въ Нѣмцѣ, и съглядавѣше църквѣ и службу

107,16:

ихъ, и придоша Цѣсарюграду, и вѣнидоша къ цѣсарю.

107,17:

Цѣсарь же испыта, коея ради вины придоша. Они же

107,18:

исповѣдаша ему вся бывѣшая. Си слышавъ цѣсарь,

107,19:

радъ бысть, и чѣсть велику сѣтвори имъ въ тѣ

107,20:

днь. Наутрия посѣла къ патриарху, глаголя сиче: “Придоша

107,21:

Русь, пытающе вѣры нашея; да пристрой

107,22:

църквѣ и крѣпость, и самъ причини ся въ святительскыя

107,23:

ризы, да видятъ славу Бога нашего”. Си слышавъ

107,24:

патриархъ, повелѣ съзъвати крѣпость, и по

107,25:

обычаю сътвориша празднѣникъ, и кадила въжьгоша, и

107,26:

пѣнія лики съставиша. И иде съ ними

107,27:

въ църквѣ, и поставиша я на пространнѣ мѣстѣ,

107,28:

показующе красоту църквѣвную и пѣнія и службы

107,29:

архиерѣискы и предъстояние дияконъ, съказующе

107,30:

служение Бога своего. Они же, въ изумѣнии

108,1:

бывъше, удививъше ся, похвалиша службу ихъ. И

108,2:

призъвавъша я цѣсаря Василии и Костянтинъ, рѣста

108,3:

имъ: “Идѣте въ землю вашу”. И отъпустиша

108,4:

я съ дары великы и съ чѣстїю. Они же придоша

108,5:

въ землю свою. И съзъва кнѣзъ боляры

108,6:

своя и старьца, рече Володимиръ: “Се придоша

108,7:

послании нами мужи, да слышимъ отъ нихъ бывъшее”.

108,8:

И рече: “Съкажете предъ дружиною”. Они же рѣша

108,9:

яко “Ходихомъ въ Българы, и съмотрихомъ, како

108,10:

ся кланяють въ храмъ, рекъше въ ропати,

108,11:

стояще бес пояса. И поклонивъ ся сядеть, и грядить

108,12:

сѣмо и онамо, акы бѣшенъ, и нѣсть веселия

108,13:

въ нихъ, нѣ печаль и смрадъ великъ, и нѣсть

108,14:

добръ законъ ихъ. И придохомъ въ Нѣмьць, и видѣхомъ

108,15:

въ храмъ служьбы творяща, а

108,16:

красоты не видѣхомъ никоеяже. И придохомъ

108,17:

же въ Гръкы, и ведоша ны, идеже служатъ Богу

108,18:

своему, и не съвѣмы, на небеси ли есмы были или

108,19:

на земли; нѣсть бо на земли такого вида или

108,20:

красоты такая; не доумѣемъ бо съказати;

108,21:

тѣкъмо то вѣмы, яко отъинудъ Богъ съ чловѣкы пребываетъ,

108,22:

и есть служба ихъ паче всѣхъ странъ.

108,23:

Мы убо не можемъ забыти красоты тоя;

108,24:

всякъ бо чловѣкъ, аще въкусить сладъка, послѣди

108,25:

горести не приемаеть; тако и мы не имамъ

108,26:

съде жити”. Отвъщавъше же боляре, рѣша: “Аще

108,27:

бы лихъ законъ Гръчскыи, то не бы баба твоя

108,28:

прияла, Ольга, яже бѣ мудрѣиши всѣхъ челоуѣкъ”.

108,29:

Отвъщавъ же Володимиръ, рече: “То кѣде крещение

108,30:

приимемъ?” Они же рѣша: “Кѣде ти любо”.

109,1:

И минувъшю лѣту, въ лѣто 6496. Иде Володимиръ

109,2:

съ вои на Кърсунь, градъ Гръчскыи, и

109,3:

затвориша ся Кърсуняне въ градъ. И ста Володимиръ

109,4:

объ онъ полъ града въ лимени, въдале

109,5:

града стрѣлища единого. И боряху ся крѣпъко

109,6:

гражане. Володимиръ же обѣстоя градъ. Изнемогаху

109,7:

людие въ градъ. И рече Володимиръ къ

109,8:

гражаномъ: “Аще ся не въдасте, имамъ стояти

109,9:

за три лѣта”. Они же не послушаша того. Володимиръ

109,10:

же издряди воя своя, и повелѣ сути приспу

109,11:

къ граду. Симъ же съпущимъ, Кърсуняне,

109,12:

подъкопавъше стѣну градъскую, крадяху

109,13:

сыплемую пьръсть, и ношаху къ собѣ въ градъ,

109,14:

сыплюще посредѣ града. Вои же присыпаху

109,15:

боле, и Володимиръ стояше. И се

109,16:

мужъ Кърсунянинъ стрѣли, именемъ Анастасъ,

109,17:

напъсавъ сице на стрѣль: “Кладязъ, яже суть за

109,18:

тобою отъ вѣстока, ис того вода идетъ по трубѣ;

109,19:

копавъ преими”. Володимиръ же, се слышавъ,

109,20:

възрѣвъ на небо, и рече: “Аще се ся събудеть,

109,21:

имамъ ся кръстити”. И ту абѣ повелѣ копати

109,22:

прекы трубамъ, и преяша воду. И людие изнемогоша

109,23:

жажею водною, и предаша ся. И въниде Володимиръ

109,24:

въ градъ и дружина его. И посъла Володимиръ

109,25:

къ цсарема, Василью и Костянтину, глаголя сице:

109,26:

“Се градъ ваю славьнии възяхъ; слышу же и се, яко

109,27:

сестру имата дѣвою; да аще ея не въдаста за

110,1:

мя, сътворю граду вашему, яко и сему

110,2:
сътворихъ”. Слышавъша цъсаря, быста печальна;

110,3:
въздаста вѣсть, сиче глаголюща: “Не достоить

110,4:
хръстияномъ за поганя даяти. Аще ли ся кръстиши,

110,5:
то и се получиши, и цъсарство небесьное примеши, и

110,6:
съ нами единовѣрникъ будеши; аще ли сего не

110,7:
хощеши сътворити, не можемъ дати сестры

110,8:
своя за тя”. Си слышавъ Володимиръ, рече

110,9:
посъланимъ отъ цъсарю: “Глаголите цъсарема тако: Яко азъ

110,10:
кръщю ся, яко испытахъ преже сихъ дънии законъ

110,11:
вашъ, и есть ми любъ и вѣра ваша и служение,

110,12:
еже ми съповѣдаша посълании нами мужи”. И

110,13:
си слышавъша цъсаря, рада быста, и умолиста

110,14:
сестру свою, именъмъ Анну, и посъласта къ Володимиру,

110,15:
глаголюща: “Кръсти ся, тѣгда посълевѣ сестру

110,16:
свою къ тобѣ”. И рече Володимиръ: “Да пришьдѣше

110,17:
съ сестрою вашею, кръстятъ мя”. И послушаста

110,18:
цъсаря, и посъласта сестру свою и сановьники

110,19:

нѣкыя и прозвутеры. Она же не хотяше

110,20:

ити: “Яко въ поганя, рече, иду; луче бы

110,21:

ми съде умрети”. И рѣста ей брата: “Егда како

110,22:

обратить Богъ Русьскую землю въ покаяние,

110,23:

а Грьчскую землю избавиши отъ лютыя рати.

110,24:

Видиши ли, колико зѣло сътвориша Русь Грькомъ?

110,25:

и нынѣ, аще не идеши, тоже имуть сътворити

110,26:

намъ”. И одѣва ю принудиша. Она же,

110,27:

въсѣдѣши въ кубару цѣловавѣши ужикы своя

111,1:

съ плачѣмъ, поиде чресъ море. Яко приде къ

111,2:

Кърсуню, и излѣзоша Кърсуняне съ поклонѣмъ,

111,3:

и въведоша ю въ градъ, и посадиша ю въ

111,4:

полатѣ. По Божию же строю въ се время разболѣ ся

111,5:

Володимирѣ очима, и не видяше ничѣтоже, и

111,6:

тужаше вельми, и не домышляше, чѣто сътворити.

111,7:

И посѣла къ нему цѣсарица, рекущи: “Аще хоцѣши

111,8:

избыти болѣзни сея, то въскорѣ кръсти ся, аще

111,9:

ли, то не имаши избыти сего”. Си слышавъ

111,10:

Володимиръ, рече: “Аще истина будетъ,

111,11:

то по истинѣ великъ Богъ хрестияньскъ”. И повелъ

111,12:

кръстити ся. Епископъ же Кърсуньскый съ попы

111,13:

цъсаричины, огласивъ, кръсти Володимира. Яко

111,14:

възложи руку на нь, и абие прозъръ. Видивъ же

111,15:

се Володимиръ напрасное исцѣление, и прослави

111,16:

Бога, рекъ: “Топърво увѣдѣхъ Бога истиньнаго”.

111,17:

Се же видѣвъше дружина его, мънози

111,18:

кръстиша ся. Кръсти же ся въ църкѣви святаго Василия;

111,19:

и есть църкы та стоящи въ Кърсуни градъ, на

111,20:

мѣстѣ посредѣ града, идѣже тѣргъ дѣють Кърсуняне;

111,21:

полата же Володимира въскраи

111,22:

църкѣве стоить и до сего дъне, а цъсаричина полата за

111,23:

олтарьмъ. По кръщении же приведе цъсарицю на

111,24:

обручение. Се же не съвѣдуще право, глаголють, яко

111,25:

кръстиль ся есть въ Киевѣ, инии же рѣша: въ

111,26:

Василевъ, друзии же инако съказающе.

111,27:

Кръщену же Володимиру, предаша ему вѣру хръстиянскую,

112,1:

рекуще сице: “Да не прельстятъ тебе нѣции

112,2:

отъ еретикъ, нъ вѣруи сице, глаголя:

112,3:

“Вѣрую въ единого Бога, Отца, вседържителя,

112,4:

творца небу и земли”, и до коньца вѣру сию. И пакы:

112,5:

“Вѣрую въ единого Бога, Отца не рожена, и въ единого

112,6:

Сына рожена, въ единъ Святыи Духъ исходящъ:

112,7:

три собъства съвършена, мыслъна, раздѣляема

112,8:

числѣмъ и собъствѣнымъ собъствѣмъ, а не

112,9:

божствѣмъ; раздѣляетъ бо ся нераздѣльно, и

112,10:

свъкупляетъ ся неразмѣсно. Отць бо Богъ Отць,

112,11:

присно сыи пребываетъ въ отчьствѣ, не роженъ,

112,12:

безначальнъ, начало и вина всѣмъ, единѣмъ нерожениемъ

112,13:

старѣи сыи Сыну и Духови, отъ негоже ражаетъ ся

112,14:

Сынъ преже всѣхъ вѣкъ, исходитъ же Духъ

112,15:

Святыи без време и бес тѣла; въкупъ Отць,

112,16:

въкупѣ Сынъ, въкупѣ Духъ Святыи есть. Сынъ подобно-

112,17:

сущнѣ Отыцю, роженемъ

112,18:

тъчию разньствуя Отыцю и Духу. Духъ

112,19:

есть пресвятыи, Отыцю и Сыну подобносущнѣ и

112,20:

присносущнѣ. Отыцю бо отьцьство, Сыну же сыновьство,

112,21:

Святому Духу исхожение. И Отыць бо

112,22:

въ Сынъ ли въ Духъ престапаетъ, ни Сынъ въ

112,23:

Отъца и Духа, и Духъ въ Сынъ ли въ Отыць; неподвижна

112,24:

бо свойства. Не трие бози, единъ Богъ,

112,25:

понеже едино божьство въ трѣхъ лицехъ. Хотѣниемъ

112,26:

же Отъца и Духа свою съпасти тварь, отьчьскихъ

112,27:

ядръ, ихъже не отъступи, съшьдъ, и въ

113,1:

{
человѣчьское } ложе пречистое, акы Божие съмя, въшьдъ, и
дѣвичьское

113,2:

плоть съдушну, словесну же и умну, не преже

113,3:

бывъшю, примъ, изиде Богъ въплъщенъ, родивъ ся

113,4:

неиздреченнѣ, и дѣвьство Матери съхрани нетълѣнно,

113,5:

ни съмятение, ни размѣшение, ни измѣнения пострадавъ,

113,6:

нѣ пребывѣ, еже бѣ, бысть еже не

113,7:

бѣ, примѣ раби зракъ истиною, а не мьчтаниемъ,

113,8:

всячьскы, развѣ грѣха, намъ подобнѣ

113,9:

бывѣ. Волею бо роди ся, волею възалѣка, волею

113,10:

въжада, волею труди ся, волею устраши ся, волею

113,11:

умьре, истиною, а не мьчтаниемъ; вся естѣвнѣя

113,12:

не оклеветаны страсти чловѣчества. Распятъ

113,13:

же ся, смьрти въкуси безгрѣшныи, възкрьсь въ свои

113,14:

плѣти, не видѣвши истѣлѣния на небеса възиде, и

113,15:

сѣде одесную Отца; придетъ же пакы съ славою

113,16:

судити живымъ и мьртвымъ; якоже възиде съ

113,17:

своею и плѣтию, тако сънидетъ. Къ симъ едино

113,18:

кръщение исповѣдаю водою и Духъмъ, приступаю

113,19:

къ пречистымъ тайнамъ, вѣрую въ истину тѣло и

113,20:

кръвь. Приемлю църквѣная предания, и кланяю ся

113,21:

чѣстнымъ иконамъ. Кланяю ся древу чѣстному, кръсту и всякому

113,22:

кръсту и святымъ мощъмъ и святымъ съсудомъ. Вѣруи

113,23:

же седми съборъ святыхъ отъць, иже есть

113,24:

първыи въ Nikeи 300 и 18, иже прокляша

113,25:

Арья, и проповѣдаша вѣру непорочну и

113,26:

праву. Вѣторый съборъ въ Костянтинѣградѣ святыхъ

113,27:

отъць 100 и 50, иже прокляша Македония духоборьца,

113,28:

и проповѣдаша Троицю единосущьну.

114,1:

Третии же съборъ въ Ефесѣ святыхъ отъць 200 на

114,2:

Нестория, егоже прокльнѣше, проповѣдаша святую

114,3:

Богородицю. Четвѣртыи съборъ въ Халкидонѣ святыхъ

114,4:

отъць 600 и 30 на Евтуха и Диоскора, еюже

114,5:

прокляша святии отъци, изгласивѣше съвършена

114,6:

Бога и съвършена чловѣка Господа нашего Иисуса

114,7:

Христа. 5 съборъ въ Цѣсарѣградѣ святыхъ отъць 100 и

114,8:

60 и 5 на Оригенова предания и на Евагрия,

114,9:

ихъже прокляша святии отъци. 6-и съборъ въ

114,10:

Цѣсариградѣ святыхъ отъць 100 и 70 на Сергия и

114,11:

Кура, ихъже прокляша святии отъци. 7-и съборъ

114,12:

въ Никеи святыхъ отьць 300 и 50 прокляша, иже

114,13:

не поклоняють ся иконамъ.

114,14:

Не преимаи же учения отъ Латынъ, ихъже

114,15:

учение развращено: вълъзъше бо въ църквѣ, не

114,16:

поклоняють ся иконамъ, нъ стоя, поклонить ся, и,

114,17:

поклонивъ ся, напишетъ кръсть на земли, и цѣлуеть, и

114,18:

въставъ простъ, станеть на немъ ногама; да

114,19:

легъ, цѣлуеть, а въставъ попираеть. Сего бо апостоли

114,20:

не предаша; предали суть апостоли кръсть поставленъ

114,21:

цѣловати, и иконы предаша. Лука бо

114,22:

еуангелистъ, първое напъсавъ, посъла въ Римъ. Якоже

114,23:

глаголетъ Василии: икона на първи образъ приходитъ.

114,24:

Паки же и землю глаголють матерью. Да аще

114,25:

имъ есть земля мати, то отьць имъ есть небо:

114,26:

искони сътвори Богъ небо, таже землю. Тако

114,27:

глаголють: Отъче нашъ, иже еси на небеси. Аще ли по

114,28:

сихъ разуму земля есть мати, то почьто плюете на

115,1:

матерь свою? Да сѣмо ю лобъзаете, а сѣмо ю

115,2:

осквѣрняете. Сего же Римляне преже не творяху,

115,3:

нѣ исправляху на всѣхъ съборѣхъ, съходяще ся

115,4:

отъ Рима и отъ всѣхъ престолъ. На първѣмъ

115,5:

съборѣ, иже на Аръя въ Никеи: отъ Рима Сильвестръ

115,6:

посъла епископы и прозвутеры, отъ Александрия

115,7:

Афанасии, отъ Цѣсаряграда Митрофанъ

115,8:

посъла епископы отъ себе; и тако исправливаху вѣру. На

115,9:

въторѣмъ же съборѣ: отъ Рима Дамасъ, а отъ

115,10:

Александрия Тимофѣи, отъ Антиохия Мелетии,

115,11:

Куриль Иерусалимьскыи, Григории Богословъ. На третиемъ

115,12:

же съборѣ: Келестинъ Римьскыи, Куриль Александриискыи,

115,13:

Увеналии Иерусалимьскыи. На четвѣртѣмъ

115,14:

же съборѣ: Леонтии Римьскыи, Анатолии

115,15:

Цѣсаряграда, Увеналии Иерусалимьскыи. На пятѣмъ

115,16:

съборѣ Римьскыи Вилигии, Евтухии Цѣсаряграда,

115,17:

Аполинарии Александриискыи, Домнинъ Антиохиискыи.

115,18:

На шестъмь съборъ: отъ Рима Агафонъ,

115,19:

Георгии Цьсаряграда, Феофанъ Антиохииский, отъ

115,20:

Александрия Петръ мьнихъ. На седьмъмь съборъ:

115,21:

Андрианъ отъ Рима, Тарасии Цьсаряграда, Политианъ

115,22:

Александрииский, Федоритъ Антиохииский,

115,23:

Илия Иерусалимьский. Сии вси, съ

115,24:

своими епископы съходяще ся, исправляху.

115,25:

По седьмъмь же съборъ Петръ Гугнивый съ инѣми,

115,26:

шдь въ Римъ, и престоль въсхвативъ, и разъврати

116,1:

въру, отвьргъ ся престола Иерусалимьскаго и Александриискаго

116,2:

и Цьсаряграда и Антиохиискаго. И

116,3:

възмутиша Италию всю, съюще учение

116,4а:

свое разьно. Тѣмь же държать не въ едино съглашение въру, нъ разьно:

116,4б:

ови бо попове, одиною женою оженивъ ся,

116,5:

служать, а друзии, до седми женъ

116,6:

поимающе, служать; ина же мьнога разьно държать, ихъже блюди ся учения;

116,7:

працають же грѣхы на дару, еже есть зълѣе

116,8:

всего. Богъ да съхранить тя отъ сего”.

116,9:

Володимиръ же по семь, поимъ цъсарицю и Анастаса

116,10:

и попы Кърсуныскыя съ мощьми святаго Климента

116,11:

и Фива, ученика его, и поима съсуды

116,12:

църквъныя и иконы на благословение себѣ. Постави же

116,13:

църквъ въ Кърсуни на горѣ, иже съсыпаша

116,14:

средѣ града, крадуще присъпу, яже

116,15:

църкы стоить и до сего дъне. Възя же, ида,

116,16:

мѣдянѣ дѣвъ капици и 4 конѣ мѣдяны,

116,17:

иже и нынѣ стоятъ за святою Богородицею, яко иже не вѣдуще

116,18:

мънять я мраморяны суца. Въдасть

116,19:

же за вѣно Кърсунъ Гръкомъ цъсарицѣ

116,20:

дѣля, а самъ приде Къеву. И яко приде, повелѣ

116,21:

кумиры испроврещи, овы исѣщи, а

116,22:

другыя огневи предати; Перуна же повелѣ привязати

116,23:

коневы къ хвосту и влещи съ горы

116,24:

по Боричеву на Ручаи, 12 мужа пристави

116,25:

бити жьзльемь. Се же не яко древу чюющю,

116,26:

нъ на поругание бѣсу, иже прельщаше симь

117,1:

образъмь чловѣкы, да възмѣстие приметъ отъ чловѣкъ.

117,2:

“Велии еси, Господи, чюдъна дѣла твоя!” Въчера чѣстимъ отъ

117,3:

чловѣкъ, дньсь поругаемъ. Влекуму же ему

117,4:

по Ручаеви къ Дънѣпру, плакаху ся его невѣрнии

117,5:

людие, еще бо не бяху прияли крщения.

117,6:

И привлекъше, въринуша и въ Дънѣпръ. И пристави

117,7:

Володимиръ, рекъ: “Аще кѣде пристанеть

117,8:

вы то отрѣвайте его отъ берега, доньдеже пороги

117,9:

проидеть, тѣгда охабите ся его”. Они

117,10:

же повелѣное сътвориша. Яко пустиша и,

117,11:

проиде сквозѣ пороги, извърже и вѣтръ на

117,12:

рѣнь, яко

117,13:

и до сего дъне словеть Перуня Рѣнь. По семь же Володимиръ

117,14:

посѣла по вьсему граду, глаголя: “Аще не обрящеть ся

117,15:

къто заутра на рѣцѣ, богатъ, ли убогъ,

117,16:

или нищъ, или работѣнъ, противникъ мѣнѣ да будетъ”.

117,17:

Се слышавъше людие, съ радостию идяху,

117,18:

радующе ся и глаголаху: “Аще бы се не добро было,

117,19:

не бы сего кѣнязь и боляре прияли”. Наутрия

117,20:

же изиде Володимиръ съ попы цсаричины и

117,21:

Кѣрсуньскими на Дѣнѣпрѣ, и съниде ся

117,22:

бещисла людии. И вѣлѣзоша въ воду, и стояху

117,23:

ови до шиѣ, а друзии до персии, младии

117,24:

же отъ берега, друзии же младеньци

117,25:

държаше, съвършени же бродяху, попове же

117,26:

стояще, молитвы творяху. И бяше видѣти

118,1:

радость велику на небеси и на земли, толико душъ съпасаемыхъ;

118,2:

а дияволъ, стеньяше, глаголя: “Увы мѣнѣ,

118,3:

яко отъсюду прогонимъ есмь! Съде бо мѣнѣхъ

118,4:

жилище имѣти, яко съде не суть учения апостольская,

118,5:

ни суть вѣдуще Бога, нѣ веселяхъ ся о

118,6:

службѣ ихъ, еже служаху мѣнѣ. И се уже побѣжаемъ

118,7:

есмь отъ невѣгласа сего, а не отъ апостолъ и

118,8:

мученикъ, и не имамъ уже цсарьствовати въ странахъ

118,9:

сихъ”. Кръстивъшимъ же ся людъмъ, идоша къждо

118,10:

въ дома своя. Володимиръ же, радъ бывъ, яко

118,11:

позна Бога самъ и людие его, и възрѣвъ на

118,12:

небо и рече. “Боже, великыи сътворивыи небо и землю!

118,13:

призьри на новыя люди сия, даи же имъ, Господи,

118,14:

увѣдѣти тебе, истиннаго Бога, якоже увѣдѣша

118,15:

страны хръстияньскыя; и утвърди въ нихъ вѣру

118,16:

праву и несъвратьну, и мнѣ помози, Господи, на супротивнаго

118,17:

врага, да, надѣя ся на тя и на твою

118,18:

държаву, побѣжю къзни его”. И се рекъ, повелѣ

118,19:

рубити църкѣви и поставляти по мѣстомъ,

118,20:

идеже стояша кумири; и постави църкѣвъ святаго

118,21:

Василья на хѣлмѣ, идеже стояше кумиръ

118,22:

Перунъ и прочии, идеже треба творяху

118,23:

кнѣзь и людие. И нача ставити по градомъ църкѣви

118,24:

и попы, и люди на крещение приводити по

118,25:

вьсѣмъ градомъ и селомъ. Посълавъ, нача поимати у

118,26:

нарочитыя чади дѣти и даяти на учение

119,1:

кѣнижное; матере же чадъ своихъ плакаху ся по

119,2:

нихъ, еще бо ся бяху не утвърдили въроу,

119,3:

нѣ акы по мъртвѣщихъ плакаху ся.

119,4:

Симъ же раздаяномъ на учение кѣнижное,

119,5:

събысть ся пророчество на Русьской земли, глаголющее: “Въ

119,6:

оны дѣни услышатъ глушии словеса кѣнижная,

119,7:

яснѣ будетъ языкъ гугнивыхъ”. Си бо не бѣша

119,8:

преди слышали словеса кѣнижная, нѣ по

119,9:

Божию строению и по милости своеи помилова Богъ,

119,10:

якоже рече пророкъ: “Помилую, егоже аще

119,11:

хощю”. Помилова бо ны “Паки банею

119,12:

бытѣя и обновлениемъ Духа”, по изволенію Божию,

119,13:

а не по нашимъ дѣломъ. Благословенъ Господь Иисусъ Христосъ, иже възлюби

119,14:

новыя люди, Русьскую землю, и просвѣти

119,15:

ю крещениемъ святымъ. Тѣмъ же и мы припадаемъ

119,16:

къ нему, глаголюще: “Господи Иисусе Христе! Чѣто ти въздамы

119,17:

о всѣхъ, яже ты въздасть намъ, грѣшнымъ

119,18:

сущимъ? Недоумѣемъ противу даромъ твоимъ

119,19:

въздати. «Велии бо еси, и чюдьна

119,20:

дѣла твоя, и величию твоему нѣсть коньца! Въ родъ

119,21:

и родъ възсвалимъ дѣла твоя». Рекуще съ

119,22:

Давыдѣмъ: «Придѣте, въздрадуимъ ся Господеви, възкликнѣмъ

119,23:

Богу Съпасу нашему. Варимъ лице его

119,24:

исповѣданіемъ»; «Исповѣдающе ся ему, яко

119,25:

благъ; яко въ вѣки милость его»; яко «избавиль ны

119,26:

есть отъ врагъ нашихъ», рекъше отъ идолъ служитель.

119,27:

И паки рыцѣмъ съ Давыдѣмъ: “Въспоите Господеви пѣснь нову,

119,28:

въспоите Господеви, вся земля. Въспоите Господеви, благословите имя

119,29:

его. Благовѣстите днь отъ дне съпасение его. Възвѣстите

119,30:

въ языцѣхъ славу его, въ всѣхъ людѣхъ

119,31:

чюдеса его. Яко велии Господь хвальнъ зѣло”, “И

120,1:
величию его нѣсть коньца”. Колика ти радость!

120,2:
не единъ, ни дѣва съпасаеть ся. Рече бо Господь: “Яко радость

120,3:
бываеть на небеси о единомъ грѣшницѣ кающемъ ся”.

120,4:
Се же не единъ, ни дѣва, нѣ бещисльное

120,5:
мъножество къ Богу приступиша, святымъ крещениемъ

120,6:
просвѣщени. Якоже пророкъ рече: “Въскроплю

120,7:
на вы воду чисту, и очистите ся отъ идолъ вашихъ

120,8:
и отъ грѣхъ вашихъ”. И пакы другыи пророкъ

120,9:
рече: “Кѣто яко Богъ отъемля грѣхы и престапая

120,10:
неправьду? Яко хотяи милостивъ есть. Тѣ обратить,

120,11:
и ущедритъ ны, и погрузитъ грѣхы наша

120,12:
въ глубинѣ”. Ибо Павель глаголетъ: “Братия!

120,13:
елико насъ крѣсти ся въ Христа Иисуса, въ смѣрть его

120,14:
крѣстихомъ ся; погребомъ ся убо съ нимъ

120,15:
крещениемъ въ смѣрть; да якоже вѣста Христосъ отъ мѣртвыхъ

120,16:
съ славою Отъчею, якоже и мы въ обновлении

120,17:
жития поидемъ”. И пакы: “Ветѣхая мимо

120,18:

идоша, и се быша новая”. “Нынѣ приближи ся

120,19:

намъ съпасение. Нощь успѣ, а днь приближи ся”. “Имъ же

120,20:

приведение обрѣтохомъ вѣрою въ благодѣ сию,

120,21:

имъже хвалимъ ся и стоимъ”. “Нынѣ же свободивъше ся

120,22:

отъ грѣха, поработивъше ся Господеву, имате

120,23:

плодъ вашъ въ свѣщеніе”. Тѣмъ же дѣлжны есмы работати

120,24:

Господеву, радующе ся ему. Рече бо Давыдъ: “Работаите

120,25:

Господеву съ страхомъ, и радуйте ся ему съ трепетомъ”.

120,26:

Мы же въпиемъ къ Владыцѣ Богу нашему,

120,27:

глаголюще: “Благословенъ Господь, иже не дасть насъ въ ловитву зубомъ

120,28:

ихъ! Сѣтъ съкруши ся, и мы избавлени

120,29:

быхомъ” отъ прельсти дияволя. “И погыбе память

120,30:

его съ шумомъ. И Господь въ вѣкы пребываетъ”, хвалимъ

120,31:

отъ Русьскихъ сыновъ, пѣваемъ въ Троици, а дѣмони

121,1:

проклинаеми отъ вѣрныхъ мужъ и отъ говѣиныхъ

121,2:

женъ, иже прияли суть крѣщение и покаяние

121,3:

въ отъпущение грѣховъ, новии людие хрѣстьянѣстии,

121,4:

избрании Богъмь.

121,5:

Володимиръ просвѣщенъ самъ и сынове его и

121,6:

земля его. Бѣ бо у него сыновъ 12: Вышеславъ,

121,7:

Изяславъ, Святопѣлкъ, Ярославъ, Всеволодъ,

121,8:

Святославъ, Мѣстиславъ, Борисъ, Глѣбъ, Станиславъ,

121,9:

Позвиздъ, Судиславъ. И посади Вышеслава

121,10:

въ Новѣгородъ, а Изяслава въ Полотъскѣ, а

121,11:

Святопѣлка въ Туровъ, а Ярослава въ Ростовъ.

121,12:

Умьрѣшю же старѣшему Вышеславу въ Новѣгородъ,

121,13:

посади Ярослава въ Новѣгородъ, а Бориса въ

121,14:

Ростовъ, а Глѣба въ Муромъ, Святослава въ

121,15:

Деревѣхъ, Всеволода въ Володимери, Мѣстислава

121,16:

Тьмуторокани. И рече Володимиръ: “Се не добро, есть

121,17:

мало градъ около Кыева”. И нача ставити грады

121,18:

по Деснѣ, и по Вѣстри, и по Трубешеви,

121,19:

и по Сулѣ, и по Стугнѣ; и нача нарубати

121,20:

мужѣ лучшѣѣ отъ Словѣнь, и отъ Кривичь, и

121,21:

отъ Чюди, и отъ Вятичь, и отъ сихъ насели

121,22:

грады; бѣ бо рать отъ Печенѣгъ; и бѣ воюя ся

121,23:

съ ними и одолая имъ.

121,24:

Въ лѣто 6497. Въ лѣто 6498. Въ лѣто 6499. По семь же Володимиру

121,25:

живушю въ законѣ хръстьянствѣ, помысли създати

121,26:

църквѣвъ святыя Богородица; и посълавъ, приведе

121,27:

мастеры отъ Гръкъ. И начьнъшю же здати,

121,28:

и яко съконьча зижя, украси ю иконами, и

121,29:

поручивъ ю Анастасу Кърсунянину, и попы Кърсуньскыя

122,1:

пристави служити въ неи; вѣда

122,2:

ту все, еже бѣ възялъ въ Кърсуни: иконы и

122,3:

съсуды и кръсты.

122,4:

Въ лѣто 6500. Володимиръ заложилъ

122,5:

Бѣлгородъ, и нарубилъ въ нь отъ инѣхъ градъ,

122,6:

и мьного людий съведе въ нь; бѣ бо любя

122,7:

градъ съ.

122,8:

Въ лѣто 6501. Иде Володимиръ на Хърваты.

122,9:

Пришьдъшю же ему съ воины Хърватъскыя,

122,10:

и се Печенѣзи придоша по онои странѣ

122,11:

отъ Сулы; Володимиръ же поиде противу имъ, и

122,12:

сърѣте я на Трубеши, на бродѣ, кѣде нынѣ

122,13:

Переяславль. И ста Володимиръ на сеи странѣ,

122,14:

а Печенѣзи на онои. И не смѣяху си на ону

122,15:

страну, ни они на сю страну. И приѣха кнѣзь

122,16:

Печенѣжскыи къ рѣцѣ, и възъва Володимира, и

122,17:

рече ему: “Выпусти ты свои мужь, а я свои, да ся

122,18:

борета; да аще твои мужь ударить моимъ,

122,19:

да не воюемъ за три лѣта, и разидоша ся разьно. Аще ли нашъ мужь

122,20:

ударить, да воюемъ за три лѣта”.

122,21:

Володимиръ же, пришьдъ въ товары,

122,22:

посѣла по товаромъ биричѣ, глаголя: “Нѣту ли

122,23:

такого мужа, иже бы ся ялъ съ Печенѣжинъмъ?”

122,24:

И не обрѣте ся никъдеже. И заутра приѣхаша

122,25:

Печенѣзи, и свои мужь приведоша, а

122,26:

нашихъ не бысть. И поча тужити Володимиръ,

122,27:

съя по всѣмъ воемъ. И приде единъ мужъ старъ

122,28:

къ нему, и рече ему: “Къняже! Есть у мене единъ

122,29:

сынъ дома мньшии, а съ четырьми есмь вышълъ,

123,1:

а онъ дома. Отъ дѣтства своего нѣсть кѣто имь

123,2:

ударилъ. Единою бо ми сварящю,

123,3:

оному мнущю усние, разгнѣвавъ ся на мя, претърже

123,4:

череве рукама”. Кънязь же, се слышавъ,

123,5:

радъ бысть, и посъла по нь, и приведоша и къ

123,6:

кънязю, и кънязь повѣда ему вся. Съ же рече:

123,7:

“Къняже! Не вѣмъ, могу ли съ нь, да искусите

123,8:

мя: нѣту ли быка велика и сильна?” И

123,9:

налѣзоша быкъ сильнъ, и повелъ раздражити

123,10:

быка; и възложиша на нь желѣзо

123,11:

горяче, и пустиша быка. И побѣже быкъ мимо

123,12:

нь, и похвати быка рукою за бокъ, и выня

123,13:

кожю съ мясы, елико ему рука зая. И рече

123,14:

ему Володимиръ: “Можеша се съ нимъ бороти”.

123,15:

И наутрия придоша Печенъзи, и почаша зъвати:

123,16:

“Нѣсть ли мужа? Се, нашъ dospѣлъ”. Володимиръ

123,17:

же повелѣ той ноци облещи се въ оружие,

123,18:

И выпустиша Печенъзи

123,19:

мужъ свои, бѣ превеликъ зѣло и страшнѣ.

123,20:

И выступи мужъ Володимиръ, и въздрѣвъ

123,21:

и Печенъжинѣ, и посмѣя се, бѣ бо среднѣи гѣльмѣ.

123,22:

И размѣривъше межю обѣма пѣлкома, и пустиша

123,23:

я къ собѣ. И яста се, и почаста се

123,24:

крѣпко държати, и удави Печенъжина въ руку

123,25:

до смърти, и удари имѣ о землю. И кликнуша,

123,26:

и Печенъзи побѣгоша, и Русь погънаша по

123,27:

нихъ, сѣкуще, и прогънаша ихъ. Володимиръ же,

123,28:

радъ бивѣ, и заложи градъ на бродѣ томѣ,

124,1:

и нарече и Переяславль, зане перея славу отрокѣ.

124,2:

Володимиръ же великъмѣ мужьмѣ

124,3:

сътвори того и отъца его. Володимиръ же възврати ся

124,4/5:

въ Кыевъ съ побѣдою и славою великою.

124,6:

Въ лѣто 6502.

124,7:

Въ лѣто 6503.

124,8:

Въ лѣто 6504. Володимиръ, видѣвъ църквѣ

124,9:

свършену, и възшѣдъ въ ню, помоли ся Богу, глаголя: “Господи

124,10:

Боже! Призьри съ небесе, и вижь. И посѣти винограда

124,11:

своего. И свърши, яже насади десница твоя,

124,12:

новыя люди си, имъже обратилъ еси сърдъца въ

124,13:

разумъ, познати тебе, истинного Бога. И призьри

124,14:

на църквѣ сию, юже създахъ, недостойныи

124,15:

рабъ твои, въ имя рожъшая тя Матере приснодѣвныя

124,16:

Богородица. Аже кѣто помолить ся въ църкви сеи,

124,17:

то услыши молитву его, и отъпусти грѣхы его, молитвы ради пресвятыя

124,18:

Богородица”. И помоливъшю ся ему, рекъ сице: “Се, даю църкви

124,19:

сеи святѣи Богородици отъ имѣния своего и отъ градъ

124,20:

моихъ десятую часть”. И положи, написавъ,

124,21:

клятву въ църкѣви сеи, рекъ: “Аще кѣто сего посудить,

124,22:

да будетъ проклятъ”. И въдасть десятину Анастасу

124,23:

Кърсунянину. И сътвори же праздникъ великъ въ

124,24:

тъ днь боляромъ и старьцемъ градъскимъ, и убогимъ

124,25:

раздая имѣние мѣного. По сихъ же придоша

124,26:

Печеньзи къ Василеву, и Володимиръ съ малъмъ

124,27:

дружини изиде противу имъ. И съступивъшемъ ся,

124,28:

не могъ Володимиръ стърпѣти противу, подѣбѣгъ ста

125,1:

подъ мостъмъ, одѣва укры ся противныхъ. И тѣгда

125,2:

обѣща ся Володимиръ поставити църкѣвъ въ Василевѣ

125,3:

святаго Преображения, бѣ бо въ тѣ днь

125,4:

Господьне, егда си бысть съча. Избывъ

125,5:

же Володимиръ сего, постави църкѣвъ, и {сътвори
творяше}

125,6:

праздникъ великъ, варя 300 проваръ меду. И

125,7:

съзъваше боляры своя, и посадники, и старѣшины

125,8:

по всѣмъ градомъ, и люди мѣногы, и раздаваше

125,9:

300 гривнъ убогимъ. И празднова кѣнязь

125,10:

дънии 8, и възвращашеть ся Киеву на Усѣпение

125,11:

святѣя Богородица, и ту пакы творяше праздъникъ свѣтъль,

125,12:

сзываете бещисльное мнѣжьство народа. Видя

125,13:

же люди хрѣстияны суца, радоваше ся душею

125,14:

и тѣльмъ. И тако по вся лѣта творяше. Бѣ бо

125,15:

любя кнѣжьная словеса. Слыша бо единою еуангелие

125,16:

чѣтомо: “Блажени милостивии, яко ти помиловани будутъ”;

125,17:

и пакы: “Продаите имѣнѣя ваша и дадите нищимъ”;

125,18:

и пакы: “Не съкрывайте собѣ съкровищъ на земли,

125,19:

идеже тѣля тѣлѣть и татѣе подѣкоповають; нѣ съкрывайте

125,20:

собѣ съкровище на небесехъ, идеже ни

125,21:

тѣля тѣлѣть, ни татѣе крадутъ”; и Давыда глаголюща:

125,22:

“Блаженъ мужъ милуя и дая”; Соломона слыша

125,23:

глаголюща: “Дая нищю, Богу въ заимъ даетъ”. Си

125,24:

слышавъ, повелѣ въсяку нищю и убогу

125,25:

приходити на дворъ кнѣжь и възимати въсяку потребу,

125,26:

питие и ядение, и отъ скотѣнѣць кунами.

125,27:

Устрои же и се, рекъ, яко “Немощнии и больнии не

125,28:

могутъ долѣсти двора моего”, повелѣ пристроити

126,1:

кола, и въскладъше хлѣбы, мяса, рыбы и

126,2:

овощъ разьноличьнии, медъ въ бѣчкахъ, а въ

126,3:

другыхъ квасъ, возити по граду, въпрашающемъ:

126,4:

“къде больнии нищъ, не могы ходити?” И тѣмъ

126,5:

раздаваху на потребу. Се же паки творяше

126,6:

людѣмъ своимъ: по вся недѣля устави на дворѣ

126,7:

въ гридьници пиръ творити, и приходити болярѣмъ

126,8:

и гридьмъ и сътьскимъ и десятьскимъ и

126,9:

нарочитымъ мужемъ, и при кнѣзи и бес кнѣзя. И

126,10:

бываше мнѣожество отъ мясъ и отъ скота и отъ звѣрины, и

126,11:

баше изобилию всего. Егда же

126,12:

подъпяхуть ся, начьняху рѣпѣтати на кнѣзя,

126,13:

глаголюще: “Зѣло есть нашимъ главамъ, да намъ

126,14:

ясти древяными лѣжицами, а не сѣребряными”.

126,15:

Се слышавъ Володимиръ, повелѣ исковати

126,16:

лъжиць сѣребряны ясти дружинѣ, рекъ сице,

126,17:

яко “Сѣребръмъ и златѣмъ не имамъ налѣсти дружины,

126,18:

а дружиною налѣзу сѣребро и злато, якоже

126,19:

дѣдъ мои и отць мои доиска ся дружиною злата

126,20:

и сѣребра”. Бѣ бо Володимирѣ любя дружину, и

126,21:

съ ними думая о строи земльнѣмъ и о ратѣхъ

126,22:

и о уставѣ земльнѣмъ. И бѣ живя съ кнѣзи

126,23:

окольними мирѣмъ, съ Болеславѣмъ Лядьскимъ

126,24:

и съ Стефанѣмъ Угрьскимъ и съ Андронихѣмъ

126,25:

Чешьскимъ. И бѣ мирѣ межи ими и

126,26:

любы. И живяше Володимирѣ въ страсѣ Божь,

126,27:

и умножиша ся разбоеве, и рѣша епископи

126,28:

Володимиру: “Се умножиша ся разбоиници; почѣто

127,1:

не казниши?” Онъ же рече: “Бою ся грѣха”.

127,2:

Они же рѣша ему: “Ты поставленъ еси отъ Бога на

127,3:

казнь зълымъ, а на милование добрымъ. Достоить

127,4:

ти казнити разбоиника, нѣ съ испытаниемъ”. Володимирѣ

127,5:

же отвъргъ виры, и нача казнити

127,6:

разбоиницы. И рѣша епископи и старьци: “Рать мѣнога,

127,7:

а еже вира, то на оружии и на конихъ буди”.

127,8:

И рече Володимиръ: “Тако буди”. И живяше Володимиръ

127,9:

по устроению дѣдню и отню.

127,10:

Въ лѣто 6505. Володимиру шьдѣшю Новугороду

127,11:

по върховниѣ воѣ на Печенѣгы, бѣ

127,12:

бо рать велика бес престани, въ сеже время

127,13:

увѣдѣша Печенѣзи, яко кѣнзя нѣту, придоша,

127,14:

и сташа около Бѣлагорода. И не дадяху

127,15:

вылѣсти из града, и бѣ бо гладъ великъ въ градъ,

127,16:

и не бѣ лъзѣ Володимиру помочи, не бѣ бо

127,17:

вои, Печенѣгъ же мѣножьство мѣного.

127,18:

И удѣлжиша ся остояче въ градъ, и бѣ гладъ великъ.

127,19:

И сътвориша вѣче въ градъ, и рѣша: “Се

127,20:

хочемъ помрети отъ глада, а отъ кѣнзя помощи

127,21:

нѣтъ. Да луче ли ны помрети? Вѣдадимъ ся

127,22:

Печенѣгомъ, да кого ли оживятъ, кого ли

127,23:

умъртвятъ; уже помираемъ отъ глада”. И тако

127,24:

свѣтъ сътвориша. Бѣ же единъ старецъ не былъ

127,25:

въ вѣчи томъ, и въпрашаше: “Чѣто ради вѣче сътвориша

127,26:

людие?” Повѣдаша ему, яко утро хотятъ ся

127,27:

людие предати Печенѣгомъ. Съ же, слышавъ, посѣла

127,28:

по старѣшины градскыя, и рече имъ: “Слысахъ,

128,1:

яко хотите ся передати Печенѣгомъ”. Они же

128,2:

рѣша: “Не сътърпятъ людие глада”. И рече имъ:

128,3:

“Послушайте мене, не предайте ся за три дъни,

128,4:

и азъ чѣто вы велю, то сътворите”. Они же ради

128,5:

обѣщаша ся послушати. И рече имъ: “Съберѣте

128,6:

по гърсти овьса, или пшеницѣ, или отрубъ”.

128,7:

Они же, шьдъше, ради сънискаху. И повелѣ женамъ

128,8:

сътворити цѣжъ, въ немъже варятъ кисель,

128,9:

и повелѣ копати кладязъ и въставити тамо

128,10:

кадъ и наля цѣжа кадъ. И повелѣ копати

128,11:

други кладязь и въставити тамо другую кадъ, и

128,12:

повелъ искати меду. Они же, шьдъше, възяша

128,13:

лукъно меду, бѣ бо погребено въ кнѣжи медуши.

128,14:

И повелъ росытити вельми и вълѣяти въ кадъ

128,15:

въ друзѣмъ кладязи. Утро же посълати повелъ

128,16:

по Печенѣгы. И Гражане же рѣша, шьдъше

128,17:

къ Печенѣгомъ: “Поимѣте къ собѣ таль нашъ, а

128,18:

васъ до 10 мужъ идете въ градъ, да видите,

128,19:

что ся дѣеть въ градѣ нашемъ”. Печенѣзи же ради

128,20:

бывъше, мѣняще, яко хотять ся предати,

128,21:

а сами избѣраша лучъшиѣ мужѣ

128,22:

въ градѣхъ, и посълаша въ града, да розглядають,

128,23:

что ся дѣеть въ градѣ. И придоша въ градъ,

128,24:

и рекоша имъ людие: “Почьто губите

128,25:

себе, коли можете престояти насъ? Аще стоите

128,26:

10 лѣтъ, что можете сътворити намъ? Имѣемъ

128,27:

бо кърмлю отъ землѣ. Аще ли не вѣруете, да

128,28:

видите своима очима”. И приведоша я къ кладязю,

129,1:

идѣже цѣжь, и почърпоша вѣдрѣмь, и

129,2:

льяху въ латѣкы. И яко вариша кисель, и поимъше я, и

129,3:

придоша къ другому кладязю, и

129,4:

почърпоша сыты, и почаша ясти първое сами,

129,5:

потомъ же Печенѣзи. И удивиша ся, и рекоша:

129,6:

“Не имуть вѣры наши кѣнязи, аще не ядятъ сами”.

129,7:

Людие налияша кѣрчагу цѣжа и сыты отъ

129,8:

кладязя, и вѣдаша Печенѣгомъ. Они же, пришѣдъше,

129,9:

повѣдаша вся бывъшая. И варивъше и

129,10:

яша кѣнязи Печенѣзѣстии, и подивиша ся. И

129,11:

поимъше тали своя, и онѣхъ пустивъше, вѣсташа

129,12:

отъ града, и въ своя идоша.

129,13:

Въ лѣто 6506.

129,14:

Въ лѣто 6507.

129,15:

Въ лѣто 6508. Престави ся Малѣфридъ.

129,16/17:

Въ сеже лѣто престави ся и Рогнѣдъ, мати Ярославля.

129,18:

Въ лѣто 6509. Престави ся Изяславъ, отць

129,19:
Брячиславль, сынъ Володимирь.

129,20:
Въ лѣто 6510.

129,21:
Въ лѣто 6511. Престави ся Вѣсеславъ, сынъ Изяславль,

129,22:
внукъ Володимирь.

129,23:
Въ лѣто 6512.

129,24:
Въ лѣто 6513.

129,25:
Въ лѣто 6514.

129,26:
Въ лѣто 6515. Пренесени святии въ святую Богородицю.

129,27:
Въ лѣто 6516.

129,28:
Въ лѣто 6517.

129,29:
Въ лѣто 6518.

129,30:
Въ лѣто 6519. Престави ся цѣсариця Володимиря

129,31:
Анна.

130,1:
Въ лѣто 6520.

130,2:
Въ лѣто 6521.

130,3:
Въ лѣто 6522. Ярославу сущю Новѣгородѣ

130,4:
и урокѣмъ дающю Къеву 2000

130,5:

гривнѣнъ отъ года до года, а тысящю

130,6:

Новѣгородъ гридѣмъ раздаваху. И тако

130,7:

даяху вси посадъници Новѣгородъстии, а

130,8:

Ярославъ сего не даяше Киеву отыцю

130,9:

своему. И рече Володимиръ: “Требите путь, и

130,10:

мосты мостите”; хотяшетъ бо ити на Ярослава,

130,11:

на сына своего, нъ разболѣ ся.

130,12:

Въ лѣто 6523. Хотящю Володимеру ити на

130,13:

Ярослава, Ярославъ же, посъла за море, приведе

130,14:

Варягы, боя ся отыца своего. Нъ Богъ не

130,15:

дасть дияволу радости. Володимеру же разболѣвъшю ся,

130,16:

въ сеже время бяше у него Борисъ. И

130,17:

Печенѣгомъ идущимъ на Русь, и посъла противу

130,18:

имъ Бориса, самъ боляше вельми, въ неиже болести

130,19:

и съконьча ся мѣсяца иуля въ 15 днь.

130,20:

Умьре же на Берестовѣмъ. И потаиша и, бѣ бо

130,21:

Святопѣлкъ Киевѣ. Нощю же межю

130,22:

клѣтъми проймавъше помостъ, въ ковѣрь опрятавъши

130,23:

и, ужи съвѣсиша на землю, и възложъше

130,24:

и на сани, и везъше, поставиша и въ святѣи

130,25:

Богородици, юже бѣ самъ създалъ. Се же увѣдѣвъше

130,26:

людие, сънидоша ся бес числа, и плакаша ся

130,27:

по немъ, боляре акы заступника земли ихъ,

130,28:

убозии акы заступника и кѣрмителя. И вѣложиша

130,29:

и въ {кѣрсту мраморяну
раку мраморяну } , съпрятавъше тѣло
гробъ мраморянъ

130,30:

его съ плачѣмъ, блаженаго кѣнзя. Съ есть новии

130,31:

Костянтинъ великого Рима, иже крѣстивъ ся

131,1:

самъ, и люди своя: тако и съ сътвори подобно ему.

131,2:

Аще бо бѣ преже въ поганѣствѣ, на сквѣрннѣую похотѣ

131,3:

желая, нѣ послѣди прилежа къ покаяннѣю,

131,4:

якоже вѣщае апостоль: “Идеже умножить ся

131,5а:

грѣхъ, ту изобильствуеетъ благодать”.

131,5бб:

Дивнѣо естѣ

131,6:

се, колико добра сътворилъ Русьской земли,

131,7:

кръстивъ ю. Мы же, хръстияне суще, не въздаемъ почъстия

131,8:

противу оногo възданію. Аще бы онъ

131,9:

не кръстилъ насъ, то и нынѣ быхомъ были

131,10:

въ прельсти дияволи, якоже и прародители наши

131,11:

погынуша. Да аще быхомъ имѣли потъщание и

131,12:

мольбы приносили Богу за нь, въ днь преставления

131,13:

его, видя бы Богъ тъщание наше къ нему,

131,14:

прославилъ бы и; намъ бо достоить Бога молити

131,15:

за нь, понеже тѣмъ Бога познахомъ. Нъ дажь

131,16:

ти Господь по сръдцю твоему, и вся прощения твоя

131,17:

испълни, егоже желаше цъсарьства небесьнаго. Дажь

131,18:

ти Господь вѣнць съ правдѣными, въ пици раистѣи

131,19:

веселие и ликъствование съ Аврамъмъ и съ прочими

131,20:

патриархы, якоже Соломонъ рече: “Умъръшю

131,21:

правдѣну, не погибнетъ упѣвание”.

131,22:

Сего бо въ память държатъ Русьстии людие,

131,23:

поминающе святое кръщение, и прославляють Бога

131,24:

въ молитвахъ и въ пѣсньхъ и въ псалмѣхъ, поюще

131,25:

Господеви, новии людие, просвѣщени Духъмъ Святымъ,

131,26:

чающе надежа великаго Бога Съпаса нашего

131,27:

Иисуса Христа въздати комуждо противу трудомъ неиздреченную

131,28:

радость, юже буди улучити всѣмъ

131,29:

хръстіяномъ.

132,1:

132,2:

Святопѣлкъ же сѣде въ Киевѣ по отци своемъ,

132,3:

и съзъва Кыяны, и нача даяти имѣние имъ.

132,4:

Они же приимаху, и не бѣ сѣрдъце ихъ съ нимъ,

132,5:

яко братия ихъ быша съ Борисъмъ. Борису

132,6:

же възвративъшю ся съ вои, не обрѣтъшю Печенѣгъ,

132,7:

вѣсть приде къ нему: “Отъць ти умърль”.

132,8:

И плака ся по отци вельми, любимъ бо бѣ отъцьмъ

132,9:

паче всѣхъ. И ста на Альтъ, пришѣдъ.

132,10:

Рѣша ему дружина отъня: “Се дружина у

132,11:

тебе отъня и вои. Поиди, сяди въ Киевѣ на столѣ

132,12:
отъни”. Онъ же рече: “Не буди мѣнѣ възънати

132,13:
рукы на брата своего старѣшаго: аще

132,14:
отъць ми умъре, то съ ми буди въ отъца

132,15:
мѣсто”. И се слышавъше вой, разидоша ся отъ

132,16:
него; Борисъ же стояше съ отроки своими.

132,17:
Святопѣлкъ же, испѣлнивъ ся безакония, Каиновъ

132,18:
смыслъ приимъ, посылая къ Борису, глаголя, яко

132,19:
“Съ тобою хощю любѣвь имѣти, и къ отню ти

132,20:
придамъ”; лъстя подъ нимъ, како бы погубити.

132,21:
Святопѣлкъ же приде ноцию къ Вышегороду, отаи

132,22:
призва Путьшу и Вышегородскыѣ болярьцѣ,

132,23:
и рече имъ: “Приете ли всѣмъ сѣрдцьмъ?” Рече

132,24:
Путьша съ Вышегородьци: “Можемъ главы своя

132,25:
сложити за тя”. Онъ же рече имъ: “Не повѣдуще

132,26:
никомуже, шѣдъше, убиите брата моего Бориса”.

132,27:
Они же въскорѣ обѣщаша ся ему се сътворити.

132,28:
О сяковыхъ бо Соломонъ рече:

132,29:

“Скори суть проляти кръвъ бес правды. Събирають собѣ

133,1:

зълая ти бо общають ся кръви. Сихъ

133,2:

путие суть съконъчавающе безаконие, нечъстиемъ

133,3:

бо свою душу емлють”. Посълании же придоша на

133,4:

Альтъ нощию, и подѣступиша ближе, и слышаша

133,5:

блаженаго Бориса, поюща заутрънюю: повѣдаша

133,6:

бо ему, яко хотять убити и.

133,7:

И въставъ, нача пѣти, глаголя: “Господи! Чьто ся умъножиша ся

133,8:

сѣтующи ми? Мънози въстають на

133,9:

мя”; и пакы: “Яко стрѣлы твоя уньзоша въ

133,10:

мѣнѣ. Яко азъ на раны готовъ, и болѣзнь моя

133,11:

предъ мѣною есть”; и пакы глаголаше: “Господи! Услыши

133,12:

молитву мою, и не въниди въ судъ съ рабѣмъ твоимъ,

133,13:

яко не оправдять ся предъ тобою всякъ живыи.

133,14:

Яко погъна врагъ душу мою”. И конъчавъ ексапсалтъмы, и

133,15:

видѣвъ, яко посълани суть губить

133,16:

его, и нача пѣти псалтырь, глаголя, яко “Обидоша

133,17:

мя уньци тучьни, и съборъ зълбивыхъ осѣде мя;

133,18:

Господи Боже мои, на тя упѣвахъ, и съпаси мя, и отъ всѣхъ

133,19:

гонящихъ избави мя”. По семь же нача

133,20:

канунъ пѣти; тако, въ заутрънюю, помоли ся,

133,21:

зря на икону, глаголя, на образъ Владычьнъ:

133,22:

“Господи Иисусе Христе! Иже симъ образъмъ яви ся на

133,23:

земли съпасения ради нашего, изволивъ своею

133,24:

волею пригвоздиди руцѣ свои на кръстѣ, и приимъ

133,25:

страсть грѣхъ ради нашихъ, тако и мене съподоби

133,26:

приятъ страсть. Се же не отъ противныхъ приимаю,

133,27:

нъ отъ брата своего; и не сътвори ему, Господи, въ семь

133,28:

грѣха”. И помоливъшю ся ему, и възлеже на одрѣ

134,1:

своемъ. И се нападаша на нь акы звѣрие дивии около

134,2:

шатъра, и насунуша и копии. И прободоша

134,3:

Бориса и слугу его, падъша на немъ, прободоша

134,4:

съ нимъ. Бѣ бо съ любимъ Борисъмъ. Бяше бо

134,5:

отрокъ съ родомъ Угъринъ, именемъ

134,6:

Георгии, его же любляше повелику Борисъ.

134,7:

Бѣ бо възложилъ на нь гривну велику злату,

134,8:

въ неи же предъстояше ему. Избиша же

134,9:

отроки многы Борисовы. Георгиеви

134,10:

же не могуще сънати въбързѣ гривны

134,11:

съ шиѣ, усѣкнуша главу его, и тако съняша

134,12:

гривну, а главу отвѣргъше прочь. Тѣмъ же

134,13:

не обрѣтоша послѣ же тѣла его въ трупи.

134,14:

Бориса же убивъше оканънии, увѣртѣвъше

134,15:

въ шатѣръ, възложъше на кола, повезоша и,

134,16:

еще дышюцю ему. Увѣдѣвъше се

134,17:

оканънии Святопѣлкѣ, яко еще ему дышюцю, посѣла

134,18:

дѣва Варяга приконъчатъ его. Онѣма же пришѣдъшима

134,19:

видѣвъшема, яко еще ему живу

134,20:

сущю, единъ ею, извлекъ мечъ и пронъзе и

134,21:

къ сѣрдыцю. И тако съконъча ся блаженни Борисъ,

134,22:

вънъць приимъ отъ Христа Бога съ правдѣнными,

134,23:

причьтъ ся съ пророкы и апостола, съ ликы мученичьскими

134,24:

въдваря ся, Авраму на лонѣ почивая,

134,25:

видя неиздреченьную радость, въспѣвая съ

134,26:

ангелы, и веселя ся съ ликы святыхъ. И положиша

134,27:

тѣло его, принесѣше отаи Вышегороду,

134,28:

у църкѣве святаго Василия. Оканьнии же

135,1:

убициѣ придоша къ Святопѣлку, акы хвалу имуще,

135,2:

безаконьници. Суть же имена симъ законопреступникомъ:

135,3:

Путьша, Тальць, Еловичь, Ляшко,

135,4:

отць же ихъ сотона. Сици бо слугы бѣси бываютъ,

135,5:

бѣси бо на зълое посылаеми бываютъ,

135,6:

ангели на благое. Ангелъ бо чловѣку

135,7:

зъла не сътворять, нѣ благое мыслить ему

135,8:

вьсѣгда, паче же хръстяномъ помагаеть, и заступають

135,9:

отъ супротивнаго врага. А бѣси на зълое

135,10:

вьсѣгда ловять, завидяще ему, понеже видять

135,11:

чловѣка Богъмь почъщена, и завидяще ему, на зъло

135,12а:

сълеми скори суть.

135,12б:

Зълъ чловѣкъ, тѣщитъ ся на зълое,

135,13:

не хужь есть бѣса; бѣси бо Бога боять ся, а зълъ

135,14:

чловѣкъ ни Бога ся боить, ни чловѣкъ ся стыдитъ. Бѣси

135,15:

бо кръста Господня боять ся, а зълъ чловѣкъ ни кръста

135,16а:

боить ся.

135,17:

Святопѣлкъ же оканьны помысли въ себѣ,

135,18:

рекъ: “Се, убихъ Бориса; како бы убити Глѣба?”

135,19:

И приимъ съмысль Каиновъ, съ лъстию посѣла

135,20:

къ Глѣбу, глаголя сице: “Поиди въбързѣ, отьць тя зоветъ,

135,21:

нездоровить бо вельми”. Глѣбъ же, въбързѣ въсѣдъ

135,22:

на конѣ, съ малѣмъ дружины поиде, бѣ бо послушьливъ

135,23:

отьцю. И пришѣдъшю ему на Вългу, на

135,24:

полѣ потѣче ся конь въ ровѣ, и наломи ему ногу

135,25:

мало; и приде Смольнску, и поиде отъ Смольнска,

135,26:

яко зърѣимо, и ста на Смядинѣ въ кораблѣ.

135,27:

Въ сеже время пришѣла бѣ вѣсть къ

135,28:

Ярославу отъ Передъславы о отъни съмърти, и

135,29:

посъла Ярославъ къ Глѣбу, глаголя: “Не ходи, отць ти

136,1:

умърль, а братъ ти убиень отъ Святопѣлка”. Се

136,2:

слышавъ Глѣбъ, възъпи вельми съ слъзами, плача ся

136,3:

по отъци, паче же и по братъ, и нача молити ся

136,4:

съ слъзами, глаголя: “Увы мѣнѣ, Господи! Луче бы

136,5:

ми умрети съ братъмъ, нежели жити на свѣтѣ

136,6:

семь. Аще бо быхъ, брате мои, видѣлъ лице твое

136,7:

ангельское, умърль быхъ съ тобою. Нынѣ же чьто

136,8:

ради остахъ азъ единъ? Къдѣ суть словеса

136,9:

твоя, яже глаголаше къ мѣнѣ, брате мои любимыи?

136,10:

Нынѣ уже не услышу тихаго твоего наказания.

136,11:

Да аще еси получилъ дързновение у

136,12:

Бога, моли ся о мѣнѣ, да и азъ быхъ ту же

136,13:

страсть приялъ. Луче бы ми съ тобою умрети,

136,14:

нежели въ свѣтѣ семь прельстьнѣмъ жити”. И сице

136,15:

ему молящю ся съ слъзами и вънезапу придоша

136,16:

посълании отъ Святопѣлка на погубление

136,17:

Глѣба. И ту абие посълании яша корабль Глѣбовъ,

136,18:

и обнажиша оружия. Отроци Глѣбови

136,19:

уныша. Оканьнии же Горясѣръ

136,20:

повелѣ въбѣрзѣ зарѣзати Глѣба. Поварѣ же Глѣбовъ,

136,21:

именемъ Тѣрчинѣ, вынезѣ ножъ, зарѣза

136,22:

Глѣба, акы агня непорочно. Принесе ся на

136,23:

жертву Богови, въ волю благоухания, жертва

136,24:

словесная. И прия вѣнѣцъ, въшѣдѣ въ небесныя

136,25:

обители, и узрѣ желаемого брата своего, и

136,26:

радоваше ся съ нимъ неиздреченною радостію,

136,27:

юже улучиста братолюбиемъ своимъ. “Се коль

136,28:

добро и коль красьно еже жити братома

136,29:

въкупѣ!” Оканьнии же възвратиша ся въспяте,

137,1:

якоже рече Давыдъ: “Возвратиша ся грѣшници въ

137,2а:

адъ”.

137,2е:

Онѣмъ же пришьдѣшемъ и повѣдашавѣшимъ.

137,3:

Святопѣлку, яко “Сѣтворихомъ повелѣное тобою”. Онъ

137,4:

же, се слыша, възнесе ся сердце его больма, не

137,5:

вѣды Давыда глаголюща: “Что ся хвалиши о зѣлобѣ,

137,6:

силне? Безаконие весь днь умысли языкъ

137,7а:

твой”.

137,8:

Глѣбу же убиену бывъшу и повържену на

137,9:

брезѣ межю дѣвѣма кладама. По семь же, възъмше и,

137,10:

везоша и, и положиша и у брата своего

137,11:

Бориса, у църкви святаго Василия. Сѣвѣкуплена

137,12:

тѣлома паче же душама, у Владыкы всѣхъ цсаря

137,13:

пребывающа въ радости бесконьчѣи и въ

137,14:

свѣтѣ неиздреченьнѣмъ, подающа цѣльбѣныя

137,15:

дары Руськои земли. И инѣмъ приходящимъ

137,16:

страннымъ съ вѣрою даета ицѣление: хромымъ ходити,

137,17:

слѣпымъ прозрѣние, болящимъ цѣльбы, окованымъ

137,18:

раздрѣшение, тѣмнищамъ отвързение, печальнымъ

137,19:

утѣху, напастынымъ избавление. И еста заступника

137,20:

Руськой земли и свѣтильника сияюща вѣну и

137,21:

моляща ся къ Владыцѣ о своихъ людѣхъ.

137,22:

Тѣмъ же и мы дѣлжѣни есмы хвалити достойно

137,23:

страстотѣрпца Христова, моляще ся прилѣжно къ нима,

137,24:

рекуще: “Радуита ся, страстотѣрпца Христова, заступника

137,25:

Руськой земли, ея же ищѣление подаета приходящимъ

137,26:

къ вама вѣрою и любвѣю. Радуита ся,

137,27:

небесная жителя. Въ плѣти ангела быста,

137,28:

единомыслѣна служителя, вѣрста единообразна,

137,29:

святѣмъ единомушѣна. Тѣмъ стражующимъ

138,1:

всѣмъ ищѣление подаета. Радуита ся,

138,2:

Борисе и Глѣбе богомудрая. Яко потока точита

138,3:

отъ кладязя воды живоносныхъ исцѣления,

138,4:

истѣкають вѣрнымъ людѣмъ на исцѣление. Радуита ся,

138,5:

луча

138,6:

свѣтозарѣна, явиста ся яко свѣтилѣ, озаряюща

138,7:

всю землю Руськую. Вьсѣгда тѣму отгоняща,

138,8:

являюща ся вѣроу неуклонною. Радуита ся,

138,9:

недрѣманное око сътяжавъша, душа на съвършение

138,10:

Божиихъ святыхъ заповедии примъша въ сѣрдци своемъ,

138,11:

блаженая. Радуита ся, брата, вѣкупѣ въ мѣстѣхъ

138,12:

златозарныхъ, въ селѣхъ небесныхъ, въ славѣ

138,13:

не увядающихи, еяже по достоянью съподобиста ся.

138,14:

Радуита ся, Божиими свѣтълостьми явѣ

138,15:

облистаемы, вьсего мира обиходита, бѣсы

138,16:

отъгоняща, недугы исцѣляюща, свѣтильника предобрая,

138,17:

заступника теплая, суца съ Богъмъ,

138,18:

божъствънными лучами раждизаеми вѣину, добляя

138,19:

страстѣника, душа просвѣщающа вѣрнымъ людѣмъ.

138,20:

Възвысила бо есть ваю свѣтоносная небесная

138,21:

любы; тѣмъ красныхъ вьсѣхъ наслѣдоваста въ

138,22:

небеснѣмъ житии, славу и раискую пищу, свѣтъ

138,23:

разумьныи, красныя радости. Радуита ся, яко

138,24:

вся напаяюща сѣрдца, горести и болѣзнемъ отъгоняща,

138,25:

страсти зъляя исцѣляюща, каплями кръвьными

138,26:

святыми очървивъша багъряницу, преславная,

138,27:

туже красьно носяща, съ Христосъмь цсарьствуега

138,28:

вьсьгда, моляща ся за новыя люди хрестияньскыя

138,29:

и съродьники своя. Земля Русьская благослови ся

139,1:

ваю кръвию. И мощьми положениемъ въ църкѣви

139,2:

духъмь божьствънѣ просвѣщаега, въ неи же съ

139,3:

мученикы, яко мученика, за люди своя молита ся. Радуита ся,

139,4:

църкѣви свѣтозарьное сълнце сътяжавъши

139,5:

въсходъ вьсьгда просвѣщаега въ страдании ваю,

139,6:

въ славу мученикомъ. Радуита ся, свѣтлѣи звѣздѣ,

139,7:

заутра въсходящии. Нѣ христолюбивага стратотърща и

139,8:

заступьника наша! покорита поганыя подъ

139,9:

нозѣ княземъ нашимъ, моляща ся къ Владыцѣ Богу

139,10:

нашему и мирьно пребывати въ съвъкуплении и

139,11:

съдрави, избавляюща отъ усобьныя рати и

139,12:

отъ пронырства дияволя. Съподобита же и

139,13:

насъ, поющихъ и почитающихъ ваю чьстьное тържство,

139,14:

въ вся вѣкы до съконьчания.

139,15:

Святопѣлкъ же оканьны зѣлыи уби

139,16:

Святослава, пославъ ко горѣ Угърьстѣи, бѣжащю

139,17:

ему въ Угры. И нача помышляти,

139,18:

яко “Избию всю братию свою, и прииму власть

139,19:

Русьскую единъ”. Помысли високоумиемь

139,20:

своимь, не вѣдыи яко даеть Богъ власть, ему же

139,21:

хочеть; поставляеть цьсаря, и князя Вышьнии,

139,22:

ему же хочеть, дасть. Аще бо кая земля управить ся

139,23:

предъ Богъмь, поставляеть цьсаря или

139,24:

князя правьдна, любяща судъ и правьду, и

139,25:

властеля устраяеть и судию, правяща судъ.

139,26:

Аще бо князи правьдиви бывають на земли, то

139,27:

мънога отъдають ся съгрѣшения; аще ли

139,28:

зѣли и лукави бывають, то большее зѣло наводитъ

140,1:

Богъ на землю ту, понеже тѣ глава есть земли.

140,2:

Тако бо Исаия рече: “Согрѣшиша отъ главы и до

140,3:

ногу”, еже есть отъ цѣсаря и до простыхъ людий.

140,4:

“Лютъ бо граду тому, въ немъже кнѣзь унѣ,

140,5:

любяи вино пити съ гусльми и съ младыми

140,6:

свѣтъники. Сяковыя Богъ даеть за грѣхы,

140,7:

а старыя и мудрыя отъемлетъ”. Яко же Исаия

140,8:

глаголетъ: “Отъиметь Господь отъ Иерусалима крѣпость и крѣпкаго

140,9:

исполина и чловѣка храбра и судию и пророка и

140,10:

сѣмѣрена старьца и дивьна свѣтника и мудра

140,11:

хитрьца, и разумьна послушника. И поставлю

140,12:

уношю кнѣзя имѣ, и ругателя обладающа

140,13:

ими”.

140,14:

Святопѣлкѣ же оканьныи нача кнѣжити Киевѣ. И

140,15:

сѣзъвавѣ люди, нача даяти овѣмѣ кързна, а

140,16:

другымѣ кунами, и раздая мнѣожество. Ярославу

140,17:

же не вѣдушю отъни сѣмърти, Варязи

140,18:

бяху мнѣози у Ярослава, и насилие творяху

140,19:

Новъгородъцемъ. И вѣставѣше Новъгородъци,

140,20:

избиша Варягы въ дворѣ Поромони.

140,21:

И разгнѣва ся Ярославъ, и щѣдъ на Рокомъ,

140,22:

сѣде въ дворѣ. Посълавъ къ Новъгородъцемъ, рече:

140,23:

“Уже мнѣ сихъ не крѣсити”. И позъва къ собѣ

140,24:

нарочитыя мужа, иже бяху иссѣкли Варягы,

140,25:

и облысти я и исѣче. Въ туже ношь приде

140,26:

ему вѣсть ис Кыева отъ сестры его Передъславы:

140,27:

“Отъць ти умърлъ, а Святопѣлкъ сѣдитъ

140,28:

въ Кыевѣ, убивъ Бориса, а на Глѣба

141,1:

посъла; а блюди ся сего повелику”. И се слышавъ Ярославъ,

141,2:

печальнъ бысть по отъци, и по браты и о дружинѣ.

141,3:

Заутра же събравъ избытъкъ Новъгородъцевъ,

141,4:

Ярославъ рече: “О, любимая дружино,

141,5:

юже вѣчера избихъ, а нынѣ быша надобе”.

141,6:

Утьре слзъ, и рече имъ на вѣчи: “Отъць

141,7:

мои умърлъ, а Святопѣлкъ сѣдитъ Кыевѣ,

141,8:
избивая братию свою”. И рѣша Новѣгородьци: “Аще,

141,9:
княже, братия наша исѣчена суть, можемъ по тобѣ

141,10:
бороти”. И събра Ярославъ Варягъ тысящю,

141,11:
а прочихъ вои 40 тысящъ, и поиде на Святопѣлка, нарекъ

141,12:
Бога, рекъ: “Не азъ почохъ избивати братию, нѣ

141,13:
онѣ. Да будетъ Богъ отмѣстникъ крѣви братия

141,14:
моея, зане безъ вины пролия крѣвь Борисову и

141,15:
Глѣбову правдѣную. Еда и мнѣ сиче же

141,16:
сѣтворить? Нѣ суди ми, Господи, по правдѣ, да сѣконьчаеть сѣ

141,17:
зѣлоба грѣшнаго”. И поиде на Святопѣлка.

141,18:
Слышавъ же Святопѣлкѣ идуща Ярослава, и

141,19:
пристрои бесъ числа вои, Руси и Печенѣгъ,

141,20:
и изыде противу Любѣчю обѣ онѣ

141,21:
полѣ Днѣпра, а Ярославъ обѣ сюду.

141,22:

141,23:
Въ лѣто 6524. Приде Ярославъ, и сташа

141,24:
противу обѣ полѣ Днѣпра, и не смѣяху ни си

141,25:

онѣхъ, ни они на сихъ, и стояша за

141,26:

3 мѣсяць противу собѣ. И воевода нача Святопѣльчъ,

142,1:

ѣзда възлѣ брегъ, укаряти Новѣгородъци,

142,2:

глаголя: “Чѣто придосте съ хромъцьмъ симъ, а вы

142,3:

плѣтъници суще? А приставимъ вы хоромъ

142,4:

рубити нашихъ”. Се слышавъше Новѣгородъци,

142,5:

рѣша Ярославу, яко “Заутра перевеземъ ся на

142,6:

ня; аще кѣто не поидеть съ нами, сами потънемъ”.

142,7:

Бѣ бо уже въ заморозъ. И

142,8:

стояше межю дѣвѣма озерома, и

142,9:

всю ноць упивъ ся съ дружиною своею. Ярославъ

142,10:

же заутра, испѣлчивъ дружину, противу

142,11:

свѣту перевезе ся. И высѣдъше на брегъ,

142,12:

отринуша лодия отъ брега, и поидоша противу

142,13:

собѣ, и съвѣкупиша ся на мѣстѣ. И бысть съча зѣла,

142,14:

не бѣ лъзѣ озеръмъ Печенѣгомъ помогати,

142,15:

и притиснуша Святопѣльчъ съ вои

142,16:

къ озеру. И въступиша на ледъ,

142,17:

и одолати нача Ярославъ. Видѣвъ

142,18:

же Святопѣлкъ, побеже, и одолѣ Ярославъ.

142,19:

Святопѣлкъ же бѣжа въ Ляхы, Ярославъ же

142,20:

сѣде Киевѣ на столѣ отъни.

142,21:

Бѣ же тѣгда Ярославъ

142,22:

лѣтъ 28.

142,23:

Въ лѣто 6525. Ярославъ вѣиде въ Киевѣ,

142,24:

и погорѣша църкви.

142,25:

Въ лѣто 6526. Поиде Болеславъ съ

142,26:

Святопѣлкѣмъ на Ярослава съ Ляхы. Ярославъ же, мѣножьство

143,1:

свѣзкупи Руси, Варягы, Словѣны,

143,2:

поиде противу Болеславу и Святопѣлку, и

143,3:

приде Волыню, и сташа обаполѣ рѣкы Буга.

143,4:

И бѣ у Ярослава кѣрмильць и воевода,

143,5:

Буды, и нача Буды укаряти Болеслава, глаголя:

143,6:

“Да чѣто ти пропоремѣ трѣскою черево твое

143,7:

тълстое”. Бѣ бо великъ и тяжкъ Болеславъ,

143,8:

яко ни на кони могы сѣдѣти, нѣ быше

143,9:

смыслнѣ. И рече Болеславъ:

143,10:

“Аще вы сего укора не жаль, азъ единъ погыну”. И

143,11:

въсѣдъ на конь, въбрѣде въ рѣку, и по немъ

143,12:

вои его. Ярославъ же не утягну испълчити ся,

143,13:

и побѣди Болеславъ Ярослава. Ярославъ же

143,14:

убѣжа съ четырьми мужи къ Новугороду, Болеславъ

143,15:

же вниде въ Кыевъ съ Святопѣлкѣмъ. И рече

143,16:

Болеславъ: “Разведѣте дружину мою по городомъ

143,17:

на кърѣмъ”. И бысть тако. Ярославу же

143,18:

прибѣгъшу къ Новугороду, хотяше бѣжати за

143,19:

море, и посадникъ Костятинъ, сынъ Добрынъ,

143,20:

съ Новъгородъци расѣкоша лодия Ярославля,

143,21:

рекуще: “Можемъ ся еще бити съ Болеславѣмъ

143,22:

и съ Святопѣлкѣмъ”. Начаша скотъ брати

143,23:

отъ мужа по четыри куны, а отъ старостъ по

143,24:

10 гривнъ, а отъ боляръ по 80 гривнъ. И приведоша

143,25:

Варягы, и вѣдаша имъ скотъ, и съвѣкупи

143,26:

Ярославъ воя мѣногы. Болеславъ же бѣ въ Киевѣ

143,27:

сѣдя, безумьнии же Святопѣлкъ рече: “Елико же

143,28:

Ляховъ по городомъ, избивайте я”. И избиша

144,1:

Ляхы; Болеславъ же побѣже ис Кыева,

144,2:

възмъ имѣние и боляры Ярославѣ и сестрѣ

144,3:

его, и Настаса пристави Десятиннаго къ

144,4:

имѣнию, бѣ бо ся ему вѣвѣрилъ лъстию. И людии

144,5:

мѣножьство веде съ собою, и грады Чървеньскыя

144,6:

зая собѣ, и приде въ свою землю. Святопѣлкъ же

144,7:

нача кѣняжити Киевѣ. И поиде Ярославъ на

144,8:

Святопѣлка, и побѣди Ярославъ Святопѣлка, и бѣжа Святопѣлкъ въ Печенѣгы.

144,9:

Въ лѣто 6527. Приде Святопѣлкъ съ Печенѣгы

144,10:

въ силѣ тяжьцѣ, и Ярославъ събѣра

144,11:

мѣножьство вои, и възиде противу ему на

144,12:

Альто. Ярославъ ста на мѣстѣ, идеже убиша

144,13:

Бориса, въздѣвъ руцѣ на небо, и рече: “Крѣвь брата

144,14:

моего възпиетъ къ тобѣ, Владыко! Мъсти отъ крѣве

144,15:

правѣднаго сего, якоже мѣстилъ еси крѣвь Авелевы,

144,16:

положивъ на Каинѣ стенание и трясение;

144,17:

такъ положи и на семь”. Помоливъ ся,

144,18:

рекъ: “Брата моя, аще еста тѣлѣмь отъшѣла

144,19:

отъсюда, нѣ молитвою помозита ми на противьнаго

144,20:

сего убицю гърдаго”. И се ему

144,21:

рекъшю, поидоша противу собѣ, и покрыша

144,22:

поле Лѣтское обои отъ мѣножества вои.

144,23:

Бѣ же пятъкъ тѣгда, възходящю сѣлнцю, и

144,24:

{ съступиша } ся обои. И бысть сѣча зѣла, акаже не
{ съвокупиша }

144,25:

была въ Руси, и за руки емлюще сѣчаху ся,

144,26:

и съступаша ся тришѣды, яко по удолиемъ

144,27:

крѣви течаше. Къ вечеру одолѣ Ярославъ,

144,28:

а Святопѣлкъ бѣжа. И бѣжащю ему,

145,1:

нападе на нь бѣсъ, и раслабѣша кости его, и

145,2:
не можаше съдѣти на кони, и {несяхуть } и
ношахуть

145,3:
въ носилахъ. И принесоша и къ Берестию, бѣгающе

145,4:
съ нимъ. Онъ же глаголаше: “Побѣгните съ мѣною,

145,5:
женуть по насъ”. Отроци же его сылаху противу:

145,6:
“Еда кѣто женеть по немъ?”. И не бѣ никоже

145,7:
въ слѣдъ {женущаго}, и бѣжаху съ нимъ. Онъ же
гонящаго

145,8:
въ немощи лежа, и възсхавивъ ся глаголаше: “Осе

145,9:
женуть, оно женуть, побѣгните”. И не можаше

145,10:
стерпѣти на единомъ мѣстѣ, и пробѣже Лядскую

145,11:
землю, гонимъ гнѣвъмъ Божиимъ. И пробѣже

145,12:
въ пустыню межю Чехы и Ляхы,

145,13:
испровърже животъ свои зѣлѣ.

145,14:
Его же по правдѣ, яко неправдѣна, суду пришѣдшю

145,15:
по отшѣствию сего свѣта прияша муки,

145,16:
оканьнаго”. Показоваше явѣ посланая пагубная

145,17:
рана, въ смърть немилостивно вѣгна, и по

145,18:
смърти вѣчно мучимъ есть и свързанъ. Есть же

145,19:
могыла его въ пустыни и {до сего дъне
до сихъ дънии}. Исходить же

145,20:
отъ неи смрадъ зълъ. Се же Богъ показа на

145,21:
показание княземъ Русьскимъ, да аще

145,22:
сице же сътворять, се слышавъше, туже казнь

145,23:
приимуть; нъ и больши сея, понеже, се {вѣдая
вѣдуще}, сътворять

145,24:
такоже зъло братоубиство. 7 бо мъстии

145,25:
прия Каинъ, убивъ Авеля, а Ламехъ 70; понеже

145,26:
{бѣ} Каинъ не вѣды мъщениа прияти

145,27:
отъ Бога, а Ламехъ, вѣды казнь, бывъшюю на

145,28:
прародителю его, сътвори убиство. “Рече бо

146,1:
Ламехъ къ своимъ женама: мужа убихъ

146,2:
въ вредъ мнѣ и уношю въ язву мнѣ, тѣмъ же,

146,3:
рече, 70 мъстии на мнѣ, понеже, рече, вѣдая

146,4:
сътворихъ се”. Ламехъ уби дѣва брата Енохова,

146,5:
и поя собѣ женѣ ею. Съи же Святопѣлкъ,

146,6:
новии Ламехъ, иже ся бѣ родилъ отъ прелюбодѣянна,

146,7:
иже избѣ братию свою, сыны Гедеоновы.

146,8:

Тако и съ бысть. Ярославъ же съде въ Киевѣ,

146,9:

утъръ пота съ дружиною своею, показавъ побѣду

146,10:

и трудъ великъ.

146,11:

Въ лѣто 6528. Роди ся у Ярослава сынъ,

146,12:

и нарече имя ему Володимиръ.

146,13:

Въ лѣто 6529. Приде Брячиславъ, сынъ

146,14:

Изяславъ, вѣнукъ Володимиръ, на Новѣгородъ,

146,15:

и зая Новѣгородъ, и поимъ Новѣгородѣцъ и

146,16:

имѣние ихъ, поиде Полотъску опять. И пришѣдъшю

146,17:

ему къ Судомири рѣцъ, Ярославъ

146,18:

ис Кыева въ 7 днь постиже и ту. И побѣди

146,19:

Ярославъ Брячислава, и Новѣгородѣцъ вороти к

146,20/21:

Новугороду, а Брячиславъ бѣжа къ Полотъску.

146,22:

Въ лѣто 6530. Приде Ярославъ къ Берестию.

146,23:

Въ си же времена Мѣстиславу сущю

146,24:

Тѣматорокани и поиде на Касогы. Слышавъ

146,25:

же се, кнѣзь Касожьскый Редедя изыде

146,26:

противу ему. И ставъшема обѣма пълкома

146,27:

противу собѣ, и рече Редедя къ Мьстиславу: “Что

146,28:

ради губивѣ дружину межи собою? Но сънидѣвѣ

147,1:

ся сама боротѣ. Да аще одолѣши ты, и

147,2:

възъмеша имѣние мое и жену мою

147,3:

и землю мою. Аще ли азъ одолѣю, то възъму

147,4:

твое все”. И рече Мьстиславъ: “Тако буди”. И рече

147,5:

Редедя къ Мьстиславу: “Не оружиемъ ся биевѣ,

147,6:

нѣ борьбою”. И яста ся бороти крѣпко, и надълзѣ

147,7:

борющима ся има, и нача изнемагати Мьстиславъ:

147,8:

бѣ бо великѣ и сильнѣ Редедя. И рече Мьстиславъ:

147,9:

“О пречистая Богородице! помози ми. Аще бо одолѣю

147,10:

сему, съзижу църквѣ въ имя твое”. И се рекъ

147,11:

удари имъ о землю. И вынѣмъ ножъ, и зарѣза

147,12:

Редедю. И възшѣдъ въ землю его, възъ все

147,13:

имѣние его, и жену его и дѣти его, и

147,14:

дань възложи на Касоги. И пришѣдъ Тьмутороканю,

147,15:

заложи църквъ свѣтыя Богородица, и създа ю,

147,16:

яже стоить и до сего дъне Тьмуторокани.

147,17:

Въ лѣто 6531. Поиде Мьстиславъ на

147,18:

Ярослава съ Козары и съ Касогы.

147,19:

Въ лѣто 6532. Ярославу сущю въ Новѣгородъ,

147,20:

приде Мьстиславъ ис Тьмутороканя

147,21:

Кыеву, и не прияша его Кыяне. Онъ же

147,22:

сѣде на столѣ Чьрниговѣ, Ярославу

147,23:

сущю въ Новѣгородъ тѣгда. Въ се же лѣто

147,24:

въсташа вѣлсви въ Суждали, избиваху старую

147,25:

чадъ по дияволю научению и бѣсованию,

147,26:

глаголюще, яко си държать гобино. И мятежь великъ

147,27:

и гладъ въ вьсеи тои странѣ. Идоша по Вѣлзѣ

147,28:

вѣси людие въ Боѣгары, и привезоша жито, и

147,29:

такo ожиша. Слышавъ же Ярославъ вѣлхвы,

148,1:

приде Суждалю; изъима вѣлхвы, расточи, а

148,2:

другыя показни, рекъ сице: “Богъ наводитъ

148,3:

по грѣхомъ на куюждо землю гладъмь, или моръмь,

148,4:

или ведръмь, или иною казнию, а чловѣкъ не

148,5:

вѣсть ничътоже”. И възвративъ ся Ярославъ, приде

148,6:

Новугороду, и посъла Ярославъ за море по Варягы.

148,7:

И приде Якунъ съ Варягы, и бѣ Якунъ

148,8:

съ лѣпъ, и луда бѣ у него златъмь истъкана.

148,9:

И приде къ Ярославу; и иде Ярославъ

148,10:

съ Якунъмь на Мъстислава. Мъстиславъ же

148,11:

слышавъ изыде противу има къ Листвъну.

148,12:

Мъстиславъ же съ вечера испълчи дружину, и

148,13:

постави Сѣверъ въ чело противу Варягомъ, а

148,14:

самъ ста съ дружиною своею по крилома. И

148,15:

бывъши ноци, бысть тьма, громъ и мълния и

148,16:

дъждь. И рече Мъстиславъ дружинѣ своеи:

148,17:

“Поидѣмъ на нѣ”. И поиде Мъстиславъ, и

148,18:

Ярославъ противу, и съступиша ся въ чело

148,19:

Варязи съ Сѣверъ, и трудиша ся Варязи, сѣкуще

148,20:

Сѣверъ, и по семъ наступи Мьстиславъ съ

148,21:

дружиною своею и нача сѣчи Варягы. И бысть съча

148,22:

сильна. Яко посвѣтяше мълния, блисташа ся

148,23:

оружие, и бѣ гроза велика и съча сильна и

148,24:

страшна. Видѣвъ же Ярославъ, яко побѣжаемъ

148,25:

есть, побѣже съ Якунъмъ, кнѣзъмъ Варяжскимъ,

148,26:

и Якунъ ту отбѣже луды златыѣ. Ярославъ

148,27:

же приде Новугороду, а Якунъ иде за

148,28:

море. Мьстиславъ же, освѣтъ заутра,

148,29:

видѣ лежащи исѣчены отъ своихъ Сѣверъ

149,1:

и Варягы Ярославль, и рече: “Къто сему не радъ?”

149,2:

Се лежитъ Сѣверянинъ, а се Варягъ, а своя

149,3:

дружина цѣла”. И посъла Мьстиславъ по Ярославъ,

149,4:

глаголя: “сѣди на столъ своемъ Киевѣ: понеже ты еси старѣшеи

149,5:

братъ, а мнѣ буди си сторона”. И не

149,6:

смѣяше Ярославъ въ Киевѣ ити, донѣ же

149,7:

сѣмириста ся. И сѣдяше Мьстиславъ Чърниговъ,

149,8:

а Ярославъ въ Новѣгородѣ, и бѣяху сѣдяще въ Киевѣ

149,9:

мужи Ярославли. Въ семъ же лѣтѣ роди ся

149,10:

други сынъ, и нарече имя ему

149,11:

Изяславъ.

149,12:

Въ лѣто 6534. Ярославъ съвѣкупи воя

149,13:

мъногы, и приде Киеву, и сѣтвори миръ съ братъмъ

149,14:

своимъ Мъстиславъмъ у Городьца. И раздѣлиста

149,15:

по Дънѣпръ Русьскую землю: Ярославъ прия

149,16:

су страну, а Мъстиславъ ону. И начаста жити

149,17:

миръно и въ братолюбствѣ, и преста усобица

149,18:

и мятежъ, и бысть тишина велика въ земли.

149,19:

Въ лѣто 6535. Роди ся 3-и сынъ Ярославу,

149,20:

и нарече имя ему Святославъ.

149,21:

Въ лѣто 6536.

149,22:

Въ лѣто 6537. Миръно бысть.

149,23:

Въ лѣто 6537. Миръно бысть.

149,24:

Въ лѣто 6538. Ярославъ възялъ Белъзы.

149,25:

И роди ся Ярославу 4-тый сынъ, и нарече имя ему

149,26:

Вьсеволодъ. Сего лѣта иде Ярославъ

149,27:

на Чюдъ, и побѣди я, и постави градъ Юриевъ.

149,28:

Въ сеже время умьре Болеславъ Великыи

149,29:

въ Ляхъхъ, и бысть мятежь въ Лядьскъ земли:

150,1:

въставше людие избиша епископы, и попы, и

150,2:

боляры своя, и бысть мятежь въ нихъ.

150,3:

Въ лѣто 6539. Ярославъ и Мьстиславъ

150,4:

събраста воя мьногъ, идоста на Ляхы, и заяста

150,5:

грады Чьрвеньскыя опять, и повоеваста Лядьскую

150,6:

землю, и мьногы Ляхы приведоста, и раздѣлиста

150,7:

я. Посади Ярославъ своя по

150,8:

Ръси, и суть до сего дьне.

150,9:

Въ лѣто 6540. Ярославъ поча ставити грады

150,10:

по Ръси.

150,11:

Въ лѣто 6541. Мьстиславичь Еустафии

150,12:

умьре.

150,13:

Въ лѣто 6542.

150,14:

Въ лѣто 6543.

150,15:

Въ лѣто 6544. Мьстиславъ изыде на ловы и,

150,16:

разболѣ ся и умьре. И положиша и въ църкѣви

150,17:

у святаго Сѣпаса, юже самъ {заложилъ} бѣ бо
{сѣздалъ}

150,18:

въздано ея при немъ възвыше, яко на кони

150,19:

стоячи рукою досячи. Бѣ же Мьстиславъ

150,20:

дебель тѣлѣмъ, чърмьнѣ лицьмъ, великома

150,21:

очима, храбрѣ на рати, милостивѣ, и любяше

150,22:

дружину по велику, имѣния не щадяше, ни пития,

150,23:

ни ядения браняше. По семь же прия власть

150,24:

его вьсю Ярославъ, и бысть единовластьць Русьскои

150,25:

земли. Иде Ярославъ къ Новугороду, и

150,26:

посади сына своего Володимира въ Новѣгородѣ,

150,27:

епископа постави Жидяту. И въ се время роди ся

150,28:

Ярославу сынѣ, и нарекоша имя ему Вячеславъ.

150,29:

Ярославу же сущю въ Новѣгородѣ приде

151,1:

ему вѣсть, яко печенѣзи остоять Киевѣ. Ярославъ

151,2:

сѣбра воя мѣногы. Варягы и словѣни, приде

151,3:

Киеву, и вѣниде въ градъ свои. И бѣ печенѣгъ

151,4:

бецисла. Ярославъ же выступи из града,

151,5:

испѣлчи дружину, и постави Варягы посредѣ,

151,6:

а на правѣи странѣ Кыяне, а на

151,7:

лѣвѣмъ крилѣ Новгородѣци. И сташа предѣ

151,8:

градѣмъ. Печенѣзи приступати начаша, и

151,9:

сѣступиша ся на мѣстѣ, идеже естъ нынѣ

151,10:

святая Софія, митрополия Русьская; бѣ бо тѣгда

151,11:

поле внѣ града. И бѣ сѣча, зла, и одѣва

151,12:

одолѣ къ вечеру Ярославъ. И побѣгоша Печенѣзи

151,13:

разьно, и не вѣдяхуся, камо бѣжаче,

151,14:

и овии бѣгающе тоняху въ Сѣтомли, инѣи же

151,15:

въ инѣхъ рѣкахъ, а прокъ ихъ пробѣгоша

151,16:

и до сего дѣне. Въ сеже лѣто вѣсади Ярославъ

151,17:

Судислава въ порубѣ, брата своего, Плесковѣ,

151,18:

оклеветанъ къ нему.

151,19:

Въ лѣто 6545. Заложѣ Ярославъ градъ

151,20:

великыи, у негоже града суть Златая врата;

151,21:

заложѣ же и църквѣвъ святыя София, митрополю;

151,22:

и по семь църквѣвъ на Златыхъ вратѣхъ, святыя Богородица

151,23а:

Благовѣщение,

151,23д:

по семь святаго Георгия монастырь

151,24:

и святыя Ирины. И при семь нача вѣра хръстиянская

151,25:

плодѣти ся и раширяти, и чѣрноризьци

151,26:

почаша мѣножитися, и монастыреве починаху

151,27:

быти. И бѣ Ярославъ любя църквѣвныя уставы, и

151,28:

попы любяше повелику, излиха же чѣрноризьцѣ,

151,29:

и кѣнигамъ прилежа, и почитая часто

152,1:

въ дѣне и въ ноци. И събѣра письцѣ мѣногы, и

152,2:

прекладаше отъ Грекъ на Словѣнское письмо;

152,3:

и съписаша кѣнигы мѣногы, и съниска имиже

152,4:

поучають ся вѣрнии людѣе наслажають ся учения

152,5:

божѣствунаго. Якоже бо се нѣкъто землю разореть,

152,6:

други же насѣть, ини же пожинають,

152,7:

и ядятъ пищу бескудну, тако и съ:

152,8:

отць бо сего Володимиръ землю разора

152,9:

и умякчи, рекъше крѣщениемъ просвѣтивъ;

152,10а:

съ же

152,10б:

насѣя кѣнижьными словесы сѣрдца вѣрныхъ

152,11:

людии, а мы пожинаемъ, учение приемлюще

152,12:

кѣнижьное. Велика бо польза бываетъ отъ учения

152,13:

кѣнижьнаго; кѣнигами бо кажеми и учими есмы

152,14:

пути покаянию, и мудрость бо обрѣтаемъ и въздѣржаніе

152,15:

отъ словесъ кѣнижьныхъ; се бо суть рѣкы, напаяюще

152,16:

вѣселеную, се суть исходяща мудрости;

152,17:

кѣнигамъ бо есть неищѣтная глубина;

152,18:

сими бо въ печали утѣшаеми есмы, си

152,19:

суть узда въздѣржанію. Мудрость бо велика

152,20:

есть, якоже и Соломонъ, хваля ю глаголаше: “Азь,

152,21:

премудрость, въселихъ съвѣтъ, и разумъ и съмысль

152,22:

азъ призвахъ. Страхъ Господень Мои съвѣти, моя

152,23:

мудрость, мое утвържение. Мъною

152,24:

цъсари цъсарьствуютъ, и сильнии пишють правьду;

152,25:

Мъною вельможи величаютъ ся, и мучители държать

152,26:

землю. Азъ любящая мя люблю, ищющии мене

152,27:

обрящють”. Аще бо поищеши

152,28:

въ кънигахъ мудрости прилъжно, то обрящеши

152,29:

велику пользу души своей; иже бо часто чьтеть

153,1:

кънигы, ть бесѣдуетъ съ Богъмь или съ святыми мужи;

153,2:

почитаяи пророчьскыя бесѣды и еуангельская

153,3:

учения и апостольская и жития святыхъ отць,

153,4:

въсприемлетъ души пользу велику. Ярославъ же

153,5:

сь, якоже рекохомъ, любимъ бѣ кънигамъ, и мъногы

153,6:

съписавъ, положи въ църкѣви святѣи Софии, юже

153,7:

сьзда самъ; и украси ю златъмь и сьребръмь и

153,8:

сьсуды църкѣвными, въ нейже обычьныя пѣсни

153,9:

Богу въздають въ годы обычныя. И ины църкѣви

153,10:

ставляше по градомъ и по мѣстомъ, поставляя

153,11:

попы, и дая имъ отъ имѣния своего урокъ,

153,12:

веля имъ учити люди

153,13а:

приходити часто къ църкѣвамъ;

153,13б:

попомъ бо часто достоить учити люди,

153,13ц:

понеже тѣмъ есть поручено Богъмъ.

153,14:

И умъножиша ся прозвутери и людие

153,15:

хръстіяньстии. И радоваше ся Ярославъ, вида

153,16:

мъногы църкѣви и люди хръстіяны зѣло, а

153,17:

врагъ сѣтоваше, побѣжаемъ новыми

153,18:

людьми хръстіяньскими.

153,19:

В лѣто 6546. Иде Ярославъ на Ятвягы.

153,20:

В лѣто 6547. Священа бысть църкы святыя Богородица,

153,21:

юже създа Володимеръ, отъць Ярославль, митрополитъмъ

153,22:

Феопемптъмъ.

153,23:

В лѣто 6548. Ярославъ иде на Литъву.

153,24:

В лѣто 6549. Иде Ярославъ на Мазовъшаны

153,25:

въ лодияхъ.

153,26:

В лѣто 6550. Иде Володимеръ, сынъ Ярославль,

153,27:

на Ямь, и побѣди я. И помъроша

153,28:

кони у Володимеръ вои, яко и еще дышющемъ

154,1:

конемъ съдираху хъзы съ нихъ: толикъ

154,2:

бѣ моръ въ конихъ.

154,3:

В лѣто 6551. Посъла Ярославъ сына своего

154,4:

Володимера на Гръкы, и да ему вои мъногы,

154,5:

а воеводство поручи Вышатъ, отыцю Яневу.

154,6:

И поиде Володимеръ въ лодияхъ, и придоша въ Дунаи,

154,7:

и поидоша къ Цѣсарюграду. И бысть буря велика,

154,8:

и разби корабли Руси, и кнѣжь корабль разби

154,9:

вѣтръ, и възяша кнѣзя въ корабль Иванъ Творимирича,

154,10:

воевода Ярославля. Прочии же

154,11:

вои Володимери вывържени быша на брегъ,

154,12:

числьмъ 6000, и хотящемъ поити въ Русь, и

154,13:

не иде съ ними отъ дружины

154,14:

кнѣжа. И рече: “Азъ поиду съ ними”.

154,15:

И высьде ис корабля къ нимъ, рекъ: “Аще

154,16:

живъ буду съ ними, аще ли погину, то

154,17:

съ дружиною”. И поидоша, хотяще въ Русь.

154,18:

И бысть вѣсть Грькомъ, яко избило море Русь,

154,19:

и посъла цсарь, именъмъ Мономахъ, по Руси

154,20:

олядии 14. Володимиръ же, видѣвъ съ дружиною,

154,21:

яко идуть по нихъ, въспятивъ ся,

154,22:

изби оляди Грьчскыя, и възврати ся

154,23:

въ Русь, съсѣдавъши ся въ корабль своѣ. Вышату

154,24:

же яша съ извържеными на брегъ, и

154,25:

приведоша я Цсарюграду, и слѣпиша Руси

154,26:

мъного. По трѣхъ же лѣтѣхъ миру бывъшю,

154,27:

пущень бысть Вышата въ Русь къ Ярославу.

154,28:

Въ сижѣ времена въдасть Ярославъ сестру свою

155,1:

за Казимира, и въдасть Казимиръ за вѣно

155,2:

людии 8 сътъ, еже бѣ полонилъ Болеславъ,

155,3:

победивъ Ярослава.

155,4:

В лѣто 6552. Выгребоша 2 кнѣзя,

155,5:

Яропѣлка и Ольга, сына Святославля, и кръстиша

155,6:

кости ею, и положиша я въ църкви святыя Богородица.

155,7:

Въ тоже лѣто умре Брячиславъ, сынъ Изяславль,

155,8:

внукъ Володимеръ, отць Вѣсславль, и

155,9:

Вѣсславъ, сынъ его, сѣде на столъ его. Его же

155,10:

роди мати отъ вѣлхвования, матери бо родивъши

155,11:

его, бысть ему язвѣно на главѣ его, рекоша же

155,12:

вѣлсви матери его: “Се язвѣно навяжи на нь, да

155,13:

носить е до живота своего”, еже носи Вѣсславъ

155,14:

и до сего дѣне на собѣ; сего ради немилостивъ

155,15:

есть на кръвопролитие.

155,16:

В лѣто 6553. Заложилъ Володимеръ святую

155,17:

Софию въ Новѣгородѣ.

155,18:

В лѣто 6554.

155,19:

В лѣто 6555. Ярославъ иде на Мазовъшаны,

155,20:

и побѣди я, и кнѣзя ихъ уби Моислава, и

155,21:

покори я Казимиру.

155,22:

В лѣто 6556.

155,23:

В лѣто 6557.

155,24:

В лѣто 6558. Престави ся жена Ярославля

155,25:

кнѣгынѣ.

155,26:

В лѣто 6559. Постави Ярославъ Лариона

155,27:

митрополитѣмъ Руси въ святѣи Софии, събравъ

155,28:

епископы.

155,29:

И се да съкажемъ, чего ради прозѣва ся Печерскыи

155,30:

манастырь. Боголюбивому кнѣзю

155,31:

Ярославу любящю Берестовое и църквѣ ту

156,1:

сущюю святыхъ Апостолъ, и попы мнѣгы набѣдящю,

156,2:

въ нихъже бѣ прозвутеръ, именемъ Ларионъ, мужь

156,3:

благъа и кнѣжнѣ и постъникъ. И хожаше

156,4:

съ Берестоваго на Днѣпръ, на хѣлмъ, къдѣ нынѣ

156,5:

ветъхьи монастырь Печерьскый, и ту молитву

156,6:

творяше, бѣ бо лѣсъ ту великъ. Ископа печеръку

156,7:

малу, дѣву сажену, и приходя съ Берестоваго,

156,8:

отъпѣваше часы и моляше ся ту Богу въ тайнѣ.

156,9:

По семь же възложи Богъ князю въ сѣрдце, постави

156,10:

митрополитѣмъ святѣи Софии, а си печеръка

156,11:

такo ста. И не по мнoзѣхъ днѣхъ бѣ

156,12:

нѣкый челoвѣкъ, именьмъ мирьскымъ, отъ града

156,13:

Любѣча, и възложи сему Богъ въ страну

156,14:

ити. Онъ же устрѣми ся въ Святую Гору, ити и

156,15:

видѣ ту монастыря сущая, и възлюби

156,16:

чѣрнѣчскый образъ, и приде въ монастырь

156,17:

ту, и моли игумена того, да бы на нь възложилъ

156,18:

образъ мѣнишьскый. Онъ же послушавъ его,

156,19:

постриже и, нарекъ имя ему Антонии, наказавъ

156,20:

его и научивъ чѣрнѣчскому образу. И

156,21:

рече ему: “иди опять въ Русь, и буди благословение отъ

156,22:

Святыя Горы, и мѣнози отъ тебе

156,23:

чѣрноризьци быти имуть”. И благослови его, и отъпусти,

156,24:

рекъ ему: “Иди съ мирѣмъ”. Антонии же

156,25:

приде Киеву, и мышляше, кѣдѣ жити; и

156,26:

походи по монастыремъ, и не възлюби, Богу не

156,27:

хотящю. И поча ходити по дѣбрьмъ и по горамъ,

156,28:

ища, кѣдѣ бы ему Богъ показалъ. И приде на хѣлмъ,

156,29:

идѣже бѣ Ларионъ ископалъ печерку, и възлюби

156,30:

мѣстыце се, и вѣсели ся въ не. И нача молити ся

156,31:

Богу съ слъзами, глаголя: “Господи! Утверди мя въ мѣстыци

157,1:

семь, и да будетъ на мѣстыци семь благословение

157,2:

Святыя Горы и моего игумена, иже мя постригль”.

157,3:

И поча жити ту, моля Бога, яды хлѣбъ

157,4:

сухъ, и то чресъ днь, и воды въ мѣру

157,5:

въкушая, и копая печеру, и не да собѣ покоя ни

157,6:

днь ни ношь, въ трудѣхъ пребывая, въ

157,7:

бѣдѣныи и въ молитвахъ. По семь же увѣдава

157,8:

добрии чловѣци, и приходяху къ нему, приносяще

157,9:

ему, на потребу. И прослу

157,10:

же великыи Антонии; и приходяще къ нему,

157,11:

просаху у него благословения. По семь же, преставльшюся

157,12:

великому князю Ярославу, прия власть

157,13:

сынъ его Изяславъ, и съде Кыевъ. Антонии же

157,14:

прославленъ бысть въ Русьскѣи земли; Изяславъ же,

157,15:

увѣдавъ житие его, и приде съ дружиною

157,16:

своею, прося у него благословения и молитвы. И увѣданъ

157,17:

бысть всѣми великыи Антонии и чтимъ, и

157,18:

начаша приходити къ нему братия, и нача приимати

157,19:

и постригати я. И събъра ся братия

157,20:

къ нему числѣмъ 12, и ископаша пещеру

157,21:

велику, и църквѣвъ, и кѣлия, яже суть и до сего

157,22:

дне въ пещерѣ подъ ветъхымъ монастырѣмъ.

157,23:

Съвѣкупленъ же братии, рече имъ Антонии: “Се

157,24:

Богъ васъ, съвѣкупи, братие, и отъ благословения есте

157,25:

Святыя Горы, имъже мене постриже игумень

157,26:

Святыя Горы, а язъ васъ постригалъ; да буди

157,27:

благословение на васъ първое отъ Бога, а въторое отъ

157,28:

Святыя Горы”. И се рекъ имъ: “Живѣте же о

157,29:

собѣ, поставлю вы игумена, а самъ хоцю

158,1:

въ ону гору състи единъ, якоже и преже бяхъ

158,2:

обыклъ, уединивъ ся”. И постави имъ

158,3:

игумена именемъ Варлама, а самъ иде въ гору,

158,4:

ископа пещеру, яже есть подъ новымъ манастирьмъ,

158,5:

въ нейже съконъча животъ свой, живъ

158,6:

въ добродѣтели, не выходя ис пещеры лѣтъ 40

158,7:

никаможе, въ нейже лежатъ мощи его и до сего

158,8:

дне. Братия же игуменъмъ живяху въ пещерѣ.

158,9:

И умъоживъшимъ ся братии

158,10:

и не могущимъ ся вмѣстити, и помыслиша

158,11:

поставити вѣнѣ пещеры манастирь. И приде

158,12:

игумень и братия къ Антонию, и рекоша ему:

158,13:

“Отъче! Умножило ся братии, а не можемъ ся вмѣстити

158,14:

въ пещерѣ; да бы Богъ повелѣлъ и твоя

158,15:

молитва, да быхомъ поставили църквьцю малу вънѣ

158,16:

пещеры”. И повелѣ имъ Антонии. Они же поклониша ся

158,17:

ему, и поставиша църквьцю малу

158,18:

надъ пещерою въ имя Святыя Богородица Усѣпение. И

158,19:

нача Богъ умножати чърноризьцѣ молитвами святыя

158,20:

Богородица, и свѣтъ сътвориша братия съ игуменъмъ

158,21:

поставити манастирь. И идоша братия къ

158,22:

Антонию, и рѣша: “Отъче! Братия умножается ся, а

158,23:

хотѣли быхомъ поставити манастирь”. Антонии

158,24:

же, радъ бывъ, рече: “Благословенъ Богъ о всемь,

158,25:

и молитва святыя Богородица и сущихъ отъць иже въ Святѣи

158,26:

Горѣ да будетъ съ вами”. И се рекъ, посла

158,27:

единого отъ братия къ Изяславу князю, река

158,28:

тако: “Кнѣже мои! Се Богъ умножаетъ братию, а

158,29:

мѣстыце мало; да бы ны далъ гору ту, яже

159,1:

есть надъ печерою”. Изяславъ же, се слышавъ, и

159,2:

радъ бывъ, мужъ свои посъла, и въда имъ гору ту.

159,3:

Игуменъ же и братия заложиха църквѣ велику, и

159,4:

манастырь оградиша стълпиемъ, и кѣлиѣ

159,5:

поставиша мѣногы, и църквѣ съвършиша, и украсиша

159,6:

иконами. И отътолѣ начаша ся манастырь Печерьскыи,

159,7:

имъже бѣша жили чърньци преже

159,8:

въ печерѣ, и отъ того прозѣва ся Печерьскыи

159,9:

манастырь. Есть же Печерьскыи манастырь

159,10:

отъ благословения Святя Горы пошълъ. Манастыреви же

159,11:

съвършену, игуменьство държащю Варламови,

159,12:

Изяславъ же постави манастырь святаго Дѣмитрия,

159,13:

и выведе Варлама на игуменьство къ святому Дѣмитрию,

159,14:

хотя сътворити вышии сего манастыря,

159,15:

надѣя ся богатствѣ. Мѣнози бо манастыри отъ

159,16:

цѣсарь и отъ боляръ и отъ богатства поставлени,

159,17:

нѣ не суть тацѣ, кацѣ суть поставлени слъзами и

159,18:

пощениемъ и молитвою и бѣдѣниемъ. Антонии бо не

159,19:

имѣ злата, ни сребра, нѣ сътяжа и пощением

159,20:

слъзами, якоже глаголахъ. Варламу же шѣдѣшю

159,21:

къ святому Дѣмитрию, съвѣтъ сътворише братия,

159,22:

идоша къ старьцю Антонию и рекоша: “Постави

159,23:

намъ игумена”. Онъ же рече имъ: “Кого хочете?”

159,24:

Они же рѣша: “Кого хочеть Богъ и ты”. И рече имъ:

159,25:

“Къто болии въ васъ, акъже Феодосии, послушьливыи

159,26:

кротъкыи, съмѣренныи, да съ будеть

159,27:

игумень вамъ”. Братия же, ради бывъше, поклониша ся

159,28:

старьцю, и поставиша Феодосия игуменьмъ,

159,29:

братии числъмъ 20. Феодисиеви же

159,30:

приимшю манастирь, поча имѣти въздържане,

159,31:

велико пощение и молитвы съ слъзами, и

160,1:

съвъкупляти нача мѣногы чѣрноризыци, и съвъкупи

160,2:

братии числъмъ 100. И нача искати правила

160,3:

чѣрньчѣскаго, и обрѣте ся тѣгда Михаилъ

160,4:

чръньць монастыря Студиискаго, иже бѣ

160,5:

пришълъ изъ Гръкъ съ митрополитѣмъ Георгиемъ,

160,6:

и нача у него искати устава чръньць Студиискыхъ.

160,7:

И обрѣтъ у него, исписа, и устави

160,8:

въ монастыри своемъ, како пѣти пѣнія монастырская,

160,9:

и поклонъ како държати, и чѣтения

160,10:

почитати, и стояние въ църкѣви, и всь рядъ

160,11:

църкѣвныи, на трапезѣ сѣдание, и чѣто ясти

160,12:

въ кыя дѣни, все съ уставлениемъ. Феодосии

160,13:

все то изъобрѣтъ, предасть монастырю своему.

160,14:

Отъ негоже монастыря переяша вси монастыри

160,15:

уставъ; тѣмъ же почтенъ есть монастырь

160,16:

Печерьскыи старей всѣхъ. Феодосиеви

160,17:

же живуцю въ монастыри, и правящю добродѣтельное

160,18:

житие и чръньчское правило, и

160,19:

приимающю всякого приходящаго къ нему,

160,20:

къ немуже и азъ придохъ, худыи и недостойныи

160,21:

рабъ, и приятъ мя, лѣтъ ми суцю 17

160,22:

отъ рожения моего. Се же написахъ и положихъ,

160,23:

въ кое лѣто почаль быти манастирь, и чьто ради

160,24:

зоветь ся Печерьскыи. А о Феодосиевѣ

160,25:

житии паки съкажемъ.

160,26:

Въ лѣто 6560. Престави ся Володимеръ, сынъ

160,27:

Ярославль стареишии, въ Новѣгородѣ, и положень

160,28:

бысть въ святѣи Софѣи, юже бѣ самъ създасть.

160,29:

Въ лѣто 6561. У Вьсеволода роди ся

160,30:

сынъ, Володимеръ, отъ цѣсарицѣ

160,31:

Грькынѣ.

161,1:

Въ лѣто 6562. Престави ся великыи кнѣзъ

161,2:

Русьскыи Ярославъ. И еще бо живу суцю ему,

161,3:

наряди сыны своя, рекъ имъ: “Се азъ отъхожю

161,4:

свѣта сего, сынове мои; имѣите въ собѣ любвь,

161,5:

понеже вы есте братия единого отьца и матере. Да

161,6:

аще будете въ любьви межю собою, Богъ будетъ

161,7:

въ васъ, и покорить вы противьныя подъ

161,8:

вы. И будѣте мирьно живуще. Аще ли будете

161,9:

ненавистьно живуще, въ распъряхъ которающе ся,

161,10:

то погибнете сами, и

161,11:

землю отъць своихъ и дѣдъ своихъ, иже налѣзоша

161,12:

трудъмъ великъмъ; нѣ пребывайте мирьно,

161,13:

послушающе братъ брата. Се же поручаю въ себе

161,14:

мѣсто столъ старѣшему сыну своему и брату

161,15:

вашему Изяславу Кыевъ; сего послушайте, якоже

161,16:

послушасте мене, да тѣ вы будеть въ мене

161,17:

мѣсто; а Святославу Чърниговъ, а Вьсеволуду

161,18:

Переяславль, а Вячеславу

161,19:

Смолинскъ”. И тако раздѣли имъ грады,

161,20:

заповѣдавъ имъ не преступати предѣла братня,

161,21:

ни съгонити, рекъ Изяславу: “Аще кѣто хоцеть

161,22:

обидѣти брата своего, то ты помагаи, егоже

161,23:

обидятъ”. И тако наряди сыны своя пребывати

161,24:

въ любви. Самому же болъну сущю, и пришъдъшю къ

161,25:

Вышегороду, разболъ ся вельми, Изяславу тѣгда

161,26:

сущю, а Святославу въ Володимери, Всеволоду

161,27:

же тѣгда сущю у отця, бѣ бо любимъ отьцьмь

161,28:

паче всея братии, егоже имяше присно у

162,1:

себе. Ярославъ же приспѣ коньць жития, и

162,2:

предасть душу свою, въ субботу 1 поста святаго

162,3:

Феодора. Всеволодъ же съпрята тѣло отця

162,4:

своего, възложи на сани, везоша Кыеву,

162,5:

попове, поюще обычьныя пѣсни. И плакаша ся

162,6:

по немь людие. И принесъше положиша и

162,7:

въ рацѣ мраморянѣ, въ църкѣви святаы Софiя. И

162,8:

плака ся по немь Всеволодъ и людие вси. Живе

162,9:

же всѣхъ лѣтъ 70 и 6.

162,10:

Начало кнѣжениа Изяславля въ Кыевѣ.

162,11:

Пришъдъ Изяславъ сѣде въ Кыевѣ, Святославъ въ

162,12:

Чърниговѣ, Всеволодъ въ Переяславли, Игорьъ въ

162,13:

Володимери, Вячеславъ въ Смолинъстѣ. Въ сеже

162,14:

лѣто иде Вьсеволодъ на Търкы зимѣ къ Воиню,

162,15:

и побѣди Търкы. Въ семьже лѣтѣ приходи

162,16:

Болушь съ Половци, и сътвори Вьсеволодъ миръ

162,17:

съ ними, и възвратиша ся въспяъ,

162,18:

отънюду же бѣ пришли.

162,19:

Въ лѣто 6564.

162,20:

В лѣто 6565. Престави ся Вячеславъ, сынъ

162,21:

Ярославль, Смолинъстѣ, и посадиша Игоря въ

162,22:

Смолинъстѣ, изъ Володимеря выведъше.

162,23:

Въ лѣто 6566. Побѣди Изяславъ Голядь.

162,24:

Въ лѣто 6567. Изяславъ и Святославъ и

162,25:

Вьсеволодъ высадиша стря своего ис поруба,

162,26:

сѣдѣвъша 20 и 4 лѣтѣ, заводивъше крѣсту, и

162,27:

бысть чърньцьмь.

162,28:

Въ лѣто 6568. Престави ся Игорь, сынъ Ярославль.

163,1:

Въ семьже лѣтѣ Изяславъ и Святославъ

163,2:

и Всеволодъ и Всеславъ, съвъкупише воя

163,3:

бещисльны, и поидоша на конихъ и въ лодияхъ,

163,4:

бещисльно мѣножьство, на Търкы. Се слышавъше

163,5:

Търци убоявъшесе, пробѣгоша и до сего

163,6:

дне, и помьроша бѣгающе, Божиимъ гнѣвъмъ

163,7:

гоними, ови отъ зимы, друзии же гладъмъ, ини

163,8:

же моръмъ и судъмъ Божиимъ. Тако Богъ избави

163,9:

хръстияны отъ поганыхъ.

163,10:

Въ лѣто 6569. Придоша Половци първое на

163,11:

Русьскую землю воевать; Всеволодъ же изиде

163,12:

противу имъ, мѣсяца февраля въ 2 днь.

163,13:

И бивъшимъ ся имъ, побѣдиша Всеволода, и

163,14:

воевавъше отъидоша. Се бысть първое зѣло отъ поганыхъ

163,15:

и безбожныхъ врагъ. Бысть же князь ихъ

163,16:

Сокаль.

163,17:

Въ лѣто 6570.

163,18:

Въ лѣто 6571. Судиславъ престаи ся,

163,19:

Ярославль братъ, и погребоша и въ църкѣви святаго

163,20:

Георгия. Въ сеже лѣто Новѣгородѣ иде

163,21:

Вълховъ въспяъ дънии 5. Се же знамение не

163,22:

добро бысть, на 4-е лѣто пожже Вьсеславъ

163,23:

градъ.

163,24:

Въ лѣто 6572. Бѣжа Ростиславъ Тьмутороканю,

163,25а:

сынъ Володимиръ, вѣнукъ Ярославль,

163,25б:

и съ нимъ бѣжа Порѣи и

163,25в:

Вышата, сынъ Остромиръ, воеводы Новѣгородьского. И пришедъ, выгна

163,25г:

Глѣба ис Тьмуторокана, а самъ сѣде въ него мѣсто.

163,25д:

Въ лѣто 6573. Иде Святославъ на Ростислава къ

163,25е:

Тьмутороканю.

163,26:

Ростиславъ же отъступи кромѣ изъ града, не

163,27:

убоявъ ся его, нѣ не хотя противу стрыви

163,28:

своему оружия възяти. Святославъ же пришѣдъ

164,1:

Тьмутороканю, посади сына своего пакы, Глѣба,

164,2:

и възврати оная. Ростиславъ же пакы,

164,3:

пришьдъ выгъна Глѣба, и приде Глѣбъ

164,4:

къ отцю своему, Ростиславъ же сѣде Тьмуторокани.

164,5:

Въ сеже лѣто Вѣселавъ рать почалъ.

164,6:

Въ суже времена бысть знаменлие на западѣ,

164,7:

звѣзда превелика, лучѣ имущи акы крѣвавы,

164,8:

въсходящи съ вечера по заходѣ сѣлньчнѣмь,

164,9:

и пребысть за 7 дънии. Се же проявляше не на

164,10:

добро. По семь бо быша усобицѣ мѣногы и

164,11:

нашьствие поганыхъ на Русьскую землю, си бо

164,12:

звѣзда бѣ акы крѣвава, проявляющи крѣвипролитие.

164,13:

Въ суже времена бысть дѣтищъ

164,14:

въвѣрженъ въ Сѣтомль; его же дѣтища выволокоша

164,15:

рыболове въ неводѣ, егоже позоровахомъ

164,16:

до вечера, и пакы въвѣргоша и въ воду.

164,17:

Бяше бо сиць: на лица ему срамьнии удове,

164,18:

иного нѣ лъзѣ казати срама ради. Предъ симъже

164,19:

временьмь и сѣлньце премѣни ся, и не бысть свѣтло,

164,20:

нѣ акы мѣсяць бысть, егоже невѣгласи глаголють снѣдаему

164,21:

сущю. Се же бывають сица знамения

164,22:

не на добро, мы бо по сему разумѣмъ, якоже

164,23:

древле, при Антиосѣ, въ Иерусалимѣ ключи ся вънезапу

164,24:

по въсему граду за 40 дънии являти ся

164,25:

на въздусъ на конихъ рищющимъ, въ оружии,

164,26:

златы одежа имущемъ, и пълкы объявляющемъ

164,27:

и оружиемъ двизающимъ ся. Се же

164,28:

проявляше нахождение Антиохово

165,1:

на Иерусалимѣ. По семь же при Неронѣ цьсари въ томъже

165,2:

Иерусалимѣ въсия звѣзда въ образъ копиинны

165,3:

надъ градъмъ: се же проявляше нахождение рати

165,4:

отъ Римлянъ. И паки сице же бысть при Устиниянѣ

165,5:

цьсари, звѣзда въсия на западѣ, испущающи

165,6:

луча, юже прозываху блистальницу, и бысть сияющи

165,7:

дънии 20; по семь же бысть звѣздамъ

165,8:

течение, съ вечера до утрия, яко мнѣти въсѣмъ,

165,9:

яко падають звѣзды, и паки сълныце без лучь

165,10:

сияше: се же проявляше крамолы, недужи

165,11:

чловѣкомъ умъртвие бяше. Паки же при Маврикии

165,12:

цъсари бысть сице: жена дѣтиць роди безъ

165,13:

очию и без руку, въ чресла бѣ ему рыбии

165,14:

хвостъ прирослъ; и псъ роди ся шестоногъ; въ

165,15:

Африкии же 2 дѣтища родиста ся, единъ

165,16:

о 4-хъ ногахъ, а другыи о двѣвою главу.

165,17:

По семь же бысть при Костянтинѣ иконоборци,

165,18:

сына Леонова: течение звѣздное бысть на

165,19:

небесе, отътъргаху бо ся на землю, яко видящимъ

165,20:

мнѣти коньчину; тѣгда же въздухъ възлия ся

165,21:

по велику; въ Сурии же бысть трусь великъ, земли

165,22:

расѣдъши ся трии попришь, изиде дивно изъ землѣ

165,23:

мъска, чловѣчьскимъ гласъмъ глаголющи и

165,24:

проповѣдающи наитие языка, еже и бысть:

165,25:

наидоша бо Срацини на Палестиньскую землю.

165,26:

Знамения бо въ небеси, или звѣздахъ, или сълньци, или

165,27:

пътицами, ли етеръмъ чимъ не благо бивають;

165,28:

нъ знаменія сиця на зъло бивають,

165,29:

ли проявление рати, ли гладу, ли смърть проявляють.

166,1:

В лѣто 6574. Ростиславу сущю Тъмutorокани

166,2:

и емлющю дань у Касогъ и

166,3:

у инѣхъ странъ, сего же убоявъше ся Гръци,

166,4:

посълаша съ лъстию котопана. Оному же пришъдъшю

166,5:

къ Ростиславу и вѣвѣривъшю ся ему,

166,6:

чтъяшетъ и Ростиславъ. Единою же пиющю

166,7:

Ростиславу съ дружиною своею, рече котопанъ:

166,8:

“Къняже! Хочу на тя пити.” Оному же рекъшю: “Пии.”

166,9:

Онъ же испивъ половину, а половину дасть кънязю

166,10:

пити, дотиснувъ ся пальцьмъ въ чашю, бѣ бо

166,11:

имѣя подъ ногътѣмъ растворение смъртъное, и дасть

166,12:

кънязю, урекъ смърть до дъне осми. Оному же

166,13:

испивъшю, котопанъ же пришъдъ Кърсуню повѣдаше,

166,14:

яко въ сии днь умьреть Ростиславъ,

166,15:

якоже и бысть. Сего же котопана побиша камениемъ

166,16:

Кърсуньстии людие. Бъ же Ростиславъ

166,17:

мужь добрь на рати, възрастьмъ же лѣпъ и

166,18:

красьнъ лицьмъ и милостивъ убогымъ.

166,19:

Умьре же мѣсяца февраля въ 3 днь, и тамо

166,20:

положень бысть въ църкѣви святыя Богородица.

166,21:

Въ лѣто 6575. Зарати ся Вьсеславъ, сынъ

166,22:

Брячиславль, Полотьскыи, и зая Новъгородъ.

166,23:

Ярославичи же трие, Изяславъ, Святославъ,

166,24:

Вьсеволодъ, съвъкупивъше вои, идоша на Вьсеслава,

166,25:

зимъ суци велицъ. И придоша къ Мѣньску, и

166,26:

Мѣняне затвориша ся въ градъ. Си же братия

166,27:

възяша Мѣньскъ, и исѣкоша мужъ, а жены

166,28:

и дѣти възаша на щиты. И поидоша къ Немизъ,

166,29:

и Вьсеславъ поиде противу. И съвъкупиша ся обои

166,30:

на Немизъ, мѣсяца марта въ 3 днь; и бяше

167,1:

снѣгъ великъ, и поидоша противу собѣ. И

167,2:

бысть сѣча зѣла, и мѣнози падоша, и одолѣша

167,3:

Изяславъ, Святославъ, Всеволодъ, Всеславъ

167,4:

бѣжа. По семь же, мѣсяца иуля въ 10 днь,

167,5:

Изяславъ, Святославъ и Всеволодъ цѣловавша

167,6:

крѣсть чѣстныи къ Всеславу, рекъше ему: “Приди

167,7:

къ намъ, яко не сѣтворимъ ти зѣла”. Онъ же, надѣя ся

167,8:

цѣловании крѣста, преѣха въ лодии

167,9:

чресъ Днѣпръ. Изяславу же въ шатъръ предъидушю,

167,10:

и тако яша Всеслава на Рѣши у

167,11:

Смольньска, преступивъше крѣсть. Изяславъ же

167,12:

приведе Всеслава Киеву, и вьсади и въ порубѣ

167,13:

съ двѣма сынѣма.

167,14:

Въ лѣто 6576. Придоша иноплемьнници

167,15:

на Руську землю, Половци мѣнози.

167,16:

Изяславъ же и Святославъ и Всеволодъ изидоша

167,17:

противу имъ на Лѣто. И бывъши нощи, поидоша

167,18:

противу собѣ. Грѣхъ же ради нашихъ

167,19:

попусти Богъ на ны поганя, и побѣгоша Русьстии

167,20:

кнѣзи, и побѣдиша Половци.

167,21:

Новодить Богъ по гнѣву своему иноплемьники

167,22:

на землю, и тако съкрушеномъ имъ

167,23:

въспомянуть ся къ Богу; усобная же рать бываетъ

167,24:

отъ съважнення дияволя. Богъ бо не

167,25:

хощеть зѣла чловѣкомъ, нѣ блага; а дияволъ радуеть ся

167,26:

зълону убииству, крѣвопролитию,

167,27:

въздвизая съвары, зависти, братоненавидѣния,

167,28:

клеветы. Земли же съгрѣшивъши

167,29:

которѣи любо, “казнить Богъ съмъртию, ли гладъмъ,

168,1:

ли наведениемъ поганыхъ, ли ведръмъ, ли

168,2:

гусѣницею, ли инѣми казньми. Аще ли покаявъше ся

168,3:

будемъ, въ немъже ны Богъ велить быти,

168,4:

глаголетъ бо намъ пророкъмъ: “Обратите ся къ мнѣ всѣмъ

168,5:

сърдцьмъ вашимъ, постъмъ и плачьмъ”. Да аще сице

168,6:

сътворимъ, всѣхъ грѣхъ прощени будемъ: нъ мы

168,7:

на зълое възращаемъ ся, акы свиния въ калѣ

168,8:

грѣховнѣмъ присно {каляюще
валяюще} ся, и тако пребываемъ.

168,9:

Тѣмъ же пророкъ намъ глаголетъ: “Разумѣхъ,

168,10:

рече, яко жестокъ еси, и шия желѣзна выя

168,11:

твоя”; того ради “Удържахъ отъ васъ дъждь,

168,12:

предѣлъ единъ одѣждихъ, а другаго не одѣждихъ,

168,13:

исъше”; “И поразихъ вы зноемъ и различными

168,14:

казньми; то и тако не обратисте ся къ

168,15:

мнѣ”. Сего ради винограды ваша и смокъвъ

168,16:

вае, нивы и дубравы ваша истърохъ,

168,17:

глаголетъ Господь, а зълость вашихъ не могахъ истърти.

168,18:

“Посѣлахъ на вы различныя болѣзни и смърти

168,19:

тяжкыя”, и на скоты казнь свою посѣлахъ, “то и

168,20:

такое не обратисте ся”, но рѣсте: “Мужаимъ ся”.

168,21:

Доколѣ не насытисте ся зълость вашихъ? Вы бо

168,22:

уклонисте ся отъ пути моего, глаголетъ Господь, и съблзните

168,23:

мъногы; сего ради “Съвѣдѣтель скоръ

168,24:

на противныя, на прелюбодѣица, и на

168,25:

кльнущая ся именемъ моимъ въ лъжю, и на

168,26:

лишающая мзды наемника, насильствующая

168,27:

сиротъ и вдовици, и на укланяющая

168,28:

судъ криво. Почто не зъдързасте ся въ грѣсѣхъ

168,29:

вашихъ? Нъ уклонисте законы моя, и не

169,1:

съхранисте ихъ. Обратите ся къ мнѣ, и обращю ся

169,2:

къ вамъ, глаголетъ Господь. И азъ отвѣрну вамъ

169,3:

хляби небесныя, и възращю отъ васъ гнѣвъ

169,4:

свои, дондеже все обилуетъ вамъ, и не имуть

169,5:

изнемощи виногради ваши и нивы. Нъ вы

169,6:

отяжасте на мя словеса ваша, глаголюще: суетьнъ

169,7:

работая Богу”. Тѣмъ же “Усты чьтуть мя,

169,8:

а сръдце ваше далече отъстоить отъ мене, глаголетъ Господь”. Того

169,9:

ради ихъже просимъ, не улuchимъ; “Будеть бо,

169,10:

рече, егда призовете мя, азъ же не послушаю

169,11:
васъ”. Възищете мене зълии, и не обрящете; не

169,12:
въсхотѣша бо ходити по путъмъ моимъ; да того

169,13:
ради затворяетъ ся небо, ово ли зълѣ отъверзаетъ ся,

169,14:
градъ въ дѣждя мѣсто пушая, ово ли сланою

169,15:
плоды узнабляя и землю зноемъ томя, нашихъ

169,16:
ради зълѣобъ. Аще ли ся покаемъ о зълѣобяхъ

169,17:
своихъ, то “Акы чадомъ своимъ подасть намъ вся

169,18:
прошения, и одѣждитъ намъ дѣждь ранъ и позднь.

169,19:
И напълнятъ ся гумьна ваша пышеници. И

169,20:
пролѣютъ ся точила виньяная и маслиньяная. И

169,21:
въздамъ вамъ за лѣта, яже пояша пружи и хрустове

169,22:
и гусѣница; сила моя великая, юже

169,23:
посълахъ на вы”, глаголетъ Господь Вседѣржитель. Си

169,24:
слышаще, въстягнѣмъ ся на добро, възищѣте

169,25:
суда, избавите обидимаго, на покаяние придѣмъ,

169,26:
не въздающе зѣла за зѣло, ни клеветы за клевету,

169,27:
нѣ любввию прилѣпимъ ся Господи Бозѣ нашемъ,

170,1:

постъмъ, и рыданиемъ и слъзами омывающе

170,2:

вся прегрѣшения, не словъмъ нарицающе ся

170,3:

хръстияни, а поганьскы живуще. Се бо

170,4:

не поганьски ли живемъ, аще въ сръчю

170,5:

вѣрующе? Аще бо кѣто усърящеть чьрноризьца,

170,6:

то възвращаетъ ся, ли единыйъ, ли свинию; то

170,7:

не поганьскы ли есть се? Се бо по дияволю

170,8:

научению кобъ сию държать; друзии же

170,9:

закыханию вѣрують, еже бываетъ на

170,10:

зѣдравие главѣ. Нѣ сими дияволъ лъститъ и

170,11:

другыми нравы, всякыми лъстѣми превабляя

170,12:

ны отъ Бога, трубами и скомрахи и гусльми и

170,13:

русалиями. Видимъ бо игрища утолочена, и

170,14:

людии мѣножьство на нихъ, яко упихати

170,15:

начьнуть другъ друга, позоры дѣюще отъ бѣса

170,16:

замышленаго дѣла, а църкъви стоять; егда же

170,17:

бываетъ годъ молитвы, мало ихъ обрѣтаеть ся

170,18:

въ църкѣви. Да сего ради казни приемлемъ отъ Бога

170,19:

всьякыя, нахождение ратныхъ, по Божию

170,20:

повелѣнию приемлемъ казнь грѣхъ ради нашихъ”. И

170,21:

мы же на предълежащее възвратимъ ся.

170,22:

Изяславу же съ Всеволодѣмъ Киеву

170,23:

пришедъшю, а Святославу Чърнигову, и людие

170,24:

Киевъстии прибѣгоша Киеву, и сътвориша

170,25:

вѣче на тѣрговици, и рѣша, посълавъше ся къ

170,26:

кѣнязю: “Се Половци росули ся по земли; да вѣдаи,

170,27:

кѣняже, оружия и кони, и еще биемъ ся съ ними”.

171,1:

Изяславъ же сего не послуша. И начаша

171,2:

людие говорити на воеводу, на Кѣснячѣа; и

171,3:

идоша съ вѣча на гору, и придоша на дворъ

171,4:

Кѣснячѣковъ, и не обрѣтѣше его, сташа

171,5:

у двора Брячиславля и рѣша: “Поидѣмъ, высадимъ

171,6:

дружину ис погреба”. И раздѣлиша ся

171,7:

на дѣвое: половина ихъ иде къ погребу, а

171,8:

половина иде по мосту; сии же придоша

171,9:

на кѣняжъ дворъ. Изяславу сѣдящю на

171,10:

сѣнехъ съ дружиною своею, и начаша пѣрѣти ся

171,11:

съ кѣнязмъ, стояще долѣ. Кѣнязю изъ окѣнця

171,12:

зѣрящю и дружинѣ стоящи у кѣнязя, рече Туки,

171,13:

братъ Чюдинъ, Изяславу: “Видиши, кѣняже, людие

171,14:

възвыли; посъли, ать блюдутъ Вѣселава”. И се

171,15:

ему глаголющю, другая половина людии приде отъ

171,16:

погреба, отътворивъше погребъ. И рѣша дружина

171,17:

кѣнязю: “Се зъло есть; посъли къ Вѣславу, ать

171,18:

призѣвавъше лъстию къ окѣнцю, пронъзуть и

171,19:

мечъмъ”. И не послуша сего кѣнязь. Людие же

171,20:

кликнуша, и идоша къ порубу Вѣсславлю. Изяславъ

171,21:

же, се видѣвъ, съ Вѣсволодъмъ побѣгоста

171,22:

съ двора. Людие же высъкоша Вѣселава ис поруба,

171,23:

въ 15 днь семтября, и {прославиша } и средѣ
{поставиша }

171,24:

двора кѣняжа. Дворъ кѣняжъ разграбиша,

171,25:

бещисльное мѣножьство злата и сѣребра, кунами

171,26:

и { бѣлю }
 скорою }. Изяславъ же бѣжа въ Ляхы.

171,27:

По семь же, Половцемъ воюющимъ по землѣ

171,28:

Русьстѣ, Святославу сущю Чѣрниговѣ, и Половцемъ

172,1:

воюющимъ около Чѣрнигова, Святославъ же,

172,2:

сѣбравъ дружины нѣколико, изиде на ня

172,3:

къ Снѣвску. И узрьша Половци идуща

172,4:

воя, пристроиша ся противу. И видѣвъ Святославъ

172,5:

мѣножьство ихъ, и рече дружинѣ своеи:

172,6:

“Потягнѣмъ, уже намъ не лѣзѣ камо ся дѣти”. И

172,7:

удариша въ конѣ, и одолѣ Святославъ въ трѣхъ

172,8:

тысячахъ, а Половць бѣ 12 тысящъ;

172,9:

и тако биemi, а друзии потопоша въ Снѣви,

172,10:

а кнѣзя ихъ яша рукама, въ 1 днь ноября.

172,11:

И възврати ся съ побѣдою въ градъ свои

172,12:

Святославъ. Всеславъ же сѣде Кыевѣ. Се же

172,13:

Богъ яви силу крѣстную, понеже Изяславъ цѣловавъ

172,14:

крѣсть, и я и; тѣмъ же наведе Богъ

172,15:

поганя, сего же явѣ избави крѣсть чѣстныи.

172,16:

Въ днь бо Въздвижения Всеславъ, въздъхнувъ,

172,17:

рече: “О крѣсте чѣстныи! Понеже къ тобѣ вѣровахъ,

172,18:

избави мя отъ рова сего”. Богъ же показа силу

172,19:

крѣстьную на показание земль Русьстѣи, да

172,20:

не преступають чѣстнаго крѣста, цѣловавше его;

172,21:

аще ли преступить, то и здѣ примуть

172,22:

казнь и на придущимъ вѣцѣ казнь вѣчную.

172,23:

Понеже велика есть сила крѣстная; крѣстьмъ бо

172,24:

побѣжени бывають силы бѣсовскыя, крѣстомъ

172,25:

бо княземъ пособить въ браньхъ, крѣстьмъ

172,26:

огражаеми вѣрнии побѣжають супостаты

172,27:

противныя, крѣстьмъ бо въскорѣ избавляетъ

172,28:

отъ напастии призывающимъ его съ вѣрою, ничего

173,1:

же ся бѣси боять, тѣкъмо крѣста. Аще бо бывають

173,2:

отъ бѣсовъ мьчтаня, знамена вше лице

173,3:

кръстѣмъ, прогоними бивають. Всеславъ же сѣде

173,4:

Кыевѣ мѣсяць 7.

173,5:

Въ лѣто 6577. Поиде Изяславъ съ Болеславѣмъ

173,6:

на Всеслава; Всеславъ же поиде противу.

173,7:

Приде къ Бѣлугороду Всеславъ, и бывъши

173,8:

нощи, утаивъ ся Кыянѣ бѣжа из Бѣлгорода

173,9:

Полотьску. Заутра же видѣвъше людие бѣжавъша

173,10:

князя, възвратиша ся Киеву, и сътвориша

173,11:

вѣче, посълаша ся къ Святославу и къ Всеволоду,

173,12:

глаголюще: “Мы уже зѣло сътворили есмы, князя

173,13:

своего прогънавъше, а се ведеть на ны Лядьскую

173,14:

землю, а поидѣта въ градъ отъца своего;

173,15:

аще ли не хочета, то намъ неволя: зажгъше

173,16:

градъ свои, ступимъ въ Гръчьску землю”. И рече

173,17:

имъ Святославъ: “Въ посълевѣ къ брату своему;

173,18:

аще поидеть на вы съ Ляхы губити васъ,

173,19:

то въ противу ему ратию, не дадивѣ бо

173,20:

погубити града отъца своего; аще ли хоцеть

173,21:

съ миръмь, то въ малъ придетъ дружинъ”. И

173,22:

утѣшиста Кияны. Святославъ же и Всеволодъ

173,23:

посъласта къ Изяславу, глаголюща “Въсеславъ ти бѣжалъ,

173,24:

а не води Ляховъ Киеву, противьна

173,25:

ти нѣту; аще ли хоцещи гнѣвъ имѣти и

173,26:

погубити градъ, то вѣси, яко нама жаль отъня

173,27:

стола”. То слышавъ Изяславъ, остави Ляхы и

173,28:

поиде съ Болеславъмь, мало Ляховъ поимъ; посъла же

173,29:

предъ собою сына своего Мъстислава Киеву.

173,30:

И пришѣдъ Мъстиславъ, исѣче Кияны, иже

174,1:

бѣша высѣкли Всеслава, числѣмь 70 чади,

174,2:

а другыя слѣпиша, другыя же без вины

174,3:

погуби, не испытавъ. Изяславу же идущую къ

174,4:

граду, изидоша людие противу съ поклонѣмь, и

174,5:

прияша князь свои Кияне; и сѣде Изяславъ

174,6:

на столѣ своемь, мѣсяца мая въ 2 день.

174,7:

И распуца Ляхы на покърмъ, и избиваху

174,8:

Ляхы отаи; и възврати ся Болеславъ

174,9:

въ землю свою. Изяславъ же възгъна търгъ на

174,10:

гору, и прогъна Вьсеслава ис Полотьска, посади

174,11:

сына своего Мьстислава Полотьскѣ; иже

174,12:

вьскоръ умьре ту. И посади въ него мѣсто брата

174,13:

его Святопѣлка, Вьсеславу же бѣжавъшю.

174,14:

Въ лѣто 6578. Роди ся у Вьсеволода сынъ, и

174,15:

нарекоша именемъ Ростиславъ. Въ сеже лѣто

174,16:

заложена бысть църкы святаго Михаила въ манастирѣ

174,17:

Вьсеволожи.

174,18:

Въ лѣто 6579. Воеваша Половци у Растовьца

174,19:

и у Неятина. Въ сеже лѣто выгъна

174,20:

Вьсеславъ Святопѣлка ис Полотьска. Въ сеже лѣто

174,21:

побѣди Яропѣлкъ Вьсеслава у Голотичьска.

174,22:

Въ сиче времена приде вълхвъ, прельщень

174,23:

бѣсѣмь; пришьдъ бо Киеву, глаголаше: “явила ми ся пять богъ,
глаголюще сице: ‘повѣдаи

174,24:

людьмъ, яко на пятое лѣто Дънѣпру

174,25:

потещи въспяты, а землямъ преступати на

174,26:

ина мѣста, яко стати Гръчьстои земли на

174,27:

Русьскои, а Русьскои на Гръчьскои, и прочимъ

174,28:

землямъ измѣнити ся' ". Егоже невѣгласи

174,29:

послушаху, вѣрнии же на смѣяху ся, глаголюще ему:

174,30:

“Бѣсъ тобою играетъ на пагубу тобѣ”. Еже

175,1:

и бысть ему: въ едину бо ноць бысть безъ вѣсти.

175,2:

Бѣси бо, подѣтъкъше на зѣло вѣвоятъ; по семъ же

175,3:

насмисаютъ ся, { вѣвѣргъше } и въ пропасть смъртѣную,

175,4:

научивъше глаголати. Яко се съкажемъ бѣсовское

175,5:

наущение и дѣство. Бывъши бо единою

175,6:

скудости въ Ростовстѣи области, вѣстаста дѣва

175,7:

вѣлхва отъ Ярославля, глаголюща, яко “Вѣ съвѣмы,

175,8:

къто обилие държитъ”. И поидоста по Вѣлзѣ; и къдѣ

175,9:

придуча въ погостѣ, ту же нарекаста лучшая

175,10:

жены, глаголюща, яко си жито държитъ, а си

175,11:

медъ, а си рыбы, а си скору. И привожаху

175,12:

къ нима сестры своя и матере и жены

175,13:

своя. Она же въ мьчѣтъ прорѣзавъша за плечемъ,

175,14:

вынимаста любо жито, любо рыбу, и

175,15:

убивашета мъногы жены, имѣния ихъ

175,16:

имашета собѣ. И придоста на Бѣлоозеро, и

175,17:

бѣ о нею людии инѣхъ 300. Въ сеже время

175,18:

приключи ся прити отъ Святослава дань емлющю

175,19:

Яневи, сыну Вышатину; повѣдаша ему Бѣлозерци,

175,20:

яко дѣва кудесьника избила мъногы

175,21:

жены по Вѣлзѣ и по Шекѣснѣ, и пришѣла еста

175,22:

сѣмо. Янь же, испытавъ, чия еста смърда, и

175,23:

увѣдѣвъ, яко своего кнѣзя, посѣлавъ къ нимъ,

175,24:

иже около ею суть, и рече имъ: “Выдаите вѣлхва

175,25:

та сѣмо, яко смърда еста моего кнѣзя”.

175,26:

Они же сего не послушаша. Янь же поиде самъ

175,27:

без оружия, и рѣша ему отроци его: “Не

176,1:

ходи без оръжия, осоромяты тя”. Онъ же

176,2:

повелъ възяти оръжие отрокомъ, и бяста

176,3:

12 отрока съ нимъ, и поиде къ нимъ къ лѣсу.

176,4:

Они же сташа испълчивъше ся противу. Яневи

176,5:

же идуцю съ топорьцьмъ, выступиша отъ нихъ

176,6:

3 мужи придоша къ Яневи, рекуще ему:

176,7:

“Вида идеши на смъртъ, не ходи”. Оному же повелѣвъшю

176,8:

бити я, къ прочимъ же поиде. Они

176,9:

же сунуша ся на Яня, единъ грѣши ся Яня

176,10:

топорьмъ. Янь же оборотя топоръ удари и

176,11:

тылиемъ, повелъ отрокомъ същи я. Они же

176,12:

бѣжаша въ лѣсъ, убиша же ту попа

176,13:

Янева. Янь же, възшьдъ въ градъ къ Бѣлозерьцемъ, рече

176,14:

имъ, “Аще не имете възлхву сею, не иду отъ васъ

176,15:

за лѣто”. Бѣлозерьци же, шьдъше, яша и,

176,16:

и приведоша я къ нему. И рече има: “Чѣто ради

176,17:

погубиста толико чловѣкъ?” Онѣма же рекъшема,

176,18:

яко “Ти държатъ обилие; да аще

176,19:

истребивъ и избиевъ сихъ, будетъ гобино; аще ли хоцещи,

176,20:

то предъ тобою выемъве жито, или рыбу,

176,21:

или ино чъто”. Янь же рече: “По истинъ лъжета;

176,22:

сътвориль бо есть Богъ человекъка отъ земля, съставленъ костъми

176,23:

и жилами отъ кръве и нѣсть въ немъ ничътоже, и

176,24:

не вѣсть никътоже, тѣкъмо Богъ единъ вѣсть”.

176,25:

Она же рекоста: “Въ вѣвѣ, како есть человекъ

176,26:

сътворенъ”. Онъ же рече: “Како?”. Она же рекоста:

176,27:

“Богъ мывъ ся въ мовъници и въспотивъ ся,

177,1:

отъре ся вехътмъ, и съ вѣрже съ небесе на землю.

177,2:

И распрѣ ся сотона съ Богъмъ, кому въ немъ сътворити

177,3:

человекъка. И сътвори дияволъ человекъка, а Богъ душу

177,4:

въ нь вѣложи. Тѣмъ же, аще умьреть человекъкъ, въ землю

177,5:

идеть тѣло, а душа къ Богу”. Рече има Янь: “По истинъ

177,6:

прельстиль васъ есть бѣсъ; коему богу вѣруета?”

177,7:

Она же рекоста: “Антихрѣсту”. Онъ же рече има: “То

177,8:

къдѣ естъ?” Она же рекоста: “Сѣдитъ въ безднѣ”.

177,9:

Рече има Янь: “То кьи естъ богъ, сѣдяи въ безднѣ? То

177,10:

есть бѣсъ, а Богъ естъ сѣдяи на небеси на престолѣ,

177,11:

славимъ отъ ангелъ, иже предъстоятъ ему съ страхъмъ,

177,12:

не могуще на нь зрѣти. Сихъ бо ангелъ съвърженъ

177,13:

бысть, егоже вы глаголета антихрѣстъ, за величание

177,14:

его съвърженъ бысть съ небесе, и естъ въ безднѣ

177,15:

якоже вы глаголета, жьда, егда придетъ Богъ съ небесе. И

177,16:

сего имъ антихрѣста съвяжеть узами и

177,17:

посадить и въ огни вѣчнѣмъ съ слугами его и

177,18:

иже къ нему вѣрують. Вама же и съде муку

177,19:

прияти отъ мене, и по смърти тамо”. Онѣма же

177,20:

рекъшема: “Нама бози повѣдають: не можеша

177,21:

нама сътворити ничътоже”. Онъ же рече има: “Лъжють

177,22:

вама бози”. Она же рекоста: “Нама прѣдъстати

177,23:

предъ Святославъмъ, а ты не можеша сътворити

177,24:

ничътоже”. Янь же повелѣ бити я и потъргати

177,25:

брадѣ ею. Сима же тепенома и брадѣ ею потърганѣ

177,26:

проскѣпѣмъ, рече има Янь: “Чѣто вама бози

177,27:

мѣлвять?” Онѣма же рекѣшема: “Стати намѣ предѣ

178,1:

Святославѣмъ”. И повелѣ Янь вѣложити рубля вѣ уста

178,2:

има и привязати я кѣ упругомѣ, и пусти предѣ

178,3:

собою вѣ лодии, и самѣ по нихѣ иде. И сташа

178,4:

на устии Шекѣсны, и рече има Янь: “Чѣто вамѣ

178,5:

бози мѣлвять?” Она же рекоста: “Сице нама бози

178,6:

мѣлвять: не быти нама живымѣ отѣ тебе”. И рече

178,7:

има Янь: “То вамѣ право повѣдали”. Она же

178,8:

рекоста: “Аще на пустиши, мѣного ти добра

178,9:

будеть; аще ли наю погубиши, мѣногу печаль

178,10:

приимеши и зѣло”. Онѣ же рече има: “Аще ваю

178,11:

пущю, то зѣло ми будетѣ отѣ Бога; аще ли васѣ погублю,

178,12:

то мѣзда ми будетѣ”. И рече Янь повозьникомѣ: “Ци

178,13:

кому васѣ кѣто родинѣ убиенѣ отѣ сею?” Они же

178,14:

рѣша: “Мѣнѣ мати, другому сестра, иному рожение”.

178,15:

Онъ же рече имъ: “Мъстите своихъ”. Они же поимъше,

178,16:

убиша я и повѣсиша я на дубѣ: отъмъстие

178,17:

приимъша отъ Бога по правдѣ. Яневи же идущю

178,18:

домови, въ другую ноцъ медвѣдь възлѣзъ,

178,19:

угрызе я, и сънѣсть. И тако погыбнуста

178,20:

наущениемъ бѣсовскимъ, инѣмъ вѣдуща и гадающа, а

178,21:

своя пагубы не вѣдуща. Аще ли быста

178,22:

вѣдала, то не быста пришъла на мѣсто се, идеже

178,23:

ятома има быти; аще ли ята быста, то

178,24:

почто глаголаста: “Не умрети нама”, оному мыслящю

178,25:

убити я? Нъ се есть бѣсовское наущение;

178,26:

бѣси бо не вѣдятъ мысли чловѣчскыя, нъ влагають

178,27:

помыслъ въ чловѣка, тайны не съвѣдуще.

179,1:

Богъ же единъ съвѣсть помышления чловѣчская,

179,2:

бѣси бо не съвѣдаютъ ничътоже; суть бо немощни

179,3:

и худи възоръмь. Яко и се съкажемъ о възорѣ

179,4:

ихъ и о омрачени ихъ. Въ си бо времена,

179,5:

въ лѣта си, приключи ся нѣкоему Новѣгородьцю

179,6:

прити въ Чюдѣ, и приде къ кудесьнику, хотя

179,7:

вълхвования отъ него. Онъ же по обычаю своему

179,8:

нача призывати бѣсы въ храмину свою. Новѣгородьцю

179,9:

же сѣдящю на порозѣ тоя храмины,

179,10:

кудесьникъ же лежаше оцѣпъ; и шибѣ имь

179,11:

бѣсъ. Кудесьникъ же вѣставъ рече Новѣгородьцю:

179,12:

“Бози не смѣють прити, нѣчто имаши на собѣ,

179,13:

егоже боять ся”. Онъ же помяну на собѣ

179,14:

крѣстъ, и отъшѣдъ, постави кромѣ храмины тоя.

179,15:

Онъ же нача изнова призывати бѣсы. Бѣси

179,16:

же мѣтвьѣше имь, повѣдаша, чѣто ради пришѣлъ

179,17:

естъ. По семь же почѣ прашати его: “Чѣто ради

179,18:

боять ся его, егоже носимъ на собѣ крѣста?”

179,19:

Онъ же рече: “То естъ знамение небеснаго Бога,

179,20:

егоже наши бози боять ся”. Онъ же рече: “То каци

179,21:

суть бози ваши, кѣде живутъ?” Онъ же рече: “Бози наши живутъ

179,22:

въ бездѣнахъ. Суть же образъмъ чърни, крилати,

179,23:

хвосты имущѣ; възсходятъ же и подъ небо,

179,24:

слушающе вашихъ Боговъ. Ваши бо Бози на небеси

179,25:

суть. Аще кѣто умреть отъ вашихъ людии, то възносимъ

179,26:

естъ на небо; аще ли отъ нашихъ умираеть,

179,27:

то носимъ естъ къ нашимъ Богомъ въ бездѣну”. Якоже и

179,28:

естъ: грѣшници бо въ адѣ суть, жѣдуще муки

180,1:

вѣчныя, а правѣдници въ небеснѣмъ жилищи вѣдворяють ся

180,2:

съ ангелы. Сица ти естъ бѣсовская

180,3:

сила и лѣпота и немощъ. Тѣмъ же прельщають

180,4:

чловѣкы, веляще имъ глаголати видѣния, являюще ся

180,5:

имъ, не съвършенымъ вѣрою, являюще ся въ снѣ,

180,6:

инѣмъ въ мѣчѣтѣ, и тако вѣлхвуютъ научениемъ

180,7:

бѣсовскимъ. Паче же женами бѣсовская вѣлшвенія

180,8:

бывають; искони бо бѣсъ жену

180,9:

прельсти, си же мужа; тако въ си роды

180,10:

мѣного вѣлхвуютъ жены чародѣиствѣмъ и

180,11:

отравою и инѣми бѣсовскими кѣзньми. Нъ и

180,12:

мужи прельщени бывають отъ бѣсовъ невѣрнии,

180,13:

яко се въ първыя роды, при апостолѣхъ

180,14:

бо бысть Симонъ вѣлхвъ, иже творяше

180,15:

вѣлшствѣмъ пѣсомъ глаголати чловѣчскы, и самъ

180,16:

премѣняшеть ся, ово старъ, ово молодъ, ово ли

180,17:

инога премѣняше въ инога образъ въ мѣчтанни.

180,18:

Сице творяшета Анънии и Амврии вѣлшвениемъ

180,19:

чюдеса противу Моисѣви,

180,20:

нъ въскорѣ не възмогоста противу

180,21:

Моисѣви. Нъ и Кунопъ творяше мѣчтаниемъ

180,22:

бѣсовскимъ, яко и по водамъ ходити, и ина

180,23:

мѣчтанія творяше, бѣсѣмъ льстимъ, на пагубу

180,24:

собѣ и инѣмъ. Сиць бѣ вѣлхвъ вѣсталъ при

180,25:

Глѣбѣ Новѣгородѣ; глаголашеть бо людѣмъ, творя ся

180,26:

акы Богъ, и мѣногы прельсти, мало не весь

180,27:

града, глаголашеть бо, яко {провѣде вся }
все вѣдаю }

180,28:

хуля вѣру хръстияньскую, глаголашеть бо, яко “Преиду

181,1:

по Вълхову предъ всѣми”. И бысть мятежь въ градъ,

181,2:

и вси яша ему вѣру, и хотяху побити

181,3:

епископа. Епископъ же, възъмъ кръсть и обълкъ ся въ ризы,

181,4:

ста, рекъ: “Иже хоцеть вѣру яти вълхву, тъ да

181,5:

за нь идеть; аще ли вѣруеть къто кръсту, да

181,6:

идеть”. И раздѣлиша ся надъвое: князь бо Глѣбъ

181,7:

и дружина его сташа у епископа, а людие

181,8:

вси идоша за вълхва. И бысть мятежь великъ

181,9:

межю ими. Глѣбъ же възьма топоръ подъ

181,10:

скуть, и приде къ вълхву и рече ему: “То вѣси ли,

181,11:

что утро хоцеть быти, что ли до вечера?”

181,12:

Онъ же рече: “Провѣде вся” И рече Глѣбъ: “То

181,13:

вѣси ли, что хоцеть дньсь быти?” “Чюдеса

181,14:

велика сътворю”. Глѣбъ же, выня топоръ,

181,15:

ростя и, и паде мъртвъ, и людие разидоша ся.

181,16:

Онъ же погыбе тѣлъмь и душею, предавъ ся

181,17:

дияволу.

181,18:

Въ лѣто 6580. Принесоша святая страсотърпыца

181,19:

Бориса и Глѣба. Съвъкупивъше ся Ярославичи,

181,20:

Изяславъ, Святославъ, Всеволодъ, митрополитъ

181,21:

же бѣ тѣгда Георгии, епископъ Петръ Переяславъскыи,

181,22:

Михаилъ Юриевъскыи, Феодосии

181,23:

игумень Печеръскыи, Софронии святаго

181,24:

Михаила игумень, Германъ святаго Съпаса игумень,

181,25:

Никола игумень Переяславъскыи, и игумени вси,

181,26:

сътворыше праздникъ,

181,27:

свѣтълъ, преложиша я въ новую църкъвь,

181,28:

юже съдѣла Изяславъ, яже стоить и нынѣ. Възъмъше

181,29:

първое Бориса въ древянѣ рацѣ Изяславъ, Святославъ,

181,30:

Всеволодъ, възъмъше на рама своя понесоша,

182,1:

предъидущимъ чьрноризьцемъ, свеща държаще

182,2:

въ рукахъ, и по нихъ диякони съ кадилы,

182,3:

и по семь презвутери, и по нихъ епископи съ митрополитъмъ,

182,4:

по нихъ съ ракою идяху. И принесъше въ новую

182,5:

църквъ, отвързоша раку, испълни ся църкѣви

182,6:

благоуханиѣ воня благи; видѣвъше се, прославиша

182,7:

Бога. И митрополита ужась обиде, бѣ бо нетвърдо

182,8:

веруя къ нима; и падъ ниць, просяше

182,9:

прощения. И цѣловавъше мощи его, вѣложиша и

182,10:

въ раку камену. По семъ же, възъмъше Глѣба въ рацѣ

182,11:

каменѣ, вѣставиша на сани, и емъше за ужа,

182,12:

везоша. И яко быша въ двѣрхъ, ста рака,

182,13:

не поидуци. И повелѣша народу зѣвати: “Господи,

182,14:

помилуй”, и повезоша и. И положиша я

182,15:

мѣсяца мая въ 20. И отпѣвъше литургию,

182,16:

обѣдаша братия закупъ, кѣждо съ бояры

182,17:

своими, и съ любѣвию великою. Бѣ тѣгда

182,18:

дѣржа Вышегородъ Чюдинъ, а църквъ Лазорь.

182,19:

По семъ разидоша ся въ свояси.

182,20:

Въ лѣто 6581. Въздвиге дияволъ котору

182,21:

въ братии сеи Ярославичихъ. Бывъши распъре

182,22:

межи ими, быста съ себе Святославъ съ Всеволодъмь

182,23:

на Изяслава. И изиде Изяславъ ис Кыева,

182,24:

Святославъ же и Всеволодъ внидоста въ Киевъ,

182,25:

мѣсяца марта 22, и сѣдоста на столъ на Берестовѣмь,

182,26:

преступивъша заповѣдь отню. Святославъ

182,27:

же бѣ начало выгнанию братьню, желая

182,28:

большая власти; Всеволода бо прельсти, глаголя,

182,29:

яко “Изяславъ сватаеть ся съ Всеславъмь, мысля

182,30:

на наю; да аще его не варивъ, имать

183,1:

насъ прогнати. И тако възостри Всеволода на

183,2:

Изяслава. Изяславъ же иде въ Ляхы съ имѣниемь

183,3:

многомь и съ женою, уповая богатствъмь многомь, глаголя, яко “Симь
налъзу вои”. Еже все

183,4:

възяша у него Ляхове, показаша ему путь

183,5:

отъ себе. А Святославъ сѣде въ Киевъ, прогнавъ

183,6:

брата своего, преступивъ заповѣдь отню, паче

183,7:

же Божию. Велии бо есть грѣхъ преступати

183,8:

заповѣдь отъца своего: ибо испърва преступиша

183,9:

сынове Хамови на землю Сифову, по 400 лѣтъ

183,10:

отъмъщение прияша отъ Бога, отъ племене бо Сифова

183,11:

суть Еврѣи, иже избише Хананѣиско

183,12:

племя, въсприяша свои жребии и свою землю. И

183,13:

паки преступи Исавъ заповѣдь отъца своего,

183,14:

и прия убиство: не добро есть преступати

183,15:

предѣла чужаго. Въ сеже лѣто основана

183,16:

бысть църкы. Печерская игуменьмъ Феодосиемъ

183,17:

и епископъмъ Михаилъмъ, митрополиту

183,18:

Георгию тѣгда сущю въ Грьцѣхъ,

183,19:

Святославу въ Киевѣ сѣдящю.

183,20:

Въ лѣто 6582. Феодосии, игумень

183,21:

Печерьскыи, престави ся. Съкажемъ о

183,22:

успении его мало. Феодосии бо обычаи

183,23:

имяше приходящю постьному времени,

183,24:

въ недѣлю Масльную, вечеръ, по обычаю цѣловавъ

183,25:

братию и поучивъ ихъ, како проводити

183,26:

постное время, въ молитвахъ нощныхъ и дньевныхъ, и

183,27:

блюсти ся отъ помысль сквърныхъ, отъ

183,28:

бѣсовскаго насѣянiя. “Бѣси бо, рече, {насѣвають }
{въсѣвають }”

183,29:

чърноризцемъ помышления, похотѣнiя лукава,

184,1:

въжагающе ему помыслы, и тѣми врежаеми

184,2:

бывають имъ молитвы. Да приходящая таковыя

184,3:

мысли възбраняти знамениемъ кръстнымъ,

184,4:

глаголюще сице: Господи Иисусе Христе, Боже нашъ, помилуй насъ,

184,5:

аминь. И къ симъ въздржанiе имѣти отъ мѣногаго

184,6:

брашна; въ ядении бо мѣнозѣ и питии

184,7:

безмѣрнѣ въздрастають помысли лукавии,

184,8:

помысломъ же въздрастѣшемъ сѣтваряеть ся грѣхъ”.

184,9:

“Тѣмъ же, рече, противити ся бѣсовскому дѣиству

184,10:

и пронырству ихъ, блюсти ся отъ лѣности и

184,11:

отъ мѣногаго сѣна, и бѣдру быти на пѣние църкѣвное,

184,12:

и на предания отъчская и почитания кѣнижная.

184,13:

Паче же имѣти въ устѣхъ Псалтырь Давыдовъ

184,14:

подобаетъ чьрноризьцемъ, симъ прогонити

184,15:

бѣсовское уныние. Паче же имѣти

184,16:

любовь въ собѣ къ мньшимъ и къ старѣшимъ

184,17:

покорение и послушание, старѣшимъ же

184,18:

къ мньшимъ любовь и наказание, и образъ бывати

184,19:

собою въздержаниемъ и бѣдѣниемъ и хоженіемъ и

184,20:

сѣмѣреніемъ, и тако наказывати мньшая, и утѣшати

184,21:

я, и тако проводити постъ”. Глаголашеть бо

184,22:

сице, яко “Богъ далъ есть намъ 40 днии сию

184,23:

на очищение души. Се бо есть десятина,

184,24:

отъ лѣта даема Богу. Дьнии бо есть отъ года до года

184,25:

300 и 60 и 5, и отъ сихъ дьнии десятыи днь

184,26:

въздаяти Богу десятину, еже есть постъ

184,27:

четырідесятъни, въ няже дьни очистивъши ся душа, празднуеть

184,28:

свѣтло на Въскрсьсении Господьне, веселяще ся

184,29:

о Бозѣ. Постьное бо время очищаетъ умъ

185,1:

чловѣку. Пощение бо испърва проображено бысть,

185,2:

Адаму не въкуси отъ древа единого;

185,3:

пости бо ся Моисѣи дѣнии 40, съподоби ся

185,4:

прियाи законъ на горѣ Синаистѣи, и видѣвъ

185,5:

славу Божию; постѣмъ Самуила мати роди;

185,6:

постивъше ся Ниневгитяне гнѣва Божия избыша;

185,7:

постивъ ся Даниль видѣния съподоби ся;

185,8:

постивъ ся Илия акы на небо възять бысть въ пищу

185,9:

породную; постивъше ся трие отроци угасиша силу

185,10:

огньную; постивъ ся Господь дѣнии 40, намъ

185,11:

показа постъное время; постѣмъ апостоли искорениша

185,12:

бѣсовское учение; постѣмъ явиша ся отци наши

185,13:

акы свѣтила въ мирѣ, и сияють и по смърти,

185,14:

показавъше труды великыя и въздържаніе,

185,15:

яко сеи великыи Антонии и Еуфимии и

185,16:

Сава и прочии отци, ихъже мы порывнуимъ,

185,17:

братіе”. Сиче поучивъ братію и цѣловавъ вся

185,18:

по имени, и тако изидяше изъ монастыря,

185,19:

възимая мало коврижъкъ; и въшъдъ въ пещеру,

185,20:

и затворяше двъри пещеръ и засыпаше пърстию,

185,21:

и не глаголаше никомуже; аще ли будяше

185,22:

нужное орудие, то окънъцьмъ мало бесѣдоваше

185,23:

въ субботу или въ недѣлю, а по ины дъни

185,24:

пребываше въ постъ и въ молитвахъ, въздържа ся

185,25:

крѣпъко. И приходяше въ монастырь въ пятъкъ

185,26:

на канунъ Лазаревъ; въ сии бо дънь конъчаеть ся

185,27:

постъ 40 дънии, начинаемъ отъ първаго понедѣльника

185,28:

наставъши Феодоровъ недѣли, конъчаеть

185,29:

ся въ пятъкъ Лазаревъ; а страстная недѣля

186,1:

установлена есть постити ся страстии ради Господня.

186,2:

Феодосиеви же пришъдъшю по обычаю цѣлова

186,3:

братию, и празднова съ ними недѣлю Цвѣтъную.

186,4:

И дошъдъ великаго дъне Въскрсьсеня, по обычаю

186,5:

празднова свѣтло, въпаде въ болѣзнь. Разболѣвъшю

186,6:

ся ему и болѣвѣшю дѣнии 5,

186,7:

по семь, бывѣшю вечеру, повелѣ изнести ся на

186,8:

дворъ; братия же, възъмѣше и на саньхъ, поставиша

186,9:

и прямо църкѣви. Онъ же повелѣ съзъвати

186,10:

братию всю, братия же ударише въ било,

186,11:

и събъраша ся вси. Онъ же рече имъ: “Братие моя и

186,12:

отци мои и чада моя! Се азъ отъхожю отъ васъ,

186,13:

якоже яви ми Господъ въ постъное время, въ пещерѣ

186,14:

сущю ми, изити отъ свѣта сего. Вы же кого

186,15:

хощете игуменъмъ имѣти себѣ, да и азъ благословление

186,16:

подалъ быхъ ему?” Они же рекоша ему: “Ты

186,17:

еси отъць намъ всѣмъ, да егоже изволиши самъ,

186,18:

тъ намъ буди отъць и игуменъ, и послушаемъ

186,19:

его, яко и тебе”. Отъць же нашъ Феодосии рече:

186,20:

“Шъдѣше кромѣ мене наръцѣте, егоже хощете,

186,21:

кромѣ дѣвою брату, Николы и Игната; въ прочихъ

186,22:

кого хощете, отъ старѣшихъ и до мньшихъ”. Они же

186,23:

послушавъше его, отъступиша мало къ църкѣви,

186,24:

съдумавъше, посълаша дѣва брата, глаголюще сице: “Егоже

186,25:

изволить Богъ и твоя чьстѣная молитва, егоже тобѣ

186,26:

любо, того нарици”. Феодосии же рече имъ: “Да

186,27:

аще отъ мене хочете игумена прияти, то азъ

186,28:

сътворю вамъ не по своему изволению, нъ по

186,29:

Божію строению”. И нарече имъ Якова презвутера.

187,1:

Братии же нелюбо бысть, глаголюще яко “Не

187,2:

сдѣсть постриганъ”. Бѣ бо Ияковъ пришълъ

187,3:

съ Лтыца съ братъмъ своимъ Павлѣмъ. И начаша

187,4:

братия просити Стефана деместьника, суца тѣгда

187,5:

ученика Феодосиева, глаголюще, яко “Съсь възраслъ

187,6:

есть подъ рукою твоею, и у тебе послужилъ

187,7:

есть; сего ны вѣдай”. Рече же имъ Феодосии:

187,8:

“Се азъ, по Божію повелѣнію, нареклъ бѣхъ

187,9:

Иякова; се же вы свою волю сътворити

187,10:

хочете”. И послушавъ ихъ, предасть имъ Стефана,

187,11:

да будеть имъ игумень. И благослови Стефана,

187,12:

и рече ему: “Чадо! Се предаю ти манастирь, блюди

187,13:

съ опасениемъ его, и яже устроишь въ

187,14:

службахъ, то държи. Предания манастирская

187,15:

и устава не измѣняи, нъ твори вься по закону

187,16:

и по чину манастирську”. И по семь възъмъше и

187,17:

братия, и несоша и въ кѣлию и положиша на

187,18:

одръ. И шестому дъни наставъшю, больну сущю вельми,

187,19:

приде къ нему Святославъ съ сынъмъ своимъ Глѣбъмъ.

187,20:

И съдѣящема има у него, рече ему

187,21:

Феодосии: “Се отъхожю свѣта сего, и се предаю

187,22:

ти манастирь на съблюденіе, еда будеть

187,23:

что съмятение въ немъ. И се поручаю игуменьство

187,24:

Стефану, не даи его въ обиду”. Кънязь

187,25:

цѣловавъ его, и обѣща ся пеци ся манастирьмъ,

187,26:

и иде отъ него. Семому же дъни пришъдъшю, изнамагающю,

187,27:

Феодосиеви, призъва Стефана и братию, и нача

187,28:

имъ глаголати сице: “Аще по моему ошъствию свѣта

187,29:

сего, аще буду Богу угодилъ и приялъ мя

187,30:

будеть Богъ, то по моему ошъствию монастырь

187,31:

ся начънетъ строити и прибывати въ немъ: то

187,32:

вѣжъте, яко приялъ мя есть Богъ. Аще ли, по моему

187,33:

животъ, оскудѣвати начънетъ монастырь чърноризци

188,1:

и потребами монастырьскими, то вѣдуще

188,2:

будете, яко не угодилъ буду Богу”. И се ему

188,3:

глаголющу, плакаху ся братия, глаголюще: “Отъче! Моли за ны

188,4:

къ Богу; вѣмы бо, яко Богъ труда твоего не презърить”.

188,5:

И пресѣдящи братия у него ту ноць вьсю, и

188,6:

наставъшю дъни осмому, въ 2-ю субботу по Пасцѣ,

188,7:

въ часъ 2 дъне, предасть душу въ руцѣ Божии,

188,8:

мѣсяця мая въ 3 дънь, индикта въ 11 лѣто.

188,9:

Плакаша ся по немъ братия. Бѣ же Феодосии

188,10:

заповѣдалъ положити ся въ пещерѣ, идѣже показа

188,11:

труды мъногы, рекъ сице: “Въ ноць похороните

188,12:

тѣло мое”, якоже и сътвориша. Вечеру бо

188,13:

приспѣвъшю, братия възъмъше тѣло его, и положиша

188,14:

и въ пещерѣ, проводивъше съ пѣсньми, съ свѣщами,

188,15:

чѣстно, на хвалу Господу нашему Иисусу Христу.

188,16:

Стефану же предържащю манастиръ и

188,17:

блаженое стадо, еже бѣ съвъкупилъ Феодосии,

188,18:

таки чърнцѣ, яки свѣтила въ Руси съяютъ: ови

188,19:

бо бяху постъници крѣпъци, ови же на бѣдѣние,

188,20:

ови на кланяние колѣнное, ови на пощение

188,21:

чресъ днь и чресъ дѣва дњи, {ини } же ядуще
овии

188,22:

хлѣбъ съ водою, ини же зелие варено, а друзии сыро.

188,23:

Въ любви пребывающе, мньшии покаяюще ся

188,24:

старѣшимъ, не смѣюще предъ ними глаголати, нъ всѣ

188,25:

съ покорениемъ и съ послушаниемъ великъмъ. Такоже

188,26:

и старѣшии имяху любвь къ мньшимъ,

188,27:

наказаху, утѣшающе, яко чада възлюбленая.

188,28:

Аще которыи братъ въ етеро прегрѣшение въпадше,

188,29:

утѣшаху, и епитемию

188,30:

3 ли 4, за великую любовь:

188,31:

такъ бо бѣше любви въ братии тои и въздержаніе

188,32:

велико. Аще братъ етеръ выидяше из

188,33:

манастыря, всѣхъ братія имяху о томъ печаль

189,1:

велику, посылаючи по нь, приводяху брата

189,2:

къ монастырю, шѣдъше всѣхъ кланяху ся игумену,

189,3:

и моляху игумена, и приимаху брата въ манастырь

189,4:

съ радостію. Тацѣ бо бѣша любовьници и въздержьници,

189,5:

отъ нихъже намѣню нѣколико мужь

189,6:

чюдныхъ.

189,7:

Първыи Демианъ презвутеръ бѣше

189,8:

такъ постыникъ и въздержьникъ, яко развѣ хлѣба и

189,9:

воды ясти ему до смърти своя. Аще кѣто коли

189,10:

принесяше дѣтищъ больнъ, кацѣмъ любо недугъмъ

189,11:

одържимъ, приношаху въ манастырь, ли съвършенъ

189,12:

человѣкъ, кацѣмъ любо недугъмъ одържимъ, приходяще

189,13:

въ манастирь къ блаженому Феодосью, повелѣваше

189,14:

сему Демиану молитву творити болящему; и

189,15:

абие творяше молитву, и маслъмъ помазаше,

189,16:

приимаху ищѣление приходящии къ нему. Разболѣвъшю

189,17:

же ся и конць прияти лежащю ему

189,18:

въ немощи, приде къ нему ангель въ образѣ

189,19:

Феодосиевъ, даруя ему цѣсарство небесное за

189,20:

труды его. По семъ же приде Феодосии съ братиею,

189,21:

и съдоша у него, оному же изнамагающю,

189,22:

възърѣвъ на игумена, рече: “Не забываи, игумене,

189,23:

еже ми еси обѣщаль”. И разумѣ великыи

189,24:

Феодосии, яко видѣние видѣ, и рече ему:

189,25:

“Брате Демиане! Еже есмь обѣщаль, то ти

189,26:

буди”. Онъ же съмѣживъ очи, предасть духъ

189,27:

въ руцѣ Божии. Игуменъ же и братия похорониша

189,28:

тѣло его.

189,29:

Такъже и другыи братъ, именемъ Еремия,

189,30:

иже помъняше крѣщение земль Русьскыя. Сему

190,1:

бѣ даръ данъ отъ Бога: провидѣ будущая,

190,2:

и аще кого видяше въ помышлении,

190,3:

обличаше и въ тайнѣ, и наказаше блюсти ся

190,4:

отъ диявола. Аще которыи братъ мышляше

190,5:

ити из манастиря, узъряше и, пришѣдъ къ нему,

190,6:

обличаше мысль его и утѣшаше брата.

190,7:

Аще кому чѣто речаше, ли добро, ли зѣло,

190,8:

сѣбывашеть ся старъче слово.

190,9:

Бѣ же и другыи старъць, именемъ Матфѣи,

190,10:

бѣ прозорливъ. Единою бо ему стоящю въ

190,11:

църкѣви на мѣстѣ своемъ, възведъ очи свои,

190,12:

позърѣ по братии, иже стоятъ поюще по обѣма

190,13:

странами, и видѣ обиходяща

190,14:

бѣса, въ образѣ Ляха, въ лудѣ, и носяща

190,15:

въ приполѣ цвѣтъкъ, иже глаголетъ ся лѣпъкъ. И обиходя

190,16:

подълѣ братию, възимая изъ лона цвѣтъкъ,

190,17:

вържаше на кого любо. Аще прильняше кому

190,18:

цвѣтъкъ поющихъ отъ братия, мало стоявъ

190,19:

и раслабленъ умъмъ, вину сътвориъ каку любо, исхожаше

190,20:

изъ църкѣви, шѣдъ въ кѣлию, и спаше,

190,21:

и не възвратяшеть ся въ църкѣвь до отпѣтїя. Аще

190,22:

ли вържаше на другаго, и не прильняше къ нему

190,23:

цвѣтъкъ, стояше крѣпъко въ пѣнии, донѣдеже

190,24:

отъпояху утрънюю, и тѣгда идяше въ кѣлию

190,25:

свою. Се же вида старьць, повѣда братии

190,26:

своеи. Паки же сии старьць видѣ се: по обычаю

190,27:

бо сему старьцю отъстоявъшю утрънюю, братия, отпѣвъше заутрънюю,

190,28:

предѣ зорями идоша по кѣлиямъ своимъ,

190,29:

съ же старьць послѣ исхожаше ис църкѣви.

190,30:

Идущю же ему единою, сѣде почивая

191,1:

подѣ билтъмъ, бѣ бо кѣлия его подале църкѣве, и

191,2:

видѣ се, акы тѣлпа поиде отъ вратъ; възведѣ

191,3:

очи свои, видѣ единого сѣдяща на свинии,

191,4:

а другыя текуща около его. И рече имъ старьць:

191,5:

“Камо идете?”. И рече бѣсъ сѣдѣи на свинии: “По Михалѣ

191,6:

по Тольбековича”. Старьць же знамена ся

191,7:

крѣстнымъ знаменіемъ, и приде въ кѣлию свою. Яко

191,8:

бысть свѣтъ и разумъ старьць, рече кѣлинику:

191,9:

“Иди, въпроси, есть ли Михалъ въ кѣлии?”. И рѣша

191,10:

ему, яко “Высочилъ есть чресъ стѣлпие по

191,11:

заутрѣни”. И повѣда старьць видѣние се игумену

191,12:

и братии. При семь бо старьци Феодосии престава ся,

191,13:

и бысть Стефанъ игуменъ, и по Стефанъ

191,14:

Никонъ и сему старцю и еще сущю. Единою

191,15:

ему стоящю на утрѣни, възведъ очи свои,

191,16:

хотя видѣти игумена Никона, и видѣ осьла,

191,17:

стояща на игумени мѣстѣ; и разумъ, яко не

191,18:

въсталъ есть игуменъ. Также и ина мѣнога видѣния

191,19:

провидя старьць, и почи въ старости добръ

191,20:

въ монастыри семь.

191,21:

Яко се бысть другыи чьрноризьць, именемь

191,22:

Исакии, яко еще сущю

191,23:

въ мирьскомь житии, и богату сущю ему,

191,24:

бѣ бо купць, родѣмь Торопъчанинѣ, и помысли

191,25:

быти мьнихѣ, и раздая имѣние свое требующимѣ

191,26:

и манастыремѣ, и иде къ великому Антонию

191,27:

въ пещеру, моля ся ему, да бы и сътвориль

191,28:

чьрноризьцьмѣ. И приятъ и Антонии, и

191,29:

възложи на нь пѣрты чьрньчьскыя, нарекъ

192,1:

имя ему Исакии, бѣ бо имя ему Чьрнь. Съ

192,2:

же Исакии въсприя житие крѣпъко: облече

192,3:

бо ся въ власяницу, и повелѣ купити собѣ

192,4:

козьлѣ, и одѣра мѣхѣмь козьлѣ, и възвлече

192,5:

на власяницу, и осѣше около его кожа сыра.

192,6:

И затвори ся въ пещерѣ, въ единой улици, въ

192,7:

кѣлици малѣ, яко 4 лакѣтъ, и ту моляше

192,8:

Бога съ слъзами. Бѣ же ядѣ его проскура едина,

192,9:

и та же чресъ днь, и воды въ мѣру пияше.

192,10:

Приношаше же ему великыи Антонии, и

192,11:

подаваше окънъцьмъ ему, яко ся вѣмѣстяше

192,12:

рука, и тако приимаше пищу. И того сътвори

192,13:

лѣтъ 7, на свѣтъ не вылазя, ни на ребрѣхъ

192,14:

лѣжа, нѣ сѣдя мало приимаше сна. И

192,15:

единою, по обычаю, наставъшую вечеру, поча

192,16:

кланяти ся, поя псалмы, оли и до полунощия;

192,17:

яко трудяшеть ся, сѣдяше на сѣдалѣ своемъ.

192,18:

Единою же ему сѣдящю, по обычаю, и свѣщю

192,19:

угасивъшую, вънезапу свѣтъ вѣсия, яко сълньца

192,20:

въ пещерѣ, яко зракъ вынимая чловѣку.

192,21:

И поидоста дѣвѣ уноши къ нему красьна, и блистаста

192,22:

лице има, акы сълньце, и глаголаща къ нему: “Исакие,

192,23а:

въ есѣ ангела, а се идетъ къ тобѣ Христосъ съ ангелы”.

192,23б:

и вѣставъ Исакии, видѣ тълпу и лица ихъ паче

192,23в:

сълньца, и единъ посредѣ ихъ, и сияху отъ лица его

192,23д:

паче всѣхъ; и глаголаста ему: “Исакие, то ти Христосъ; падъ,

192,24:

поклони ся ему”. Онъ же не разумъ бѣсовскаго

192,25:

дѣйства, ни памяти прекрѣстити ся, и выступи,

192,26:

поклони ся, акы Христу, бѣсовску дѣйству. Бѣси

192,27:

же кликнуша и рекоша: “Нашъ еси уже, Исакие”.

192,28:

И въведъше и въ кѣлицию, и посадиша и. И

192,29:

начаша садити ся около его, пълна кѣлия

193,1:

ихъ и улица Печерская. И рече единъ отъ бѣсовъ,

193,2:

глаголемыи Христосъ: “Възмѣте сопѣли и бубны и гусли,

193,3:

и ударяйте атъ ны Исакии съпляшетъ”. И удариша

193,4:

въ сопѣли и въ гусли и въ бубны,

193,5:

и начаша имъ играти. И утомивъше и, оставиша

193,6:

и еле жива, и отъидоша, поругавъше ся

193,7:

ему. Заутра же бывъшю свѣту и приспѣвъшю

193,8:

въкушению хлѣба, приде Антонии по обычаю

193,9:

по обычаю, и глагола: “Господи, благослови, отъче Исакие!”. И

193,10а:

не бысть гласа, ни послушания. И многашъды глагола Антонии, и не бысть

193,10б:

отвъѣта. И рече Антонии: “Се уже преставиль ся

193,11:

есть”. И посъла въ манастирь по Феодосия

193,12:

и по братию. И отъкопаша, къде бѣ загражено

193,13:

устие, и пришъдъше, възяша и, мняще мъртва

193,14:

и вынесъше положиша и предъ пещерою. И

193,15:

узръѣша, яко живъ естъ. И рече игумень Феодосии,

193,16:

яко “Се имать быти отъ бѣсовскаго

193,17:

дѣиства”. И положиша и на одрѣ и служаше

193,18:

около его Антонии. Въ суже времена приключи ся

193,19:

Изяславу прити из Ляховъ, и нача

193,20:

гнѣвати ся Изяславъ на Антония за Вьсеслава.

193,21:

И присълавъ Святославъ, нощию поя

193,22:

Антония Чърнигову. Антонии же пришъдъ къ Чърнигову

193,23:

възлюби Болъдину гору; ископавъ

193,24:

печеру, ту ся въсели. И естъ ту манастирь

193,25:

святя Богородица, на Болъдинахъ горахъ и до сего

193,26:

дни. Феодосии же, увѣдавъ, яко Антонии

194,1:

шълъ къ Чърнигову, шьдъ съ братиею възъ Исакия

194,2:

и принесе и къ собѣ въ кѣлию, и служаше

194,3:

около его, бѣ бо раслабленъ тѣлѣмъ и умѣмъ, яко не

194,4:

мощи ему обратити ся на другую страну,

194,5:

ни вѣстати, ни сѣдѣти, нѣ лежаше на единой

194,6:

странѣ, и подѣ ся поливаше мѣногашѣды, и

194,7:

чървие кыняху ся подѣ бедру ему съ мочения

194,8:

и съ полѣвания. Феодосии же самѣ своима

194,9:

рукама омываше и съпряташеть и; за 2 лѣтѣ

194,10:

се сътвори около его. Се же бысть дивно чюдно;

194,11:

яко за 2 лѣтѣ лежа, сии ни хлѣба вѣкуси,

194,12:

ни воды, ни отѣ какаго брашьна, ни отѣ овоща, ни

194,13:

языкъмъ проглагола, нѣ нѣмъ и глухъ лежа за 2 лѣтѣ.

194,14:

Феодосии же моляше Бога за нѣ, и молитву

194,15:

творяше надѣ нимъ ноцѣ и дѣнь, донѣдеже

194,16:

на 3-ее лѣто проглагола, и слыша, и на ногы

194,17:

нача вѣстятти акы младеньцѣ, и нача ходити.

194,18:

И не брѣжаше въ църквѣ ити, нужею привлечашу

194,19:

и къ църкѣви; и тако по малу научиша

194,20:

и. И по семъ научи и на трапезьницю

194,21:

ходити, и посажаше и кромѣ братия, и

194,22:

положаху предъ нимъ хлѣбъ, и не възьмяше его,

194,23:

ольны възложити въ руцѣ ему. Феодосии же

194,24:

рече: “Положите хлѣбъ предъ нимъ, и не възкладайте

194,25:

въ руцѣ ему, атъ самъ ясть”. И не бреже

194,26:

за недѣлю ясти. И по малу оглядавъ ся

195,1:

кусаше хлѣба, и тако научи ся ясти. И тако

195,2:

избави и Феодосии отъ кѣзни дияволя и отъ прельсти его.

195,3:

Исакии же възприя паки дързновение и въздържаніе

195,4:

жестоко. Феодосию же преставльшю ся, и

195,5:

Стефану въ него мѣсто бывъшю, Исакии же

195,6:

рече: “Се уже прельстиль мя еси дияволе,

195,7:

сѣдяща на единомъ мѣстѣ; а уже не имамъ ся затворити

195,8:

въ печерѣ, нѣ имамъ тя побѣдити, ходя

195,9:
въ манастиръ”. И облече ся въ власяницу, и на

195,10:
власяницу свиту вотолянѹ, и нача уродьство

195,11:
творити, и помагати почѹ поваромъ, варити на

195,12:
братию. И на заутръню ходѹ преже всѣхъ,

195,13:
стояше крѣпъко и неподвижимо. Егда же

195,14:
приспѣяше зима и мрази лютии, стояше въ прабошньяхъ

195,15:
въ черевиихъ въ протѣпътаныхъ, яко примързняшета

195,16:
нозѣ его къ камени, и не двигняше

195,17:
ногама, дондеже отъпояху заутръню. И по

195,18:
заутръни идяше въ поварьницу, и приготоваше

195,19:
огнь, воду, дрѣва, и приходяху

195,20:
прочии повари отъ братия. Единъ же поваръ

195,21:
такоже бѣ именъмъ, Исакии, и рече

195,22:
посмихая ся Исакию: “Оно сѣдитъ вранъ

195,23:
чърныи, иди, ими его”. Онъ же, поклонивъ ся ему

195,24:
до земля, шѣдъ, я врана, и принесе ему

195,25:
предъ всѣми повары, и ужасоша ся, и повѣдаша

195,26:

игумену и братии, и начаша и братия чтити.

195,27:

Онъ же, не хотя славы чловѣчскыя, нача уродьствовати

196,1:

и пакостити нача ово игумену,

196,2:

ово братии, ово мирьскимъ чловѣкомъ.

196,3:

Друзии раны ему даяху. И поча по миру ходити,

196,4:

такоже уродъмъ ся творя. И вѣсели ся въ пещеру,

196,5:

въ неиже былъ, уже бо бѣ Антонии

196,6:

преставилъ ся, и съвѣкупи собѣ уныхъ, и

196,7:

вѣскладаше пѣрты чърньчскыя, да ово

196,8:

отъ игумена Никона приимаше раны, ово ли

196,9:

отъ родитель дѣтскихъ. Съ же то вѣсе

196,10:

тѣрпяше, подѣимаше раны и наготу, и

196,11:

студень днь и ноць. Въ едину бо ноць вѣжгъ

196,12:

пещь въ истѣбъцѣ у пещеры, яко разгорѣ ся

196,13:

пещь, бѣ бо утъла, и нача палати пламень

196,14:

утълизнами. Оному же нѣчимъ заложити,

196,15:

вѣступль ногама босыма, ста на пламени,

196,16:

доньдѣже изгорѣ пещь, и сълѣзе. И ина мѣнога

196,17:

повѣдаху о немь, а другому и самовидць

196,18:

быхомъ. И тако възя побѣду на бѣсы, яко

196,19:

и мухы ни въ чѣтоже имяше устрашения

196,20:

ихъ и мѣчтанія ихъ, глаголашеть бо къ нимъ:

196,21:

“Аще бо мя бѣсте первое прельстили,

196,22:

понеже не вѣдахъ кѣзнии вашихъ, и лукавства;

196,23:

нынѣ же имамъ Господа Иисуса Христа и Бога нашего

196,24:

и молитву отьца моего Феодосия, надѣю ся на

196,25:

Христа, имамъ побѣдити васъ”. Мѣногашьды бѣси

196,26:

пакости дѣяху и глаголаху ему: “Нашь еси,

196,27:

поклонилъ ся еси нашему старѣшинѣ и намъ”.

197,1:

Оън же глаголаше: “Вашь старѣшина есть

197,2:

антихрьсть, а вы бѣси есте”. И прекръсти ся

197,3:

и тако ищезняху.

197,4:

Овъгда же пакы въ ноци прихожаху къ нему,

197,5:

страхъ ему творяще, ово въ мѣчтѣ, яко се мѣногъ

197,6:

народъ съ мотыками и лыскари, глаголюще: “Раскопаймъ

197,7:

печеру сию, и сего съдъ загребѣмъ”. Ини

197,8:

же глаголаху: “Бѣжи, Исакие, хотять тя загрести”.

197,9:

Онъ же глаголаше къ нимъ: “Аще бысте чловѣци были,

197,10:

то въ дъне бысте ходили, а вы есте тъма,

197,11:

и въ тъмѣ ходите. И знамена

197,12:

ся кръстѣмъ и ищезнуша. А другоичи страшахуть

197,13:

и въ образѣ медвѣжии, овѣгда же

197,14:

лютѣмъ звѣрѣмъ, овѣгда же волѣмъ, ово змия пълзяху

197,15:

къ нему, ово ли жабы, и мыши и

197,16:

всякъ гадъ. И не възмогоша ему ничѣтоже

197,17:

сътворити, и рекоша ему: “Исакие! Побѣдилъ ны

197,18:

еси”. Онъ же рече: “Яко вы първое

197,19:

мене побѣдили бысте въ образѣ Иисусъ Христовѣ и

197,20:

въ ангельскѣмъ, недостоини суще того видѣния.

197,21:

Являете ся топърво

197,22:

въ образѣ звѣринѣмъ и скотѣмъ, и змиями,

197,23:

и гадъмъ, ациже и сами бысте сквърни и зъли

197,24:

въ видѣнии. И абие погыбоша бѣси отъ него,

197,25:

и отътолѣ не бысть ему пакости отъ бѣсовъ, якоже

197,26:

самъ повѣдаше, яко “Се бысть ми за 3 лѣта

198,1:

брань си”. По томъ поча крѣплѣе жити и

198,2:

въздържание имѣти пощение и бѣдѣние. И

198,3:

такo живуцю ему, сконъча житие свое. И разболѣ ся

198,4:

въ пещерѣ, и несоша и больна въ манастирь,

198,5:

и до осмаго дъни съконъча ся о Господѣ. Игуменъ же

198,6:

Иоанъ и братия съпрятавъше тѣло его, и погребоша

198,7:

и. Таци же бѣша чърноризци Феодосиева

198,8:

манастиря, иже сияють и по съмърти,

198,9:

яко свѣтила, и молятъ Бога за съдѣ сущюю братию

198,10:

и за приносящая въ манастирь, и за мирскую братию,

198,11:

въ немъже и нынѣ добродѣтельное

198,12:

житие живутъ, и обыще въкупѣ, въ пѣнии и

198,13:

въ молитвахъ и въ послушании, на славу Богу въсемогуцему,

198,14:

и Феодосиевами молитвами съблюдаеми,

198,15:

ему же слава въ вѣки, аминь.

198,16:

Въ лѣто 6583. Почата бысть църкы Печерская

198,17:

надъ основаниемъ Стефанъмъ игуменъмъ;

198,18:

изъ основания бо Феодосии почта,

198,19:

а на основании Стефанъ почта; и коньчана

198,20:

бысть на третее лѣто, мѣсяца июля 11 днь.

198,21:

В сеже лѣто придоша посъли изъ Нѣмьць къ

198,22:

Святославу; Святославъ же, величаше ся, показа

198,23:

имъ богатство свое. Они же видѣвъше бещисльное

198,24:

мъножество злата и сребра и паволокъ,

198,25:

рѣша: “Се ни въ чѣтоже есть, се бо лежитъ

198,26:

мъртво. Сего суть къметие лучьше. Мужи бо ся

199,1:

доищють и больше сего”. Сице ся похвали

199,2:

Иезекии, цсарь иудѣискии, къ съломъ цсаря

199,3:

асурииска, егоже вься възята быша въ Вавилонъ:

199,4:

такo и по сего смърти вьсе имѣние расъсыпа ся

199,5:

разно.

199,6:

Въ лѣто 6584. Ходи Володимиръ, сынъ Всеволожъ,

199,7:

и Ольгъ, сынъ Святославль, Ляхомъ въ

199,8:

помощь на Чехы. Въ сеже лѣто престави ся

199,9:

Святославъ, сынъ Ярославль, мѣсяца декабря 27,

199,10:

отъ рѣзания жьльве, и положенъ бысть у

199,11:

Съпаса. И съде по немъ Всеволодъ на столъ,

199,12а:

мѣсяца генваря.

199,13:

Въ лѣто 6585. Поиде Изяславъ съ Ляхы,

199,14:

Всеволодъ же поиде противу ему. Съде Борисъ въ

199,15:

Чърниговъ мѣсяца мая 4 днь, и бысть

199,16:

княжения его 8 днии, и бѣжа Тьмутороканю

199,17:

къ Романови. Всеволодъ же възиде противу брату

199,18:

Изяславу на Волынь, и сътвори миръ. И

199,19:

пришдъ Изяславъ съде Киевъ, мѣсяца

199,20:

иулия 15 днь, Ольгъ же, Святославль сынъ,

199,21:

бѣ у Всеволода въ Чърниговъ.

199,22:

Въ лѣто 6586. Бежа Ольгъ, сынъ Святославль,

199,23:

Тьмутороканю отъ Всеволода, мѣсяца

199,24:

априля 10. Въ сеже лѣто убиенъ бысть

199,25:

Глѣбъ, Святославль сынъ, въ Заволочии. Бѣ же

199,26:

Глѣбъ милостивъ на убогия и страньнолюбивъ,

199,27:

тѣщание имѣя къ църкѣвамъ, теплъ на вѣру и

199,28:

кроткъ, възоръмь красънъ. Егоже тѣло положено

200,1:

бысть Чърниговѣ за Съпасъмь, мѣсяца

200,2:

июля 23 днь. Съдящю въ него мѣсто

200,3:

Святопѣлку въ Новѣгородѣ, сыну Изяславлю, Яропѣлку

200,4:

съдящю Вышегородѣ, а Володимиру съдящю въ

200,5:

Смолинскѣ, приведе Ольгъ и Борисъ поганя

200,6:

на Русьскую землю, и пойдоста на Всеволода

200,7:

съ Половци. Всеволодъ же изиде противу

200,8:

има на Съжици и побѣдиша Половци Русь,

200,9:

и мѣнози убиени быша ту: убиенъ бысть Иванъ

200,10:

Жирславичъ и Туки, Чюдинъ братъ,

200,11:

Порѣи и ини мѣнози, мѣсяца августа

200,12:

25. Ольгъ же и Борисъ придоста

200,13:

Чърнигову, мѣняще одолѣвъше, а земли Русьскои

200,14:

мѣного зѣло сѣтворьша, пролиявъше кръвь

200,15:

хръстияньску, еяже кръве възшеть Богъ отъ руку

200,16:

ею, отъвѣтъ дати за погублена душа

200,17:

хръстияньскѣ. Всеволодъ же приде къ брату

200,18:

своему Изяславу Киеву, цѣловавъша ся

200,19:

сѣдоста. Всеволодъ же исповѣда вся бывъшая.

200,20:

И рече ему Изяславъ: “Брате! Не тужи. Видиши

200,21:

бо, колико ся мѣнѣ сѣключи: първое бо, не выгънаша

200,22:

ли мене и имѣние мое раграбиша? И паку,

200,23:

кую вину створилъ есмь? Не изгънанъ

200,24:

ли бѣхъ мене, брата своя? И не блудихъ ли

200,25:

по чюжимъ землямъ, имѣния лишенъ быхъ?

200,26:

Не сѣтворихъ зѣла ничьтоже. И нынѣ, брате, не

200,27:

туживѣ. Аще будетъ нама причастие въ Русьскои

200,28:

земли, то обѣма; аще лишена будевѣ, то оба.

201,1:

Азъ сложю главу свою за тя”. И се рекъ, утѣши

201,2:

Въсеволода, и повелѣ събирати вои отъ мала до

201,3:

велика. И поиде Изяславъ съ Яропѣлкѣмъ,

201,4:

сынѣмъ своимъ, и Въсеволодъ съ Володимирѣмъ, сынѣмъ

201,5:

своимъ. И поидоша къ Чърнигову, и Чърниговци

201,6:

затвориша ся въ градъ. Ольгъ же и Борисъ

201,7:

башета. Чърниговѣцѣмъ же не отъворящимъ ся,

201,8:

приступиша къ граду. Володимиръ же приступи

201,9:

къ вратомъ вѣсточьнымъ, отъ Стръжене, и отъя

201,10:

врата, и възьяша градъ окольнии, и пожьгоша,

201,11:

людѣмъ вѣбѣгъшемъ въ дѣнѣшьнии градъ.

201,12:

Изяславъ же и Въсеволодъ слышаста, яко иде

201,13:

Ольгъ и Борисъ противу, Изяславъ же и Въсеволодъ

201,14:

уранивъ ся, поидоста отъ града противу

201,15:

Ольгови. И рече Олегъ къ Борисови: “Не ходивѣ

201,16:

противу, не можевѣ стати противу четьырѣмъ

201,17:

княземъ, нъ посъливѣ съ мольбою къ стрыема

201,18:

своима”. И рече ему Борисъ: “Ты зъри готова, азъ

201,19:

имъ противнѣ всѣмъ”; и похваливѣ ся вельми, не

201,20:

вѣдѣи, яко Богъ гърдымъ противитъ ся, сѣмѣренымъ

201,21:

благодать даеть, да не хвалитъ ся сильнии

201,22:

силою своею. И поидоста противу, и бывшимъ

201,23:

имъ на мѣстѣ на Нѣжатинѣ нивѣ, и

201,24:

сѣступившимъ ся обоимъ, бысть сѣча зѣла. Первое

201,25:

убиша Бориса, сына Вячеславлѣ, похваливѣша ся

201,26:

вельми. Изяславу же стоящю въ пѣшцихъ,

201,27:

вънезапу приѣхавѣ единъ, удари

201,28:

копиемъ за плече. И тако убиенъ бысть Изяславъ,

201,29:

сынъ Ярославъ. Продълженѣ бывѣши сѣчи,

201,30:

побѣже Ольгъ въ малѣ дружинѣ. Едѣва

202,1:

утече, и бѣжа Тьмутороканю. Убиенъ бысть

202,2:

князь Изяславъ мѣсяца октямбрия въ 3 днь.

202,3:

Възмѣше тѣло его, привезоша въ лодии, и

202,4:

поставиша противу Городьцю. Изидоша противу

202,5:

ему вьсь градъ Киевъ, и възложивъша

202,6:

на сани повезоша и, съ пѣсньми попове и

202,7:

чърноризьци и понесоша и въ градъ. И не бѣ лзѣ

202,8:

слышати пѣния въ плачи велицѣ и въпли;

202,9:

плака бо ся по немь вьсь градъ Киевъ, Яропгьлкь

202,10:

же идяше по немь, плача ся съ дружиною своею:

202,11:

“Отъче, отъче мои! Чѣто еси бес печали пожиль на

202,12:

свѣтѣ семь, мѣногы напасти приимъ отъ людѣи и

202,13:

отъ братия своя? Се же погыбе не отъ брата, нѣ

202,14:

за брата своего положи главу свою”. И принесѣше

202,15:

положиша тѣло его въ църкви свята Богородица, възложивъше

202,16:

и въ раку мраморяну. Бѣ же Изяславъ

202,17:

мужь възорѣмь краснѣ и тѣлѣмь великѣ,

202,18:

незѣлюбивъ нравѣмь, кривѣды ненавида, любя

202,19:

правѣду, клюкѣ же въ немь не бѣ, ни льсти, нѣ простѣ

202,20:

умѣмь, не въздая зѣла за зѣло. Колико бо

202,21:

ему сътвориша Кыяне: самого выгнаша, а домъ

202,22:

его разграбиша, и не възда противу тому зъла.

202,23:

Аще ли кто дѣеть вы: “Съчець исъче, то не съ

202,24:

то сътвори, нъ сынъ его. Паки же брата своя

202,25:

выгнаста и, и ходи по чюжеи земли, блудя. И

202,26:

сѣдящю ему паки на столъ своемъ, Вьсеволоду

202,27:

пришьдъшю побѣжену къ нему, не рече ему:

202,28:

“Колико подъяхъ отъ ваю зъла за зъло?”

202,29:

нъ утѣши и, рек: “Ельмаже ты, брате мои, показа

202,30:

къ мнѣ любовь, въведъ мя на столъ мои и

203,1:

нарекъ мя старѣшину собѣ, се азъ не помяну

203,2:

зълобы първья, ты ми еси братъ, а я тобѣ,

203,3:

и положю главу свою за тя”, еже и бысть. Не

203,4:

рече бо ему: “Колико зъла сътвориста мнѣ, и се

203,5:

нынѣ тобѣ ся сѣключи”, не рече: “Се кромѣ мене”;

203,6:

нъ на ся перея печаль братню, показа любовь

203,7:

велику, съвършая апостола, глаголюща: “Утѣшайте печальныя”.

203,8:

По истинѣ, аще чѣто сътворилъ есть на

203,9:

свѣтъ семь, егѣро съгрѣшение, отъдасть ся ему,

203,10:

зане положи главу свою за брата своего,

203,11:

не желая большая части, ни имѣния хотя

203,12:

большаго, нѣ за братьню обиду. О сяковыхъ

203,13:

бо Господь рече: “Да кѣто положить душу свою за други

203,14:

своя”. Соломонъ же рече: “Братие, въ бѣдахъ пособи

203,15:

бывайте”. Любы бо есть выше всего. Якоже

203,16:

Иоанъ глаголетъ: “Богъ любы есть; пребываяи

203,17:

въ любви, въ Бозѣ пребываетъ, и Богъ въ немъ пребываетъ.

203,18:

О семь съвършаетъ ся любы, да

203,19:

достояние имамъ въ днь судныи, да якоже онъ

203,20:

есть, и мы есмы въ мирѣ семь. Боязни нѣсть

203,21:

въ любви, нѣ съвършена любы вѣнъ измещеть

203,22:

боязнь, яко боязнь мучение имать. “Бояи же

203,23:

ся нѣсть съвършенъ въ любви. Аще кѣто речеть:

203,24:

Бога люблю, а брата своего ненавижда, лъжь

203,25:

есть. Не любяи бо брата своего, егоже видить,

203,26:

Бога, егоже не видить, како можетъ любити? Сию

203,27:

заповѣдь имамъ отъ него, да любяи Бога любить

203,28:

брата своего". Въ любъви бо все съвършаеть ся.

203,29:

Любъве бо ради и грѣси расыпають ся. Любъве бо

203,30:

ради Господь съниде на землю и распятъ ся за ны

204,1:

грѣшныя, възъмъ грѣхы наша, пригвозди на

204,2:

кръстѣ, давъ намъ кръстъ свои на помочь и на прогънание

204,3:

бѣсомъ. Любъве ради мученици пролияша

204,4:

кръвь свою. Любъве же ради сии кънязь пролия

204,5:

кръвь свою за брата своего, съвършая заповѣдь

204,6:

Господьню.

204,7:

Начало къняжения Всеволожа въ Киевѣ.

204,8:

Всеволодъ же сѣде Киевѣ на столѣ отца

204,9:

своего и брата своего, преимъ всю власть Русьскую.

204,10:

И посади сына своего Володимира

204,11:

въ Чърниговѣ, а Яропѣлка Володимири, придавъ

- 204,12:
ему Туровъ.
- 204,13:
Въ лѣто 6587. Приде Романъ съ Половци къ
- 204,14:
Воиню. Всеволодъ же ста у Переяславля, и
- 204,15:
сътвори миръ съ Половци. И възврати ся Романъ
- 204,16:
въспять, и бывъшю ему,
- 204,17:
убиша и Половци, мѣсяца августа 2 днь. И
- 204,18:
суть кости его и досего лѣта тамо лежаче,
- 204,19:
сына Святославля, и вѣнука Ярославля. А Ольга
- 204,20:
емше Козаре поточиша за море Цсарюграду.
- 204,21:
Всеволодъ же посади посадника Ратибора
- 204,22:
Тьмуторокани.
- 204,23:
Въ лѣто 6588. Заратиша ся Търци Переяславъстии
- 204,24:
на Русь, Всеволодъ же посъла
- 204,25:
на ня сына своего Володимира. Володимиръ
- 204,26:
же шьдъ побѣди Търкы.
- 204,27:
Въ лѣто 6589. Бѣжа Игоревичъ Давыдъ
- 204,28:
съ Володарьмъ Ростиславичьмъ, мѣсяца мая

204,29:

18 днь. И придоста Тьмутороканю, и яста

204,30:

Ратибора, и съдоста Тьмутороканю.

205,1:

Въ лѣто 6590. Осень умьре, Половьцьскыи

205,2:

князь.

205,3:

Въ лѣто 6591. Приде Ольгъ изъ Грькъ

205,4:

Тьмутороканю, и я Давыда и Володаря Ростиславича,

205,5:

и съде Тьмуторокани. И исъче Козары,

205,6:

иже бѣша съвѣтъници на убиение брата его

205,7:

и на самого, а Давыда и Володаря пусти.

205,8:

Въ лѣто 6592. Приходи Яропѣлкъ къ Вьсеволуду

205,9:

на Великъ днь. Въ сеже время выбѣгоста

205,10:

Ростиславича дѣва отъ Яропѣлка,

205,11:

и пришѣдѣша прогнѣнаста Яропѣлка, и посѣла

205,12:

Вьсеволодъ сына своего, Володимира, и выгнѣна

205,13:

Ростиславича, и посади Яропѣлка Володимири.

205,14:

Въ сеже лѣто Давыдъ зая гръчъники въ Ольшии,

205,15:

и зая въ нихъ вьсе имѣние. Вьсеволодъ же, посѣлавъ

205,16:

приведе и, и въдасть ему Дорогобужь.

205,17:

Въ лѣто 6593. Яропѣлку хотяшю

205,18:

на Всеволода, послушавъшю ему злыхъ съвѣтъникъ.

205,19:

Се увѣдавъ Всеволодъ, посъла противу ему

205,20:

сына своего Володимира. Яропѣлкъ же, оставивъ

205,21:

матерь свою и дружину свою въ Лучьскъ, а самъ бѣжа въ Ляхы.

205,22:

Володимиру же пришъдъшю къ Лучьску, въдаша ся

205,23:

Лучане. Володимиръ же посади Давыда въ

205,24:

Володимири въ Яропѣлка мѣсто, а матеръ

205,25:

Яропѣлчю и жену его и дружину его приведе

205,26:

Кыеву, и имѣние его възъмъ.

206,1:

Въ лѣто 6594. Приде Яропѣлкъ из Ляховъ,

206,2:

и сътвори миръ съ Володимиръмъ, и иде Володимиръ

206,3:

опять Чърнигову. Яропѣлкъ

206,4:

сѣде Володимири. И пересѣдѣвъ мало дънии,

206,5:

иде Звънигороду. И не дошъдъшю ему града,

206,6:

прободенъ бысть отъ проклятаго Нерадъца, отъ

206,7:

дияволя научения и отъ зълыхъ чловѣкъ. Лежащю

206,8:

на санкахъ а онъ съ коня саблюю прободя я,

206,9:

мѣсяца ноямбря въ 22. И тѣгда въздвигнувъ ся

206,10:

Яропѣлкѣ, вытѣргну изъ себе саблю,

206,11:

и рече великымъ гласѣмъ: “Охъ, тотъ мя, враже,

206,12:

поруби”. И бѣжа Нерадѣць проклятыи до Перемышля

206,13:

къ Рюрикови, а Яропѣлка възъмѣше

206,14:

отроци на конь предъ ся, Радѣко и Воикина

206,15:

и инии отроци, несоша къ Володимирию, а

206,16:

отѣтуду Киеву. И изиде противу ему

206,17:

благовѣрныи князь Всеволодъ съ сынѣма своима,

206,18:

Володимирѣмъ и Ростиславѣмъ, и вси боляре,

206,19:

и блаженни митрополитъ Иоанъ и чѣрноризци и

206,20:

прозвутеры. И вси Кыяне великъ плачь

206,21:

сѣтвориша надъ нимъ, съ псалѣмы и пѣсньми проводиша

206,22:

и до манастиря святаго Дѣмитрия, съпрятавѣше тѣло

206,23:

его, съ чѣстною положиша и въ рацѣ

206,24:

у църкви святаго апостола Петра, юже бѣ самъ

206,25:

началь здати, мѣсяца декабрия въ 5 днь.

206,26:

Мьногы бѣды приимъ без вины, изгонимъ

207,1:

отъ братия своя, обидимъ, и разграбленъ,

207,2:

на коньць и смърть горькую прия, нъ вѣчнѣи

207,3:

жизни и покою съподоби ся. Такъ бо бяше блаженни

207,4:

князь Ярополкъ, кроткъ, смѣренъ, братолюбивъ и нищелюбъць,

207,5:

десятину дая отъ всѣхъ скотъ своихъ святѣи Богородици и

207,6:

отъ жита по вся лѣта, и моляше Бога всьгда,

207,7:

глаголя: “Господи Боже мой! Иисусе Христе! Приими молитву мою, и даи жь

207,8:

ми смърть, якоже вѣдалъ еси братама моима Борису и

207,9:

Глѣбу отъ чужею руку, да омыю грѣхы вся

207,10:

своею крѣвию, и избуду суетнаго сего свѣта

207,11:

и сѣти вражи”. Егоже прошения не

207,12:

лиши его благи Богъ: въсприя благая она,

207,13:

ихъже око не видѣ, ни ухо слыша, ни на

207,14:

сърдце человѣку не възиде, яже угодова Богъ любящимъ

207,15:
его.

207,16:

207,17:
Въ лѣто 6596. Священа бысть църкы святаго

207,18:
Михаила манастиря Вьсеволожа митрополитъмь

207,19:
Иоанъмь и епископы Лукою, Исаиемь,

207,20:
игуменьство тѣгда държащю

207,21:
того манастиря Лазореви. Томъже лѣтъ иде

207,22:
Святопѣлкъ из Новагорода къ Турову княжение.

207,23:
Въ сеже лѣто умьре Никонъ Печерьскыи игумень.

207,24:
Въ сеже лѣто възьяша Бѣлгаре Муромъ.

207,25:
Въ лѣто 6597. Священа бысть църкви Печерьская

207,26:
святяя Богородица манастиря Феодосиева

208,1:
Иоанъмь митрополитъмь и Лукою Бѣлогордъскымь

208,2:
епископъмь и епискомъмь Ростовъскымь Исаиемь и Иоанъмь Чърниговъскымь
епископъмь и Антониемь Гурьгевъскымь игуменьмь,

208,3:
при благороднѣмь князи Вьсеволодѣ, държавьному

208,4:
Русьскыя земля, и чадома его Володимирѣ

208,5:
и Ростиславѣ, воеводство държащю Киевскыя

208,6:

тысяща Яневи, игуменьство държащю

208,7:

Иоану. Въ сеже лѣто престаи ся Иоанъ

208,8:

митрополитъ. Бысть же Иоанъ мужь хытръ

208,9:

кънигамъ и учению, милостивъ убогымъ и въдовицамъ,

208,10:

ласковъ же къ всьякому, богату и убогу,

208,11:

сѣмѣренъ же и кроткъ и мѣлчаливъ, рѣчистъ

208,12:

же, кънигами святыми утѣшая печальныя, и

208,13:

сякого не бысть преже въ Руси, ни по немъ не

208,14:

будеть сякъ. Въ се лѣто иде Янъка въ Грькы,

208,15:

дъщи Всеволожа, нареченая преже. Приведе

208,16:

Янъка митрополита Иоана скопчину, егоже

208,17:

видѣвъше людие вси рекоша: “Се мъртвыць

208,18:

пришьль”. Отъ года бо до года пребывъ умре.

208,19:

Бѣ же съ мужь не кънижнъ, нъ умъмъ

208,20:

простъ и просторѣкъ. Въ сеже лѣто священа

208,21:

бысть църкы святаго Михаила Переяславская

208,22:

Ефрѣмъмъ, тоя църквы митрополитъмъ, юже бѣ

208,23:

сзъдалъ велику сущю,

208,24:

и пристрою въ неи велику

208,25:

сътвори, украсивъ ю всякою красотою,

208,26:

църквѣнными съсуды. Съ бо Ефрѣмъ

209,1:

въ си лѣта мѣнога зѣдания

209,2:

въздвиге: доконъчавъ църкѣви святаго Михаила,

209,3:

заложилъ църкѣвъ на воротѣхъ

209,4:

святаго Феодора, и святаго Андрѣя

209,5:

у църкѣве у воротѣхъ и градъ камянь и строение банное

209,6:

камяно, сего же не бысть въ Руси.

209,7:

209,8:

и украсилъ градъ Переяславскыи зѣдании

209,9:

църквѣнными и прочими зѣдании.

209,10:

Въ лѣто 6599. Игуменъ и чьрноризьци съвѣтъ

209,11:

сътворыше, рѣша: “Не добро есть лежати отьцю

209,12:

нашему Феодосиеви кромѣ монастыря и

209,13:

църкѣве своя, понеже тѣ есть основалъ църкѣвъ

209,14:
и чьрноризьць съвѣкупилъ”. Съвѣтъ сътворише,

209,15:
повелѣша устроити мѣсто, идѣже положити

209,16:
мощи его. И приспѣвѣшю праздѣнику Успѣния

209,17:
Богородиць трѣми дньми, и повелѣ игумень рушити

209,18:
къдѣ лежатъ мощи отьца нашего Феодосия,

209,19:
егоже повелѣнью быхъ азъ грѣшныи първое

209,20:
самовидьць. Се же и съкажю, не слухѣмъ бо слышавъ,

209,21:
нѣ самъ о собѣ начальникъ. Пришьдѣшю

209,22:
бо игумену къ мнѣ и рекѣшю ми: “Поидѣвѣ

209,23:
въ пещеру къ Феодосиеви”. Азъ же пришьдѣ

209,24:
съ игуменьмъ, не вѣдущю никомуже, разглядавши,

209,25:
куда копати, и знаменававши мѣсто, къдѣ

209,26:
копати кромѣ устия. Рече же къ мнѣ игумень:

209,27:
“Не мози повѣдати никомуже отъ братия, да не

209,28:
увѣсть никътоже, нѣ поими, егоже хоцещи,

210,1:
да ти поможетъ”. Азъ же пристроихъ семь дњи

210,2:
рогалия, имже копати. И въ вѣторьникъ, вечеръ

210,3:

въ суморокъ, пояхъ съ собою 2 брата, не

210,4:

вѣдущю никомуже, придохъ въ пещеру, и отъпѣвъ

210,5:

псалмы, почяхъ копати. И трудивъ ся въдахъ

210,6:

другому брату, копахомъ до полуночя, и трудихомъ ся,

210,7:

не могуще ся докопати, начахъ

210,8:

тужити, еда како на страну копаемъ. Азъ же

210,9:

възъмъ рогалию начахъ рамяно копати, другу

210,10:

моему опочивающю предъ пещерою. И рече ми:

210,11:

“Удариша въ било”. И азъ въ тѣ {чинъ} протяхъ
 {часъ}

210,12:

на мощи Феодосиевы. И оному глаголющю

210,13:

къ мнѣ: “Удариша въ било”. Мнѣ же рекущю:

210,14:

“Прокопахъ уже”. Егда же прокопахъ, обдържашеть

210,15:

мя ужастъ, начахъ зъвати: “Господи помилуй!”

210,16:

{О съ чинъ же } сѣдяста два брата въ манастири,
 {Въ тѣ же часъ}

210,17:

егда игумень, утаивъ ся, нѣ съ кымъ пренесеть

210,18:

его отаи зряста къ пещерѣ. И егда

210,19:

удариша въ било, видѣста три стълпы, акы

210,20:

дугы зарьны, и стоявъше и приидоша надъ

210,21:

вѣрхъ църкѣве, идеже положенъ бысть Феодосии.

210,22:

Въ сеже время видѣ Стефанъ, иже бысть въ него

210,23:

мѣсто игуменъ, въ се же время бысть епископъ, видѣ

210,24:

въ своемъ монастыри чресъ поле зарю велику

210,25:

надъ пещерою, мнѣвъ, яко несутъ Феодосия, бѣ

210,26:

бо ему възвѣщено преже дньмъ единѣмъ, и

210,27:

сѣжаливъ си, яко без него преносять и, въсѣдъ

210,28:

на конь, въбѣрзѣ поѣха, поимъ съ собою

211,1:

Климента егоже постави игумена по собѣ.

211,2:

И идяста, видяста зарю велику. И

211,3:

яко придоста близъ, видѣста свѣщѣ мѣногы надъ

211,4:

пещерою, и придоста къ пещерѣ, и не видѣста

211,5:

ничто же, и придоста дѣну въ пещеру, намъ сѣдящимъ

211,6:

у мощии его. Егда бо прокопахъ,

211,7:

посѣлахъ къ игумену: “Приди да възмемъ и”.

211,8:

Игуменъ же приде съ дѣвѣма братома. И прокопахъ

211,9:

вельми, и вълѣзохъ, и видѣхомъ мощи его

211,10:

лежащѣ, нъ състави не распали ся бѣша, и

211,11:

власи главънии притяскли бяху. И възложше

211,12:

и на вариманътию,

211,13:

вынесоша и предъ пещеру. На други же

211,14:

днь { събъраша
съвокупиша } ся епископи: Ефрѣмъ Переяславскыи,

211,15:

Стефанъ Володимерскыи, Иоанъ Чърниговскыи,

211,16:

Маринъ Гуръгевскыи, игумени вси отъ всѣхъ

211,17:

манастыревъ съ чърноризъци; придоша и

211,18:

людие благовѣрнии, и възяша мощи Феодосиевы

211,19:

съ свѣщами и съ тъмьяномъ. И принесѣше и положиша

211,20:

и въ своеи църкѣви, въ притворѣ на

211,21:

деснѣи странѣ, мѣсяца августа въ 14,

211,22:

въ четвърткъ, въ часъ 1 дне, индикта

211,23:

14, лѣта. И праздноваша свѣтло въ

211,24:

тъ днь.

211,25:

Се же повѣмъ мало нѣчто, еже ся събысть

211,26:

проречение Феодосиево. Игуменьство бо Феодосиеву

211,27:

държащю въ животъ своемъ и правящю

211,28:

стадо, поручено ему Богъмъ, чърноризыць,

211,29:

не тькъмо же си единимъ нъ и мирьскими

212,1:

печаше ся душами, како быша съпасли ся,

212,2:

паче же о сынѣхъ своихъ душевньныхъ, утѣшая

212,3:

и наказая приходящя къ нему, другоичи

212,4:

въ домы ихъ приходя и благословение имъ подавая.

212,5:

Единою бо ему пришьдѣшю въ домъ Яневъ

212,6:

къ Яневи и къ женѣ его Марии, Федосии

212,7:

бо бѣ любя я, занеже живяста по

212,8:

заповѣди Господьни и въ любѣви живяста,

212,9:

единою же ему пришьдѣшю къ нима,

212,10:

и учашеть я о милостыни къ убогимъ, и о цсарьствии

212,11:

небесньмъ, еже прияти правдѣникомъ, а

212,12:

грѣшьникомъ муку, и о смъртьнѣмъ часѣ. И се

212,13:

ему глаголющю и о положении тѣла въ гробѣ има,

212,14:

рече ему Яневая: “Къто вѣсть, къдѣ си мя

212,15:

положать?” Рече же ей Феодосии: “По истинѣ

212,16:

идѣже азъ лягу, ту и ты положена будеши”.

212,17:

Се же събысть ся. Игумену бо преставльшю ся

212,18:

преже, о 18 лѣто се събысть ся: въ се бо

212,19:

лѣто престаи ся Яневая, именъмъ Марія,

212,20:

мѣсяца августа 16 днь, и пришѣдъше чьрноризьци,

212,21:

пѣвъше обычньи пѣсни, и принесъше

212,22:

положиша ю въ църкьви святаго Богородица, противу

212,23:

гробу Феодосиеву, на лѣвои странѣ.

212,24:

Феодосии бо положенъ бысть въ 14, а сия

212,25:

въ 16.

212,26:

Се же събысть ся проречение блаженаго отьца нашего

212,27:

Феодосия, добраго пастуха, иже пасяше

212,28:

словесьныя овьця нелицемѣрно, съ кротостию и

212,29:

съ расьмотрениемъ, блюда ихъ и бѣдѣниемъ,

213,1:

моля ся за порученое ему стадо и за люди

213,2:

хрѣстіяньскыя и за землю Русьскую, иже по

213,3:

ошѣствию его моля ся

213,4:

за люди вѣрныя и за своя ученикы, иже, възирающе

213,5:

на раку твою, поминають учение твое

213,6:

и въздържаніе твое, и прославляють Бога.

213,7:

Азъ же грѣшныи твои рабъ и ученикъ недоумѣю,

213,8:

чимъ похвалити добраго твоего житія и

213,9:

въздържанія. Нъ се реку мало нѣчто: “Радуи ся,

213,10:

отъче нашъ и наставъниче, Феодосіи мирьскыя пліща

213,11:

отринувъ, мълчаніе възлюбивъ, Богу послужилъ

213,12:

еси, въ мѣнишьскомъ житіи, всяко

213,13:

собъ принесение принеслъ еси божьствъное, пощениемъ

213,14:

превъзвыси ся, плѣтськихъ

213,15:

сластии възненавидѣвъ, и мирьскую красоту и желаніе

213,16:

вѣка сего отринувъ, въслѣдую стопамъ

213,17:

высокомысльнымъ отцемъ, рѣвнуня, мълчаніемъ

213,18:

възвышая ся, сѣмѣрениемъ украшая ся.

213,19:

Радуи ся, укрѣплъ ся

213,20:

надежею и вѣчныхъ благъ примъ, умертвивъ

213,21:

плътскую похоть, источникъ безакония и

213,22:

мятежь, преподобне, и бѣсовскихъ кѣзнии избѣгъ

213,23:

и отъ сѣти его, съ правдѣными, отъче, почилъ еси,

213,24:

въспримъ противу трудомъ своимъ възмездие,

213,25:

отцемъ наслѣдникъ бывъ, послѣдовавъ

213,26:

учению ихъ и нраву ихъ, въздържаню

213,27:

ихъ, и правило ихъ правя”. Паче же рѣвноваше

213,28:

великому Феодосию житиемъ и нравѣмъ,

213,29:

и въздържаню рѣвнуня, и

214,1:

послѣдствуя обычаю его, и преходя отъ дѣла

214,2:

въ дѣло уншее, и обычныя мольбы Богу въздая,

214,3:

въ вою благоуханя принося кадило молитвѣное,

214,4:

тьмианъ благовонныи. Побѣдивъ

214,5:

мирьскую похоть и миродържца князя вѣка

214,6:

сего, супротивника поправъ диявола и его

214,7:

къзни, побѣдникъ яви ся, противнымъ его стрѣламъ

214,8:

и гърдымъ помысломъ ставъ супротивно, укрѣпивъ ся

214,9:

оружиємъ кръстнымъ и вѣрою непобѣдимую

214,10:

и Божиею помощію. Моли ся за мя, чьстныи

214,11:

отъче, избавлену быти отъ сѣти неприязнены,

214,12:

и отъ противника врага съблуди мя твоими

214,13:

молитвами.

214,14:

Въ сеже лѣто знамение въ сѣлныци,

214,15:

яко погыбе, и мало ся его оста,

214,16:

акы мѣсяць бысть, въ часъ 2 дъне, мѣсяца маия

214,17:

21. Въ сеже лѣто бысть, Вьсеволуду ловы

214,18:

дѣющю звѣриныя за Вышегородъмъ, замѣтавъшимъ

214,19:

тенета и { кличаномъ } кликнувъшимъ,
людемъ

214,20:

съпаде превеликъ змии съ небесе, и ужасоша ся

214,21:

вси людие. Въ сеже время земля стукну,

214,22:

яко мѣнози слышаша. Въ сеже лѣто

214,23:

вѣлхвъ яви ся Ростовъ, и

214,24:

погыбе.

214,25:

Въ лѣто 6600. Предивно бысть въ Полотскѣ

214,26:

въ мѣчтѣ: въ ноци бывъши

214,27:

тутѣнъ станяше, { по улици
полуноци } яко челоуѣци рыщють

214,28:

бѣси. Аще кѣто вылѣзаше ис хоромины, хотя

214,29:

видѣти, абие уязвенъ бѣше невидимо отъ

215,1:

бѣсовъ, и съ того умираху, и не смяху

215,2:

излазити ис хоромъ. По семь же начаша въ дѣне

215,3:

являти ся на конихъ, и не бѣ ихъ видѣти самѣхъ,

215,4:

нѣ конь ихъ видѣти копыта. И тако уязвляху

215,5:

люди Полотскыя и его область. Тѣмъ и

215,6:

челоуѣци глаголаху: яко навие бѣють Полочаны.

215,7:

Се же знамение поча быти отъ Дрѣютска.

215,8:

Въ сиже времена бысть знамение въ небеси, яко

215,9:

кругъ бысть посредѣ неба превеликъ. Въ сеже лѣто

215,10:

ведро бѣше, яко изгараше земля, и мнози

215,11:

борове изгараху ся сами и болота;

215,12:
мънога знаменія бываху по {^{МѢСТОМЪ}}; и рать
земль

215,13:
велика бѣше отъ Половъць и отвьсюду, и възяша

215,14:
3 грады: Пѣсъчънъ, Прилукъ,

215,15:
и мънога села повоеваша.

215,16:
Въ сеже лѣто воеваша Половъци Ляхы

215,17:
съ Василькъмъ Ростиславичъмъ. Въ сеже лѣто

215,18:
умре Рюрикъ, сынъ Ростиславль. Въ сиче времена

215,19:
мънози челоуѣци умираху различьными недугы,

215,20:
якоже глаголаху продающе кърсты, яко “Продахомъ

215,21:
кърсты отъ Филипова дъне до мясопуць

215,22:
7 тысяць”. Се же бысть за грѣхы наша, яко

215,23:
умъножиша ся грѣси наши и неправды. Се же

215,24:
наведе на ны Богъ, веля намъ имѣти покаяние

215,25:
и въстягнути ся отъ грѣха и зависти и отъ

215,26:
прочихъ зълыхъ дѣлъ неприязнинъ.

215,27:
Въ лѣто 6601, индикта 1 лѣто, престави ся

215,28:
великыи кънязь Всеволодъ, сынъ Ярославль,

216,1:

вънукъ Володимеръ, мѣсяца априля

216,2:

13 днь, а погребенъ бысть 14 днь, недѣли

216,3:

сущи тѣгда страстьнѣи и дни сущю четвѣртѣку,

216,4:

въ нѣже положенъ бысть въ гробъ въ велицѣи

216,5:

цркви святѣя София. Сии благовѣрнѣи

216,6:

князь Всеволодъ бѣ {издѣтъска
измлада},

216,7:

любя правду, набѣдя убогѣи и въздая чѣсть

216,8:

епископомъ и презвутеромъ, излиха же любяше

216,9:

чѣрноризцѣ, и подаваше требованѣимъ.

216,10:

Бѣ же и самъ въздѣржа ся отъ пѣяньства

216,11:

и отъ похоти, тѣмъ любимъ бѣ отѣцѣмъ своимъ,

216,12:

яко глаголати отѣцю къ нему: “Сыну мои! Благо тобѣ,

216,13:

яко слышу о тобѣ кротость, и радую ся, яко

216,14:

ты покоиши старость мою. Аще ти Богъ

216,15:

подасть прѣяти власть стола моего по братѣи

216,16:

своеи, съ правдою, а не съ насилиемъ, то егда

216,17:

Богъ отведесть тя отъ житѣя твоего, то ляжѣши,

216,18:

идеже азъ лягу, у гроба моего, понеже люблю

216,19:

тя паче братия твоя”. Се же събысть ся отъца

216,20:

его, еже глаголаъ бѣ. Сему примъшю послѣже

216,21:

всѣя братия столь отъца своего, по смърти брата

216,22:

своего съде Кыевъ, кѣняжа, и быша ему

216,23:

печали большѣ, паче неже сѣдящю ему въ

216,24:

Переяслави. Сѣдящю бо ему Кыевъ,

216,25:

печаль бысть ему отъ сыновъць своихъ, яко начаша

216,26:

ему сътужати, хотяще власти овъ сея, овъ же

216,27:

другия; се же, омиряя ихъ, раздаваше власти

216,28:

имъ. Въ сихъ печали вѣсташа и недузи ему,

217,1:

и приспѣваше старость къ симъ. И нача любити

217,2:

смыслъ уныхъ, съвѣтъ творя съ ними; си же

217,3:

начаша и заводити и, негодовати дружины своея

217,4:

първыя и людъмъ не хотѣти кѣняже правды. И

217,5:

начаша тиуни грабити, людии продаяти,

217,6:

сему не вѣдущю въ болѣзньхъ своихъ. И разболѣвъшю ся

217,7:

ему вельми, посъла по сына своего

217,8:

Володимира Чърнигову. И пришъдъшю Володимиру,

217,9:

видѣвъ отъца больна суца, плака ся вельми. и

217,10:

пресѣдящю Володимиру и Ростиславу, сыну мньшему

217,11:

его, пришъдъшю же часу, престаи ся

217,12:

тихо и кротъко и приложи ся къ отцемъ своимъ,

217,13:

княживъ въ Кыевъ лѣтъ 15, а въ Переяслави

217,14:

лѣто, а въ Черниговѣ лѣто. Володимиръ же

217,15:

плакавъ ся съ Ростиславъмъ, братъмъ своимъ, съпрятаста

217,16:

тѣло его. И събраша ся епископи и игумени

217,17:

съ чърноризъци и попове и боляре и прости

217,18:

людие, възъмъше тѣло его, съ обычными

217,19:

пѣсньми положиша у святѣи Софии, якоже

217,20:

рекохомъ преже.

217,21:

Володимиръ нача рамышляти, река: “Аще азъ

217,22:

сяду на столѣ отъца своего, то имамъ рать съ

217,23:

Святопѣлкъмъ възяти, яко тѣ есть столѣ отъца его

217,24:

преже былъ”. И тако размысливъ посъла по Святопѣлка

217,25:

Турову, а самъ иде Чърнигову, а

217,26:

Ростиславъ Переяславлю. И минувъшю Велику

218,1:

дни, и прешѣдъши Празднѣи недѣли,

218,2:

въ днь антипаскы, мѣсяца априля 24.

218,3:

Начало кнѣзжения Святопѣлка въ Кыевъ. Приде Святопѣлкъ къ Кыеву. И изидоша

218,4:

противу ему Кияне съ поклонѣмъ, и прияша

218,5:

съ радостию, и сѣде на столѣ отъца своего и

218,6:

стрыя своего. Въ сеже время поидоша Половци

218,7:

на Русьскую землю; слышавъше яко умърлъ

218,8:

естъ Всеволодъ, посълаша посълы къ Святопѣлку о

218,9:

мирѣ. Святопѣлкъ же, не съдума съ большею дружиною

218,10:

отънею и стрья своего, нъ съвѣтъ

218,11:

сътвори съ пришѣдъшими съ нимъ, изъймавъ

218,12:

посълы, въсажа и въ истѣбъку. Слышавъше же се

218,13:

Половци, почаша воевати. И придоша Половци

218,14:

мънози, и оступиша Търчъскыи градъ. Святопѣлкъ

218,15:

же слышавъ Половць, посъла прося

218,16:

мира. И не въсхотѣша Половци мира, и пустиша

218,17:

по земли воююще. Святопѣлкъ же нача събирати

218,18:

воя, хотя на нѣ. И рѣша ему мужи

218,19:

съмысльнии: “Не кушаи ся противу имъ, яко

218,20:

мало имаша вои”. Онъ же рече: “Имѣю отрокъ

218,21:

своихъ 8 сътъ, иже могутъ противу имъ стати”.

218,22:

Начаша же друзии несъмысльнии мѣлвити: “Поиди,

218,23:

кѣняже”. Съмысльнии же глаголаху: “Аще бы

218,24:

пристроилъ 8 тысячъ, не лихо ти есть:

218,25:

наша земля оскудѣла есть отъ рати и

218,26:

продажъ. Нѣ посъли ся къ брату своему Володимиру,

219,1:

да бы ти помоглъ”. Святопѣлкъ же,

219,2:

послушавъ ихъ, и посъла къ Володимеру, да

219,3:

бы помоглъ ему. Володимиръ же събра вои

219,4:

свои и посъла по Ростислава, брата своего, до

219,5:

Переяславля, веля ему помагати Святопѣлку.

219,6:

Володимеру же пришьдъшю Кыеву, и съвъкупи ся

219,7:

у святаго Михаила, и възяста межи собою

219,8:

распъря и которы, и уладивъша ся, цѣловаста

219,9:

кръсть межи собою, а Половѣцемъ воюющимъ по земли.

219,10:

И рѣша ему мужи съмысльнии: “Почѣто вы распърю

219,11:

имата межи собою? А погании губять землю

219,12:

Русьскую. Послѣди ся съмирита, а нынѣ

219,13:

пойдита противу имъ любо съ миръмъ,

219,14:

любо ратию”. Володимеръ же хотяше мира,

219,15:

Святопѣлкъ же хотя ратию. И поиде Святопѣлкъ

219,16:

и Володимеръ и Ростиславъ къ Трьполю, и

219,17:

придоша къ Стугнѣ. Святопѣлкъ же и Володимеръ

219,18:

и Ростиславъ съзъваша дружину свою

219,19:

на съвѣтъ, хотяче поступи чресъ рѣку,

219,20:

и начаша думати. И глаголаше Володимеръ, яко

219,21:

“Съдѣ стояще чресъ рѣку, у грозѣ сеи, сътворимъ

219,22:

миръ съ ними”. И присташа съвѣту сему съмысльнии

219,23:

мужи, Янь и прочии. Кыяне же не

219,24:

въсхотѣша съвѣта сего, нъ рекоша: “Хощемъ

219,25:

ся бити; поступимъ на ону страну рѣкы”.

219,26:

И възлюбиша съвѣтъ съ, и преидоша

219,27:

Стугну рѣку. Бѣ бо тѣгда наводънила ся вельми.

219,28:

Святопѣлкъ же и Володимиръ и Ростиславъ,

220,1:

испѣлчивъше ся, поидоша. Идяше на

220,2:

десной странѣ Святопѣлкъ, а на шюеи Володимиръ,

220,3:

а посредѣ Ростиславъ. И минувъше

220,4:

Тръполь, проидоша валъ. И се Половци идяху

220,5:

противу, и стрѣльци противу предъ ними; нашимъ же

220,6:

ставъшимъ межи валъма, поставиша стяги

220,7:

своя, и поидоша стрѣльци из валу. И Половци,

220,8:

пришѣдъше къ валови, поставиша стяги своя, и

220,9:

налегоша първое на Святопѣлка, и възломиша

220,10:

пѣлкъ его. Святопѣлкъ же стояше крѣпкѣ, и

220,11:

побѣгоша людие, не тѣрпяще ратныхъ противления

220,12:

и послеже побѣже Святопѣлкѣ.

220,13:

И налегаша на Володимира, и бысть

220,14:

брань люта; и побѣже и Володимиръ съ Ростиславѣмъ

220,15:

и вои его. И прибѣгоша къ рѣцѣ

220,16:

Стугнѣ, и въбрѣде Володимиръ съ Ростиславѣмъ,

220,17:

и нача утапати Ростиславъ предъ очима

220,18:

Володимирима. И хотѣ похватити брата своего

220,19:

и мало не утону самъ. И тако утопе Ростиславъ,

220,20:

сынѣ Всеволожѣ. Володимиръ же пребрѣдъ рѣку

220,21:

съ малѣмъ дружины, мѣнози бо падоша отъ пѣлка

220,22:

его, и боляре его ту падоша, и пришѣдъ на

220,23:

ону страну Дѣнѣпра, плака ся по братѣ

220,24:

своемъ и по дружинѣ своей, и иде Чѣрнигову

220,25:

печальнѣ вельми. Святопѣлкѣ же убѣже

220,26:

въ Трѣполь, и затвори ся ту, и бѣ ту до вечера,

220,27:

и въ ту ноцъ приде Киеву. Половѣци же

220,28:

видѣвъше съдолѣвъше пустиша по земли воююче,

221,1:

а друзии възвратиша ся къ Търчьскому. Си же ся

221,2:

зълба съключи въ днь Възнесения Господа нашего

221,3:

Иисуса Христа, мѣсяца мая 26. Ростислава же

221,4:

искавъше обрѣтоша въ рѣцѣ; и въземше и принесоша

221,5:

и Киеву. И плака ся по немь мати его,

221,6:

и вси людие плакаша по немь по велику,

221,7:

уности его ради. И събъраша ся епископи и попове

221,8:

и чьрноризьци, и пѣсни обычьныя пѣвъше, и положиша

221,9:

и въ църкѣви святя София у отца своего.

221,10:

Половцемъ же осѣдящемъ Търчьскыи, противящемъ

221,11:

же ся Търкомъ и крѣпко борующимъ

221,12:

изъ града, убиваху мѣногы отъ противныхъ.

221,13:

Половци же начаша налѣгати, и отымати

221,14:

воду, и изнемогати начаша въ градъ людие жажею

221,15:

водною и гладъмь. И присълаша Търци

221,16:

къ Святопѣлку, глаголюще: “Аще не пришлеша брашна,

221,17:

предати ся имамъ”. Святопѣлкъ же посъла имъ, и не

221,18:

бѣ лъзѣ вѣкрасти ся въ градѣ мѣножествѣмъ

221,19:

ратныхъ. И стояша около града недѣль 9,

221,20:

и раздѣлиша ся на дѣвое: едни сташа у града,

221,21:

рать борюще, а друзии поидоша Кыеву,

221,22:

и пустиша на воропѣ межи Киевѣ и Вышегородѣ.

221,23:

Святопѣлкѣ же выиде на Желаню,

221,24:

и поидоша обои противу собѣ, и съступиша ся,

221,25:

и укрѣпи ся брань. Побѣгоша наши предѣ

221,26:

иноплемьники, и падаху язвѣнии предѣ

221,27:

врагы нашими, и мѣнози погыбоша, и быша

221,28:

мѣртва, паче неже у Трьполя. Святопѣлкѣ же

222,1:

приде Киеву самѣ третии, а Половци вѣзвратиша ся

222,2:

къ Тѣрцьскому. Быша же си зѣлая мѣсяца

222,3:

иуля 23. Наутрия же въ 24,

222,4:

у святую мученику Бориса и Глѣба, бысть плачь

222,5:

великѣ въ градѣ, грѣхѣ ради

222,6:

нашихъ великихъ, за умѣножение

222,7:

безаконии нашихъ.

222,8:

Се на ны Богъ попусти поганя, не

222,9:

милуя ихъ, нъ насъ казня, да быхомъ ся

222,10:

въстягнули отъ зълыхъ дѣлъ. Симъ казнить ны

222,11:

нахожениемъ поганыхъ; се бо есть батога Божии,

222,12:

да нѣколи съмиривъше ся въспоманемъ ся отъ

222,13:

зѣлаго пути своего. Сего ради въ праздники

222,14:

Богъ намъ наводитъ сѣтование, якоже ся сътвори

222,15:

въ се лѣто първое зѣло на Възнесение Господне, еже

222,16:

у Тръполя, въторое же въ праздникъ Бориса

222,17:

и Глѣба, еже есть праздникъ новии Русьскии.

222,18:

Сего ради пророкъ глаголаше: “Преложю

222,19:

праздники ваша въ плачь и пѣсни ваша

222,20:

въ рыдание”. Сътвори бо ся плачь великъ въ

222,21:

земли нашеи, и опустѣша села наша и гради

222,22:

наши, быхомъ бѣгающе предъ врагы нашими.

222,23:

Якоже пророкъ глаголаше: “Падете предъ врагы вашими,

222,24:

и поженуть вы ненавидящии васъ, и побѣгнете,

222,25:

никому женуцю васъ. И съкрушю ругание гърдѣния

222,26:

вашего. И будетъ въ тѣщету крѣпость ваша. И

222,27:

убиеть вы приходяи мечь, и будетъ

222,28:

земля ваша пуста, и двори ваши пусти будутъ.

223,1:

Яко вы {худи
зъли} есте и лукави, и азъ поиду

223,2:

къ вамъ яростию лукавою”. Глаголетъ Господь Богъ

223,3:

Израилевъ. Ибо лукавии сынове Измаилови пожигаху

223,4:

села и гумьна, и мѣногы църкѣви запалиша

223,5:

огньмъ. Да не чюдить ся никѣтоже о семь: “Идеже

223,6:

мѣножьство грѣховъ, ту всѣякого видѣния показание”.

223,7:

Сего ради въселеная предасть ся, сего

223,8:

ради гнѣвъ простре ся, сего ради земля мучена

223,9:

бысть: ови ведутъ ся полонени, а друзии посѣкаеми

223,10:

бывають, друзии на мьсть даеми бывають,

223,11:

горькую приемлюще съмърть, друзии трепещють,

223,12:

зряще убиваемыхъ, друзии гладьмъ уморяеми

223,13:

и водною жажею. Едино прѣщение, едина казнь,

223,14:

многовещныя имуще раны и различныя

223,15:

печали и страшныя муки, овы {вяжеми
вязани} и

223,16:

пятами пѣхаеми и на {зимѣ
морозѣ} държими и ураняеми.

223,17:

И се притранѣ и страшнѣ, яко на

223,18:

хръстіяньстѣ родѣ страхъ и колѣбание и бѣда

223,19:

упространи ся. Правдѣно и достоино, тако

223,20:

да накажемъ ся, и тако веру имемъ, кажеми есмы:

223,21:

подобаше намъ “Въ руцѣ языку

223,22:

страньну и безаконьну земля”.

223,23:

Рѣцѣмъ велегласно: “Правдѣнъ еси, Господи, и прави

223,24:

суди твои”. Рѣцѣмъ по оному разбоинику: “Мы

223,25:

достоиная, яже съдѣяхомъ, прияхомъ”. Рѣцѣмъ

223,26:

съ Иевѣмъ: “Яко Господеви любо, тако и бысть;

223,27:

буди имя Господне благословено въ вѣки”. Да нахоженіемъ

223,28:

поганыхъ мучими Владыку познаемъ, егоже

223,29:

мы прогнѣвахомъ; прославлени бывше, не прославихомъ;

223,30:

почтени бивъше, не почътохомъ; освятивъше ся,

224,1:

не разумъхомъ; куплени бивъше, не пороботомъ;

224,2:

породивъше ся, не яко отъца постыдъхомъ ся.

224,3:

Съгрѣшихомъ, и казними есмы; якоже сътворихомъ,

224,4:

такo и стражемъ: гради вси опустѣша, села;

224,5:

преидемъ поля, идеже пасома

224,6:

бѣша стада конь, овъця и волове, все тѣще

224,7:

нынѣ видимъ, нивы поростѣше звѣрьмъ жилище

224,8:

быша. Нъ обаче надѣемъ ся на милость Божию;

224,9:

кажетъ бо ны добръ благии Владыка, “Не по безаконию

224,10:

нашему сътвори намъ и по грѣхомъ нашимъ

224,11:

въздасть намъ”; тако подобаетъ благому Владыцѣ казати

224,12:

не по мнѡжеству грѣховъ. Тако Господь сътвори намъ:

224,13:

падъшая въставить, Адамле преступление

224,14:

прости, баню нетьльния дарова свою

224,15:

кръвь за ны излия. Также ны видѣ не право

224,16:

пребывающа, нанесе намъ сущюю рать и скърбь,

224,17:

да не хотяще, вьсяко въ будущи вѣкъ

224,18:

обрящемъ милость; душа бо, съде казнима, вьсяко

224,19:

въ будущи вѣкъ обрящемъ милость и льготу отъ мукъ,

224,20:

не мьститъ бо Господь дѣвоиче о томь. О неиздреченному

224,21:

чловѣколюбию! якоже видѣ ны неволею

224,22:

къ собѣ обращающа ся. О тъмами любѣве, еже

224,23:

къ намъ! понеже хотяще уклонити ся отъ заповѣдии

224,24:

его. Се уже не хотяще търпимъ,

224,25:

съ нужею, и понеже неволею, се уже

224,26:

волею. Гдѣ бо бѣ умиление въ насъ? Ныне

224,27:

же вься пълна суть слъзь. Къдѣ бѣ въ насъ

224,28:

въздыхание? Нынѣ же плачь по вьсѣмъ улицамъ

224,29:

{упространи
умъножи} ся избиеныхъ ради, иже избиша

224,30:

безаконнии Половци. И воеваша мъного, и

225,1:

възвратиша ся къ Търчьскому, и изнемогоша

225,2:

людие въ градѣ отъ гладъмь, и предаша ся ратьнымъ.

225,3:

Половци же, приимъше градъ, запалиша огньмь,

225,4:

и люди раздѣлиша, и ведоша въ вежѣ къ сѣрдоболямъ

225,5:

своимъ и сѣродьникомъ своимъ.

225,6:

Мучими, зимою

225,7:

оцѣпляеми, въ алъчи и въ жажи и въ бѣдѣ,

225,8:

поблѣдѣвъше лица, почърнѣвъше телесы; незнаемою

225,9:

страною, языкъмъ испаленъмъ, нази

225,10:

ходяще и боси, ноги имуще избодены тѣрниемъ;

225,11:

съ слъзами отвѣщеваху другъ къ другу, глаголюще:

225,12:

“Азъ бѣхъ сего града,” а други: “И язъ сего села”;

225,13:

такo съвъпрашаху ся съ слъзами, родъ свои

225,14:

повѣдающе, очи възводяще на

225,15:

небо къ Вышнему, въздушему таиная. Да никѣтоже

225,16:

дързнетъ рещи, яко ненавидами Богъмъ есмы!

225,17:

Кого бо тако любить, якоже ны възлюбилъ

225,18:

есть? Кого тако почѣтилъ есть, якоже ны

225,19:

прославилъ есть и възнеслъ? Никогоже. Имъже

225,20:

паче ярость свою въздвиже на ны, яко паче

225,21:

всѣхъ почтени бывъше, горѣ всѣхъ съдѣхомъ грѣхы.

225,22:

Якоже паче всѣхъ просвѣщени бывъше, Владычню

225,23:

волю вѣдуще, и презрѣвъше, въ лѣпоту паче

225,24:

инѣхъ казними есмы. Се бо азъ грѣшныи

225,25:

много и часто Бога прогнѣвахъ, и часто съгрѣшая бываю

225,26:

по вся дни. Въ сеже лѣто престаи ся Ростиславъ,

225,27:

сынъ Мьстиславль, вѣнукъ Изяславль,

225,28:

мѣсяца октямбрия въ 1 день, а погребенъ

226,1/2:

бысть ноямбрия въ 16, въ църкви святыя Богородиця Десятинныя.

226,3:

Въ лѣто 6602. Сътвори миръ Святопѣлкъ съ Половци,

226,4:

и поя собѣ жену дѣщеръ Тугортъканю, князя

226,5:

Половчьскаго. Тогоже лѣта прииде Ольгъ съ Половци

226,6:

ис Тѣмutorоконя, и прииде къ Чѣрнигову,

226,7:

Володимиръ же затвори ся въ градъ.

226,8:

Олегъ же приде къ граду и пожьже около

226,9:

града, и манастырѣ пожьже. Володимиръ же

226,10:

сътвори миръ съ Ольгѣмъ, и иде изъ града на

226,11:

столь отънь Переяславлю; а Ольгъ вѣниде

226,12:

въ градъ отца своего. Половци же начаша воевати

226,13:

около Чърнигова, Ольгови не възбраняющю, бѣ

226,14:

бо самъ повелѣлъ имъ воевати. Се уже

226,15:

третиее наведе поганья на Русьскую землю,

226,16:

егоже грѣха да бы и Богъ простилъ, понеже

226,17:

мъного хръстянъ изгублено бысть, а другое полонено

226,18:

и расточени по землямъ. Въ сеже лѣто придоша

226,19:

прузи на землю Русьскую, мѣсяца августа въ {²⁶/₁₆},

226,20:

и пояша всяку траву и мѣнога жита.

226,21:

И не бѣ сего слышано въ дньхъ пьрвыхъ въ земли

226,22:

Русьской, якоже видѣста очи наши, за грѣхы

226,23:

наша. Въ сеже лѣто престаи ся епископъ Володимирьскыи

226,24:

Стефанъ, мѣсяца априля въ 27 днь, въ

226,25:

часъ 6 ноци, бывъ преже игумену Печерьскаго

226,26:

манастыря.

226,27:

Въ лѣто 6603. Идоша Половци на Грькы

226,28:

съ Девгеневицьмь, и воеваша на Греки;

227,1:

и цѣсарь я Девгеневица, и ослѣпи.

227,2:

Въ сеже лѣто придоша Половци, Итларь и Кытанъ,

227,3:

къ Володимиру на миръ. И приде Итларь въ градъ

227,4:

Переяславль, а Кытанъ ста mezi валъма съ вои;

227,5:

и вѣда Володимиръ сына своего Святослава Кытанови

227,6:

у тали, а Итларь бысть въ градъ съ лучшею

227,7:

дружиною. Въ сеже время бѣше пришълъ

227,8:

Славята ис Кыева отъ Святопѣлка къ Володимеру

227,9:

на нѣкое орудие; и начаша думати дружина

227,10:

Ратиборя съ кнѣзъмь Володимиръмь о погублении

227,11:

Итларевы чади, Володимиру же

227,12:

не хотящю сего сътворити, глаголющю бо: “Како

227,13:

могу се сътворити, ротъ съ ними ходивъ”. Отвѣщавъше

227,14:

же дружина, рекоша Володимиру:

227,15:

“Кнѣже! Нѣту ти въ томъ грѣха; да они вьсѣгда

227,16:

къ тобѣ ходяще ротъ, губятъ землю Русьскую,

227,17:

и кръвь хръстияньску проливають бес престани”. И

227,18:

послуша ихъ Володимиръ. Въ ту ноць посъла

227,19:

Володимиръ Славяту съ нѣколикѣмъ дружиною

227,20:

и съ Търкы межи валы. И выкрадъше първое

227,21:

Святослава, по томъ убиша Кытана и дружину

227,22:

его избиша. Вечеру сущю тѣгда суботъному, а

227,23:

Итлареви въ ту ноць лежащю у Ратибора

227,24:

и не вѣдущю,

227,25:

что ся надъ Кытанъмъ сътвори. Наутрия

227,26:

же, въ недѣлю, заутрѣни сущи годинѣ,

227,27:

пристрои Ратиборъ отроки въ оружии, и

228,1:

истѣбъку пристави имъ затопити. И присъла

228,2:

Володимиръ отрока своего Бяидюка по Итлареву

228,3:

чадъ, и рече Бяидюкъ Итлареви: “Зоветь

228,4:

вы кнѣзь Володимиръ; рекль тако: обувъше ся

228,5:

въ теплѣ избѣ и завѣтрѣкавъше у Ратибора,

228,6:

приѣдите къ мнѣ”. И рече Итларь: “Тако буди”. И

228,7:

яко вълъзоша въ истъбъку, и запроша я. И

228,8:

възлѣзше на истъбъку, прокопаша връхъ, и

228,9:

такo Ельбегъ Ратиборичъ {^{приимъ}
въземъ} лукъ свои

228,10:

и наложивъ стрѣлу, удари Итларя въ сърдце,

228,11:

и дружину его всю избиша. И тако зълъ испровърже

228,12:

животъ свои Итларь, въ недѣлю сыропустную,

228,13:

въ 1 часъ дъни.

228,14:

Святопѣлкъ же и Володимиръ посъласта къ Ольгови,

228,15:

веляча ему ити на Половци съ собою.

228,16:

Ольгъ же обѣща ся съ нима, и пошдъ,

228,17:

не иде съ нима въ путь единъ. Святопѣлкъ же и

228,18:

Володимиръ идоста на вежъ, и възяста вежъ,

228,19:

и полониша скоты и конѣ и вельблуды и

228,20:

челядь, и приведоста въ землю свою. И

228,21:

начаста гнѣвъ имѣти на Ольга, яко не шдъшю

228,22:

ему на поганя съ нима. И посъла Святопѣлкъ

228,23:

и Володимиръ къ Ольгови, глаголюща сице: “Се ты не

228,24:

шълъ еси съ нама на поганья, иже погубиша

228,25:

суть землю Русьскую, а се у тебе есть Итларевичь:

228,26:

любо убии, любо даи нама. Тъ

228,27:

есть ворогъ нама и Русьской земли”.

229,1:

Ольгъ же сего не послуша, и бысть межи ими

229,2:

ненависть. Въ сеже лѣто приидоша Половци

229,3:

къ Гургеву, и стояша около его лѣто всѣ,

229,4:

и мало не възяша его. Святопѣлкъ же омири я.

229,5:

Половци же приидоша за Рѣсь, Гюргевци же

229,6:

выбѣгоша и идоша Киеву. Святопѣлкъ же повелѣ

229,7:

рубити градъ на Выгечевѣ хѣлму, имя свое

229,8:

нарекъ Святопѣлчъ градъ, и повелѣ епископу Марину

229,9:

съ Гюргевци състи ту и Засаковъцемъ и прочимъ

229,10:

отъ инѣхъ; а Гюргевъ зажъгоша

229,11:

Половци тѣщъ. Сегоже лѣта исходяча, иде

229,12:

Давыдъ Святославичъ из Новагорода Смолинську;

229,13:

Новѣгородъци же идоша Ростову по Мѣстислава

229,14:

Володимерича. И поемъше и, ведоша и Новугороду,

229,15:

а Давыдови рекоша: “Не ходи къ намъ”.

229,16:

И пошѣдъ Давыдъ, вороти ся Смолиньску, и

229,17:

сѣде Смолиньскѣ, а Мьстиславъ сѣде въ

229,18:

Новѣгородѣ. Въ сеже время приде Изяславъ, сынъ Володимиръ,

229,19:

ис Курска къ Мурому. И прияша и

229,20:

Муромьци, и я посадьника Ольгова. Въ сеже лѣто

229,21:

придоша пружи, мѣсяца августа 28,

229,22:

и покрыша землю, и бѣ видѣти страшно, идяху

229,23:

къ полунощнымъ странамъ, ядуще траву и

229,24:

проса.

229,25:

Въ лѣто 6604. Святопѣлкъ и Володимиръ

229,26:

посъласта къ Ольгови, глаголюща сице: “Поиди Киеву,

229,27:

{ да порядъ положимъ } б Русьской земли предъ
{ ать рядъ учинимъ }

229,28:

епископы и предъ игумены и предъ мужи отьць

230,1:

нашихъ и предъ людьми градъскими, да быхомъ

230,2:

оборонили землю Русьскую отъ поганыхъ”. Ольгъ же

230,3:

въсприимъ съмыслъ буи и словеса величава,

230,4:

рече сице: “Нѣсть мене лѣпо судити епископомъ и чернцемъ,

230,5:

или смърдомъ”. И не въсхотѣ ити къ братома

230,6:

своима, послушавъ зѣлыхъ съвѣтъникъ. Святопѣлкъ же

230,7:

и Володимиръ рекоста къ нему: “Да се ты ни на

230,8:

поганя идеши, съ нама ни на {^{съвѣтъ}}, то
думу

230,9:

ты зѣло мыслиши на наю и помагати хоцещи

230,10:

поганымъ, а Богъ промежи нами будетъ”. Святопѣлкъ

230,11:

же и Володимиръ идоста на Ольга

230,12:

Чърнигову; и выбѣже Ольгъ ис Чърнигова,

230,13:

мѣсяца мая въ 3 днь, въ суботу. Святопѣлкъ же

230,14:

и Володимиръ гѣнаста по немъ, Ольгъ же въбѣже въ

230,15:

Стародубъ и затвори ся ту. Святопѣлкъ же и Володимиръ

230,16:

оступиста и въ градъ, и бяху ся

230,17:

из града крѣпко, а си приступаху къ граду,

230,18:

и язвени бяху мѣнози отъ обоихъ. И бысть межи

230,19:

ими брань люта, и стояша около града

230,20:

дънии 30 и 3, и изнаемагаху людие въ градъ.

230,21:

И выиде Ольгъ из града, хотя мира, и

230,22:

въдаста ему миръ, рекуща сице: “Иди къ брату

230,23:

своему Давыдови, и придѣта къ Киеву на столъ

230,24:

отць нашихъ и дѣдъ нашихъ, яко то естъ старѣи

230,25:

въ земли нашей Киевъ, и ту

230,26:

достоино снѣяти ся и порядъ положити”. Ольгъ

230,27:

же обѣща ся се сѣтворити, и на семь цѣловаша

230,28:

крѣстъ.

231,1:

Въ сеже время приде Бонякъ съ Половци

231,2:

къ Киеву, въ недѣлю отъ вечера, и повоева около

231,3:

Киева, и пожже на Берестовѣмъ дворъ кнѣжъ.

231,4:

Въ сеже время воева Куря съ Половци у

231,5:

Переяславля, и Устие пожже, мѣсяца маия

231,6:

24. Ольгъ же выиде и Стародуба вѣнъ, и

231,7:

приде Смолинску, и не прияша его Смольняне,

231,8:

и иде къ Рязаню. А Святопѣлкъ и Володимиръ

231,9:

идоста въ свояси. Тогоже мѣсяца приде

231,10:

Тугоръканъ, тѣсть Святопѣлчъ, къ Переяславлю,

231,11:

мѣсяца маия 31 и ста около града, а Переяславци

231,12:

затвориша ся въ градъ. Святопѣлкъ же и

231,13:

Володимиръ поидоста на нь по сеи странѣ

231,14:

Дънѣпра, и придоста къ Зарубу, и ту перебродиста ся,

231,15:

и не почютиша ихъ Половци,

231,16:

Богу съхранъшю ихъ, и испѣлчивъша ся поидоста

231,17:

къ граду. Гражане же узрѣвъше, ради

231,18:

быша, и изидоша къ нима, а Половци

231,19:

стояху на оной странѣ Трубежа, испѣлчивъше ся.

231,20:

Святопѣлкъ же и Володимиръ убръдъша

231,21:

у Трубешъ къ Половцемъ, и Володимиръ же хотѣ

231,22:

порядити дружины, они же не послушаша, нъ

231,23:

удариша въ конѣ къ противнымъ. И се видѣвъше

231,24:

Половци устремиша ся на бѣгъ, и наши погнаша въ

231,25:

слѣдъ ратныхъ, съкуще противныя. Съдѣя въ

231,26:

тъ дньнъ Господъ съпасение велико: мѣсяца иуля въ 19

232,1:

дньнъ побѣжени быша иноплемьници, и кнѣзь

232,2:

ихъ, Тугоръканъ убиенъ бысть и сынъ его и ини

232,3:

кнѣязи мнѣози, ту падоша. На утрие

232,4:

же налѣзоша Тугоръкана мъртва,

232,5:

и възя и Святопѣлкъ, акы тѣстя своего и

232,6:

врага; и привезъше и къ Кыеву и погребоша

232,7:

и на Берестовѣмъ, на моголѣ, межю путьмъ, {идуцимъ
грядущимъ} на

232,8:

Берестово, другымъ, идуцимъ въ манастирь.

232,9:

Въ 20 тогоже мѣсяца, въ пятъкъ, въ часъ 1 дне,

232,10:

приде вѣторое Бонякъ безбожныи, шолудивыи,

232,11:

отаи хыщникъ, къ Кыеву вѣнезапу, и мало

232,12:

въ градъ не вѣгънаша Половци, и зажгоша

232,13:

по пѣсъку около града, и увратиша ся на

232,14:

манастирь, и пожгоша манастирь Стефановъ,

232,15:

деревиѣ и Герьманы. И придоша

232,16:

на манастирь Печерскыи, намъ сущимъ

232,17:

по кѣліямъ почивающимъ по заутрѣни, и кликоша

232,18:

около монастыря, и поставиша дѣва стяга предъ

232,19:

враты монастырьскими, намъ же бѣжащимъ

232,20:

задѣмъ монастыря, а другимъ възбѣгшимъ на

232,21:

полати. Безбожнии же сынове Измаилеви

232,22:

высѣкоша врата монастырю, и устрѣмиша ся по

232,23:

келіямъ, высѣкающе двѣри, и изношаху еже аще

232,24:

обрѣтаху въ кѣлии. По семь възьгоша

232,25:

домъ святыя владычицѣ Богородицѣ, и придоша

232,26:

къ църкви, и зажьгоша двѣри, яже къ угу

233,1:

стороннии, и вѣторыя же къ сѣверу, и

233,2:

вълѣзше у притворъ у гроба Феодосиева,

233,3:

въземше иконы, зажигаху двѣри и укаряху Бога

233,4:

и законъ нашъ. Богъ же тѣрпяше, еще бо

233,5:

не съконъчали ся бяху грѣси ихъ и безаконие

233,6:

ихъ, тѣмъ же глаголаху: “Къдѣ есть Богъ ихъ”, да поможеть

233,7:

имъ и избавить я отъ насъ?” И ина словеса хульная

233,8:

глаголаху на святагы иконы, насмихающе ся, не вѣдуще,

233,9:

яко Богъ казнить рабы своя напастыми и ратьными,

233,10:

да явять ся яко злато искушено въ гърнилѣ:

233,11:

хръстіяномъ бо мѣногыми скърбѣми и печальми

233,12:

вънннті въ царство небесное, а симъ поганымъ ругателемъ

233,13:

на семь свѣтъ примѣшимъ веселие и пространство,

233,14:

а на ономъ свѣтъ примуть муку,

233,15:

съ дияволѣмъ и огнь вѣчныи. Тѣгда

233,16:

же зажгоша дворъ Красныи, егоже поставиль

233,17:

благовѣрныи кнѣзь Всеволодъ на хѣлму, иже есть надъ

233,18:

Выдобычи: то все оканьнии Половци

233,19:

запалиша огнь. Тѣмъже и мы, послѣдующе

233,20:

пророку, глаголемъ: “Боже мои! положи

233,21:

яко коло, яко огнь предъ лицѣмъ вѣтру,

233,22:

иже попалить дубравы, тако поженеши я

233,23:

бурею твоею. Испълни лица ихъ досажения”.

233,24:

Се бо оскверниша и пожгоша святагы домъ твои,

233,25:

манастирь Матере твояе и трупие рабъ твоихъ.

233,26:

Убиша бо отъ братия нашае нѣколико оружиемъ

234,1:

безбожьнии сынове Измаилеви, пущени на

234,2:

казнь хръстяномъ.

234,3:

Аще ли бо си суть отъ пустыня Етривьскыя,

234,4:

межи вѣстокъмъ и сѣверъмъ; ищъли же

234,5:

есть ихъ колѣнь 4: Търкмене и Печенѣзи,

234,6:

Търци, Половци. Мефодии же съвѣдѣтельствуеть

234,7:

о нихъ, яко 8 колѣнь пробѣгли

234,8:

суть, егда исѣче Гедеонъ, и осмь ихъ

234,9:

бѣжа въ пустыню, а 4 исѣче. Друзии же глаголють:

234,10:

сыны Амоновы; се же нѣсть тако: сынове бо Моавли

234,11:

Хвалиси, а сынове Амонови Българе, а Срацини

234,12:

отъ Измаила, и творять ся Сарини, и прозъваша

234,13:

имя собѣ Саракыне, рекъше: Сарини есмы.

234,14:

Тѣмъже Хвалисе и Българе суть отъ дъщерю

234,15:

Лотову, иже зачаста отъ отъца своего, тѣмъже

234,16:

нечисто есть племя ихъ. А Измаило роди

234,17:

12 сына, отъ нихъже суть Търкмени и Печенъзи

234,18:

и Търци и Половци, иже

234,19:

исходятъ отъ пустынь. И по сихъ 8 колънь

234,20:

къ коньчинъ вѣка изидуть заклепени въ

234,21:

горъ Александръмъ Макидоньскимъ нечистыя

234,22:

человѣкы.

234,23:

Се же хоцю съказати, яже слышахъ преже

234,24:

сихъ 4 лѣтъ, яже съказа ми Гурята Роговичъ

234,25:

Новъгородьць, глаголя сице, яко “Посълахъ отрока

234,26:

своего въ Печеру, люди, иже суть дань дающе

235,1:

Новугороду. И пришъдъшю отроку моему къ нимъ,

235,2:

а отътуду иде въ Угру. Угра же суть людие

235,3:

языкъ нѣмъ, и съсѣдять съ Самоядию на полунощныхъ

235,4:

странахъ”. Угра же рекоша отроку моему:

235,5:

“Дивно находихомъ мы чюдо ново, егоже нѣсмы

235,6:

слыхали преже сихъ лѣтъ, се же третиее лѣто поча

235,7:

быти: суть горы заидуче въ луку моря, имъже

235,8:

высота ако до небесе, и въ горахъ тѣхъ кличъ великъ

235,9:

и говоръ, и сѣкуть гору, хотяще просѣчи ся;

235,10:

и есть въ горѣ той просѣчено окъньце мало, и туда

235,11:

мълвять, не разумѣти языку ихъ, нъ

235,12:

кажють желѣзо, и помавають рукою, просяще

235,13:

желѣза; и аще кто дастъ имъ желѣзо или ножъ или

235,14:

секиру, и они дають скорою противу. Есть

235,15:

же путь до горъ тѣхъ не проходимъ пропастьми,

235,16:

снѣгъмъ и лѣсъмъ, тѣмъ не доходимъ ихъ вьсьгда;

235,17:

есть же и подалъ на полунощи”. Мънѣ же

235,18:

рекъшю къ Гурятъ: “Се суть людие заклепении

235,19:

Александръмъ, Макидоньскимъ царьмъ”, якоже съказа

235,20:

о нихъ Мефодии Патариискии, глаголя: “Александръ,

235,21:

царь Макидоньскии, възыде на вѣсточныя

235,22:

страны до моря, нарицаемое Сълньче мѣсто,

235,23:

и видѣ ту челоуѣкы нечистыя отъ племене Афетова,

235,24:

ихъже нечистоту видѣвъ: ядыху сквърну

235,25:

всьяку, комары и мухы, котъкы, змия,

235,26:

мъртвыць не погрѣбаху, нъ ядыху, и женьскыя

236,1:

изврагы ядыху и скоты вься нечистыя. То видѣвъ

236,2:

Александръ убоя ся, еда како умножать ся и

236,3:

осквърнять землю, загъна ихъ на полунощныя

236,4:

страны въ горы высокия; и Богу повелѣвшю,

236,5:

съступиша ся о нихъ,

236,6:

ткъмо не ступиша ся о нихъ горы 12 локътъ,

236,7:

и ту сътвориша ся врата мѣдяная, и

236,8:

помазаша ся сунклитъмь; и аще хотять

236,9:

възяти, не възмогутъ, ни огньмь могутъ

236,10:

иждъжещи; вещь бо сунклитова сица есть: ни огнь

236,11:

можетъ иждъжещи его, ни желъзо его приметь.

236,12:

Въ послѣдняя же дъни по сихъ осми колѣнъ иже изидуть

236,13:

отъ пустыня Етривьскыя, изидуть и си сквърнии

236,14:

языци, яже суть въ горахъ полунощныхъ, по

236,15:

повелѣнїю Божию.

236,16:

Нъ мы на прѣжънее възвратимъ ся, якоже бѣхомъ

236,17:

глаголали первие. Ольгови обѣщавъшю ся ити къ брату

236,18:

своему Давыдови Смолинъску и приити съ братъмь

236,19:

своимъ Кыеву и обрядъ положити, и не възсхотѣ

236,20:

сего Ольгъ сътворити. Онъ пришѣдъ Смолинъску

236,21:

и поимъ воя, и поиде къ Мурому, въ Муромѣ

236,22:

тѣгда сущю Изяславу. Бысть же

236,23:

въсть Изяславу, яко Ольгъ идеть къ Мурому,

236,24:

посъла Изяславъ по вои Ростову и Суждалю

236,25:

и по Бѣлоозерци, и събѣра вои мѣного. И

236,26:

посъла Ольгъ посълы своѣ къ Изяславу, глаголя: “Иди

237,1:

въ волость отьца своего Ростову, а то есть волость

237,2:

отьца моего. Да хочу ту сѣдя порядъ положити

237,3:

съ отьцьмь твоимь. Се бо мя выгъналъ из

237,4:

града отьца моего. Или ты ми зѣдѣ не

237,5:

хощеши хлѣба своегоже дати?” И не послуша

237,6:

Изяславъ словесъ сихъ, надѣя ся на мѣножество вои.

237,7:

Ольгъ же надѣя ся на правду свою, яко правъ

237,8:

бѣ въ семь, и поиде къ граду съ вои.

237,9:

Изяславъ же испълчи ся предъ градъмъ на поли.

237,10:

Ольгъ же поиде къ нему пълкъмъ, и сѣняша ся

237,11:

обои, и бысть брань люта. И убиша Изяслава,

237,12:

сына Всеволожа, мѣсяца септебря

237,13:

въ 6 днь; прочии же вои побѣгоша, ови

237,14:

чресъ лѣсъ, друзии въ градъ. Ольгъ же въниде

237,15:

въ градъ, и прияша и гражане. Изяслава же

237,16:

възмъше, положиша въ манастири святого Сѣпаса,

237,17:

и отътуда пренесоша и Новугороду, и положиша

237,18:

у святоѣ Софии, на лѣвои странѣ.

237,19:

Ольгъ же, по приятии града, изъима Ростовъци и

237,20:

Бѣлоозерьци и Суждальци и искова. И устръми ся

237,21:

на Суждаль. И пришѣдъ Суждалю, и Суждальци

237,22:

даша ся ему. Ольгъ же омиривъ

237,23:

градъ, овы изъима, а другыя расточи, и

237,24:

имѣние ихъ възя. И прииде къ Ростову, и Ростовъци

237,25:

въдаша ся ему. И прия всю землю Муромскую

237,26:

и Ростовскую и посажа посадники по градомъ,

237,27:

и дани поча братьи. И посъла къ нему Мъстиславъ

237,28:

посъль свои из Новагорода, глаголя: “Иди опять

237,29:

Мурому, а въ чюжеи волости не съди.

237,30:

И азъ пошлю молитъ ся съ дружиною своею къ

238,1:

отъцю своему, и съмирю тя съ нимъ. Аще

238,2:

и брата моего убиль еси, то есть не дивно,

238,3:

въ ратьхъ бо цари и мужи погыбають”. Ольгъ же

238,4:

не въсхотѣ сего послушати, нъ паче мышляше

238,5:

и Новъгородъ прияти. И посъла Ольгъ

238,6:

брата своего Ярослава въ сторожъ, а самъ стояше

238,7:

на поли у Ростова. Мъстиславъ же съдумавъ

238,8:

съ Новъгородъци, и посълаша предъ собою въ сторожъ

238,9:

Добрыню Рагуиловича; Добрыня же

238,10:

първое изъима даньники. Увѣда же Ярославъ

238,11:

се, яко изъимани даньници, стояшетъ бо тѣгда

238,12:

Ярославъ на Медвѣдици въ сторожи, бѣжа

238,13:

тоѣ ноци, и прибѣже къ Ольгови и повѣда

238,14:

ему, яко идеть Мъстиславъ, прииде же вѣсть къ Ольгови яко сторожеве изъимани.

238,15:

И поиде къ Ростову. Мъстиславъ же

238,16:

приде на Вългу и повѣдаша ему, яко Ольгъ

238,17:

възвратилъ ся къ Ростову, и Мъстиславъ поиде по

238,18:

немъ. Ольгъ же приде къ Суждалю. И слышавъ, яко

238,19:

идеть по немъ Мъстиславъ, Ольгъ же повелѣ зажещи

238,20:

градъ Суждаль, тѣкъмо оста ся дворъ монастырьскъ

238,21:

Печерьскаго монастыря и църкы, яже

238,22:

тамо есть святаго Дмитрея, юже бѣ далъ Ефрѣмъ

238,23:

и съ селы. Ольгъ же побѣже къ Мурому, а

238,24:

Мъстиславъ приде къ Суждалю, и сѣдя ту посылаше

238,25:

къ Ольгови, мира прося, глаголя, яко “Мънии азъ

238,26:

есмъ тебе, съли ся къ отцю моему, а дружину,

238,27:

вороти юже еси заялъ; а язъ тебе въ вѣсемъ

238,28:

послушаю”. Ольгъ же посъла къ нему, хотя мира

238,29:

лъстию; Мъстиславъ же, емъ вѣры лъсти,

238,30:

и распусти дружину по селомъ. И наста Феодорова

239,1:

недѣля поста, и приспѣ Феодорова субота,

239,2:

Мъстиславу сѣдящю на обѣдѣ, прииде ему

239,3:

вѣсть, яко Ольгъ на Клязьмѣ, близъ бо бѣ пришель

239,4:

без вѣсти. Мъстиславъ бо емъ ему вѣру,

239,5:

не постави сторожовъ; нѣ Богъ вѣсть избавити

239,6:

благочѣстивыя своя отъ лъсти. Ольгъ же

239,7:

установи ся на Клязьмѣ, мня, яко, боя ся его

239,8:

Мъстиславъ побѣгнетъ. Къ Мъстиславу же събѣра ся

239,9:

дружина въ тѣ днь и въ другыи

239,10:

Новгородъци, и Ростовъци, и Бѣлозеръци. Мъстиславъ

239,11:

же ста предъ градъмъ, испълчивъ дружину,

239,12:

и не поступи ни онъ { на Мъстислава
къ Мъстиславу }, ни

239,13:

Мъстиславъ на Ольга, и стояста противу собѣ

239,14:

дни 4. И приде Мъстиславу вѣсть, яко “Посълалъ

239,15:

ти отъць Вячеслава брата съ Половци”. И приде

239,16:

Вячеславъ въ четвъргъ по Феодорови недѣли

239,17:

поста. А въ пятъкъ поиде Ольгъ, испълчивъ ся,

239,18:

къ городу, а Мъстиславъ поиде противу ему

239,19:

съ Новъгородъци. И вѣда Мъстиславъ

239,20:

стягъ Володимиръ Половчину, именъмъ

239,21:

Куману, и вѣдавъ ему пѣшыць, постави

239,22:

и на правѣмъ крилѣ. И

239,23:

напя стягъ Володимиръ, и узърѣ Ольгъ стягъ

239,24:

Володимиръ, и убоя ся, и ужасъ нападе на

239,25:

нь и на воѣ его. И поидоша къ боеви противу

239,26:

собѣ, и поиде Ольгъ противу Мъстиславу,

239,27:

а Ярославъ поиде противу Вячеславу. Мъстиславъ

240,1:

же перешѣдъ Пежаръ съ Новъгородъци,

240,2:

и съступиша ся

240,3:

на Кулачыць, и бысть брань крѣпъка, и нача

240,4:

одалати Мьстиславъ. И видъ Ольгъ, яко поиде

240,5:

стягъ Володимиръ и нача заходити въ тылъ его, и

240,6:

убоявъ ся побѣже Ольгъ, и одолъ Мьстиславъ.

240,7:

Ольгъ же прибѣже къ Мурому, и затвори

240,8:

Ярослава Муромъ, и самъ иде къ Рязаню.

240,9:

Мьстиславъ же приде Мурому, и сътвори миръ

240,10:

съ Муромьци, и поя люди своя, Ростовьцъ и

240,11:

Суждальци, и поиде къ Рязаню по Ользѣ. Ольгъ

240,12:

же выбѣже из Рязаня, а Мьстиславъ,

240,13:

сътвори миръ съ Рязаньци, и поя люди своя, яже

240,14:

бѣ заточилъ Ольгъ. И посъла къ Ольгови, глаголя: “Не

240,15:

бѣгаи никаможе, нъ пошли ся къ братии своеи

240,16:

съ мольбою не лишать тя Русьскои земли. А

240,17:

азъ пошълю къ отьцю молитъ ся о тобѣ”. Ольгъ же

240,18:

обѣща ся тако сътворити. Мьстиславъ же възвративъ ся

240,19:

въспялъ Суждалю, отьтуду прииде къ Новугороду

240,20:

въ градъ свои, молитвами преподобнаго епископа

240,21:

Никыты. Се же бысть исходящую лѣту 6604,

240,22:

инъдикта 4 на полы.

{From here begins *Pouchenie Monomakha*, which is out of place in relation to *Laur*}

240,23:

240,24:

240,25:

240,26:

240,27:

241,1:

241,2:

241,3:

241,4:

241,5:

241,6:

241,7:

241,8:

241,9:

241,10:

241,11:

241,12:

241,13:

241,14:

241,15:

241,16:

241,17:

241,18:

241,19:

241,20:

241,21:

241,22:

241,23:

241,24:

241,25:

241,26:

241,27:

241,28:

241,29:

241,30:

241,31:

241,32:

241,33:

241,34:

241,35:

241,36:

241,37:

242,1:

242,2:

242,3:

242,4:

242,5:

242,6:

242,7:

242,8:

242,9:

242,10:

242,11:

242,12:

242,13:

242,14:

242,15:

242,16:

242,17:

242,18:

242,19:

242,20:

242,21:

242,22:

242,23:

242,24:

242,25:

242,26:

242,27:

242,28:

242,29:

242,30:

242,31:

242,32:

242,33:

242,34:

242,35:

242,36:

242,37:

243,1:

243,2:

243,3:

243,4:

243,5:

243,6:

243,7:

243,8:

243,9:

243,10:

243,11:

243,12:

243,13:

243,14:

243,15:

243,16:

243,17:

243,18:

243,19:

243,20:

243,21:

243,22:

243,23:

243,24:

243,25:

243,26:

243,27:

243,28:

243,29:

243,30:

243,31:

243,32:

243,33:

243,34:

243,35:

243,36:

243,37:

243,38:

243,39:

244,1:

244,2:

244,3:

244,4:

244,5:

244,6:

244,7:

244,8:

244,9:

244,10:

244,11:

244,12:

244,13:

244,14:

244,15:

244,16:

244,17:

244,18:

244,19:

244,20:

244,21:

244,22:

244,23:

244,24:

244,25:

244,26:

244,27:

244,28:

244,29:

244,30:

244,31:

244,32:

244,33:

244,34:

244,35:

244,36:

244,37:

244,38:

244,39:

245,1:

245,2:

245,3:

245,4:

245,5:

245,6:

245,7:

245,8:

245,9:

245,10:

245,11:

245,12:

245,13:

245,14:

245,15:

245,16:

245,17:

245,18:

245,19:

245,20:

245,21:

245,22:

245,23:

245,24:

245,25:

245,26:

245,27:

245,28:

245,29:

245,30:

245,31:

245,32:

245,33:

245,34:

245,35:

245,36:

245,37:

245,38:

245,39:

246,1:

246,2:

246,3:

246,4:

246,5:

246,6:

246,7:

246,8:

246,9:

246,10:

246,11:

246,12:

246,13:

246,14:

246,15:

246,16:

246,17:

246,18:

246,19:

246,20:

246,21:

246,22:

246,23:

246,24:

246,25:

246,26:

246,27:

246,28:

246,29:

246,30:

246,31:

246,32:

246,33:

246,34:

246,35:

246,36:

246,37:

246,38:

246,39:

247,1:

247,2:

247,3:

247,4:

247,5:

247,6:

247,7:

247,8:

247,9:

247,10:

247,11:

247,12:

247,13:

247,14:

247,15:

247,16:

247,17:

247,18:

247,19:

247,20:

247,21:

247,22:

247,23:

247,24:

247,25:

247,26:

247,27:

247,28:

247,29:

247,30:

247,31:

247,32:

247,33:

247,34:

247,35:

247,36:

247,37:

247,38:

247,39:

248,1:

248,2:

248,3:

248,4:

248,5:

248,6:

248,7:

248,8:

248,9:

248,10:

248,11:

248,12:

248,13:

248,14:

248,15:

248,16:

248,17:

248,18:

248,19:

248,20:

248,21:

248,22:

248,23:

248,24:

248,25:

248,26:

248,27:

248,28:

248,29:

248,30:

248,31:

248,32:

248,33:

248,34:

248,35:

248,36:

248,37:

248,38:

248,39:

249,1:

249,2:

249,3:

249,4:

249,5:

249,6:

249,7:

249,8:

249,9:

249,10:

249,11:

249,12:

249,13:

249,14:

249,15:

249,16:

249,17:

249,18:

249,19:

249,20:

249,21:

249,22:

249,23:

249,24:

249,25:

249,26:

249,27:

249,28:

249,29:

249,30:

249,31:

249,32:

249,33:

249,34:

249,35:

249,36:

249,37:

249,38:

250,1:

250,2:

250,3:

250,4:

250,5:

250,6:

250,7:

250,8:

250,9:

250,10:

250,11:

250,12:

250,13:

250,14:

250,15:

250,16:

250,17:

250,18:

250,19:

250,20:

250,21:

250,22:

250,23:

250,24:

250,25:

250,26:

250,27:

250,28:

250,29:

250,30:

250,31:

250,32:

250,33:

250,34:

250,35:

250,36:

250,37:

250,38:

251,1:

251,2:

251,3:

251,4:

251,5:

251,6:

251,7:

251,8:

251,9:

251,10:

251,11:

251,12:

251,13:

251,14:

251,15:

251,16:

251,17:

251,18:

251,19:

251,20:

251,21:

251,22:

251,23:

251,24:

251,25:

251,26:

251,27:

251,28:

251,29:

251,30:

251,31:

251,32:

251,33:

251,34:

251,35:

251,36:

252,1:

252,2:

252,3:

252,4:

252,5:

252,6:

252,7:

252,8:

252,9:

252,10:

252,11:

252,12:

252,13:

252,14:

252,15:

252,16:

252,17:

252,18:

252,19:

252,20:

252,21:

252,22:

252,23:

252,24:

252,25:

252,26:

252,27:

252,28:

252,29:

252,30:

252,31:

252,32:

252,33:

252,34:

252,35:

252,36:

253,1:

253,2:

253,3:

253,4:

253,5:

253,6:

253,7:

253,8:

253,9:

253,10:

253,11:

253,12:

253,13:

253,14:

253,15:

253,16:

253,17:

253,18:

253,19:

253,20:

253,21:

253,22:

253,23:

253,24:

253,25:

253,26:

253,27:

253,28:

253,29:

253,30:

253,31:

253,32:

253,33:

253,34:

253,35:

253,36:

254,1:

254,2:

254,3:

254,4:

254,5:

254,6:

254,7:

254,8:

254,9:

254,10:

254,11:

254,12:

254,13:

254,14:

254,15:

254,16:

254,17:

254,18:

254,19:

254,20:

254,21:

254,22:

254,23:

254,24:

254,25:

254,26:

254,27:

254,28:

254,29:

254,30:

254,31:

254,32:

254,33:

254,34:

254,35:

254,36:

255,1:

255,2:

255,3:

255,4:

255,5:

255,6:

255,7:

255,8:

255,9:

255,10:

255,11:

255,12:

255,13:

255,14:

255,15:

255,16:

255,17:

255,18:

255,19:

255,20:

255,21:

255,22:

255,23:

255,24:

255,25:

255,26:

255,27:

255,28:

255,29:

255,30:

255,31:

255,32:

256,1:

256,2:

256,3:

256,4:

256,5:

256,6:

256,7:

256,8:

256,9:

256,10:

256,11:

256,12:

256,13:

256,14:

256,15:

256,16:

256,17:

256,18:

256,19:

256,20:

256,21:

256,22:

256,23:

256,24:

Въ лѣто 6605. Придоша Святопѣлкъ и

256,25:

Володимиръ и Давыдъ Игоревичъ и Василько

256,26:

Ростиславичъ и Давыдъ Святославичъ и братъ его

256,27:

Ольгъ, и съняша ся въ Любичи на строение

256,28:

мира, и глаголаша къ собѣ рекуще: “Почто губимъ Русьскую

256,29:

землю, сами на ся котору имуще? А

256,30:

Половци землю нашу несутъ розьно, и ради суть,

256,31:

оже межю нами рати. Да нынѣ отъселѣ имемъ ся

256,32:

по едино сьрдыце, и съблюдемъ Русьскую землю; къждо

257,1:

да държить отъчину свою: Святопѣлку Кыевъ

257,2:

Изяславль, Володимирь Всеволожь, Давыдъ и

257,3:

Ольгъ и Ярославъ Святославъ; имѣже

257,4:

раздаяль Всеволодъ города: Давыду Володимирь,

257,5:

Ростиславичема Перемышль Володареви,

257,6:

Теребовль Василькови”. И на томъ цѣловаша

257,7:

крѣсть: “Да аще кѣто отъселѣ на кого въстанеть, то на

257,8:

того будемъ вси и чѣстныи крѣсть”. И рекоша вси: “Да

257,9:

будеть на нь крѣсть чѣстныи и вся земля

257,10:

Русьская”. И цѣловавъше ся поидоша въ свояси.

257,11:

И прииде Святопѣлкъ Кыеву съ Давыдѣмъ, и ради

257,12:

быша людие вси: нѣ тѣкъмо дияволъ печаленъ

257,13:

баше о любѣви сеи. И вѣлъзе сотона въ сьрдыце

257,14:

нѣкоторымъ мужемъ, и почаша глаголати къ Давыдови

257,15:

Игоревичю, рекуще сице, яко “Володимиръ съложилъ ся

257,16:

есть съ Василькъмъ на Святопѣлка и на тя”.

257,17:

Давыдъ же, имъ вѣру лъживымъ словесемъ, нача

257,18:

мѣлвити на Василька, глаголя сице: “Кѣто есть убилъ

257,19:

брата твоего Яропѣлка, а нынѣ мыслить

257,20:

на тя и на мя, и съложилъ ся есть съ Володимиръмъ?

257,21:

Да промышляи о своеи головѣ”. Святопѣлкъ же

257,22:

сѣмьте ся умѣмъ, рекъ: “Еда се право будетъ или

257,23:

лъжа, не вѣдѣ”. И рече Святопѣлкъ къ Давыдови: “Да аще

257,24:

право мѣлвиши, Богъ ти буди послухъ; аще ли

257,25:

завистию мѣлвиши, Богъ будетъ за тѣмъ”. Святопѣлкъ

257,26:

же сѣжалиси по братѣ своемъ, и о собѣ нача

257,27:

помышляти, еда се право будетъ? И я вѣру Давыдови,

257,28:

и прельсти Давыдъ Святопѣлка, и начаста думати

258,1:

о Васильцѣ; а Василько сего не вѣдаше и

258,2:

Володимиръ. И нача Давыдъ глаголати: “Аще не имевъ

258,3:

Василька, то ни тобѣ кѣняжения Кыевѣ, ни мѣнѣ

258,4:

въ Володимири”. И послуша сего Святопѣлкѣ. И

258,5:

прииде Василько въ 4 ноября, и перевезе ся

258,6:

на Выдобычѣ, иде поклонитѣ ся къ святому

258,7:

Михаилу въ манастирѣ, и ужина ту, а

258,8:

товары своя постави на Рудици. Вечеру же

258,9:

бывѣшю прииде въ товарѣ свои. Наутрия же

258,10:

бывѣшю, присѣла Святопѣлкѣ, река: “Не ходи отѣ

258,11:

именинѣ моихѣ”. Василько же отѣпрѣ ся, река:

258,12:

“Не могу жѣдати; еда будетѣ рать дома”. И присѣла

258,13:

къ нему Давыдѣ: “Не ходи, брате, не ослушаи ся

258,14:

брата старѣишаго, и поидѣвѣ оба”. И не въсхотѣ Василько сѣтворити тако, ни
послушаетѣ ею.

258,15:

И рече Давыдѣ къ Святопѣлку: “Видиши ли,

258,16:

не помѣнитѣ тебе, ходя въ руку твою. Аще ли

258,17:

отидеть въ свою волость, самѣ узриши, аще ти

258,18:

не займетѣ градовѣ твоихѣ Турова и Пиньска и

258,19:

прочихѣ градовѣ твоихѣ. Да помянеши мя. Нѣ

258,20:

призъвавъ и нынѣ ими, и даи его мнѣ”. И

258,21:

послуша его Святопѣлкѣ, и посѣла по Василька,

258,22:

глаголя: “Да аще не хоцещи ждати до именинѣ

258,23:

моихъ, прииди нынѣ, да цѣлуеши мя, и посѣдимъ вси

258,24:

съ Давыдѣмъ”. Василько же обѣща ся приити, не вѣдыи

258,25:

лсти, юже коваше на нь Давыдѣ. Василько же

258,26:

въсѣдъ на конь поѣха, и въсърѣте и отрокѣ

258,27:

его, и повѣда ему, глаголя: “Не ходи, кнѣже, хотять

258,28:

тя яти”. И не послуша сего, помышляя:

259,1:

“Како мя хотять яти? Оногды целовали

259,2:

крѣсть, рекуще: аще кѣто на кого будетъ, то на того

259,3:

будетъ крѣсть и мы вси”. И помысливъ си прекрѣсти ся,

259,4:

рекъ: “Воля Господня да будетъ”. И приѣха

259,5:

въ малѣ дружинѣ на кнѣжъ дворѣ, и вылѣзе

259,6:

противу ему Святопѣлкѣ, и идоша въ истѣбѣку,

259,7:

и приде Давыдѣ, и сѣдоша. И нача глаголати Святопѣлкѣ:

259,8:

“Остани на святѣкъ”. И рече Василько: “Не могу,

259,9:

брате, остати; уже есмъ повелѣлъ товаромъ

259,10:

поити преди”. Давыдъ же сѣдѣше акы

259,11:

нѣмъ. И рече Святопѣлкъ: “Заутрѣкаи, брате!”

259,12:

И обща ся Василько заутрѣкати. И рече Святопѣлкъ:

259,13:

“Посѣдита вы зѣдѣ, а язъ лѣзу, наряжю”. И

259,14:

лѣзе вѣнѣ, а Давыдъ съ Василькѣмъ сѣдѣста. И нача

259,15:

Василько глаголати къ Давыдови, и не бѣ въ Давыдѣ гласа,

259,16:

ни послушания: бѣ бо ужасъ ся, и лѣсть имѣя

259,17:

въ сѣрдци. И посѣдѣвъ мало Давыдъ, рече: “Кѣде есть братъ?”

259,18:

Они же рѣша ему: “Стоить на сѣнхѣ”. И вѣставъ

259,19:

Давыдъ, рече: “Азъ иду по нѣ; а ты, брате, посѣди”.

259,20:

И, вѣставъ, иде вѣнѣ. И яко выступи Давыдъ,

259,21:

и запыроша Василька, въ 5 ноямбря; и оковаша

259,22:

въ дѣвоѣ оковы, и приставиша къ нему

259,23:

сторожѣ на ночь. Наутрия же Святопѣлкъ

259,24:

сѣзѣва боляре и Кыяне, и повѣда имъ, еже

259,25:

бѣ ему повѣдалъ Давыдъ, яко “Брата ти убиль,

259,26:

а на тя съвѣщаль съ Володимиръмь, хочеть

259,27:

тя убити и грады твоя зяяти”. И рекоша

260,1:

боляре и людие: “Тобѣ, кѣняже, головы своее

260,2:

достоить блюсти. Да аще есть мѣлвилъ право Давыдъ,

260,3:

да приметъ Василько казнь; аще ли не право

260,4:

глаголаль Давыдъ, да приметъ мѣсть отъ Бога и

260,5:

отвѣщаеть предъ Богъмь”. И увѣдѣша игумени, и

260,6:

начаша молити ся о Васильцѣ Святопѣлку; и рече

260,7:

имъ Святопѣлкъ: “Ото Давыдъ”. Давыдъ же

260,8:

увѣдѣвъ, нача поостривати на ослѣпление: “Аще ли

260,9:

сего не сътвориши, а его пустиши и, то ни тобѣ

260,10:

кѣняжити, ни мѣнь”. Святопѣлкъ же хотяше

260,11:

пустити и нѣ Давыдъ не хотяше, блюда ся его.

260,12:

И на ту ноць ведоша и {Бѣлугороду
Звънугороду}, иже

260,13:

градъ малъ у Кіева яко 10 вѣрстъ вѣдале, и

260,14:

привезоша и на колѣхъ, окована суца, и съсадиша и

260,15:

съ колѣ, и ведоша и въ истѣбѣку малу. И сѣдящю

260,16:

ему, узърѣ Василько Търчина остряца ножъ, и

260,17:

разумѣ, яко хотятъ и ослѣпити, възъпи къ Богу плачьмъ

260,18:

великъмъ и стонаниемъ. И се вълѣзоша посълании

260,19:

Святопѣлкѣмъ и Давидѣмъ, Сѣновидѣ Изечевичѣ, конюхѣ

260,20:

Святопѣлчѣ, и Дмитръ, конюхѣ Давыдовѣ, и почаста

260,21:

простирати ковѣръ, и простѣръша яста Василька

260,22:

и хотяща и повреци; и боряшетъ ся

260,23:

съ нима крѣпѣко, и не можега его повреци.

260,24:

И се вълѣзѣше друзии повѣргоша и, и сѣвязаша и, и

260,25:

сѣньмѣше дѣску съ печи, и възложиша на пѣрси

260,26:

ему. И сѣдоста обаполы Сѣновидѣ Изечевичѣ

260,27:

и Дмитръ, и не можаста его удѣржати. И

261,1:

приступиста ина дѣва, и сѣняста другую дѣску

261,2:

съ печи, и сѣдоста, и удавиша и рамяно яко

261,3:

пѣрсьмъ троскотати. И приступи Тѣрчинѣ, именемъ

261,4:

Беренди, овѣчюхѣ Святопѣлчѣ, дѣржа ножъ и хотя

261,5:

увѣртѣти ножъ въ око, и грѣши ока и перерѣза

261,6:

ему лице, и бяше знати рану ту на лици ему.

261,7:

По семь вѣвѣртѣ ему ножъ въ зѣницю изъ зѣницю, по семь

261,8:

въ другое око вѣвѣртѣ ножъ, и изъ другую зѣницю. И томъ

261,9:

часъ бысть яко мѣртвъ. И въземъше и на ковѣрѣ

261,10:

възложиша и на кола яко мѣртва, и повезоша и

261,11:

Володимирю. И пришедъше, сташа съ нимъ, перешѣдъше

261,12:

мостъ Въздвиженьскый, на тѣрговищи, и

261,13:

сѣвлѣкоша съ него сорочьку крѣваву, и

261,14:

въдаша попадии сѣпрати. Попадия же опрѣвѣвши

261,15:

възложи на нь, онѣмъ обѣдующимъ, и плакати ся

261,16:

нача попадия, оному яко мѣртву сущю. И възбуди

261,17:

плачь, и рече: “Къдѣ се есмъ?” Они же рекоша

261,18:

ему: “Възвѣждении градъ”. И въпроси воды, они

261,19:

же даша ему, и испи воды, и вѣступи

261,20:

душа, и помяну ся, и пощюпа сорочьки и рече:

261,21:

“Ему есте сѣняли съ мене? Да быхъ въ сеи сорочьци

261,22:

сѣмѣрть приялъ и сталъ предѣ Богѣмъ” въ кровавѣ сорочьцѣ. Онѣмъ

261,23:

же обѣдавѣшимъ, поидоша съ нимъ въскорѣ на колѣхъ,

261,24:

а по груднѣ пути, бѣ бо тѣгда мѣсяць груднѣ,

261,25:

рекѣше ноябрь. И приидоша съ нимъ Володимирю

262,1:

въ 6 днѣ. Прииде же и Давидъ по немъ, яко

262,2:

звѣрь уловивъ. И посадиша и въ

262,3:

дворѣ Вакѣевѣ, и приставиша 30 мужъ

262,4:

стреци а 2 отрока кнѣжа, Улана и

262,5:

Кълчю.

262,6:

Володимиръ же слышавъ, яко ятъ естъ Василько

262,7:

и слѣпленъ, ужасе ся, и въсплака ся вельми, и

262,8:

рече: “Сего не бывало естъ въ Русьской земли ни

262,9:

при дѣдѣхъ нашихъ, ни при отъцихъ нашихъ, сякого

262,10:

зѣла”. И ту абие посъла къ Давыду и къ Ольгови

262,11:

Святославичема, глаголя: “Поидѣта къ Городыцю, да поправимъ

262,12:

сего зѣла, еже ся сѣтвори се въ Русьскѣи

262,13:

земли и въ насъ, въ братии, оже увърже

262,14:

въ ны ножъ. Да аще сего не поправимъ, то

262,15:

большее зъло въстанеть въ насъ, и начънетъ братъ

262,16:

брата закалати, и погыбнетъ земля Русьская, и

262,17:

врази наши, Половци, пришьдъше възьмутъ землю

262,18:

Русьскую”. Се слышавъ Давыдъ и Ольгъ,

262,19:

печальна быста вельми и начаста плакати ся, рекуща,

262,20:

яко “Сего не было въ родъ нашемъ”. И ту абие

262,21:

събравъша воя, приидоста къ Володимиру. Володимиру

262,22:

сущю съ вои стоящю у бору, Володимиръ

262,23:

же и Давыдъ и Ольгъ посълаша мужъ свои

262,24:

къ Святопълку глаголюще: “Чъто се сътвориль еси

262,25:

въ Русьской земли, увърглъ еси ножъ въ ны?

263,1:

Чему еси ослъпилъ братъ своего? Аще бы ти

263,2:

вина кая была на нь, обличиль бы предъ

263,3:

нами, и упъръвъ бы и, сътвориль ему. А

263,4:

нынѣ яви вину его, оже ему се сътвориль

263,5:

еси”. И рече Святопълкъ, “Повѣдалъ ми Давыдъ

263,6:

Игоревичъ: яко Василько брата ти убиль, Яропълка,

263,7:

и тебе хочеть убити и зяяти волость

263,8:

твою, Туровъ и Пиньскъ и Берестие и Погорину,

263,9:

а {заходилъ } ротъ съ Володимиръмь, яко
шль

263,10:

сѣсти Володимиру въ Киевѣ, а Василькови Володимири.

263,11:

А неволя ми главы своя блюсти.

263,12:

И не язъ его слѣпилъ, нъ Давыдъ, и вель

263,13:

и къ собъ”. И рѣша мужи Володимири и

263,14:

Давыдови и Ольгови: “Извѣта о семь не имѣта, яко

263,15:

Давыдъ есть слѣпилъ и. Не въ Давыдовѣ градѣ ятъ есть,

263,16:

ни слѣплень, нъ въ твоємъ градѣ ятъ и слѣплень”.

263,17:

И се имъ глаголющимъ разидоша ся разьно. Наутрия

263,18:

же хотя Володимиру и Давыдови и Ольгови чресъ Дънѣпръ на Святопѣлка,
Святопѣлкѣ

263,19:

же хотя побѣгнути ис Кіева, и не

263,20:

даша ему Кыяне побѣгнути, нъ послаша

263,21:

Всеволожю и митрополита Николу къ Володимиру,

263,22:

глаголюще: “Молимъ ся, кыяже, тобѣ и братома

263,23:

твоима, не мозѣте погубити Русьскыя

263,24:

земли. Аще бо възмете рать межю собою,

263,25:

погании имуть радовати ся, и възмутъ землю

263,26:

нашу, уже бѣша сътяжали ваши дѣди и отьци

263,27:

ваши трудѣмъ великѣмъ и храбрѣствѣмъ, побарающе

264,1:

по Русьской земли, а ины земли приискаху,

264,2:

а вы хочете погубити Русьскую землю”.

264,3:

Всеволожая же и митрополитъ приидоста

264,4:

къ Володимиру и молиста ся ему, и повѣдаста

264,5:

мольбу Кыянъ, яко сътворити миръ и блюсти

264,6:

земли Русьской и брань имѣти съ погаными. И

264,7:

се слышавъ Володимиръ, расплака ся и рече:

264,8:

“По истинѣ отьци наши и дѣди наши съблюдоша Русьскую

264,9:

землю, а мы ю хотимъ погубити”. И преклони ся

264,10:

на мольбу, чѣтяшетъ бо ю ако мать,

264,11:

отьца ради своего; бѣ бо любимъ отьцю своему по велику,

264,12:

и въ животѣ и по съмърти не ослуша ся

264,13:

его ни въ чемъже; и послуша, ако

264,14:

матере. И митрополита такоже чьтя санъ

264,15:

святительскыи, не преслуша мольбы его. Володимиръ

264,16:

же такъ есть любьзнивъ, любьвь имѣя

264,17:

къ митрополитомъ, и къ епископомъ и къ игуменомъ,

264,18:

паче же чьрньчьскыи чинъ любя, и

264,19:

приходящая къ нему напиташе и напояше,

264,20:

акы мати дѣти своя. Аще кого видить

264,21:

или шюмна, или въ коемъ зазорѣ, не осужаше,

264,22:

нъ вьсе на любьвь прекладаше и утѣшаше.

264,23:

Нъ мы на предьнее възвратимъ ся.

264,24:

Кънягини же бывъши у Володимира, прииде

264,25:

Кыеву, и повѣда вьсю рѣчи Святопѣлку и Кыяномъ,

264,26:

яко миръ будетъ. И начаша межи собою мужи сълати,

264,27:

и умириша ся на семь, яко рѣша Святопѣлку,

265,1:

яко “Се Давыдова съколота; то иди ты, Святопѣлче,

265,2:

на Давыда, любо ими, любо прожени”. Святопѣлкъ

265,3:

же емъ ся по се, и цѣловаша крѣсть межи собою,

265,4:

миръ сътворише.

265,5:

Василькови же сущю въ Володимири, на прежереченѣмъ

265,6:

мѣстѣ, и яко приближи ся постъ великыи,

265,7:

и мѣнѣ ту сущю, въ Володимири, въ едину

265,8:

нощъ присѣла по мя кѣнязь Давыдъ. И приидохъ къ нему,

265,9:

и сѣдяху дружина около его, и посадивъ мя

265,10:

и рече ми: “Се мѣлвилъ Василько си noci къ Уланови

265,11:

и къ Кѣлчи, рекъ тако: Се слышю, оже идетъ

265,12:

Володимиръ и Святопѣлкъ на Давыда: даже бы

265,13:

мене Давыдъ послушалъ, да быхъ посѣлалъ мужа

265,14:

своего къ Володимиру воротить ся, вѣдѣ бо ся

265,15:

съ нимъ чѣто мѣлвивъ, и не поидеть. Да се, Василю,

265,16:

шѣлю тя, иди къ Василькови,

265,17:

съ сима отрокома, и мѣлви ему тако: Оже

265,18:

хощеши посѣлати мужа своего, и воротить ся Володимиръ,

265,19:

то вѣдамъ ти которыи ти любъ градъ,

265,20:

любо Вѣсволожь, любо Шеполь, любо Перемиль”.

265,21:

Азъ же идохъ къ Василькови, и повѣдахъ ему всюю

265,22:

рѣчь Давыдову. Онъ же рече: “Сего есмь не мълвилъ,

265,23:

нъ надѣю ся на Богъ. Посълю къ Володимиру, да быша

265,24:

не пролияли крѣви мене дѣля. Нъ сему ми

265,25:

дивно, даеть ми градъ свои, а мои Теробовль,

265,26:

моя власть и пожьдавъше и нынѣ”; якоже и бысть,

265,27:

въскорѣ бо прия власть свою. Мънѣ же рече: “Иди

265,28:

къ Давыдови и рѣци ему: Пришьли ми Кульмѣя, азъ его

265,29:

пошлю къ Володимиру”. И не послуша его

266,1:

Давыдъ, и посъла мя река пакы: “Нѣ ту Кульмѣя”.

266,2:

И рече ми Василько: “Посѣди мало”. И повелѣ служѣ

266,3:

своему ити вѣнѣ, и сѣде съ мѣною, и нача

266,4:

глаголати: “Се азъ слышю, оже мя хочеть Давыдъ дати

266,5:

Ляхомъ; то ся мало насытилъ крѣве моя, и се

266,6:

хочеть боле насытити ся, иже мя вѣдасть

266,7:

имъ? Азъ бо Ляхомъ мѣного зѣла сѣтворихъ, и хотѣлъ

266,8:

сѣтворити и мѣстити Русьскуюю землю.

266,9:

Аще мя въдасть Ляхомъ, не бою ся смърти; нъ

266,10:

се повѣдаю ти по истинѣ, яко наведе на мя Богъ

266,11:

за мое възвышение: яко приде ми

266,12:

вѣсть, яко идуть къ мнѣ Берендичи и Печенѣзи

266,13:

и Търци, и рекохъ въ умъ своемъ: оже ми будутъ

266,14:

Берендичи и Търци и Печенѣзи, реку брату

266,15:

своему Володареву и Давыдови: даита ми дружину

266,16:

свою моложьшюю, а сама пиита и веселита ся.

266,17:

И помыслихъ: на землю Лядскую наступлю на

266,18:

зиму, и на лѣто и възьму землю Лядскую, и

266,19:

мъщю землю Русьскую. И по семъ хотѣлъ есмь

266,20:

перяяти Българы Дунаискыѣ и посадити я

266,21:

у себе. И по семъ хотѣхъ просити ся у Святопѣлка

266,22:

и у Володимира, поиду на Половци, да любо

266,23:

налъзу собѣ славу, а любо главу свою съложю

266,24:

за Русьскую землю. А ино помышление въ сърдци

266,25:

моемъ не было ни на Святопѣлка, ни на Давыда. И

266,26:

се кльну ся Богъмъ и его пришьствиемъ, яко

266,27:

не помыслилъ есмь зъла братии своєї ни

266,28а:

въ чемъже. Нъ за мое възнесение,

266,28б:

низложи мя

266,29:

Богъ и съмири мя”.

267,1:

По семьже приходящю Велику дъни, поиде

267,2:

Давыдъ, прияти хотя власть Василькову, и

267,3:

усъръте и Володарь, братъ Васильковъ, у Бужьска.

267,4:

И не смъ Давыдъ стати противу

267,5:

Володаревѣ, и затвори ся въ Бужьскъ, и

267,6:

оступи и въ градъ. И нача Володарь

267,7:

мълвити: “Почъто зъло сътворивъ не каеши ся

267,8:

сего? Да уже помяни ся, колико еси зъла сътворилъ”.

267,9:

Давыдъ же на Святопълка нача извѣтъ {^{имѣти}_{творити}},

267,10:

глаголя: “Ци я се сътворилъ, ци ли въ моемъ градъ?

267,11:

Язъ и самъ боялъ ся, аще быша и мене не яли и

267,12:

сътворили тоже. Неволя ми было пристати

267,13:

въ свѣтъ ихъ, ходящю въ руку ихъ”. И рече Володарь: “Богъ

267,14:

свѣдѣтель тому, а нынѣ пусти брата моего, и

267,15:

сътворю съ тобою миръ”. И радъ бывъ Давыдъ,

267,16:

посъла по Василька, и приведъ дасть Володареви,

267,17:

и сътвори ся миръ, и разидоста ся. И

267,18:

сѣде Василько въ Теробовли, а Давыдъ приде Володимирю.

267,19:

И наставъши веснѣ, прииде Володарь

267,20:

и Василько на Давыда, и придоста къ Всеволожу,

267,21:

а Давыдъ затвори ся Володимири. Онѣма же

267,22:

ставъшима около Всеволожа, и възяста копиемъ

267,23:

градъ и зажъгоста огньмъ, и выбѣгоша людие огня.

267,24:

И повелѣ Василько вся исѣщи, и сътвори мъщение

267,25:

на людѣхъ неповинныхъ, и пролия кровь неповинну.

267,26:

По семьже придоста къ Володимирю, и Давыдъ

267,27:

затвори ся въ градъ, и сии же оступиста градъ.

268,1:

И посъласта къ Володимирьцемъ, глаголюща: “Вѣ не приидоховѣ

268,2:

на городъ вашъ, ни на васъ, нѣ на врагы

268,3:

своя, Туряка и на Лазаря и на

268,4:

Василя, ти бо суть намълвили Давыда, и тѣхъ есть

268,5:

послушалъ Давыдъ и сѣтворилъ се зъло. Аще

268,6:

хощете за сихъ бити ся, да се мы готови, а

268,7:

любо выдаите врагы наша”. Гражане же,

268,8:

слышавъше, съзъваша вѣче, и рѣша Давыдови

268,9:

людие: “Выдаи мужи сия, мы не биемъ ся за

268,10:

сихъ. А за тя можемъ бити ся, а за сихъ не биемъ ся аще ли, то

268,11:

отъворимъ врата граду, а самъ промыслиа о собѣ”.

268,12:

И неволя бысть выдати я. И рече Давыдъ: “Нѣту ихъ

268,13:

сѣдѣ”; бѣ бо я посѣлалъ Лучьску. Онѣмъ же

268,14:

пошѣдъшимъ Лучьску, Турякъ бѣжа Киеву,

268,15:

а Лазарь и Василь воротиста ся Турииску. И

268,16:

слышаша людие, яко Туриискѣ суть, кликоша

268,17:

людие на Давыда, рекуще: “Выдаи кого ти хотять.

268,18:

Аще ли, то предамыся”. Давыдъ же, посѣлавъ

268,19:

приведе Василя и Лазаря, и въдасть я. И

268,20:

сътвориша миръ въ недѣлю. А заутра, въ понедѣльникъ, по зори

268,21:

повѣсиша Лазаря и Василя, и растрѣляша

268,22:

стрѣлами Васильковичи, и идоша отъ града. Се

268,23:

второе мъщение сътвори, егоже не бѣше

268,24:

лѣпо сътворити, да бы отъмъстникъ Богъ бѣлъ, и

268,25:

възложити было на Бога мъщение свое, якоже рече

268,26:

пророкъ: “И въздамъ мсть врагомъ, и ненавидящимъ мя

268,27:

въздамъ, яко кръвь синовъ своихъ мъщаеть и мъститъ,

269,1:

и въздасть мсть врагомъ и ненавидящимъ его”.

269,2:

Симъ же отъ града отъшѣдъшимъ, сею сънъмъше

269,3:

погребоша.

269,4:

Святопѣлку же обѣщавъшю ся прогнати Давыда,

269,5:

поиде къ Берстию къ Ляхомъ. Се слышавъ

269,6:

Давыдъ, иде въ Ляхы къ Володиславу, ища помощи.

269,7:

Ляхове же обѣщаша ся ^{ему помагати} _{се сътворити}, и

269,8:

възяша у него 50 гривнъ злата, рекуще ему:

269,9:

“Поиди съ нами Берестию, яко се вабитъ ны

269,10:

Святопѣлкѣ на снѣмѣ, и ту умиримъ тя съ Святопѣлкѣмъ”.

269,11:

И послушавъ ихъ Давидъ, иде Берестию съ Володиславѣмъ.

269,12:

И ста Святопѣлкѣ въ градѣ, а Ляхове

269,13:

на Бугу, и сѣноси ся Святопѣлкѣ рѣчию съ

269,14:

Ляхы, и дасть дары великы на Давыда. И рече

269,15:

Володиславъ Давыдови: “Не послушаетъ мене

269,16:

Святопѣлкѣ, да иди опять”. И прииде Давыдъ

269,17:

Володимерю, а Святопѣлкѣ, сѣвѣтъ сѣтвори съ Ляхы,

269,18:

поиде къ Пиньску, посѣла по воѣ. И прииде Дорогобужю,

269,19:

и дожьда ту вои своихъ, и поиде на

269,20:

Давыда къ граду, и Давыдъ затвори ся въ градѣ, чая

269,21:

помочи въ Ляховѣ, бѣша бо рекли ему, яко

269,22:

“На тя придуть Русьскіи кѣнязи, то мы ти будемъ

269,23:

помощѣници”; и сѣлъгаша ему, емлюще злато

269,24:

у Давыда и у Святопѣлка. Святопѣлкѣ же оступи

269,25:

градѣ, а Давыдъ въ градѣ и стоя Святопѣлкѣ около града 7 недѣль; и

269,26:

поча Давыдъ молити ся: “Пусти мя из града”. Святопѣлкѣ

269,27:

же обѣща ся ему, и цѣловаста кръсть

269,28:

межи собою, и изиде Давыдъ из града, и

269,29:

прииде въ Чървенъ, а Святопѣлкъ вѣниде въ градъ въ великую

269,30:

суботу, а Давыдъ бѣжа въ Ляхы.

269,31:

Святопѣлкъ же, прогѣна Давыда, нача думати на

269,32:

Володаря и на Василька, глаголя, яко “Се есть волость

269,33:

отца моего и брата”; и поиде на ня. Се слышавъ

270,1:

Володаръ и Василько, поидоста противу,

270,2:

възъмъше кръсть, егоже бѣ цѣловаль къ нима на

270,3:

семь, яко “На Давыда пришълъ есмь, а съ вама хоцю

270,4:

имѣти миръ и любвь”. И приступи Святопѣлкъ

270,5:

надѣя ся на мѣножество вои. И съступиша ся

270,6:

на поли на Рожни. Испѣлчивъшимъ ся обоимъ,

270,7:

Василько възвыси кръсть, глаголя яко “Сего еси цѣловаль,

270,8:

се пѣрвѣ възялъ еси зракъ очию моею,

270,9:

а се нынѣ хоцещи отъяти душу мою. Да буди

270,10:

межи нами кръсть съ”. И поидоша къ собѣ къ боеви,

270,11:

и съступиша ся пълци, и мнози чловѣци благовѣрнии

270,12:

видѣша кръстъ надъ Васильковы вои възвышь ся

270,13:

вельми. Брани же велицѣ бывъши и многымъ

270,14:

падающимъ отъ обою пълку, и видѣ Святопълкъ,

270,15:

яко люта брань, побѣже, и прибѣже Володимирю.

270,16:

Володаръ же и Василько, побѣдивъша,

270,17:

стаста ту, рекуща: “Довълѣть нама на межи свои

270,18:

стати”, и не идоста никаможе. Святопълкъ же

270,19:

прибѣже Володимерю, и съ нимъ сына его дѣва

270,20:

Яропълчича дѣва и Святоша, сынъ Давыдовъ Святославича,

270,21:

и прочая дружина. Святопълкъ же посади

270,22:

въ Володимири Мьстислава, иже

270,23:

бѣ отъ наложницѣ ему, а Ярослава посѣла въ

270,24:

Угъры, вабя Угъры на Володаря, а самъ иде

270,25:

Кыеву. Ярославъ же, сынъ Святопълчъ, приде съ

270,26:

Угъры, и король Коломанъ и 2 епискупа, и

270,27:

сташа около Перемышля по Вягру, а Володаръ

270,28:

затвори ся въ градѣ. Давыдъ же въ тѣ чинѣ

270,29:

пришѣдъ из Ляховъ, и посади жену свою у

270,30:

Володаря, а самъ иде въ Половецѣ. И усърѣте и

270,31:

Бонякъ, и вороти ся Давыдъ, и поидоста на Угъры.

270,32:

Идущема же има, сташа нощьлѣгу и яко бысть

270,33:

полунощи, и вѣставъ Бонякъ отѣха отъ рати, и

271,1:

поча выти вълчьскы, и отѣвы ся ему вълкъ, и

271,2:

начаша мънози выти вълци. Бонякъ же приѣха

271,3:

повѣда Давыдови, яко “Побѣда ны есть на

271,4:

Угъры заутра”. И наутрия Бонякъ испълчи вои

271,5:

свои, Давыдовъ 100, а Бонякъ у 300; и

271,6:

раздѣли я на 3 пълкы, и поиде къ Угърюмъ. И

271,7:

пусти на воропъ Алтунопу въ 50, а Давыда

271,8:

постави подъ стягъмъ, а самъ раздѣли ся на

271,9:

2 пълка, по 50 на сторонѣ. Угъри же испълчиша ся

271,10:

на заступы, бѣ бо Угъръ числѣмъ 100 тысящъ.

271,11:

Алтунопа же пригъна къ първому заступу,

271,12:

и стрѣливъше побѣгнуша предъ Угъры, Угъри же

271,13:

погнаху по нихъ. Мъняху Боняка бѣжаща,

271,14:

а Бонякъ гнаше съка {^{въ тыль}
у плещи}; а Алтунопа

271,15:

възвративъ ся въспять, и не допустяху Угъръ

271,16:

опять, и тако множицею избиваяше я

271,17:

Бонякъ же раздѣли ся на 3 пълкы, и

271,18:

събиша Угъры въ мячь, яко соколъ галицѣ

271,19:

зѣбиваетъ. И побѣгоша Угъре, и мнози истопоша

271,20:

въ Вягру, а друзии въ Сану. И

271,21:

271,22:

гна по нихъ 2 дъни, съкуще. Туже убиша

271,23:

епискупа ихъ Купана и отъ боляръ многы; яко же

271,24:

глаголаху погыбло ихъ 40 тысящъ.

271,25:

Ярославъ же бѣже на Ляхы, и прииде Берестию,

271,26:

а Давыдъ заемъ Сутѣску Чървенъ,

271,27:

прииде вънезапу, и зая Володимирьцѣ, а Мъстиславъ

271,28:

затвори ся въ градъ съ засадою, уже бѣша у

271,29:

него Берстияне, Пиняне, Выгошевьци. И ста

271,30:

Давыдъ, оступивъ градъ, и часто приступаше. Единою

271,31:

подъступиша къ граду подъ вежами, онѣмъ

271,32:

же биющимъ съ града и стрѣляющимъ межи собою,

272,1:

идяху стрѣлы акы дъждь. Мьстиславу же хотяцю

272,2:

стрѣлити, вънезапу ударенъ бысть подъ пазуху

272,3:

стрѣлою, на заборолѣхъ, сквозѣ дѣску скважнею,

272,4:

и съведоша и, и на ту нощь умьре.

272,5:

И таиша и 3 дѣни, и въ четвъртыи дѣнь повѣдаша

272,6:

на вѣчи. И рѣша людие: “Се князь убиенъ;

272,7:

да аще ся вѣдамы, Святопѣлкъ погубить ны”.

272,8:

И посѣлаша къ Святопѣлку, глаголюще: “Се сынъ

272,9:

твои убиенъ, а мы изнемогаемъ гладъмъ. Да аще

272,10:

не придеси, хотять ся людие предати, не могуще

272,11:

глада тѣрпѣти”. Святопѣлкъ же посѣла Путятю,

272,12:

своего воеводу. Путята же пришѣдъ съ вои

272,13:

къ Луцку къ Святоши, сыну Давыдову, и ту бяху

272,14:

мужи Давыдови у Святошѣ, заходилъ бо бѣ

272,15:

Святоша ротѣ къ Давыдови: “Аще поидеть на тя Святопѣлкѣ,

272,16:

повѣмъ ти”. И не сътвори сего Святоша, нѣ

272,17:

изъима мужи Давыдовы, а самъ поиде на Давыда.

272,18:

И прииде Святоша и Путята августа въ 5 днь,

272,19:

Давыдови облежащю градъ, въ полудньне,

272,20:

Давыдови съпящю, и нападоша на нѣ, и почаша

272,21:

сѣщи. Горожане скочиша съ града, и почаша

272,22:

сѣщи воѣ Давыдовы, и побѣже Давыдъ и Мьстиславъ,

272,23:

сыновьць его. Святоша же и Путята

272,24:

прияста градъ, и посадьника Святопѣлча

272,25:

Василя посадиста. И прииде Святоша Лучьску, а Путята

272,26:

Киеву. Давыдъ побѣже въ Половьць, и усърѣте

272,27:

и Бонякъ. И поиде Давыдъ и Бонякъ на Святошю

272,28:

къ Лучьску, и оступиша Святошю въ градѣ, и

272,29:

сътвориша миръ. И изиде Святоша из града, и

272,30:

прииде къ отьцю своему Чьрнигову. А Давыдъ

272,31:

прия Лучьскъ, и отътуду прииде Володимирю;

272,32:

посадникъ же Василь выбѣже а Давыдъ

273,1:

перяя Володимирь и сѣде въ немь. А на другое лѣто

273,2:

Святопѣлкъ, Володимирь, Давыдъ и Ольгъ привабиша

273,3:

Давыда Игоревича, и не даша ему Володимиря,

273,4:

нъ даша ему Дорогобужь, въ немъже и

273,5:

умре. А Святопѣлкъ перяя Володимирь, и посади

273,6:

сына своего Ярослава.

273,7:

Въ лѣто 6606. Приде Володимирь и Давыдъ и

273,8:

Ольгъ на Святопѣлка, и сташа у Городьца, и

273,9:

сътвориша миръ.

273,10:

Въ лѣто 6607. Иде Святопѣлкъ на Давыда

273,11:

къ Володимирю и прогъна Давыда въ Ляхы. Въ сеже

273,12:

лѣто побие ни Угъри у Перемышля. Въ сеже

273,13:

лѣто убиенъ Мъстиславъ, сынъ Святопѣлчъ въ Володимири,

273,14:

мѣсяца юня въ 12 днь.

273,15:

Въ лѣто 6608. Выиде Мъстиславъ отъ Давыда на

273,16:

море мѣсяца юня въ 10. Тогоже лѣте братия

273,17:

сѣтвориша миръ межи собою, Святопѣлкѣ, Володимирѣ,

273,18:

Давыдѣ, Ольгѣ въ Увѣтичехъ, мѣсяца

273,19:

августа въ 14 днь. Тогоже мѣсяца въ 30, томъже

273,20:

мѣстѣ, братия всѣя, Святопѣлкѣ,

273,21:

Володимирѣ, Давыдѣ, Ольгѣ, прииде къ нимъ Давыдѣ

273,22:

Игоревичѣ, и рече имъ: “На чѣто мя есте

273,23:

привабилѣ? Осе есмь. Кому до мене обида?”

273,24:

И отвѣща ему Володимирѣ: “Ты еси присѣлалъ

273,25:

къ намъ: Хощю, братие, приити къ вамъ и пожаловати ся

273,26:

своея обиды. Да се еси пришѣлъ и

273,27:

сѣдиши съ своею братиею на одномъ ковѣрѣ: и

273,28:

чѣму не жалуеши ся? До кого ти обида?”

273,29:

И не отвѣща ничьтоже Давыдѣ. И сташа всѣя

274,1:

братия на конихъ; и ста Святопѣлкѣ съ своею дружиною,

274,2:

а Давыдѣ и Ольгѣ съ своею разьно, кромѣ

274,3:

себе. А Давыдѣ Игоревичѣ сѣдѣше {кромѣ
опрочѣ}, и не

274,4:

припустяху его къ собѣ, и особѣ думаху

274,5:

о Давыдѣ. И съдумавъше посълаша къ Давыду мужи

274,6:

свои, Святопѣлкѣ Путятю, Володимирѣ

274,7:

Ратибора, Давыдѣ и Ольгѣ Търчина.

274,8:

Посълании же придоша къ Давыдови и рекоша ему:

274,9:

“Се ти мѣлвять братия: Не хоцемъ ти дати стола

274,10:

Володимирскаго, зане вѣвѣрглъ еси ножъ

274,11:

въ ны, егоже не было въ Русьской земли. Но

274,12:

мы тебе не имемъ, ни иного зѣла не

274,13:

сѣтворимъ, нѣ се ти даемъ: шѣдъ сяди въ Бѣжьскомъ

274,14:

въ Острозѣ, а Дубьнѣ и Чърторьескѣ то

274,15:

ти даеть Святопѣлкѣ, а се ти даеть Володимирѣ

274,16:

200 гривьнѣ, Давыдѣ и Ольгѣ 200 гривьнѣ”. И тѣгда

274,17:

посълаша посѣлы своя къ Володареви и къ Василькови:

274,18:

“Поими брата своего Василька къ собѣ, и

274,19:

буди вама Перемышль. Да аще

274,20:

вамъ любо, да сѣдѣта, аще ли ни, да

274,21:

пусти Василька съмо, ать и кърмимъ зьдѣ. А

274,22:

холопы наша и смърды выдаита”. И не послуша

274,23:

сего Володарь и Василько. А Давыдъ

274,24:

сѣде въ Бѣжскомъ, и по семь вѣда Святопѣлкъ

274,25:

Давыдови Дорогобужь, въ немъже и умьре; а

274,26:

Володимиръ вѣдасть сынови своему Ярославу.

274,27:

Въ лѣто 6609. Престави ся Вѣсеславъ, Полотьскыи

274,28:

кнѣзь, мѣсяца априля въ 14 днь,

274,29:

въ 9 днь въ среду. Въ тоже лѣто {зарати }
{затвори } ся

275,1:

Ярославъ Яропѣлчичъ у Берестии и

275,2:

иде на нь Святопѣлкъ, и заста и въ градѣ, и емъ

275,3:

и, окова и, и приведе и до Кыева. И моли ся о

275,4:

немъ митрополитъ и игумени, и умолиша Святопѣлка,

275,5:

и заводиша и у раку святою Бориса и

275,6:

Глѣба, и съняша съ него оковы, и пустиша и.

275,7:

Томъже лѣтѣ съвѣкупиша ся вся братия: Святопѣлкъ,

275,8:

Володимиръ и Давыдъ и Ольгъ, Ярославъ,

275,9:
 {братъ ею
 съ братиєю}, на Золотъчи. И присълаша Половци посълы

275,10:
 отъ всѣхъ кнѣзь къ всеи братии, просяще мира.

275,11:
 И рѣша имъ кнѣзи Русьстии: “Да аще хочете

275,12:
 мира, да съвѣкупимъ ся у Сакова”. И послаша

275,13:
 Половци, и снѣша ся въ Сакова, и сътвориша

275,14:
 миръ съ Половци, и пояша тали межи собою,

275,15a:
 мѣсяца семтября въ 15 днь.

275,16:
 Въ лѣто 6610. Выбѣже Ярославъ Яропѣлчичъ

275,17:
 ис Кыева, мѣсяца октября въ 1 днь. Тогоже

275,18:
 мѣсяца на исходѣ, прельсти Ярославъ Святопѣлчичъ

275,19:
 Ярослава Яропѣлчича, ятъ и на

275,20:
 Нурѣ, и приведе къ отцю Святопѣлку, и оковаша

275,21:
 и. Тогоже лѣта, мѣсяца декабря въ 20,

275,22:
 приде Мьстиславъ, сынъ Володимиръ, съ Новѣгородъци;

275,23:
 бѣ бо Святопѣлкъ съ Володимиръмъ рядъ

275,24:
 имѣлъ, яко Новугороду быти Святопѣлчю и

275,25:
 посадити сынъ свои въ немъ, а Володимиру сына своего

275,26:

посадити Володимири. И прииде Мьстиславъ

275,27:

Кыеву, и сѣдоша въ вьстѣбѣ, и рѣша мужи

275,28:

Володимири: “Се присѣла Володимиръ сына

275,29:

своего, да се сѣдятъ Новѣгородьци, да

275,30:

поемъше сына твоего, идуть Новугороду,

276,1:

а Мьстиславъ да идетъ Володимирю”. И рѣша

276,2:

Новѣгородьци Святопѣлку: “Се мы, кнѣже, присѣлани

276,3:

къ тобѣ, и рекли намъ тако: не хощемъ Святопѣлка,

276,4:

ни сына его. Аще ли дѣвѣ главѣ имѣеть сынъ твой,

276,5:

то посѣли и. Сего ны далъ Вьсеволодъ,

276,6:

вьскърмили есмы собѣ кнѣзъ, а ты еси

276,7:

шьль отъ насъ”. Святопѣлкъ же мѣногу имѣ

276,8:

пърю съ ними, онѣмъ же не хотѣвѣшимъ, поемъше

276,9:

Мьстислава, поидоша Новугороду. Въ тоже

276,10:

лѣто бысть знамение на небеси, мѣсяца генваря

276,11:

29, по 3 дѣни, акы пожарная заря

276,12:

отъ вѣстока и уга и запада и сѣвера, и

276,13:

бысть такъ свѣтъ всю ноцъ, акы отъ луны пълны

276,14:

свѣтѣще ся. Въ тоже лѣто бысть знамение въ лунѣ,

276,15:

мѣсяца февралѣ въ 5 днь. Тогоже мѣсяца въ

276,16:

7 днь бысть знамение въ сълнѣци: огородило ся

276,17:

бѣше сълнѣце въ три дугы, и бѣша другыя

276,18:

дугы хрѣбты къ собѣ. И сѣя видѣще знаменѣя

276,19:

благовѣрнии человѣци съ въздыханиемъ моляху ся

276,20:

Богу съ слъзами, да бы Богъ обратилъ знаменѣя

276,21:

сѣ на добро: знаменѣя бо бывають ова

276,22:

на добро, ова на зъло. На придущее лѣто

276,23:

въложи Богъ мысль добру въ Русьскыѣ кнѣзѣи:

276,24:

умыслиша дързнути на Половѣцѣ поити

276,25:

въ землю ихъ, еже и бысть, якоже съкажемъ

276,26:

въ пришдѣщее лѣто. Въ сеже лѣто прѣстави ся Володиславъ Лѣдскыи кнѣзъ.

Въ сеже лѣто прѣстави ся Ярославъ

276,27:

Яропѣлчичъ, мѣсяца августа въ 11 днь.

276,28:

Въ сеже лѣто ведена бысть дѣщи Святопѣлча

276,29:

Събыслава въ Ляхы за Болеслава, мѣсяца ноября

276,30:

въ 16 днь.

277,1:

Въ лѣто 6611. Вѣложи Богъ въ сѣрдце Русьскимъ

277,2:

княземъ Святопѣлку Володимиру, и снѣста ся

277,3:

думати на Долобскѣ. И сѣде Святопѣлкъ съ своею

277,4:

дружиною, а Володимеръ съ своею въ единомъ

277,5:

шатѣрь. И почаша думати и начаша глаголати дружина Святопѣлча,

277,6:

“Не верема веснѣ ити, хочемъ

277,7:

погубити смърды и ролюю имъ”. И рече

277,8:

Володимеръ: “Дивьно мя, дружино, оже лошади

277,9:

жалуеть, еюже ореть кѣто; а сего чему не

277,10:

{промыслите
{рассмотрите}}, оже начьнетъ смърдъ орати, и

277,11:

Половчинъ приѣхавъ, ударить смърда стрѣлою, а

277,12:

кобылу его поиметь, а въ село его ѣхавъ

277,13:

иметь жену его и дѣти и все имѣние

277,14:

его възметъ? То лошади жаль, а самого не жаль

277,15:

ли?” И не могоша отвѣщати дружина Святопѣлча.

277,16:

И рече Святопѣлкъ: “Се язъ готовъ уже”. И вѣста

277,17:

Святопълкъ, и рече ему Володимиръ: “Тоти, брате,

277,18:

велико добро сътвориши Русьской земли”. И

277,19:

посъласта къ Давыдови и Ольгови, глаголюща: “Поидита

277,20:

на Половци, а любо будемъ живи, любо мъртви”.

277,21:

Давыдъ послуша, а Ольгъ не въсхотъ сего,

277,22:

вину река: “Не зъдравлю”. Володимиръ же цѣловавъ

277,23:

брата своего, поиде Переяславлю,

277,24:

а Святопълкъ по немъ, и Давыдъ Святославичъ и Давыдъ

277,25:

Въсеславичъ и Мъстиславъ Игоревъ вѣнукъ,

277,26:

Вячеславъ Яропѣлчичъ, Яропѣлкъ Володимиричъ.

277,27:

И поидоша на конихъ и въ лодияхъ, и

277,28:

приидоша ниже порогъ, и сташа въ Протѣлчехъ,

278,1:

въ Хъртичемъ островѣ. И въсѣдоша на конѣ, и

278,2:

пѣшци из лодей высѣдѣше идоша въ поле 4 дѣни,

278,3:

и придоша на Сутѣнь. Половци же, слышавъше,

278,4:

яко идеть Русь, събъраша ся бес числа,

278,5:

и начаша думати. И рече Урусоба: “Просимъ мира

278,6:

у Руси, яко крѣпко ся имуть бити съ нами,

278,7:

мы бо мѣного зѣла сътворихомъ Русьскои земли”.

278,8:

И рѣша уньшии Урособѣ: “Аще ты боиши

278,9:

Руси, нѣ мы ся не боимъ. Сия бо избивѣше,

278,10:

пойдемъ въ землю ихъ, и примемъ грады ихъ, и

278,11:

къто избавить ихъ отъ насъ?” Русьстии же кѣнязи и

278,12:

вои вѣси моляху Бога, и обѣты въздаяху Богу

278,13:

и Пречистѣи его Матери, ово кутию, овѣ же милостынею

278,14:

убогымъ, ови же манастиремъ требованія. И

278,15:

сице молящимъ ся, поидоша Половци и посълаша

278,16:

предъ собою въ сторожѣ Алтунопу, иже словяше

278,17:

мужьствѣмъ. Такоже Русьстии кѣнязи

278,18:

посълаша сторожѣ свои. И устерегоша

278,19:

Алтунопу, и обиступиша и,

278,20:

Алтунопу убиша и суцая съ нимъ,

278,21:

ни единъ избы, нѣ вѣся избиша. И поидоша

278,22:

пѣлци аки борове, и не бѣ презрѣти ихъ: и

278,23:

Русь поидоша противу имъ. И великыи Богъ

278,24:

въложи {ужасть } велику въ Половць, и страхъ
жалость }

278,25:

нападе на ня и трепетъ отъ лица Русьскыхъ

278,26:

вои, и дрѣмаху сами, и конемъ ихъ не бѣ спѣха

278,27:

въ ногахъ. Наши же съ веселиемъ на конихъ и пѣши

278,28:

{ поидоша } къ нимъ. Половци же, видѣвъше устрѣмление
потокоша }

279,1:

Русьское на ся, не достигувъше побѣгоша

279,2:

предъ Русьскими { пълки }
князи }. Наши же погънаша, съкуще

279,3:

я. Въ 4 мѣсяца априля. Великое съпасение сътвори

279,4:

Богъ, а на врагы наша дасть побѣду велику.

279,5:

И убиша ту въ пълку князии 20: Урусобу,

279,6:

Къчия, Аръсланопу, Китанопу, Кунама, Асупа,

279,7:

Курътъка, Ченегрепу, Сурьбаря и прочая

279,8:

князии ихъ, а Белдюзя яша. По семь же съдоша

279,9:

братия, побѣдивъше врагы своя, и приведоша

279,10:

Белдюзя къ Святопълку, и нача Белдузь даяти

279,11:

на собъ злато и сребро и конѣ и скотъ. Святопълкъ

279,12:

же посъла Володимеру. И пришедъшю

279,13:

ему, въпроси его Володимеръ: “То вѣдѣ

279,14:

яла вы рота. Мъногажды бо ходивъше ротѣ,

279,15:

воевасте Русьскую землю. То чему ты не училъ

279,16:

сыновъ своихъ и роду своего не преступати роты,

279,17:

нѣ проливашете кръвь хръстияньску? Да се буди

279,18:

кръвь твоя на главѣ твоеи”. И повелѣ убити и,

279,19:

и тако расѣкоша и на уды. И по семь сѣняша ся

279,20:

братия всѣя, и рече Володимеръ: “Съ днь, иже сѣтвори

279,21:

Господь, възрадуемъ ся и възвеселимъ ся въ нь; яко {Господь
Богъ}

279,22:

избавилъ ны есть отъ врагъ нашихъ, и покори врагы

279,23:

наша, и сѣкруши главы змиевыя, и далъ есть

279,24:

Господь брашно ихъ намъ”. Възяша бо тѣгда

279,25:

скоты и овыцѣ и конѣ и вельблуды и вежѣ

279,26:

сѣ добытѣкъмъ и сѣ челядию, и заяша Печенѣгы

279,27:

и Търкы сѣ вежами. И придоша въ Русь сѣ полонѣмъ

279,28:

великымъ и сѣ славою и сѣ побѣдою великою въ свояси.

279,29:

Тогоже лѣта приидоша пружи, августа въ 1 днь. Томъже лѣтѣ,

280,1:

тогоже мѣсяца въ 18 днь иде Святопѣлкъ, и

280,2:

съруби Гурговъ, егоже бѣша пожгли

280,3:

Половци. Тогоже лѣта би ся Ярославъ съ Мърдвою,

280,4:

мѣсяца марта въ 4 днь, и побѣженъ бысть

280,5:

Ярославъ.

280,6:

Въ лѣто 6612. Ведена дѣщи Володарева за

280,7:

царевичъ за Олексиничъ, Цьсарюграду, мѣсяца

280,8:

июля въ 20. Томъже лѣтѣ ведена Передъслава,

280,9:

дѣщи Святопѣлча, въ Угъры, за королевичъ, августа

280,10:

въ 21. Тогоже лѣта прииде митрополитъ Никифоръ

280,11:

въ Русь, мѣсяца декабря въ 6 днь. {Тогоже
Въ томъ же }

280,12:

{мѣсяца
лѣтѣ} престаи ся Вячеславъ Яропѣлчичъ въ

280,13:

13 днь. Никифоръ митрополитъ

280,14:

посажень на столѣ. Сегоже лѣта

280,15:

исходяща, посѣла Святопѣлкъ Путятю на Мѣньскѣ,

280,16:

а Володимиръ сына своего Яропѣлка, а Ольгъ

280,17:

самъ иде на Глѣба, поемъше Давыда Всеславича.

280,18:

И не успѣша ничътоже, и възвратиша ся

280,19:

опять. И роди ся у Святопѣлка сынъ, и

280,20:

нарекоша имя ему Брячиславъ. Въ сеже лѣто

280,21:

бысть знамение: стояше сѣлънце въ крузѣ, а посредѣ

280,22:

круга кръсть, а посредѣ кръста сѣлънце, а вѣнѣ круга

280,23:

обаполы вѣ сѣлънца, а надѣ сѣлънцьмъ кромѣ

280,24:

круга дуга, рогома на сѣверѣ; такоже знамение

280,25:

и въ лунѣ тѣмъже образъмъ, мѣсяца февряля въ 4 и

280,26:

5 и 6 днь, въ дъне по 3 дъни, а въ ноци

280,27:

въ лунѣ по три ноци.

280,28:

Въ лѣто 6613. Постави митрополитъ Амфилохия

280,29:

епископа Володимирю, августа въ

281,1:

27. Томъже лѣтѣ постави Лазаря Переяславлю,

281,2:

ноября въ 12. Томъже лѣтѣ постави

281,3:

Мину Полотьску, декабря въ 13 днь.

281,3а:

281,36:

{ assigned to 3rd redaction }

281,4:

Въ лѣто 6614. Воеваша Половци около

281,5:

Зарѣчьска, и посъла по нихъ Святопѣлкъ Яня и

281,6:

Иванъка Захариича Козарина, и угониша

281,7:

Половѣцъ, а полонъ отяша. Въ сеже лѣто престави ся

281,8:

Янь, старецъ добрыи, живъ лѣтъ 90, въ старости

281,9:

маститѣ; живъ по закону Божию, не хужии

281,10:

бѣ пѣрвыхъ правѣдникъ. У негоже и азъ слышахъ

281,11:

много слова, яже въписахъ въ лѣтописѣцъ.

281,12:

Бѣ бо мужъ благъ,

281,13:

и кроткъ и сѣмѣренъ, огрѣбая ся отъ всякоя

281,14:

вещи, егоже и гробъ есть въ Печерскомъ монастыри,

281,15:

въ притворѣ, идеже лежитъ тѣло его, положено

281,16:

мѣсяца юня въ 24. Въ тоже лѣто постриже ся

281,17а:

Еупракси, Всеволожа дѣщи, мѣсяца декабря въ 6.

281,18:

Въ тоже лѣто прибѣже Избигнѣвъ къ Святопѣлку.

281,19:

Въ тоже лѣто постриже ся Святославъ, сынъ Давыдовъ,

281,20:

внукъ Святославль, мѣсяца феврала въ 17 днь.

281,21:

Въ томъже лѣтѣ побѣдиша Зимѣгола Вѣсеславича,

281,22:

всю братию, и дружины убиша 9 тысящъ.

281,23:

Въ лѣто 6615, индикта, кругъ луны 4 лѣто,

281,24:

а сълнчнаго круга 8 лѣто. Въ сеже лѣто престави ся

281,25:

Володимирия, мѣсяца маия въ 7 днь.

281,26:

Тогоже мѣсяца воева Бонякъ, и зая конѣ у

281,27:

Переяславля. Томъже лѣтѣ прииде Бонякъ и

281,28:

Шаруканъ старыи и ини кнѣзи мнѣзи, и

282,1:

сташа около Лубна. Святопѣлкъ же и Володимиръ

282,2:

и Ольгъ, Святолавъ, Мѣстиславъ,

282,3:

Вячеславъ, Яропѣлкъ идоша на Половци къ

282,4:

Лубну, въ 6 часъ дне бродиша ся чресъ

282,5:

Сулу, и кликоша на нѣ. Половци же ужасъша ся,

282,6:

отъ страха не възмогаша ни стяга поставити,

282,7:

нѣ побѣгоша, хватаючи кони, а

282,8:

друзии пѣши побѣгоша. Наши же почаша

282,9:

сѣщи, женуци я, а другиѣ руками имати, и

282,10:

гънаша я до Хорола. Убиша же Таза,

282,11:

Бонякова брата, а Сугра яша и брата его, а

282,12:

Шаруканъ едѣва утече. Отѣбѣгоша же товара

282,13:

своего, и възяша Русьскіи вои, мѣсяца

282,14:

августа въ 12, и възвратиша ся въ свояси съ побѣдою

282,15:

великою. Святопѣлкѣ же прииде въ Печерьскіи

282,16:

манастырь на заутрѣню на Успение

282,17:

святѣя Богородица, и братѣя цѣловаша и радостию

282,18:

великою, яко врази наша побѣжени

282,19:

быша молитвами святѣя Богородица и великого Феодосія

282,20:

отѣца нашего. Такѣ бо обычаи имяше

282,21:

Святопѣлкѣ: коли идяше на воину, или инамо,

282,22:

оли поклонивѣ ся у гроба Феодосіева и

282,23:

молитву възъмѣ у игумена, ту сущаго, тоже

282,24:

идяше на путь свои. Въ тоже лѣто престаѣи ся кѣнягини,

282,25:

Святопѣлча мати, мѣсяца генваря въ 4 дѣнь. Томѣже

282,26:

лѣтъ, тогоже мѣсяца, иде Володимиръ и Давыдъ и

282,27:

Ольгъ къ Аепѣ и другому Аепѣ, и

282,28:

сътвориша миръ. И поя Володимиръ за Гюргя

283,1:

Аепину дъщерь, Асену вѣнуку, а Ольгъ поя за

283,2:

сына Аепину дъщерь, Гиргеневу вѣнуку мѣсяца

283,3:

генваря 12 днь. {А февраля 5
Месяца въ 15} трясе земля

283,4:

предъ зорями.

283,5:

Въ лѣто 6616. Заложена бысть църкы святаго

283,6:

Михаила, Золотовърхая Святопѣлкѣмъ князьмъ,

283,7:

иулия въ 11. И тряпезьницу коньчаша

283,8:

Печерьскаго манастиря при Феоктистѣ игуменѣ,

283,9:

иже ю и заложи повелѣниемъ Глѣбовымъ,

283,10:

иже ю и сътяжа. Въ се же лѣто вода бысть велика въ

283,11:

Днѣпрѣ и въ Деснѣ и въ Припетѣ. Тогоже лѣтъ

283,12:

въложи Богъ въ сърдыце архимандриту, игумену Печерьскому,

283,13:

и нача възвѣщати князю Святопѣлку

283,14:

въписати Феодосия въ синаникъ. И радъ

283,15:

бысть, обеща ся сътвори. Повелѣ митрополиту

283,16:

въписати въ синодикъ. Митрополитъ повелѣ писати

283,17:

по всѣмъ епискупиямъ. Вѣси же епископи съ радостию

283,18:

въписаша, и поминають его въ всѣхъ съборехъ.

283,19:

Въ сеже лѣто престави ся Катерина, Вѣсволожа

283,20:

дъщери, мѣсяца июля въ 24. Въ сеже лѣто коньчаша

283,21:

вѣрхъ святыя Богородица на Кловѣ, заложенѣи

283,22:

Стефанъмъ игуменъмъ Печерьскаго монастыря.

283,23:

Въ лѣто 6617. Престави ся Евѣпраксии

283,24:

Вѣсволожа мѣсяца июля въ 9 днь, и положена

283,25:

бысть въ Печерьскомъ монастыри у двѣрии,

283,26:

яже къ угу. И вѣчиниша надъ нею божьницю,

283,27:

идеже лежить тѣло ея. Въ тоже лѣто, мѣсяца

284,1:

декабря въ 2 днь, Дѣмитръ Иворовичъ вѣзя

284,2:

veæ Polovqckyæ u Donu.

{3rd redaction}

284,3:

Въ лѣто 6618. Идоша веснѣ на Половѣцѣ

284,4:

Святопѣлкъ и Володимиръ Давыдъ. И

284,5:

дошѣдъше Воиня, и вѳротиша ся. Томъже лѣтѣ

284,5а:

пришѣдъше Половци воини вѳротиша ся. Тогоже лѣта пришѣдъше
Половци, воеваша около Переяславля по селомъ.

284,5б:

Тогоже лѣта възьяша Половци, учи.... Въ тоже лѣто

284,6:

бысть знамение въ Печерскомъ монастыри, февраля

284,7:

въ 11 днь: яви ся стѣлпъ огньнъ

284,8:

отъ земля до небесе, а мълнія освѣтиша всюю

284,9:

землю, и на небеси погръмѣ въ часъ 1 ноци;

284,10:

всь миръ видѣ. Съ же стѣлпъ ста

284,11:

на трапезьници камяньи, яко не видѣти кръста

284,12:

бьяша, и стоя мало, съступи на църквѣвъ,

284,13:

и ста надъ гробъмъ Феодосиевымъ, и по томъ ступи

284,14:

на врхъ, акы къ вѣстоку лицъмъ, и по томъ невидимъ

284,15:

бысть. Се же бьяше не огнь стѣлпъ, нъ

284,16:

видъ ангельскъ: ангелъ бо сице являеть ся, ово

284,17:

стѣлпъмъ огньнымъ, ово же пламенъмъ. Якоже

284,18:

рече Давыдъ: “Творя ангелы своя духы, и слугы

284,19:

своя огнь палящъ”, и сълеми суть повелѣниемъ

284,20:

Божимъ, аможе хощеть Владыка всѣхъ Творьць.

284,21:

Ангель и чловѣкомъ. Ангель бо приходитъ, къдѣ благая мѣста и молитвѣнии

284,22:

домове, и ту показують нѣчто мало видѣния

284,23:

своего, яко мощно {видѣти
зрѣти} чловѣкомъ. Не мощно

284,24:

бо зрѣти чловѣкомъ естѣства ангельскаго, аще

284,25:

и Моиси великыи не възможе видѣти ангельскаго

284,26:

естѣства: водяшеть бо я въ дѣне стѣлпъ

284,27:

облачнѣ, а въ ноци стѣлпъ огнѣнѣ, то се

285,1:

не стѣлпъ водяше ихъ, нѣ ангель идяше предѣ

285,2:

ними въ ноци и въ дѣне. Тако и се явление которое

285,3:

показываше, емуже бѣ быти, еже

285,4:

и бысть: на вѣторое бо лѣто не съ ли ангель вожь бысть

285,5:

на иноплемѣнныкы супостаты, якоже рече: “Ангель

285,6:

предѣ тобою предѣидеть”, и: “Ангель твои

285,7:

буди съ тобою?”